

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

Telefoni uredništva: dnevna služba 2056 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563; Zagreb št. 39.011; Praga-Junaj 24.79*

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2092

Ločilo duhov

Državnozbornske volitve v Španiji in takojšen izbruh najbolj sirovega sovraštva proti katoliški cerkvi in njenim ustanovam, ki je sledil zmagi leve na volišču, nas silijo k resnemu razmišljanju. Španija je sicer daleč, toda ideje, ki si stojijo nasproti, so iste tam, so iste drugod po Evropi in iste tudi pri nas. Čeravno se svet zdi tako razrvan, da niti človek ni več podoben človeku, je vendar kazal v vsej svoji zgodovini z nespremenjeno doslednostjo, da je koncem koncev fronta, ki deli duhove, samo ena: na eni strani stoji krščanska vera s svojo cerkvijo kot krotilka človeških nizkih strasti, kot budilka k vsemu dobremu in plemenitemu, na drugi strani organizirano sovraštvo proti njej ter živalska strast po svobodnem uživanju vsega.

Revolucijo v Španiji l. 1931. je povzročilo mnogo vzrokov. Nezadovoljnost, ki se je takrat polastila španskega naroda, je v glavnem izbruhnila iz revščine velikih ljudskih plasti, ki niso imele niti zemlje niti življenjskih potrebščin, ker je oboje držal v rokah veleposestnik in brezsrčni velekapitalist. Toda proti komu se je obrnila besnost ljudstva, ko se mu je razvezala svoboda? Proti veleposestnikom? Proti tovarnarjem in velebankirjem? Proti izjemovalcem nižjih delovnih slojev? Človek bi mislil, da je tako bilo. Dejansko pa je pomenila republikanska svoboda pravo pismo za ropanje po samostanih in požiganje cerkva, za javno onečaščenje vsega, kar je po veri sveto in izvišeno, za preganjanje duhovnikov in siromašnih redovnic.

Zgodovina revolucije v Mehiki nam je še v svežem spominu. Skoraj vsa mehiška dežela je v rokah velike posesti. Vsa njena rudniška bogastva so last ogromnih denarnih trustov. Velikanske pokrajine ob morskih obalah so last tujih petrolejskih družb. Vse to je bilo leta in leta na delu, da je Mehiko izčrpavalo na vse mogoče načine, ljudstvo izjemalo in ga končno popolnoma izropalo. Toda, ko je izbruhnila revolucija v tako imenovanem imenu tlačnih, proti komu se je obrnila? Proti veri in njeni cerkvi. Božji hrami so vzplameli, samostani so se rušili, duhovščina pa je morala kot divja zverjad po pragozdih in prerijah, da si je deloma rešila življenje. Veliki kapital pa je mirno obsedel na svojih prestolih, nikdo ga ni motil v njegovem udobju in ljudstvo mu je danes, ko je požgalo cerkve, ravno tako usuznjeno kot prej.

Ko je Nemčija doživela svojo narodnosocijalistično revolucijo, kam so novi močje gнали svoje prve napadalne vode? Proti velikim industrijskim kartelom, ki so zaposlevali stotine delavcev in jih izjemali? Ali proti denarni vellesli Dresdener banke, ki si je podvrgla tretjino nemškega gospodarstva? Ne, tam so svobodnjec ljudske množice niso videli sovražnika, pač pa v katoliških prosvetnih domovih, v katoliških mladinskih združenjih, v katoliški duhovščini. In tja so tudi poglale svoje razdiralne gone.

Boljševiška revolucija v Rusiji nam je nadaljnji dokaz. Mar je bilo revolucionarjem vsega kapitalističnega izžemanja, zamenjali so samo lastnike, izžemanje je ostalo. Toda porušiti je bilo treba do tal cerkev in njene organizacije in iztrebiti do kali vse verske čute. Isto podoba najdemo tudi v državah, ki so bile tako srečne, da so se izognile revolucionarnim pretresljajem. Koga imajo revolucionarje struje za svojega nasprotnika? Morebiti denarjake? Kaj se! Leon Blum, vodja revolucionarnih strank v Franciji je vsaj stokratni milijonar, a je pri tem zgleden revolucionar, in dejstvo, da podjetja, pri katerih je udeležen, zločinski izkoriščajo revne pariske delavce, revolucionarnih struj nikakor ne moti, da bi ga ne priznale za vzorčnega pobornika za proletarske pravice. Largo Caballero, španski Lenin, ima milijonska posestva, kjer robijojašji španski proletarci, a to revolucionarnih struj nikakor ne ovira, da bi se mu ne klanjale kot odrčitelju tlačnih. Avstrijski marksisti so s mirno vestjo in ožarjeni revolucionarne slave vodili delavske množice v boj za svobodo proletarijata, čeravno so se naravnost valjali v meščanskem udobju prisluzenar na hrstu revnih slojev. Koga imajo torej revolucionarne, ali kakor jih danes medlo imenujejo levičarske struje za svojega nasprotnika? Kapitalizem in kapitaliste? Kaj se! Oktobrska revolucija l. 1934. v Avstriji je dokazala, da so največje španske orožarne same zastoj dobavljale orožje uporniškim organizacijam in da so jih velike madriške banke zalagale z denarjem. Ali se ni zgodilo, da so svetovni petrolejski trusti, ki davijo stotine mehiških delavcev, sami oboroževali mehiški proletarijat in v takih milijone dolarjev v proletarsko revolucijo, ki jih je pustila na miru in je šla požigat cerkve in streljat duhovnike?

Ce vržemo samo bežen pogled na naše domače razmere, bomo zopet dobili potrdilo za svoje trditve. Proti komu gre vsa organizirana hujškarja naših maskiranih revolucionarnih stremeljenj? Proti resničnim krivicam socialne bede, onim, ki so s krivičnim upravljanjem premoženja opeharili delavstvo za njegove pravice? Kaj se! Vsa gonja, ki so jo dvignili po deželi, gre mimo njih z nasmeškom in se zaletava v par bornih cerkvic in skromnih zatočišč katoliškega prosvetnega dela ter v siromašne duhovnike našega podeželja, ki niso vse življenje drugega delali, kot dobrote izkazovali, dokler so s čim imeli.

Spridlo tega si moramo postaviti vprašanje, če ljudske množice, ki sledijo bojnim klicem revolucionarnih struj, samogibno tako ravnavo, ali če ne stojijo za njimi premeteni pastirji, ki jih kot slepo čredo zanjejo pred seboj, kamor hočejo. In kdo so ti skriti pastirji? Če bomo le malo bolj skrbno pogledali v ozadja, jih bomo tam videli v bratskem objemu, čudno družbo teh prijateljev ljudstva, ki jih je združila ne morda skrb za ljudski blagor, ampak sovraštvo proti oni cerkvi, ki se že 2000 let junaško in zmagovalno bori, edina na tem bojnem polju, za pravice revnih in izkoriščanih. Krivososom ljudstva je cerkev na poti, ker jih neprestano opominja na njihove krivice, ker neprestano tudi drega v njihovo vest in jih duži nazaj, da

Dr. Milan Hodža - naš gost

Srčen sprejem češkoslovaškega predsednika vlade

Davi ob 9 je prispel v Belgrad predsednik češkoslovaške vlade dr. Milan Hodža. Pripeljal se je s posebnim vlakom iz Prage. Z njim so prispeli še centralnega tiskovnega urada Snoranc, tajnik češkoslovaškega zunanjega ministra dr. Černi in tajnik predsedništva češkoslovaške vlade dr. Srdinko. Iz Prage je potoval z dr. Hodžo tudi jugoslovanski poslanik v Pragi dr. Vasilev Protič. V Zemunu je dr. Hodžo pozdravil češkoslovaški poslanik v Belgradu dr. Girska, ki je nato spremljal predsednika češkoslovaške vlade do Belgrada.

Ko je poseben vlak privozil na belgrajsko postajo ob 9 dopoldne, je vojaška godba zaigrala češkoslovaško himno. Sokolska častna četa z zastavo je izkazala sokolsko čast. Med pristajanjem vlaka je množica vzklikala Češkoslovaški, predsedniku češkoslovaške republike dr. Benešu in predsedniku vlade dr. Hodži.

Predsednika češkoslovaške vlade je pričakoval predsednik kr. vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović osebno. Spremljala sta ga še kabineta predsedništva vlade dr. Jovan Gasić in kabineta zunanjega ministra Protič. Prisotni so bili dalje vsi diplomatski zastopniki držav balkanske zveze: romunski poslanik Guranesco, turški poslanik Ali Hajdar, odpravnik poslov grškega poslanstva Zamarija ter odpravnik poslov bolgarskega poslanstva Kisjakov. Naše zunanje ministrstvo so zastopali pomočnik zunanjega ministra Martinac, poslanik Aleksander Bodi, šef protokola Novaković, načelniki in višji uradniki. Češkoslovaško zvezo v Jugoslaviji je zastopal dr. Hrnič, jugoslovansko-češkoslovaško lige pa dr. Kosta Kumanudi. Belgrajsko obično je zastopal njen predsednik Vlada Ilić z večjim številom odbornikov in šefov oddelkov.

Ko je dr. Hodža stopil iz vlaka, je predsednik kraljevske vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović med igranjem češkoslovaške himne pristopil k njemu, mu želez dobrodoščilo in mu priskrbel segel v roke. Nato je dr. Hodža pregledal častno sokolsko četo, ki mu je izkazala čast. Dr. Hodža je voditelja čete pozdravil, nato je dr. Hodža pozdravil diplomatske predstavnike držav balkanske zveze, predsednika belgrajske obične in ostale ugledne osebnosti. Dr. Hodža je odšel iz postaje skozi dvorno kačalnico. Pred železniško postajo je bila zbrana velika množica, ki je dr. Hodžo navdušeno pozdravljala. S postaje se je predsednik češkoslovaške vlade odpeljal v hotel »Srbski kralj«, kjer bo stanoval.

Ob 10 se je odpeljal v dvor, kjer se je vpisal v dvorne knjige Nj. Vel. kralja Petra II., Nj. Vel. kraljice in Nj. kr. Vis. kneza namestnika Pavla.

Ob 10.30 je dr. Hodža obiskal predsednika kraljevske vlade in zunanjega ministra dr. Milana Stojadinovića v zunanjem ministrstvu. Dr. Hodža in dr. Stojadinović sta se posvetovala do 12.

Dunajska vremenska napoved: pretežno oblačno in toplo, dež in negotovo vreme.

ne morejo v sproščenju svojih gonov do kraja. Kaj je torej bolj naravnega, da si gredo iskat zaveznikov med one, ki so si iz sovraštva do Boga dali nalogo, da vero iztrebijo. V ozadju sovjetske revolucije, v ozadju šparskih grozot, v ozadju mehiških prepanjanj, v ozadju nemških pohodov in končno tudi v ozadju vse te organizirane gonje proti vsemu verskemu življenju med nami, sedi ta pisana družba komunističnih ideologov in zakrknjenih kapitalističnih krivososov, ki je ljudske množice nahajalska in jih hujška z vsemi bogatimi srečstvi, s katerimi razpolaga, naj podere cerkev in iztrebi vero, da bo njihova vest enkrat imela mir in da bodo lahko brez skrbi sedeli na svojih vrečah denarja, naj si bo v tem ali v kakršnemkoli drugem družabnem redu. Boj velja predvsem cerkvi, ker kliče po pravici in oznanja pravo vrednost človeka. Da je temu tako, pove tudi zadržanje našega liberalnega meščanskega javnega mnenja. Niti z besedico se van' ne zaletava revolucionarna propaganda, niti z besedico se mu ta plast našega naroda ne zoperstavlja. Saj se ji dejansko tudi treba ni. Kajti če bi se kdaj našim revolucionarnim strujam posrečilo, da v suženjski podvrženosti kapitalističnemu biču cerkev res razderejo in versko življenje med našim ljudstvom uničijo, potem bodo oni, to je naši liberalni denarniki, ne ljudstvo, ki bodo želi bogato žetev, ker bodo lahko brez vsake verske nadlege v imenu novega reda po starih receptih ljudstvo izkoriščevali.

Dobro je, da se naše ljudstvo te resnice čim prej zave. Reforma družbe se začneja pri človeški duši in to je, kar naša vera hoče doseči. Vse drugo je laž, ki jo je ljudstvo še vedno moralo plačati s solzami in s krvjo.

Po tej konferenci je dr. Hodža obiskal predsednika senata in predsednika narodne skupščine. Po teh obiskih pa se je odpeljal v vilo Nj. kr. Vis. kneza namestnika, kjer je bil sprejet v avdijenci in pridržan pri kosilu.

Pri knezu-namestniku

Ob 12.30 je knez-namestnik Pavle sprejel v avdijenci dr. Milana Hodžo. Avdijenca je trajala več ko pol ure. Knez-namestnik je obvestil g. Hodžo, da je Beneš, predsednik češkoslovaške republike, odlikovan z našim največjim redom Karagorgijeve zvezde z lentjo, dr. Hodži je pa izročil red Belega orla I. stopnje.

Po avdijenci je knez-namestnik priredil dr. Hodži na čast kosilo, ki so se ga udeležili dr. Girska, tukajšnji češkoslovaški poslanik, g. Smoranc, prvi tajnik spremstva dr. Hodže, dr. Milan Stojadinović, predsednik vlade in zunanji minister, dr. Ljubomir Tomašić, predsednik senata, g. Stevan Čirić, predsednik narodne skupščine, dr. Milan Antić, minister dvora Nj. Vel. kralja, general g. Vojin Colak-Antić, prvi adjutant Nj. Vel. kralja, in dr. Vasilije Protič, kraljevski poslanik v Pragi.

Pri dr. Korošču

Dr. Hodža je popoldne malo pred 4 obiskal tudi notranjega ministra dr. Antona Korošca, svojega političnega znanca. Ker je dr. Korošec še rekonvalescent, ga je dr. Hodža obiskal na privatnem stanovanju ter se z njim dalj časa razgovarjal.

V čast čl. ministrskega predsednika dr. Hodže prireja čl. poslanik dr. Girska v poslanstvu slavnostno večerjo. Po večerji se bodo vsi udeleženci podali na vseslovanski ples, ki ga priredi Kolo srbskih sester. Vsa državna in samoupravna poslopja so v čast dr. Hodži razobesila jugoslovanske in češkoslovaške zastave.

Pri kraljici Mariji

Kraljica Marija je sprejela v avdijenci danes ob 17 predsednika češkoslovaške vlade dr. Hodžo. Po avdijenci se je dr. Hodža odpeljal v kabinet namestnika, kjer sta ga sprejela v avdijenci kraljeva namestnika dr. Stanković in dr. Perović.

Ob 18.30 je dr. Hodža obiskal predsednika vlade dr. Stojadinovića. Oba predsednika sta imela daljšo konferenco.

Nemčija prizna Avstrijo

Za ceno italijanskega prijateljstva?

Pariz, 12. febr. b. Pariško časopisje je na podlagi poročil uradne agencije »Havas« začelo objavljati obširne spise o najnovejših pogajanjih med Nemčijo in Italijo ter navaja še celo nekatere točke, o katerih se italijanska in nemška diplomacija razgovarjala v svrhu sklenitve posebnega sporazuma. Povod so dala nepričakovana večkratna potovanja nemškega poslanika v Rimu von Hassela v Berlin ter prihod italijanskega poslanika v Berlinu Attolice v Rim. Oba potujeta z letali, kar pomeni, da gre za nujne zadeve. Havas javlja, da gre predvsem za tri točke:

1. Vprašanje lokarnskega pakta za jamstvo nedotakljivosti francosko-nemške meje, kakor tudi vprašanje ponovne oborožitve Porenja, ki je po versajski mirovni pogodbi prepovedana.

2. Potovanje češkoslovaškega min. predsednika dr. Hodže v Pariz in v Belgrad ter v zvezi s tem vprašanje ureditve podonavskega vprašanja, neodvisnosti Avstrije itd.

3. Obnovev prijateljskih odnosov med Nemčijo in Italijo, ki so od umora kanclerja Dollfusa dalje bili silno hladni in oddaljeni.

Nemčija se na vsak način trudi, da bi se v sedanja zunanje-politična dogajanja v Evropi zopet polnomočno včlenila ter želi, da bi se v bližnjem času mogla tudi že udeležiti pri poravnavi abesinskega spora. V ta namen je Nemčija pripravljena dati Italiji neka važna zadoščenja. Sliši se, da je nemški poslanik Hassel prinesel od Hitlerja nedvoumna zagotovila, da se boče Nemčija odreči vsakih nadaljnjih poženj po Avstriji, ker Italija slejkoprej vztraja na stališču, da pod nobenim pogojem ne more dovoliti, da bi se kdaj Avstrija pridružila k Nemčiji. Torej se bo morala umakniti le Nemčija, ako želi, da pride do boljših odnosov z Italijo. Mussolini ima baje že v rokah topredmetni Hitlerjev predlog, v katerem se nemški kancler odreka vsakih želja po Avstriji in slednji priznava za vse čase pravico do neoviranega, samostojnega obstoja. Francoska uradna agencija gre še dalje in trdi, da je italijanska vlada že izrazila svojo pripravljenost, pogajati se na tej podlagi, a da bi najraje videla, če bi bilo mogoče pogajanja razširiti tako, da bi pripeljala do nove zveze med Italijo, Nemčijo, Avstrijo, Poljsko in Madjarsko, torej do nove politične tvorbe, ki bi se zoperstavila francosko-sovjetskemu bloku, v katerega se nekatere države trudijo, da bi spravile sedaj še Malo zvezo in Balkansko zvezo.

Francoski listi pristavljajo, da dobiva obisk češkoslovaškega ministrskega predsednika v Belgradu važen evropski pomen, ker se odigrava ob pomembnem križišču evropske politike.

V Španiji še vedno ni vpostavljen red

Politična amnestija - Številni begunci - Spremembe v vojski

Madrid, 22. febr. b. Novi parlamentarni odbor je včeraj prvič zasedal. Parlamentarni odbor je že večer izdal naredbo v sporazumu z vlado, da se morajo brezpogojno spustiti na svobodo vsi politični kaznjenci. Levičarji so pokazali precejšnjo željo po maščevanju in so, kjerkoli so le mogli, napadali eksponirane desničarske elemente. Danes je bil za šefa španskega generalnega štaba imenovan bivši vrhovni poveljnik kopnene vojske v Kataloniji, general Jose Sanchez Ocana. On bo zamenjal dosedanjega šefa španskega generalnega štaba Franca, ki mu je dodeljen garnizon na Kanarskih otokih. Šef španskega letalskega generala Godeš je premeščen za šefa letalske divizije na Baliarskih otokih.

Madrid, 22. febr. b. Ko se je zvedelo, da je parlamentarni odbor soglasno odobril nov zakon o amnestiji vseh političnih kaznjencev, so nastali novi neredi po vseh delih države. Levičarji so hitro organizirali demonstracije v znak veselja, ker bodo kmalu lahko pozdravili svoje somišljenike, ki so ležali doslej po španskih zaporih, v svoji erodini. Popolnoma jasno je, da so take manifestacije dovedle do resnejših spopadov z desničarji, ki še ne pustijo terorizirati od nahajalskih elementov. V pokrajini Huelva so demonstranti zažgali prostore katoliškega političnega društva, vsled česar so morale intervenirati oblasti. Prišlo je do hudih

spopadov med levičarji in desničarji, ki so branili svojo imovino, pri čemer sta bili dve osebi ubiti, nekaj pa ranjenih. Oblasti pa so v kratkem času vzpostavile zopet red in mir v mestu. Predsednik španske vlade Azana je dobil pooblastilo, glasom katerega lahko povsod proglasi preki sod, kjer smatra to za ohranitev miru za umestno.

Gibraltar, 22. febr. b. Po vestih, ki prihajajo iz raznih mest v pokrajini Malagi, je prišlo večeraj do novih krvavih neredov med političnimi nasprotniki, v katerih je bilo več oseh hudo ranjenih, vendar pa mrtvih ni bilo, ker je policija pravočasno prispela in razgnala pretepače.

Semkaj še vedno prihajajo begunci raznih političnih desničarskih strank.

Pariz, 22. febr. b. Odkar so levičarji zmagali pri zadnjih volitvah v Španiji, je postalo zelo živahno na špansko-francoskih omejnih postajah, kjer neprestano prihajajo politični begunci, iz inozemstva pa oni, ki smatrajo, da je sedaj nastopil trenutek, ko se lahko mirno vrnejo iz pregnanstva.

V petek je med drugim zapustil Madrid tudi bivši minister za javna dela za Katalonijo v Lerrouxovem kabinetu Gaillard Foch. Odploval je v Pertignan. Španske obmejne straže imajo strogo povelje, da pazijo, da begunci ne tihotapijo denarja v inozemstvo.

Zadnji odmev zarote v Bolgariji

Velčev obsojen na smrt

Sofija, 22. februarja. AA. Obsodba vojaškega sodišča, ki so jo davi sporočili Damjanu Velčevu in tovarišem, se glasi:

V imenu Nj. Vel. kralja! Pokrajinsko vojaško sodišče proglašja Damjana Velčeva in majorja Kirila Stančeva za krive, da sta leta 1935 organizirala prevrat v vojski, da bi nasilnim putem odstranila vladno Andreja Toševa. Zato ju po čl. 60 kazenskega zakona obsoja na smrt na vešalih, na po pol milijona levov denarne kazni, in na trajno izgubo državljanstvih pravic.

Sodišče proglašja dalje poveljnika 25. obmejneg bataljona polkovnika Ignjata Iljeva, rezervnega polkovnika Ivana Nedeljkova, rezervnega podpolkovnika Todorja Krsteva, poveljnika drugega obmejneg sektorja stotnika Asena Kitova, pribojnika 25. obmejneg bataljona stotnika Nikolov Cvetkova, stotnika Atanas Radojkova, stotnika Petra Staneva, stotnika Mihajla Matejeva, stotnika Gančo Ivanova, in stotnika Asena Stojčikova za krive, ker so leta 1935 postali člani ilegalne skupine, da bi nasilnim putem strmoglavili vladno Andreja Toševa. Zato jih obsoja po čl. 2 zakona o zaščiti države v zvezi s členom prvim in čl. 17 istega zakona in čl. 60 kazenskega zakona: prva dva na po 10 let robije, in na denarno kazen po 200.000 levov in izgubo državljanstvih pravic za 15 let, ostalih osem pa na osem let robije, denarno kazen po 150.000 levov in na izgubo državljanstvih pravic za 12 let.

Letalec Krista Lazarov je kriv, da je leta 1935 podpiral ilegalno skupino, ustanovljeno za strmoglavitev vladne Andreja Toševa. Po čl. 3 v zvezi s čl. 17 zakona o zaščiti države in čl. 61 kazenskega zakona se obsoja na eno leto zapora in na denarno kazen 30.000 levov, vendar velja zanj čl. 1 zakona o zaščiti države o pogojni kazni.

= Z abesinskih bojišč =

London, 22. febr. AA. Reuter poroča: Brzotjavke, ki so včeraj prispel s fronte, dokazujejo, da so tri italijanske kolone včeraj napredovale za 20 km, ne da bi oddale kak strel. Napredovale so čez plodno ravnino okoli Guje in so zasedle nove postojanke, ki gospodujejo nad dolino Makmesis, ki je ena od najvažnejših rek v tej pokrajini. Krožijo glasovi, da so Italijanski prvi oddelki prišli že v neposredno bližino Amba-Alagi. Aldera, ki so ga Italijani včeraj zasedli, leži približno 25 km južno od Makale. Predno so italijanske kolone šle naprej, je italijansko topništvo pripravljalo pohod v sodelovanju s italijanskim letalstvom. Nikjer niso Italijani našli na odpor Abesincev. Takoj za napadalnimi četami italijanskih kolon so korakali tehnični in inženjerski oddelki, ki so takoj postavili telefonske zveze in začeli širiti karavanske poti in ceste. Na ta način bo Itajanom v prvi vrsti omogočeno dovažati živež in municijo. Verjetno je, da bodo Italijani sposobni na ta način doseči nove uspehe, preden nastopi doba velikega deževja.

Do vestih iz abesinskih virov poroča ras Mulugeta, da italijanska letala noč in dan bombardirajo njegove čete.

Reuterjev dopisnik pri italijanski severni vojski poroča z opazovalnega mesta maršala Badoglija, v Adix ul Negusu v ravnini okoli Buje, posebej to: Prva italijanska armada, ki šteje 20.000 vojakov in zaseda ravnino, ni oddala niti enega strela. Tri divizije so krenile zjutraj ob pol sedmih na višino Gore Garadazam, oddol pa v Aderail pri gori Gomoljo in nato v mesto Debrauil. Vsi ti kraji so znani iz borb med rasom Mandagadom in italijanskim generalom Alimongiem v letu 1895. Te divizije so prišle na določena mesta ob 11 dopoldne in na celi poti niso videli sovražnika. Popoldne je maršal Badoglio pregledal na novo zavzeto pokrajino, posebno celo Bujo. Italijani so od 10. t. m. naprej južno od Makale zavzeli 1850 kv. km novega ozemlja. Piloti italijanskih izvidnih letal poročajo, da so videli na cestah, ki vodijo na jug, mnogoštevilna trupla mrtvih in mnogo ranjenih.

Delavec v komunizmu

Večkrat smo že brali, kakšnih priganjaskih sredstev se poslužujejo komunisti v Rusiji, da prisilijo delavca, da iztisne tudi zadnjo srago iz sebe. Kapitalizem je znan po svojih brutalnih sredstvih, s katerimi izrablja delavca, kjer ga le more; vendar pa je komunizem vse nasilne metode brezdušnega kapitalizma daleč prekosil. Brezobzirno izrabljanje delavčevih moči ima več oblik — vedno pa skušajo sovjeti izmogočanje »zavednega proletariata« prikazati kot izraz »gibanja« proletar-skih množic, ki baje same hočejo in celo zahtevajo tako do kraja napet način proizvodnje.

V ta namen so bile ustanovljene »socialistične tekme« med posameznimi tovarnami. Katero podjetje izdela več proizvodov, boljših in cenejših, tisto je odlikovano in delavstvo pohvaljeno. Drug način, o katerem smo že večkrat pisali, so »udar-niki«, prvovrstni sovjetski delavski oddelki, ki se kosajo med seboj, kdo bo več dela opravil. Poseben način priganjstva je »patronat«, to je nekakšno varuštvo ali nadzorstvo gotove komunistične celice nad kako tovarno, delavnico ali tudi le gotovim strojem. »Patronat« obstoja v neprestani kontroli in nadzorstvu komunističnih zaupnikov nad tem, kako se dela v tovarni, kako se postopa s stroji, kaj govore in mislijo delavci. Samo druga beseda za neprestano ovadustvo! —

Zlasti mladino znajo komunisti nagnati, da daje od sebe, kar je sploh mogoče. Ako n. pr. kako podjetje slabo dela, kaka tovarna izdeluje ničvredno blago, kak kolhoz ne oddaja predpisane količine žita, potem so tja odposlane specialne delavske mladinske skupine, ki morajo prevzeti odgovornost, da bo podjetje v gotovem času brezhibno funkcioniralo. V isti namen služijo delavske »mobilizacije«. Sovjetsko časopise neprestano poroča o »mobilizacijah«. Neki n. pr. bi sovjeti hoteli imeti posekan gozd. Komunistični mladi (kom-somolci) tistega okraja takoj proglašajo »mobilizacijo« svojih članov in gozd posekajo. V navadi so tudi »posobne mobilizacije«, je pa tam, kjer se delo na petletnem načrtu zatika. V takem slučaju se izda geslo: »vsak delavec navozi na dan 2 kubnična metra kamenja« ali »izdela dnevno 20 kosov«. Kdor tega ne zmore, pa naj bo živ ali mrtel zraven, je proglašen za saboterja proletarske države! Specijalna komunistična ustanova so »subotniki«, to so delavci, ki sicer vsi teden trdo delajo, gredo pa še sedmi dan »prostovoljno« v tovarno in delajo za državo. Marsikje so vsi tako »navdušeni« za delo, da se vsi priključijo k »subotnikom«...

Topničarski inspektor general Vladimir Zaimov, ki je bil obtožen po čl. 8 zakona o zaščiti države, češ da je leta 1935 organiziral prevrat v vojski zaradi strmoglavljenja vladne Andreja Toševa, je nedolžen.

Major Asen Miškanov, major Boris Marinov, stotniki Kosta Dinčičev, Peter Samutkov, Todor Djonev, odvjetniki Stanimir Gladnev, Stojan Bosolov, Vasilij Kumanov, dr. Georgij Ivanov, Vasilij Karakulanov, bivši minister Peter Todorov, bivši ravnatelj sofijske policije Vladimir Načev, in od-sotni poročnik Dimitar Kosahev, vsi obtoženi po čl. 2 in 1 zakona o zaščiti države, češ da so leta 1935 bili člani ilegalne skupine, se oproste zaradi pomanjkanja dokazov.

Obsodba z utemeljitvijo bo obtožencem izročena 29. t. m. S tem dnem prične teči rok za pritožbo na kasacijsko sodišče.

Rok poteče 7. marca, ko postane obsodba izvršna. Današnjemu sporočilu obsodbe, čeprav bi morala biti po zakonu javna, razen obtožnih in močne vojaške in policijske straže ni smel nihče prisostvovati. Izključeni so bili celo sorodniki in branilci obtožencev. Njim in pa zastopnikom listov so sročili sporočili, da bo obsodba prečitana danes ob 10 dopoldne. Ko pa so se ob osmih začeli zbirati sorodniki obtožencev in novinarji pred sodnim poslopjem, je že bilo vse gotovo. Oproščene obtožence so izpustili iz centralnega zapora opoldne.

Damjan Velčev, major Kiril Stančev in ostali so poslušali obsodbo hladnokrvno, dostojanstveno in brez najmanjše razburjenosti. Strogo obsodbo je javnost sprejela s precejšnjim zaupanjem, ker sodišče ni upoštevalo zakonski dovoljeno možnost ublažitve kazni. Dopoldne so izdali zelo stroge varnostne ukrepe. Nedavno vpokojene mlajše oficirje so zaprli in jih izpostavili šele, ko so obsodbo prečitati.

Reuter poroča iz Adis Abebe, da abesinska vlada ne more hitro javljati rezultate posameznih borb, ker ne razpolaga z zadostnim številom radio-postaj in telefonov. Razen tega lahko Italijani love abesinske brezžične vesele in zato abesinska poveljstva rajc pošiljajo veshi po kurirjih.

Kie so Abesinci

Mogadišo, 22. febr. AA. Agencija Stefani poroča: Kakor so zvedeli, so abesinske čete na somalskem bojišču razdeljene takole:

Na jugozapadnem odseku v pokrajini velikih jezer so čete rasa Makonena Noženi, v sredini v odseku Ganalé Doria in Uebu Gesra so čete dedžasa Meriba, vzhodno proti Harariju pa stoji čete rasa Nasibua in Vehib-paše. Vseh abesinskih vojakov na tem bojišču je nekaj nad 100.000.

Abesinska poročila:

Adis Abeba, 22. febr. b. V vojnih krogih v Adis Abebi potrjujejo, da se je ras Mulugeta s svojimi glavnimi četami umaknil od 12. do 17. februarja na boljše postojanke, ker je potom svojih volunov zvedel, da nameravajo Italijani izvršiti strahovito ofenzivo. Na zahod. delu Amba Aradame je zavzel strateško važne postojanke ter vzpostavil zveze s ras Kaso in ras Sejumom. Potrjuje se, da je prišlo v Italijani do manjših bitk. Demantirajo pa se vesti, da bi se morala ras Kasa in ras Sejum umakniti s svojih dosedanjih postojank.

Te dni je prispela velika količina vojnega materiala skozi britansko luko Zeilo, ki bo takoj odpremljena na severno bojišče.

Adis Abeba, 22. febr. b. Iz zanesljivega vira se čuje, da je po hudih bitkah na severnem bojišču Abesincem uspelo zavzeti zopet nekatere od izgubljenih postojank na podnožju tembijskega sedla Amba Aradam. V tembijskem področju se čete rasa Kase in rasa Sejuma trudijo, da bi preselele Italijanom prometne zveze z ozadjem.

Iz Hararja pa poročajo, da se na jugu vodijo hude in krvave borbe med Sasa Banehom in Quelebo. Podrobnosti o bitki še manjkajo.

V komunističnem raju je delavec podvržen še tudi drugačnim priganjaskim metodam. Pri vrodu v tovarno sta obsešeni dve tabli: ena rdeča, druga črna. Na črno tablo so zapisani delavci, ki po mnenju vodstva tovarne niso dovolj marljivi, na rdečo pa marljivi delavci. Toda pri tem ne ostane. Delavec, ki je dalj časa na črni tabli, je skoraj odsvoljen in vržen na cesto! Delavci, ki so čez teden bili na črni tabli, dobe svojo plačo pri posebnih blagajni, nad katero stoji napis: »Tu je blagajna za pijance, škodljivce in saboterje«. Karikature »manj vrednih« delavcev z zasmehljivimi napisi in opazkami so čisto izobšene po tovarnah in obratih vsem v zasmeh. Kom-somolci imajo nalogo, da nabijejo na vrata stanovanj, kjer stanuje »len« delavec s svojo družino, sramotilne napise, ki govore o prenatli vneti dotičnega delavca za sovjetsko državo. Tako lahko citate: »Manija Smirnova je zamudila dva dni, ker se je poročila njena prijateljica. Puf!« Nad strojem, ki se je pokvaril, najdete zjutraj napis: »Ne delam, ker me je N. N. pokvaril. Kje je šef? Vsaka izgubljena ura stane državo 8000 rubljev. Hitreje! Hitreje! Hitimo!!!«

Nemški pisatelj Klaus Mehnert, ki je mnogo let bival v Rusiji, je 1933 napisal knjigo o sovjetski delavski mladini in pravi, da jo vzgajajo v novi veri, po kateri se stvarjenje sveta pripisuje človeškemu delu. Pri mnogih je našel natiskano sledečo »stvariteljsko« formulo: »V začetku sveta je bil kaos, ki ga imenujemo kapitalizem. Tedaj je vladalo suženjstvo in lakota. Potem pa je prišel Marx, Lenin, in Rdeči oktober. Ti so z velikimi žrtvami izvoljenega ruskega proletarijata odpravili kaos v boju z zunanjimi in notranjimi sovražniki. In tedaj je Stalin s petletko ustvaril red, harmonijo in vesoljno pravičnost, medtem ko ostalih pet šestin sveta še vedno zdihuje pod težo svetovne krize in brezposelnosti, ker ne sprejme odrešenja po komunizmu. Narodi sveta ne bodo poznali ne miru ne sreče, dokler jim ne zasveti odrešilno znamenje srpa in kladiva.«

Tako postaja komunizem res nova vera in napor v službi komunizma — milijonsko poslanstvo. Komunistični mogotci pošiljajo zlasti mladino, da vojne najtežje gospodarske boje za zmago »komunistične revolucije«. Posledica je strašna izčrpanost in živčna razvratnost, čisto tudi blazna napetost teh »prvoboriteljev«. Komunistični pisatelj Gladkov v svojem romanu »Cement« sledeče slika sovjetsko mladino: »Časi so preveč trdi za našo mladino«. Prehitro se izrablja, se čez mero izživlja, trpi na živčevju; mnogi med našo mladino so z 18 timi, z

Pri zaprtju, motnjah v prebavi

vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec

naravne FRANZ JOSEF grenčice.

Registrirano od Min. soc. pol. in nar. zdr. S. br. 1-455 od 25. V. 1935.

Razorožitev, ki je oborožitev

London, 22. febr. b. Vsi znaki kažejo, da je parafiranje že doseženega sporazuma o kvantitativni oborožitvi na morju zopet ogroženo, ker sta Francija in Italija stavili v zadnjem trenutku nekatere ovire. Italija pa menda noče podpisati sedaj nobene pogodbe tako dolgo, dokler se bodo proti njej izvajale sankcije. Francija pa želi, da se ta sporazum raztegne tudi na letalstvo. Med britanskim zunanjim ministrom sirom Edenom in francoskim veleposlanikom Condinom so se vodila včeraj pogajanja, na katerih je sodeloval tudi mornariški minister lord Moncel in pa prvi pomorski lord sir Ernest Hathfield. Na teh pogajanjih se je sprožilo tudi vprašanje, da se povabi tudi Nemčijo na pomorsko konferenco, kjer bi lahko prišlo do splošnih vojnih pogajanj. Anglija se seveda upira temu, da bi se pomorska pogajanja razširila na splošno evropska pogajanja, ki bi se morala pričeti letos nekoliko pozneje. Anglija se pri tem predvsem ozira na USA, ker je njen ameriški delegat Norman Davis že sinoči prote-

stiral proti temu, da bi se v pomorsko konferenco vmešala tudi ostala evropska vprašanja.

Glede tega poroča Reuter, da je med angleškim zunanjim ministrom Edenom in Norman Davisom dosežen sporazum, in po tem sporazumu se bodo na konferenci razmotrivala izključno pomorska vprašanja. Isti urad poroča, da je francoski poslanik Condin pri svojih pogajanjih z Edenom in italijanskim poslanikom Grandjem izrazil željo, da bi prišlo še pred podpisom pomorskega pakta do sporazuma glede letalskega pakta in po možnosti do vpostavitve strelske fronte. Glede Italije prevladuje v mednarodnih političnih krogih mnenje, da Mussolini ne bo zahteval, da se sankcije takoj ustavijo in tudi ne, da mora Velika Britanija umakniti svoje brodogrje iz Sredozemlja. Grandi je baje izrazil željo, da se potom diplomatskih pogajanj izgledajo vsa sporna vprašanja, kakor tudi da Italija nujno želi, da se vzpostavi fronta, ki je bila ustvarjena v Stresi.

Domači odmevi

Dva nova armadna generala

Belgrad, 22. febr. m. Na predlog vojnega ministra sta postavljena s kr. ukazom v čin armadnega generala dosedanja divizijska generala Radoslav Krstić in Pantelije Jurišić.

Novi armadni general Radoslav Krstić je bil rojen 1887 v Glogovcu. V vojno akademijo je vstopil 1896 po položeni maturi v Zaječaru. 1899 je postal podporočnik, divizijski general pa l. 1923. V začetku svetovne vojne je zavzemal položaj načelnika štaba užičke armade, pozneje pa je bil načelnik štaba timoške divizije drugega poziva. Po svetovni vojni je bil načelnik ekonomskega oddelka, nato pa inspektor ekonomske stroke. Dalj časa je bil pomočnik vojnega ministra. S tega položaja je prišel za vršila dolžnosti poveljnika armade v Sarajevu.

Novi armadni general Pantelije Jurišić je bil rojen 1881 v Crni Bari v Macvi. Dvoril je šest gimnazijskih razredov, nato pa je bil 1897 sprejet v vojno akademijo ter 1899 napredoval za topničarskega podporočnika. 1910 je postal generalštabni kapetan, 1915 pa polkovnik. Za divizijskega generala je bil imenovan 1923. V svetovni vojni je bil načelnik generalnega štaba drinske divizije prvega poziva, pozneje pa načelnik generalnega štaba moravske divizije prvega in tretjega poziva. 1917 je postal polkovnik konjeniške brigade. Od 1917 do 1919 je zavzemal položaj načelnika generalnega štaba moravske divizije. Po svetovni vojni je zavzemal več važnih mest. Tako je bil poveljnik divizije, inspektor konjenice in inspektor državne obrambe. S tega položaja je bil imenovan za poveljnika IV. armadne oblasti.

Oba armadna generala imata veliko število naših in tujih odlikovanj.

Spremembe občin

Belgrad, 22. febr. m. Današnje »Službene Novine« objavljajo tri uredbe, ki jih je predpisal notranji minister dr. Korošec, in sicer uredbo o izločitvi kraja Brezje iz občine Loke in priključitvi k občini Dobrava, uredbo o izločitvi katastrske občine Radmirje iz občine Bočna in priključitvi k občini Ljubno ter uredbo o združitvi občin Rogaska Slatina-zdravilišče in Rogaska Slatina-okolica. Z današnjim dnem so omenjene uredbe dobile obvezno moč.

Novi boni so že izdani

Belgrad, 22. febr. AA. Prva emisija blagajniških zapisnikov finančnega ministarstva: Po odloku finančnega ministra se začne prva emisija blagajniških zapisnikov na podlagi čl. 8. uredbe z dne 2. januarja t. l. 26. februarja 1936. Za zdaj se bo izdal samo en del v znesku 200 milj. Din. Ti blagajniški zapiski se bodo izdali na donosila z rokom treh mesecev, računajoč od dneva, ko se vplačilo izvrši pri enem izmed pooblaščenih zavodov, in z obrestno mero 4% na leto, kar se bo izplačalo trimesečno vnapije. Kakor odreja že odredba sama, se bodo blagajniški zapiski izdajali v kosih po 5000 Din, 10.000 Din, 50.000 Din, 100 tisoč Din, 500.000 Din in en milijon Din. Ti zapiski se bodo lahko eskontirali pri Državni hipotekarni banki in Poštni hranilnici. Oproščeni so ne samo vseh sedanjih, temveč tudi bodočih državnih in samoupravnih dajatev, obresti teh zapisikov so pa oproščene tudi rentnega davka. Vanje se lahko nalagajo denarji mladoletnikov in razni legati, depoziti in javni ter privatni fondi, državne in samoupravne blagajne jih pa lahko sprejemajo v kavčijo in poročno po nominalni vrednosti. Ustanove, ki so obvezane na javno polaganje računov, jih lahko bilansirajo po nakupni ceni.

Blagajniške zapiske bodo izplačevale narodna banka kraljevine Jugoslavije v Belgradu in vse podružnice v drugih mestih. Državna hipotekarna banka in Poštna hranilnica z vsemi podružnicami sta pooblašteni brezplačno posredovati tako vpisovanje in izplačilo blagajniških zapisikov.

Kronična zapeka in njene slabše posledice, posebno motnje v prebavi se morejo prenečiti z že davno preizkušenim sredstvom za čiščenje, z naravno

Franz-Josefovo

grenko vodo, ki se tudi po daljši porabi, izkazuje kot zelo odlična. Oni, ki bolehalo na želodcu in črevih, pa pijo Franz-Josefovo vodo, so zelo zadovoljni z okusom kakor tudi z njenim učinkom.

Ogl. reg. S. br. 30474/34.

19 timi leti izčrpani in izmognani, predčasno ostareli starci. Tretjino mest in postelj po bolnišnicah in okrevališčih zavzema komunistična mladina (kom-somolci); izrabljeni so kot starci, preveč so živeli. Od kod to vedno tresenje z glavo in skomiganje z rameni? Mi ne znamo delati, tovariši, ker smo preveč ubogi in preveč nevedni.

Kdo je bil torej odrešen v komunističnem raju? Mar delavec? Ali sploh — človek?

Osebnosti

Belgrad, 22. febr. m. Gradbeni minister dr. Kozul je s svojim odlokom na podlagi čl. 6. začasne uredbe o pooblaščenih inženjerjih in arhitektih odobril ing. Zoranu Rantu iz Ljubljane, da lahko vrši javno prakso na vsem področju kraljevine iz elektro-strojne stroke.

Belgrad, 22. febr. m. Z odlokom glavnega ravnateljstva državnih železnic je prestavljen po potrebi službe Anton Rožman, oficial IX. pol. skup., iz I. sekcije za vzdrževanje proge v Topčideru na III. sekcijo v Bačko Palanko.

Kulturni boj v Nemčiji
Izdajanje verskih spisov onemogočeno

Berlin, 22. febr. c. Listi objavljajo uradno poročilo propagandnega ministarstva, po katerem je propagandni minister dr. Goebbels na podlagi obstoječih tiskovnih predpisov podvrgel vse katoliški tisk brez izjeme predhodni cenzuri. Semkaj spadajo tudi škofjski listi, nadalje župnijski vestniki, ki so bili v Nemčiji zelo razširjeni. Tudi pastirski listi in druga uradna obvestila cerkvenih predstavnikov na vernike morajo biti predložena cenzuri, »da se prepreči zlorabe, ki so se zadnje čase vedno bolj pogosto dogajale.« Predpis gre pa še mnogo dalje, ker ogroža sploh izhajanje teh izključno verskih spisov. Med tem, ko bodo škofje še smeli izdajati — pod cenzuro — čisto verska in službena navodila, morajo vsi ostali izdajatelji verskih spisov vložiti prošnjo, da smejo še nadalje izhajati in je odvisno od ministarstva za propagando, če bo to dovoljenje izdalo, ali pa izhajanje pre-povedalo.

Japonske volitve

Tokio, 22. februarja. AA. DNB poroča: Do 15. ure po vzhodnoazijskem času so bili znani naslednji volilni izidi: Vlada stranka Min Seito 153 mandator, stranka Sokujak 112, delavska stranka 15, stranka Kokumin 9, male stranke 5, izvenstrankarski kandidati 19 mandator. Končni in uradni izidi volitev bodo objavljeni šele 25. t. m. V vladnih krogih računajo na 210 mandator. V novem parlamentu pa se bo to število zaradi sodelovanja sorodnih strank povečalo na 250 mandator. Japonski parlament šteje 466 članov.

Železniška nesreča na Madžarskem blizu vlaka dr. Hodže

Budimpešta, 22. febr. b. Pri zamenjavi lokomotiv na obmejni postaji Sop sta trčili madžarska in češkoslovska lokomotiva, nekaj metrov oddaljeni od vlaka, v katerem se je vozil češkoslovski ministrski predsednik dr. Hodža iz Prage v Belgrad. Kurjač in strojevodja na madžarski lokomotivi sta težeje ranjena. Zaradi tega je imel vlak, s katerim se je vozil dr. Hodža, pol ure zamude.

Gibraltar, 22. febr. b. Sinoči so bili v Gibraltarju kombinirani vojni manevri britanske mornarice in letalstva, radi česar je bil promet skozi gibraltarsko ožino ves čas ustavljen.

FIS tekme v slalomu

Seefeld, 22. februarja. b. Danes ob 10. so se pričele tekme za prvenstvo FIS v slalomu. Snežne razmere so bile dokaj boljše, kakor včeraj, ker so se tekme vršile 1500 m nad morjem. Tekme je gledalo kakih 2000 oseb, med katerimi sta bila tudi predsednik avstrijske republike dr. Miklas in podkancelar knez Starhemberg. Zaradi slabega snega so se slalom tekme vršile v precejšnjih odstopanjih, ker so hoteli prireditelji ohraniti teren za nova tekmovanja. Izidi so bili sledeči: 1. Rudi Matt (Avstrija) 2:18:1, 2. Kneifel (Avstrija) 2:18:3, 3. Ranninger (Švica) 2:22:3, 4. Allmann 2:22:3, 4. Birger Ruud 2:27:1, 5. Walsch (Avstrija) 2:27:8, 16. Cyril Praček (Jugoslavija) 2:42:4, 28. Franc Jelen 5:01:2, 29. Franc Čop (Jugoslav.) 5:06:8, 34. Ljuban Mušič 5:31:7.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA:

Začetek ob 8. Nedelja, 23. februarja ob 13: Frak, ali od krojača do ministra. Izven, Cene od 10 Din navzdol. — Ob 30: Tuje dele. Izven, Cene od 30 Din navzdol. Ponedeljek, 24. februarja: Zaprto.

OPERA:

Začetek ob 8. Nedelja, 23. februarja ob 13: Madame Butterfly. Izven, Cene od 30 Din navzdol. — Ob 30: A trnava. Kaj dela Andula? Izven. Ponedeljek, 24. februarja: Zaprto.

Podržavljenje in poenotenje učnih knjig Potreba revizije zakona

O vprašanju tako zvane monopolizacije in unifikacije šolskih knjig, ki je tako zelo važno in dalekosežno, imamo sedaj dve izjavi z merodajnega mesta, ki jih je treba zaželežiti. — Prva je izjava gospoda bana dravske banovine, ki je na seji banskega sveta dne 19. februarja izjavil, da je na njegovo intervencijo konferenca načelnikov prosvetnega ministrstva v Belgradu sklenila, da se monopolizacija učbenikov sploh ne sme izvršiti, ampak naj bi se učbeniki še nadalje odobrivali po Glavnem prosvetnem svetu. Te učbenike oziroma odobrene knjige naj bi potem ministrstvo dajalo v tisk potom javne licitacije in bi dobila delo v tiskovni tiskarni, ki bi nudila najboljše pogoje. — Izvršila pa bi se unifikacija šolskih knjig, vendar pa ne po prvotnem predpisu, ki je bil prenapet. Na noben način se ne bo izdala kakšna srbsko-hrvatsko-slovenska slovnica, ker takega jezika sploh ni, ampak bodo za dravsko banovino predpisane slovnice za slovenski jezik. — Kar se tiče citank, bodo za območje srbsko-hrvatskega jezika sestavljene v srbsko-hrvatskem jeziku z dodatki v slovenski iz slovenske književnosti (logično bodo torej za slovensko območje citanke pretežno v slovenski in srbsko-hrvatskim dodatkom). Ostali učbeniki bodo vsebinsko približno enaki za vso državo, toda za zavode na slovenskem ozemlju v slovenski.

Druga izjava je izjava gospoda prosvetnega ministra, ki je po poročilu »Politike« na seji finančnega odbora 21. t. m. izjavil, da je želja in namera vlade, da pride do unifikacije šolskih knjig za vso državo. To pa ne pomeni, da bo, recimo, učbenik v Belgradu enak učbeniku v Sloveniji. Izvestni deli v učbenikih v Sloveniji bodo v slovenskem jeziku, a velik del učbenikov se bo izdal v dveh redakcijah: v srbsko-hrvatskem in slovenskem jeziku. Enaki tekst pa se bo uvedel posebno za učbenike tako zvanih nacionalnih predmetov. Kar se tiče monopolizacije, je minister izjavil, da stoji na stališču, da dobimo dobro knjigo za čim nižjo ceno. V tem vprašanju se bodo upoštevali interesi vseh. Pozvani bodo izdajatelji in tiskarji, da svoje učbenike ponudijo. V tem oziru bo veljala popolnoma svobodna konkurenca.

Poročilo v »Slovenec« pa pravi, da je minister naglašal, da je vprašanje monopolizacije in unifikacije šolskih knjig urejeno po zakonu (to so: zakon o učbenikih od 2. septembra 1929, zakon o narodnih šolah od 9. decembra 1929 in »Novi nastavni plan in program« od 17. junija 1935, ki je imel stopiti v veljavo 1. septembra 1934, a je bilo to odgodeno do 1. septembra 1935). Poenotenje šolskih knjig v principu ostane. Kar se tiče monopolizacije, pa bo knjige izdajala država, ki bo tisk oddajala posameznim ponudnikom (med katerimi se nahaja seveda tudi državna tiskarna), pri čemer se bo oziralo na najugodnejšo ponudbo, ker država noče, kakor ji izjavil gospod minister, gledati učbenikov postati kakšno pridobitno podjetje.

Kakor vidimo, bo treba doznati doslovni tekst izjave gospoda prosvetnega ministra, da se pojasnijo nekatere točke, ki sicer ostajajo nejasne. V glavnem pa se razvidi iz vseh izjav, da se bo »Zakon o učnih knjigah za narodne in meščanske šole, učiteljske in srednje šole« od 27. septembra 1929 izjavil z nekaterimi bistvenimi spremembami, ki so pa na splošno že v tem zakonu predvidene. Paragraf 13 tega zakona namreč pravi:

»Če bi se spoznalo, da je treba nagrajeno učno knjigo, pomožno knjigo ali učni pripomoček za izvestne šole ali krajine glede na jezikovne razlike uravnati posebej, poveri minister za prosveto ta posel ali pisatelju učne knjige ali strokovnjaku ali posebnim komisiji ki naj opravi ta posel.«

Principi podražavljenja ali monopolizacije učnih knjig je izrečen že v paragrafu 1 zakona, ki se glasi:

»Vse učne knjige, pomožne knjige in učne pripomočke za narodne in meščanske šole, učiteljske in srednje šole izdaja država in edino te je dopustno rabiti na teh šolah.«

V svrhu izdajanja učnih knjig je rečeno v paragrafu 17 tega zakona, da minister za prosveto ustanovi izdajalnice šolskih učnih knjig, ki bo glasom paragrafa 18 razpisovala licitacijo za tiskanje učnih knjig (s čimer je izjava gospoda prosvetnega ministra v popolnem soglasju), izplačevala pisateljem nagrade, učne knjige prodajala in svoje dohodke uporabljala za podporo državnemu šolskemu fondu, ki se ustanovi po zakonu o narodnih šolah (od dne 9. decembra 1929), oskrbovala narodne in srednje šole z opremo in učili, izdajala poljudne knjige za ljudsko izobrazbo in za kulturne zveze z inozemstvom itd.

Treba je poznati še ostale glavne določbe zakona o učnih knjigah, ki bodo, kakor moremo sklepati iz omenjenih uradnih izjav, ostale nespremenjene. Te so:

Potem ko je § 1 določil izključno pravico države do izdajanja šolskih knjig, je v § 2 določeno, da minister za prosveto odloča, ko je zahteval Glavni prosvetni svet, katerih učnih knjig je treba za vsak tip šole, predmet in razred, in da nato redno vsako četrto leto razpiše natečaj za izdelavo najboljših učnih knjig. Obenem pa predpiše minister izenačenje, to je za vso državo enak učni načrt in program, kar je bilo storjeno 17. junija 1935 in kar je stopilo v veljavo 1. septembra 1935, kakor smo omenili že zgoraj. Ministrstvo pa obenem predpisuje tudi izenačenje terminologije, ki mora kakor pravi § 4, veljati za vso kraljevino.

§ 6 zakona določa, da potom natečaja spisane učne knjige pregledata najprej oddelček za osnovni oziroma za srednješolski pouk na prosvetnem ministrstvu. Ta dva oddelčka izločita knjige, ki ne ustrezajo pogojem natečaja ter zahtevi dobrega in jasnega jezika in sloga. Potem pridejo pogojem ustrezajoče knjige pred posebno komisijo za pregledovanje učnih knjig, ki jo prosvetni minister imenuje vsako četrto leto. V tej komisiji so po en univerzitetni profesor in dva srednjnja izmed inšpektorjev gimnazij za srednje šole, izmed šolskega in en inšpektor in dva gimnazijska profesorja. Od komisije odobrena najboljša knjiga, to je tista, ki je dobila prvo nagrado, se pošlje ministru, ki ima pravico mnenje komisije objaviti ali pa odrediti novo komisijo. Država ima za vsako učno knjigo izdajateljsko pravico za dobo štirih let, kar se vsako peto leto avtomatično podaljša, ker je država absolutni izdajatelj.

Zakon o učnih knjigah je določal, da mora biti prvi natečaj razpisan že do konca meseca

decembra 1929, vendar pa se je stvar zavlekla do letošnjega leta. Ali so komisije že določene ali ne, ne vemo. »Obzore« je pred nekaj tedni poročal: »Ministrstvo stoji odločno na stališču, da je treba vse učbenike izenačiti, da oboje učenci vseh ljudskih in srednjih šol po vsej državi vzgojeni v istem duhu. Že prihodnje leto, to je leta 1937, bodo učenci ljudskih in srednjih šol imeli izenačene učbenike. Zadnji rok za izdajo rokopisov je odrejen 23. t. m. Člane komisij bo imenoval minister prosvete. Ako je ta informacija »Obzorac« pravilna, je rok za oddajo rokopisov potekel ravno danes, komisiji pa še nista imenovani.

Glasilo Jugoslovanskega učiteljskega združenja za vso državo »Narodna prosveta« od tega meseca pa piše, da bi morali rokopisi novih izenačenih učbenikov biti pregledani do 20. avgusta letos. Jugoslovansko učiteljsko združenje je o tem vprašanju veliko občutiralo in lanskega leta predložilo ministrstvu prosvete svoje pomisleke in spreminjalne predloge. Ministrstvo pa spreminjalnih predlogov JUU ni sprejelo. Vrh tega je glavni prosvetni svet sredi junija 1935 ministrstvo predlagal, naj se »Nastavni plan in program«, ki je bil objavljen 17. junija 1935, revidira in razpisani tečaj enotnih učnih knjig

Nihče ne sme stradati, nihče prezebiti!

Od besed - do dejanja

Mi se niti ne zavedamo, kako globoko tičimo v kapitalizmu. Razmere socialne so vnebovpijoče. Samo se en prizorček!

Pred Miklavževno izložbo stoji mož — brezposeln delavec s štirimi otroki, ki vsi skupaj stanujejo celo zimo v nezakurjeni šupi. Mož nudi noč in dan kakoli bi te svoje otročiče preživel, da bi mu ne poginili od lakote in mraza. Na Miklavža se misli in ne more. Kar se srečata dve dami prav priročno njega, se ustavita in začeta pogovor: »Pomisli, dvoje otrok imamo, pa sem že dva čurja zmetala za Miklavža! Njena prijateljica pa se zameje in pravi: »Jaz imam pa samo enega, pa me ta Miklavžev luksuz stane že štiri čurje.« — Moža, ko to sliši, pograbí sveta jeza, pobere kamen in ga vrže v izložbo, razbije šipo in razdrobi tudi nekaj izložbenega blaga. Sodisce je bilo toliko modro, da mu je prisodilo samo deset dni pogojno, trgovec pa toliko uvidel, da ni dobil, da spričo teh razmer ni zahteval nobene odškodnine. Seveda, kdo mu jo bo pa dal!

Sličnih zgodb je nešteto. Ko bi jih hotel naštevati, ne pridemo do konca. Dosti jih imamo, da napravimo zaključek:

Če siromaki, ki nimajo najpotrebnejšega, o taki brezumni, brezsrčni in brezvestni potrti slišijo in jo gledajo, kako bi se jim v srcu ne vnel gnev? Ali se čudite, če se pri teh razmerah širi komunizem? — Gospoda! Komunizma ne boste udusili samo z besedo. Niti same s kaznijo ne! Ideje prebijejo železna vrata. Vsi komunizma — zamašite, očeta njegovega zaprite, pa bo sin sam širil! Papež vam pravi v »Quadragesimo anno«: Nihče naj se ne vara, da bi se mogel zagotoviti red in mir človeški družbi pred prevratnimi silami, dokler se moško in odločno ne izvede socialna pravičnost! In zopet govori: »Vse si mora storiti, da se odvrne od družbe strašno zlo nasilnega prevrata. Zato naj bi že vendar začeli odločno in brez odloga izvajati reformo družabnega reda!«

Brez odloga! Kar je ta okrožnica izšla, je že pet let. Kaj se je v petih letih na papežev poziv »brez odloga« že zgodilo? V Avstriji pač poskušajo papežev naročilo izvršiti. Od drugod ni nič slišati. Pa pri nas v Jugoslaviji? V »Grazer Volksblattu« je bilo pred nekaj tedni čitati, da se neki srbski politik (ime ni bilo) ogreva za stanovsko ureditev družbe. A ena lastavica še ne prinese pomlad. Kako dolgo bomo še čakali? Tako dolgo, da bo vihar ljudske jeze siloma udaril na dan? Stvar se ne premakne nikamor. Breda narašča od leta do leta, od dne do dne, a da bi se resno mislilo na kako preuredbo, o tem ni slišati ničesar. S sanjam pisanjem in razpravljanjem o socialni pravičnosti, kar je seveda potrebno, se vendar dejanje nič ne zboljša. Začeti je treba!

K sreči nas je predramil iz tega našega spanja »Slovenec« v jutro dne 5. februarja. V uvodniku piše zoper kapitalizem tako, da nam je vsem vzel iz srca. Članek je zbudil pozornost in odobravanje. Misli njegove so take, da nam jih je treba samo ponoviti: »Ali ni bil odziv na »Quadragesimo anno« preslaboten? Veliko se je o njej pisalo in predavalo, toda gibanja ni, tistega velikega zaleta ni, ki bi bil zares nevaren kapitalističnemu družabnemu razmerju. Slovenski narod še ni mobiliziran, da bi stopil v križarsko vojno proti kapitalizmu. Kapitalistični družabni red je treba prevreči. Cerkev nas kliče k temu. To je naloga katoličanov, tudi naloga slovenskega naroda, če se hoče odzvati klicu Cerkve. Kapitalizem se mora umakniti krščanstvu; to zahteva uresničiti je naša javna krščanska dolžnost! Slovenski narod se mora na klic Cerkve odzvati s splošnim vsenarodnim gibanjem, ki bo zajelo vse dele naroda!«

Kaj pravite na to? Pametne besede, kaj? — A če se nihče ne zane, bodo tudi te pametne besede ostale spet le besede. Da pa pri samih besedah ne bo ostalo, zato bodi tukaj naznanjeno, da hočemo uvodničarjevo naročilo takoj izvršiti: V nedeljo 1. marca bo v dvorani Delavske zbornice prvi javen shod za socialno pravičnost: zoper velikega grešnika kapitalizem in z njim združeni luksuz. Obenem se bomo primerno spomnili tudi njegovega skvarjenega otroka: brezbožni komunizem. Krščanski ljudje smo prvi dolžni zastaviti vse svoje moči za preureditev neznosnih družabnih razmer! Ne smemo in nečemo tega dela prepuščati brezbožcem. Priznajmo, da smo veliko zamudili in hitimo popraviti! — Upamo, da nas bo državna

Štedite pri vsem, le ne pri zdravju!
Zdravje je prvo in glavno!
Poleg tega bolnik, čeprav malo rabi, mnogo stane

Radenska
ona s srcem

naiboljša in naiboj zdravja voda Vam ohranja zdravje in dviga življenjsko moč!

ustavi. Tudi tega predloga si prosvetni minister ni osvojil.

Iz tega historijata pač stedi da bi bilo umestno, če bi se sploh revidiral ves zakon od 27. septembra 1929, zato da ne bi ostalo nobenih nejasnosti in da bi se upoštevalo mnenje vseh faktorjev, o katerih je gospod prosvetni minister v debati v finančnem odseku sam izjavil, da pridejo v tem vprašanju v poštev, to so poleg prosvetnega ministra starši tiskarjari in izdajatelji knjig. Poleg prosvetnega ministrstva pa je naše mnenje, da je najvažnejši faktor, kar se tiče Slovenije, naša banovina.

Revizija zakona iz leta 1929, je t. m. bolj potrebna, ker je bil ta zakon izdan v dobi, ko so vladale v državi bistveno drugačne razmere kakor danes. To poudarja tudi osrednje glasilo Jugoslovanskega učiteljskega združenja »Narodna prosveta« od februarja 1936. Ta list namreč piše: »Učni načrt in zakon je izraz političnega življenja v izvestnem momentu. Ko je bil ta zakon oziroma učni program sklenjen, je bilo politično življenje drugačno, nego je danes.« Zakon je namreč bil sklenjen in objavljen v času, ko sploh ni bilo parlamenta, dočim ga danes imamo.

Istega mnenja je tudi glasilo slovenske trgovine in industrije »Trgovski list«, ki v svoji številki od 22. t. m. piše, da ga izjave o monopolizaciji in unifikaciji šolskih knjig ne zadovoljujejo in da je treba zakon iz leta 1929, razveljaviti, oziroma temeljito spremeniti, v sporazumu s parlamentarnim zastopstvom, oziroma z vsemi drugimi interesiranimi faktorji, seveda.

ZA
ČIŠČENJE KRVI
IN PRI SLABI PREBAVI
MITE
»PLANINKA ČAJ«
MR. BAHOVEC
DRUG PAKET DIN 20 V ADOTKAM
Rop 2-3-74-44 11

90 letni jubilej Hodelove mame

Gornji grad, 21. febr.

Dne 20. t. m. je praznovala po vsem gorenjskem okraju dobro znana in od vseh spoštovana gospa Jožefa Krajne, ali kakor jo po domače splošno imenujejo, Hodelova mama, devetdesetletnico svojega življenja. — Pri sv. maši, pri kateri so ji cerkveni pevci lepo zapeli, se je slavljenska s solzami v obeh spominjala vseh lepih in žalostnih dni, ki jih je preživela v dolgih letih dela in trpljenja. Nasa jubilatka se je rodila 20. februarja 1846. Leta 1869 se je poročila z mestnim trgovcem Jožefom Kranjem, s katerim je živela do njegove smrti leta 1914 v najsestrednejšem zakonu. Bila je mati šestim otrokom: edini sin Jožef je umrl leta 1910, od peterih hčer pa je ena umrla, štiri pa še živijo in so poročene, med njimi hčerka Marija z g. graščinskim nadzornikom Paršcem v Gornjem gradu.

Slavljenska se nikoli ni bala dela, pri vsem pa je zaupala v Boga po preizkušnem načelu: Moli in delaj! Zato je pa nad njenim delom tudi počival božji blagoslov. Svoje svetlo premoženje je rada delila z reveži. Če je niso poiskali siromaki sami, jih je pa ona šla iskat!

Kakor je še čila in sveža ob svoji 90-letnici, tako ji iz celega srca želimo, da bi še tudi naprej ostala vedra in krepka.

Hodelova mama, najmanj še 10 let, da jih bo vsaj sto!

Strašen primer stanovanjske bede

7 družin - 24 ljudi - stanuje v kleti na enem kupu

Maribor, 22. februarja.

Cestokrat smo opisali našim čitateljem kričeče primere bede in revščine, v kateri živijo stotine in stotine ljudi v Mariboru. Opisali smo pekel stanovanjcev v barakah in vagonih v Dajnki ulici. Žalostne katakombe v Dravski vojašnici, podzemne luknje v Betnavskem gozdu, kjer se ljudje iz 20. stoletja vračajo k običajem janskega človeka; ni pa treba hoditi daleč na periferijo mesta iskat takih žalostnih primerov. Imamo jih v neposredni bližini več kot dovolj, na vsakem koraku v središču mesta naštetim na nje. Če si hoče kdo ogledati posebno obupen primer življenja ubogih ljudi, naj gre tja v Levstikovo ulico št. 9 — Pred hišo, ki stoji na samotni, bo srečal postavbe, ki že s svojo zunanostjo pričajo, da biva tu skrajna revščina. Ubogi ljudje ga bodo povedli po stopnicah v globoko klet, ki je nekdanj služila za delavnico ključavničarskega mojstra Fariču. V tem prostoru se je lanske jesen naselil kos mariborske revščine, ki mu malokje najdemo primere

Pogled od vhoda na domovanje 7 družin

lostne katakombe v Dravski vojašnici, podzemne luknje v Betnavskem gozdu, kjer se ljudje iz 20. stoletja vračajo k običajem janskega človeka; ni pa treba hoditi daleč na periferijo mesta iskat takih žalostnih primerov. Imamo jih v neposredni bližini več kot dovolj, na vsakem koraku v središču mesta naštetim na nje. Če si hoče kdo ogledati posebno obupen primer življenja ubogih ljudi, naj gre tja v Levstikovo ulico št. 9 — Pred hišo, ki stoji na samotni, bo srečal postavbe, ki že s svojo zunanostjo pričajo, da biva tu skrajna revščina. Ubogi ljudje ga bodo povedli po stopnicah v globoko klet, ki je nekdanj služila za delavnico ključavničarskega mojstra Fariču. V tem prostoru se je lanske jesen naselil kos mariborske revščine, ki mu malokje najdemo primere

Ena izmed sedmerih družin pred svojim »stanovanjem«, ki je ločeno od ostalih s stenami iz papirja

Zamislite si 10 m dolgo in 5 m široko obokano klet z vlažnimi stenami, s podom iz ilovice. V tem prostoru živi na kupu 7 družin, skupaj 24 ljudi. Med njimi je 11 otrok in 13 odraslih. Razdelili so si med seboj posamezne kote ter si priridili v njih »stanovanja«. Dve stanovanji sta naravnost imenitni. Imata stene iz časopisnega papirja in starih vreč, pribiti na ogrodje iz vegastih lat in visokih kaka dva metra. Imajo celo vrata, da ni moglo tako pogled v notranjost. Peto »stanovanje« je skromnejših. Nimajo niti papirnatih sten, da bi skrili svojo revščino. Nekatera obstojajo iz dveh postelj, pokritih s cunjami, in vegašče omare ter starega železnega štedilnika, druga zopet samo iz ene postelje ter par kljuk na steni za obešanje obleke, najmenitnejše je še ono, kjer imajo poleg dveh postelj in omare ter štedilnika še kredenco. Najštevilnejša družina šteje 8 ljudi, pa ima le dve

Malečki so se veselo postavili v kot svojega »stanovanja«, da bodo slikani

ho. Sicer zahteva najemnine, pa menda le navidez, da zadrži še druge siromake, ki ga prihajajo vsak dan nadlegovati, naj sprejme še nje v zavetje.

Kdor si ogleda vso to silno revščino, tega bo zgrozilo, kako je mogoča tolika beda vrtice tolikega bogastva, ki se zbira v Mariboru. Kje je tukaj družba, ki mora v teh kričečih primerih nekaj ukreniti. Vprašal se bo, kaj so mislili takrat oni ljudje, ki so metali milijone za stare podrtje v mestu, pa niso videli okrog sebe, da prodajajo stotine in stotine pri živem telesu. Če bi bili sanje za polovico denarja, ki so ga dali za grad, sezidali borna delavska stanovanja, pa Maribor ne bi imel danes teh žalostnih primerov, ki mu delajo smutno pred vsem svetom.

Mežica

Slovo vzorne učiteljice. Te dni zapusti Mežico splošno priljubljena učiteljska gospodična Alojzija Vreček, ki je celih 15 let učila in vzgajala našo mladino. Izven šole se je udejstvovala zlasti na polju dobrodelnosti. Vedno je bila verna in značajna osebnost. Ze pred leti je bila z najvišjega mesta odkolovana z redom sv. Save. Najlepše odkolovanje pa ji je rod, ki ga je vzgojila in ji je pokazal svojo hvaležnost ob obhodu. Želimo ji na novem mestu v Mariboru, da bi tudi tam tako uspešno delovala Bogu v čast in naši mladini v srečo!

Poročila sta se v naši farni cerkvi Jože Danijel in Katarina Pudgar. Na gostiji so svatje zbrali za zgradbo kapelice na Peci 283 Din. Živelci posnemovalci! Vrlemu knežjemu paru pa želimo obilo božjega blagoslova!

Drobne novice

Koledar

Nedelja, 23. februarja: Peter Dam, c. uč.; Romana, devica.
Ponedeljek, 24. februarja: Prestopni dan. Modest, škof.

Novi grobovi

† V Sv. Juriju ob Taboru je umrl večeraj v visoki starosti 83 let g. Josip Debelak, sedlar in tapetar. Pogreb bo jutri, v ponedeljek ob 10 dopoldne iz hiše žalosih Sv. Jurij na Taboru 12 na domače pokopališče. Naj počiva v miru Zalujoci naše sožalci!

Osebnosti

Poročil se je v župni cerkvi na Brdu g. Orehov Ivan, čevljar, mojster v Lukovici, z gđ. Pavlo Capuder, poselnikovo in gostilničarjevo hčerko. Bilo srečno!
Poročil se je v Smarterm pri Litiji g. Karl Zavržnik, strojevodja, z gđ. Faniko Mandeli. Obilo srečel!

Prepir med delavcema. Zakaj?

Starejši delavec očita mlajšemu, da je njegovo perilo zaprano in da njegova žena ne zna prati. Mlajši pa se poteguje zanjo. V pranju izkušena gospa Ivanka daje starejšemu delavcu prav: S terpentinovim milom Zlatorog se da oprati z lahkoto vsako še tako zaprano perilo. Tu šele prav pokaže to milo svojo čistilno moč!

Karitativna zveza je na svoji načelstveni seji dne 21. februarja 1936 pri razpravi o skrbi za bolnike zadela tudi na pravkar pereče razmere v ljubljanski drž. bolnišnici. Sklenila je ob tej priliki, da odpošlje odgovornim čimprej sledečo predstavko: »Načelstvo Karitativne zveze pri svojem delovanju vsak dan bolj spoznava na kriče in primerih, da sedanje stanje ljubljanske bolnišnice radi premajhnih prostorov in mnogo premizne dotacije ni ob daleč več ne ustreza sedanjim potrebam in modernim zdravstvenim zahtevam. Zato apelira v imenu krščanske ljubljane na vse pristojne institucije, da se zavzamejo za takojšnjo nujno izpopolnitev ljubljanske drž. bolnišnice.« — Ta predstavka je bila odposlana obema slovenskima g. ministroma, gospodu ministru za socialno politiko in narodno zdravje, g. banu dravske banovine ter g. predsedniku ljubljanske mestne občine.

VERMOUTH

boljši od vsake inozemske znamke
dobite pri trdki
PERO KOLIĆ - DUBROVNIK
veletrgovina z vinom
VZOREC NA ZAHTEV: 2 orig. steklenici
po 1 liter franco poštnina in pakovanje Din 50/-

— Duhovne vaje za fantje bodo v Domu Srca Jezusovega v Mariboru, Levstikova 29, od 5. marca do 9. marca. Duhovne vaje se pričnejo prvoimenovani dan ob 7 zvečer. Oskrbnina za vse tri dni znaša 100 Din. — P. n. župne urade prosimo, da blagovolijo tečaj duhovnih vaj razglasiti in jih fantom priporočiti. Udeležence je pri glasiti takoj na: Lavančinska K. A., Maribor, Koroska 1.
— Delni nakladi naše današnje izdaje priloga zagrejskega tiskarja Kasiner in Ohler slovenski cenik za beli teden, na katerega opozorjamo.
— Tovariši bojevnikov! V četrtek, dne 27. februarja t. l. obhajamo obletnico smrti našega velikega sobojevnika in sotrpina blagopokojnega tovariša Bonača Franca, ki je bil vedno pripravljen in se je tudi vedno trudil lajšati gorje pravega bojevnika na fronti, kakor je tudi bil vedno tolažnik zaostalih sirot in vdov. Da vsaj nekoliko počastimo spomin našega velikega tovariša, vas Zveza bojevnikov poziva, da se udeležite v četrtek, dne 27. t. m. ob 7 žalne sv. maše v frančiškanski cerkvi v Ljubljani. — Zveza bojevnikov.

Memoari dr. Ante Trumbića

Vabilo na naročbo

V kratkem bo dotiskana v »Tipografiji« v Zagrebu knjiga pod naslovom:

Iz mojih političnih uspomena

Dr. Ante Trumbić

SUTON AUSTRO-UGARSKE I RIJEČKA REZOLUCIJA

Cena tej knjigi v prednaročbi 30 Din. Naročnina naj se pošlje po čeku poštne hranilnice št. 39.755 ali po pošti nakaznici na naslov: Dr. Ante Trumbić, Zagreb, Martićeva 29. Naročniki prejmejo knjigo franco. Naznanjajo naj svoji natančen naslov.

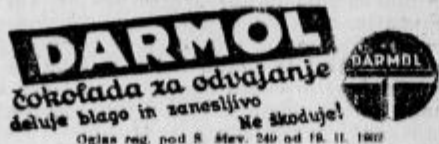
— Vsem državnim uslužbenecem in upokojencem. Pogrebni sklad drž. uslužbenecv in upokojencv za dravsko banovino v Ljubljani, je na svojem ocnem zboru sklenil znižati pristopnino oziroma vpisnino na Din 40. Vsakemu drž. uslužbencu in upokojencu ki je dana možnost, da se v odprtem roku, to je od 1. marca do 1. junija t. l. posluži ugodnosti in pristopi k temu prepotrebemu pogrebnemu skladu. Sprejmejo se vse zdrave osebe v starosti do 50 let. O sprejemu odloča odbor. Informacije daje: Pogrebni sklad, Ljubljana, Kongresni trg 11.

— Pri zaprtju motnjah v prebavi vze mite zjutraj na prazen želodec kozarec naravnega »Franz-Josef grenčice«.

— Nova odvešniška tarifa. Pravilnik o nagradah za odvešniške posle s tarifo je javnokal izšel v knjižnici, ki stane 8 Din. Dobi se v jugoslovanski knjižnici v Ljubljani.

— Izjava. Podpisani društvi kot edini zastopniki slepih v dravski banovini izjavljajo, da g. Ivan Lončar, bivši trgovec, ni upravičen prodajati

milo in čaj v korist slepih, niti pobirati zanje. Iste je pooblaščen nabirati za društvo »Dom slepih« samo ga M. Cvelbar, »Podporno društvo slepih« pa se pošilja samo po položnicah. — V Ljubljani, 22. febr. 1936. — Društvo »Dom slepih«. — Podporno društvo slepih.

— Ogrožanje naprav transformatorske postaje na Crnučah. Posebno sedaj v spomladanskem času se pogosto dogajajo slučaj, da bodisi otroci bodisi odrasli z Ježice, Crnuč pa tudi iz drugih krajev, zlasti nedeljski izletniki, spuščajo s tako zvanega Taborja nad Crnučkim mostom otroške zmagaje, včasih nad 1 m dolge in razmeroma težke, oziroma aerodinamski konstruirane letalne aparate. Ker so tod v bližini glavna transformatorska postaja in

prekupčevalcev piši in reci po Din 0,75 do Din 1,75. Za les na štoru plačujejo pa Din 37!

— Namesto venca na grob blagopokojne Ivanke Zakotnikove je daroval Karl Belec Zavetišču sv. Jožeta v St. Vidu nad Ljubljano 100 Din. Bog plačaj stotnik!

— V Službenem listu kraljevske uprave dravske banovine od 22. t. m. je objavljen »Pravilnik o višini nagrad za odvešniške posle (s tarifo) in »Razglas o volitvah občinskega odbora za občino St. Vid«.

— Predno kupite sredstvo za nego Vaših dragocenih zob, pomislite, da je »CIMEAN« zobna krema sestavljena po vseh predpisih higijene in je zato najpopolnejša, ker čuva zobno sklenino, utrjuje dlesni in odpravlja zobni kamen!

— Vse življenje se hoste radi spominjati vsega potovanja po božjem svetu. — V Rim in Neapelj gremo z avtom za veliko noč: 12 dnevo potovanje po Italiji od 7 do 18. aprila. — V Benetke in Padova (z avtom) od 21. do 25. marca. — Od 18. marca dalje bo vsakih 14 dni romanje na Sveto goro pri Gorici, združeno z izletom v Trst. — Podrobna pojasnila za ta in druga naša potovanja pošljemo vsakomur zahtev. Priglasite se po dopisnici na naslov: »Po božjem svetu«, Ljubljana, Šentpetrska vojašnica.

Ljubljana

— Slovenski zvonovi za Indijo. Naši indijski misijonarji so, zaupajoč na pomoč svojih dobrotkov, na svoji misijonski postaji Bošontj v Bengaliji pričeli zidati cerkvice sv. Terezike. Zaprtili so slovenske dobrotnike, naj bi jim preskrbeli prve zvonove za novo cerkev. S pomočjo Glasnika in njegove priloge »Bengalski misijonar« se je nabralo v zadnjih letih toliko darov, da se je lahko uresničila ta želja. Tri zvonove (z glasom c d e) je vili Ivan Kogovšek v St. Vidu nad Ljubljano in so se prav posrečili. Veliki zvon v čast sv. Frančiška Ksaverskemu tehtja 250 kg, srednji v čast sv. Tereziki 175 kg in mali v spomin našega svetniškega A. M. Slomška 125 kg. Zvonovi so bili pripeljani v Ljubljano in so za kratko dobo razstavljeni v veži cerkve sv. Jožeta, kjer si jih lahko vsak ogleda. Sredi marca nastopijo dolgo pot v Indijo, kjer jih naši misijonarji in njih verniki že težko pričakujejo. Zanimivo je, da so to prvi slovenski zvonovi, ki jih poklanja slovenski narod svojim sinovom misijonarjem, ki se trudijo za kraljevstvo božje v naši misijonski pokrajini Bengaliji. Naj bi oznanjali po širni Bengaliji ljubezen našega naroda in prinašali nov blagoslov naši domovini.

TEL. 22-21 KINO UNION TEL. 22-21
Danes ob 16., 17., 19. in 21. uri poje slavni tenorist
Aleksander Zillani član milanske
Scalae
Glavne in arto iz oper Traviata, André Chénier,
Manon in Butterfly
Humor v prekrasnem Ufa filmu
in
krasno
petje!
KRALJICA LJUBEZNI
Najnovejši Foxov zvočni tednik kot dodatek
Matineja ob 10-30 dop. po gnotni ceni Din 4-50
Poslednja ljubezen
Michiko Meini in Albert Bassermann

— V cerkvi sv. Družine v Mostah bo danes ob 2 popoldne blagoslovljen križev pot, ki je bil pripeljan iz blejske cerkve. Blagoslov bo opravil p. dr. Roman Tominec, ki bo imel tudi pridigo. Po govoru in blagoslovitvi bo križev pot s peljem in litanije. Na koncu bo darovanje za križev pot. Vabimo vse častilce sv. Družine!

— Izredno celonočno češčenje presv. Zakramenta bo v ljubljanski stolnici v noči od 24. na 25. februarja (od ponedeljka na torek). Molila se bo pred izpostavljenim Najsvetejšim iz knjige »Večna molitev« 30. ura: Spravne molitve. Novodošli nočni častilci — možje in fantje — si izbero poljubno nočno uro od 9 zvečer do 4 jutraj. Vhod v cerkev skozi stransko zakristijo nasproti semešnice. Za one častilce, ki nimajo lastnega molitvenika, je knjiga v cerkvi na razpolago.

— Občni zbor podr. Kršč. šole za stolno župnijo bo danes popoldne ob 5 v Jugoslov. fiskalni. Člani in članice vliudno vabljani!

Na pustno nedeljo si mora ogledati vsak
Ljubljančan veselo burko
Mladost zmaga
Toliko humorja, dotikov in situacijske komike
da ni bilo v nobenem filmu!
Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri
Telef. 27-30 KINO SLOGA Telef. 27-30

— Jugoslovanska bolgarska liga bo priredila svoje naslednje predavanje v okvirju bolgarskih dni v ponedeljek, dne 24. t. m. ob 20. Predaval bo predsednik zbornice za TOI g. Ivan Jelačin o temi »Moji vtisi s potovanja naših gospodarstvenikov po Bolgariji leta 1934«. Predavanje bo v dvorani Trgovskega doma in ne v dvorani zbornice za TOI, kot je bilo prvotno pomotoma javljeno v časopisju. Na to izredno zanimivo in važno predavanje opozarjamo poleg prijateljev bolgarskega naroda predvsem naše gospodarske kroge.

Med. univ.

DR. HENRIK HEFERLE

specialist za notranje bolezni, v Ljubljani,
je otvoril privatno prakso. Ordinira od 2-4
popoldne v Gledališki ulici 14, pritličje
(Dukičev blok). Telefon 2859.

— Skofješko pasijon je, kakor znano, bečedito za pasijonsko procesijo, ki so jo bili začeli prirejati v Skofji Loki leta 1721. Zložil ga je kapucin p. Romuald iz Standreža pri Gorici. To besedilo je priredil Niko Kuret najprej za radio, kjer se je oddajalo leto 1930, nato pa ga je pripravil za oder. Kot »Slovenski Pasijon« je la priredba doživela svojo kratko predstavo v Kranju leta 1932. V knjigi je izšel »Slovenski Pasijon« leta 1934 in se je odlejal igral že po raznih krajih na Slovenskem. To besedilo pripravila ljubljanski »Ljudski oder« za prvo pustno nedeljo. Podal ga bo na oder Delavske zbornice.

— Cerkev v rdečem pasu Pariza je bilo naslov predavanja, katerega nam je podal v petek zvečer g. prof. dr. Vilko Fajdiga. Predaval je izčrpno obdelal snov apostolskega dela katoliške Cerkve v komunističnih predmestjih Pariza. Lepo je to delo apliciral tudi na naše razmere. Predavanje bi brez dvoma tudi v drugih mestih in delavskih središčih doseglo lepe uspehe, zlasti, ker je podano z veliko ljubeznijo in je predavatelj popolnoma na svojem mestu. Prihodnji pravečni večer bo v petek 28. febr. napovedano bo delo usmiljenja. Predaval bo g. prior Valerijan Učak

Težave v prehodnih letih

Pri ženah med 45. in 50. letom se pojavljajo radi prestanka spolnih funkcij mnoge telesne težave. V teh prehodnih letih postane menstruacija neredna, zvezana s krči in bolečinami v križu. Trenutno nastopa naval krvi v lice in vrat, včasih zvezano z migreno, zvonjenjem v ušesih, slabostmi, vročico, napadi omedlevice in nespečnostjo. Mnoge žene se začnejo v prehodnih letih debeliti in trpe na prebavnih motnjah.

Da se žene obvarujejo nervoznih funkcionalnih motenj, krčev, krvnih navalov, migrene in nespečnosti, je odlično sredstvo Planinka čaj, katerega naj pijejo dnevno 1—2 skodelici. S tem se istočasno pospešuje delovanje črevesja in se žena na ta način lahko obvaruje prekomernega nabiranja maščobe.

Gospa, 49 let stara, je imela na vsaka 2—3 meseca menstruacijo z močnimi krči in bolečinami v križu. Za časa menstruacije se je tudi pojavil naval krvi in migrena ter se je pričela debeliti. Po 8 tedenski uporabi Planinka čaja so prenehale bolečine in debelenje je pričelo popuščati.

Reg. S. 529/36.

— Društvo za varstvo deklet v Ljubljani bo imelo prihodnjo nedeljo dne 1. marca t. l. ob 5 popoldne v Rokodelskem domu svojo toletno dobrodelno prireditev s petjem, igro »Zgubljena Marta« in bogatimi scrolom. Na to prireditev društveni odbor že danes opozarja.

— Redni letni občni zbor krajevnega odbora Jadranske straže Ljubljana-Zeleznica bo v soboto, 29. februarja ob 20 z občajnim dnevnim redom v prejšnjih bančnih prostorih, poslopja dir. državnih železnice Ljubljana. Vljudno vabljani vsi železničarji — jadranski stražarji in ostali člani.

Pravilna nega zob!
CIMEAN
Dentifrice

— Družabni večer v Rokodelskem domu. Drevi ob 7 bo v Rokodelskem domu družabni večer s prav pesnim sporedom. Vsi člani in prijatelji Rokodelskega društva naj se ob 7 gootovo zbere v dvorani Rokodelskega doma.

— Gledališka predstava na odru Rokodelskega doma. Prihliubno predpušno igro »Kurentova nevesta« bo rokodelski oder zopet uprizoril v torek, 25. t. m. ob 8 zvečer. Igra je bila že dvakrat igrana ob nabito polni dvorani, toda na splošno željo jo bodo igralci ponovili še pustni torek, tako da se bo vsako lahko udeležil predstave. Vstopnice se dobijo v predprodaji danes od 10—12 v Rokodelskem domu, Komenskega ulica št. 12.

— Na XVII. prosvetnem večeru Salezijanske prosvete na Kodeljevem prihodnji četrtek ob 8 bo g. dr. Vilko Fajdiga s skopičnimi slikami predaval o dušnem pastirstvu v takozvanem rdečem pasu okrog Pariza. Ker je ljubljanska periferija pariški v marsičem slična, bo to predavanje za naše razmere gotovo zelo zanimivo.

Krupp Diesel in Krupp Junkers Diesel
najpopolnejši in najstredljivejši avtobusi in tovorni avtomobili

Tovarniško zastopstvo:

O. Žužek, Ljubljana
Tavčarjeva ulica 11.

— Kino Kodeljevo igra danes ob 5 in 8, in jutri ob 8 dvojni spored: »Nekoč se je zgodilo« in »Carobni ples«. Danes ob 3 po znižani vstopnini: »Nekoč se je zgodilo«.

— Kino Adrian, St. Vid. Prinašamo Vam večletim o tretji križarski vojni — o bojih za Kristusov grob, epopejo krščanstva »Križarji«. — Predstave: danes ob 4, 6, in 8. Rezervirajte mesta od 9—11 dopoldne.

— Bloki »Pomoč potrebnim«. Mestni socialni urad prosi p. n. občinstvo, da se pri podpiranju revnih in brezposelnih poslužuje blokov »Pomoč potrebnim«, ki jih imajo v zalogi vse ljubljanske trafike in se dobijo tudi v socialnem uradu v Mestnem domu, soba št. 44. Cena enega bloka z dvanajst listki znaša 5 Din. Dobrosrčno občinstvo naj daruje mesto denarja le listke, za katere prejmejo reveži nakazila za živila, hrano itd. S tem se bo najhitreje in najbolje uspešno otreslo nadležnih in nasilnih prisilcev, ki hočejo gotovino zgolj za to, da io potem zapijejo.

— Združenje gostilniških podjetij v Ljubljani opozarja članstvo na banovo uredbu VIII. No. 2911/4 z dne 4. julija 1935, ki dovoljuje na pustni torek taks prosto policijsko uro, in sicer: kavarnam do 3, gostilnam in restavracijam pa do 2 zjutraj brez omejitve točenja alkoholnih pijač.

— Pripravljeni tečaj za dijake srednjih in meščanskih šol se je že pričel. Tečaj je misljen v obliki instrukcij, kjer se bodo dijaki lahko temljito, uspešno in pod strogim nadzorstvom profesorjev pripravliali za šolo. Profesorji, ki vodijo tečaj, bodo v stalnih stikih s profesorji ljubljanskih šol. Vsak premet poučuje samo strokovni profesor in sicer po 3 ure tedensko. Mesečna učnina znaša 80 Din. Vnosovanje se vrši vsak dan od 3 do 4 popoldne v Beethovnovi ulici, pritličje desno. Istotam se oone tudi vse potrebne informacije.

— Fanlovski krožek na Kodeljevem bo imel jutri ob 20 svoj redni sestanek, na katerem bo predavanje o vzrokih in o postanku ruskega boljševizma.

— Restavracija »Šestica« priredi na pustni torek domačo zabavo.

— Avlo-izlet na Dunaj Dne 12—16. marca. Informacije izlečna pisarna Okorn, Ljubljana — Hotel Slon.

— Manekene za Modno revijo Obrtnskega društva sprejemamo jutri ves dan, in sicer dame: Salon Hilti, Kongresni trg 13; gospode: Pučnik K., Selenburgova 1.

— Slarafilja žimnice — najbolje pri tapetniku Danilo Puc, Pražakova ul. 8.

Pri bolezni žolča

poraba naravne

Franz-Josefove

grenke vode urejuje delovanje črev.

Reg. po min. aoe. pol. in nar. zdr. S-br. 1485, 35. V. 35

— Oče in sin sta ga napadla. Na Stari Fužini pri Radovljici sta 27. prejšnjega meseca z zdravniškimi močmi napadla posest. F. B. in njegov sin Janez 22-letnega posestnikovega sina Jožeta Tavčarja. Med pretepotom sta ga tako močno poškodovala na glavi, da se je napadenec, ki se je doslej zdravil doma, moral zateči v ljubljansko splošno bolnišnico, kjer mu bodo zacelili rane, zadoščenja za napad in za bolečine pa si bo moral poiskati na sodišču.

RAZSTAVA
POMLADNIH 1936
NOVOSTI

DANES IN JUTRI
S O U V A N
MESTNI TRG 24

— Žile na rokah si je prerezal. V dolgo vrsto samomorilnih poizkusov, ki smo jih zadnje mesece zabeležili, moramo pristeti zdaj še en takšen poizkus, katerega žrtve bi bil kmalu postal mizar Ferdinand Lotrič z Gline pri Ljubljani. Obupal je nad svojim življenjem in hotel napraviti konec. Precezel si je žile na rokah, a smrti ni hotelo biti. Rešili so ga pravočasno. Danes se je siromak zaradi poškodb, ki si jih je zadal, moral zateči v oskrbo ljubljanske splošne bolnišnice. Vzrok samomorilnega poizkusa bo ugotovila preiskava. Najbrž ga je tirala v smrt beda, ker je že dali čala brez posla in zaslužka.

— V znamenju krize. V okolici Sv. Križa na Kozjaku se plačuje govedo za klanje od raznih

Zasedanje banskega sveta

Ljubljana, 22. februarja.

Dopolnitev k debati o socialnem oddelku

Naša dosedanja poročila o zasedanju banskega sveta izpolnjujemo še z naslednjimi podatki: Dr. Breelj (zastopnik okraja Ljubljana-okolica) je imel kot glavni govornik pri obravnavi o proračunu oddelka za socialno politiko in narodno zdravje govor, ki je trajal 3 in pol ure. Predlagal je naslednjo

RESOLUCIJO

I. Glede mladinskega skrbstva banski svet priznava prizadevanje uprave in odobrava način oskrbovanja otrok po družinah in dobrodelnih zavodih. Banski svet želi, da se mladinsko skrbstvo še razširi na dvakratno število v bedi tonečih otrok in da se raztegne posebno na one otroke, ki jim treba posebne oskrbe. Banovina naj ustanovi posebno zdravilišče za manj nadarjeno mladino pod vodstvom vzgojiteljev in zdravnikov, uravnoteženo ogroženo mladino pa naj izroča v versko-redovne zavode.

II. Glede banovinskih zdravnikov banski svet smatra l. 1930 uveljavljeno uredbo o službenem razmerju in službenih prejemkih banovinskih zdravnikov za neprimerno, zato priporoča banski upravi, da izda sporazumno z zdravniškimi zastopstvom novo uredbo. V isti sli sporedni uredbi naj se uredi tudi babska služba po vseh banovini. Banski svet priporoča banski upravi, naj se vsa zdravstvena in skrbstvena služba uredi po manjših, kolikor se da samoupravnih edinicah (okrožjih ali okrajih), ki naj vrše zdravstvene in druge posle po krajevnih potrebah pod nadzorstvom banske uprave. Banska uprava naj razloči pristojnosti okrajnih zdravnikov (sreskih sanitetnih referatov) in banovinskih oz. občinskih zdravnikov, ker se zdi upravičeno pritožba zadnjih, da so preobremenjeni v korist prvih.

III. Glede banovinskih bolnic banski svet ugotavlja, da so vse v gmotnih stiskah, ker jim država ne izplačuje pa zakonu določenih prispevkov že od l. 1931. Banska uprava naj izposluje pri državni upravi, da se čimprej izplačajo ti dolгови bolnišnicam, ki so izprale svojo opremo, perilo in druge potrebščine preko skrajnih mej. Nujno potrebna je razširitev in izpopolnitev bolnišnice v Mariboru, Celju in Ptuj in Brežicah; banovinska bolnišnica v Murski Soboti naj se vsa na novo zgradi, sedanja poslopja prepuste za hiralnico ali slično ustanovo. Z izdatno pomočjo države, ki je dolžna podpreti obsejno pokrajino tudi iz drugih važnih razlogov, naj prevzame banska uprava zgraditve nove bolnišnice v Murski Soboti kot neodložljivo zadevo.

IV. Banski svet poziva bansko upravo, da ukrene kar treba za ustanovitve dveh novih bolnišnic in sicer v Kočevju in kje na Gorenjskem (od Jesenic

do Kranja). Manjša zasilna bolnišnica naj se ustanovi v okolici Cerknice.

V. Glede zdravilišča na Golniku banski svet priporoča banski upravi, naj se zdravilišče čimprej izpopolni s pavilonom za otroke. Banska uprava naj prevzame od oblastnega odbora zasnovano namero, da se ustanovi visokogorsko in obmorsko zdravilišče za jetične.

Zdravilišče v Vurbergu, osnovano od Ruskega rdečega križa, naj banska uprava smotno podpira, da pošilja vanje s svojo podporo ozdravljive bolnike, najbolje po predlogu banovinskih bolnišnic.

VI. Glede oskrbe in zdravljenja umobolnih, ki je v državni upravi, banski svet ugotavlja znatno izboljšanje, ker se je z novim zavodom v Novem Celju in vzornim dozidkom na Studencu število postelj zvišalo za tretjino. Banska uprava naj izposluje pri državi, da sama napravi na Studencu še prizidek k moškemu oddelku in omogoči (poleg internacije) tudi zdravljenje umobolnih. Ustanovi naj se zavod za alkoholike, po večjih krajih naj se v bolnišnicah osnujejo dispanzerji za alkoholike.

VII. Glede Obče bolnišnice v Ljubljani, ki je v državni upravi zasla v nevzdržen položaj, banski svet pozivlja bansko upravo, naj pri državni upravi doseže, da bo država bolnišnici dajala, kar je sama predpisala z zakoni, predvsem dolžne prispevke za znosno obratovanje in vsaj skromne zneske za najnujnejše investicije, ki bi znatno pomagale sedanjim stiskam. S ceneniimi prizidki in nadzidki bi se povečali sedanjí oddelki, napravila osrednja ambulanca za vse oddelke, dobili prostori za Rentgen in fizikalno terapijo in za službujoče zdravnike, ki nimajo mesta za oddih. Zgraditve oddelka za jetike je neodložljiva dolžnost državne uprave, na kar naj banska uprava pritiska z vsemi sredstvi.

VIII. Da se razbremeni ljubljanska obča bolnišnica, naj banska uprava pripravi ljubljansko mestno občno, da izpolni zakonito dolžnost in zgradi s pomočjo banovine bolnišnico za kužne bolezni (izvzemši venerične in tuberkuloze).

Banska uprava naj s sodelovanjem socialnozavarovalnih zavodov postavi bolnišnico za nevrološke in ortopedije.

IX. Banska uprava naj opozori banovinske zdravnike in po njihovih socialno-zavarovalnih ustanovah blaginjske zdravnike, da pošiljajo v bolnišnice samo hospitalizacije nujno potrebne bolnike in sicer vedno v najbližje bolnišnice, izjemoma v ljubljansko.

X. Banski svet s priznanjem pozdravlja pohudo, ki sta jo z dejanjem pokazala Trgovsko bolnišnico in podporno društvo v Ljubljani in Zdravstvena za druga v Ponikvah pri Dobrepolju. Vsek posameznik, stan in kraj si pomagaj sam in Bog nam pomore vsem!

G. ban si je osvojil vse točke resolucije ter izjavil, da vse sprejme.

Šesti dan zasedanja

Danes se je nadaljevala obravnava o banovinskem proračunu, to je o oddelku dohodkov, o pravilniku o banovinskih davčninah ter o pravilniku o srednjih davčninah delojemalcev in službovalcev o proračunskih uredbah. Za overovalca zapisnika sta bila imenovana Avsenek in ing. Šuklje (oba Ljubljana). Ban dr. Natlačen je prečital zahvalo, ki jo je prejel z dvora na udanostno brzojavko banskega sveta iz prve seje letošnjega zasedanja. Banski svet je tedaj izrazil udanost Nj. Vel. kralju, Nj. Vel. kraljici Mariji in Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu.

Prvi govornik na današnji seji je bil

Ivan Avsenek

Med drugim izjava, da se mu zdi partija 67 pozicije 1, to so stroški denarnega prometa v znesku 200.000 Din. previsoka. Banska uprava naj bi se pridružila drugim denarnim zavodom in gospodarskim pridobitnim krogom, ki zahtevajo, da Pošta hranilnica zniža svoje prispevke.

Kar tiče obveznosti iz prejšnjih let v znesku 1 milijona 900.000 Din, želi pojasniti, ali so te obveznosti navadni deficit proračunov, ali pa izvirajo iz neplačanih dolžnosti. Glede amplit in obrest, ki znašajo 9.744.000 Din, pripominja, da ima

Dosedaj zbrana vsota komaj zadostuje za kritje stroškov, saj so vse naprave veljale nad 40.000 Din. To je sicer zelo majhna vsota, saj vrednost inventarja znaša 70.000 Din in moremo odboru samo čestitati, da je s tako malo vsoto mogel ustanoviti moderno urejen dispanzer.

Za otvoritev, ki bo v nedeljo 1. marca ob 11 dopoldne, je odbor kraj. lige sporazumno s odborom Rdečega križa določil sledeči program: V soboto zvečer priredijo razna društva v Narodni čitalnici otvoritveno predtavo, katere čisti dobiček je namenjen za dispanzer. Pri tej prireditvi sodelujejo iz naklonjenosti: Prvo slovensko pevsko društvo »Lira«, salonski orkester pod vodstvom g. Vremsaka, dramatični odsek Narodne čitalnice itd. V nedeljo dopoldne pa bo slovesna blagoslovitev prostorov in naprav v dispanzerju, katero bo izvršil kamniški dekan g. Matej Rihar. Pri tej priliki bodo izročili diplomu častnemu članu gosp. primariju dr. Neubauerju. Popoldne ob 16 pa bo v dvorani Kamniškega doma akademija, pri kateri sodeluje mladina, delavsko pevsko društvo »Solidarnost«, mestna godba, dram. odsek društva »Kamnik« in drugi. K tem prireditvam že danes vabimo.

Prepričani smo, da bo dispanzer prava blagodat za rečne kakor tudi ostale prebivalce kamniškega okraja, zato radi svojega socialno humanitarnega značaja tudi zaslužijo, da ga podpiramo v še večji meri, tako, da bo mogel čimveč koristiti za olajšanje človeškega trpljenja.

Vsem, ki so dosedaj pomagali, naše priznanje, vsi oni pa, ki še niso nič prispevali za dispanzer, pa naj še pospešijo svoje prispevke ter naj delo lige podpirajo!

Naj nam g. Jagodic oprosti, da ga ob tej priliki na tem mestu omenjam. Prav je, da javnost izve, da je bil gosp. Jagodic tista oseba, ki je pred dobrih letom s svojo organizatorno sposobnostjo in podjetnostjo spravil protituberkulozno ligo iz mrtvila. Po njegovi zamisli in z njegovim sodelovanjem se je pozneje vršila vsa dela in pogajanja z raznimi korporacijami in podjetji. S tem, da je dosegel, da imamo v Kamniku dispanzer, ne misli prenehati z delom. V mislih ima tudi dom, kjer bi kakih dvajset bolnikov našlo pomoč. Dobro je premislil tudi pot, po kateri bo moral hoditi, da bo dosegel svoj zamisel. Mi njegove načrte z veseljem pozdravljamo in želimo, da se uresničijo, prav tako, kot so se uresničili dosedaj.

Za storjeno delo gosp. Jagodicu naše priznanje in zahvalo.

sedaj banovina okroglo 88 milijonov dolgov. Ti dolгови so nastali v dveh etapah. Pod samoupravo 37 milijonov dinarjev, ostalo pa pod bansko upravo.

Treba bi bilo spremeniti tudi § 92 pravilnika, ki navaja naprave, od katerih se ne plačuje davek na vodne sile. Od te davčnine so oproščene naprave, ki pri 9 mesečni vodi ukoriščejo največ 15 konjskih sil. Po njegovem mnenju bi se moralo to število konjskih sil pomnožiti in izjavlja, da se že sedaj pridružuje govornikom, ki bodo sigurno stavili tozadevne predloge.

Večina proračuna je za nas mnogo prenizka. Za izvršitev vseh nalog, ki jih ima banovina, bi ta rabila najmanj 300—400 milijonov. Da je ta proračun toliko zaostal, sta kriva dva vzroka. — Prva napaka je ta, da smo pred 10—12 leti stali na stališču, naj država prispeva k našemu proračunu 90%, dočim je bilo samo 10% dohodkov iz sredstev samouprave. Nadaljnji razvoj pa je dovedel do tega, da se je razmerje ravno preokrenilo tako, da mora sedaj samouprava z 90% prispevati k proračunu. To je bila prva napaka, vsled katere je bil način obračunavanja samoupravnih proračunov postavljen na napačno podlago. Druga velika napaka pa je bila prehod proračunov iz samouprave na banovino. Takrat se je uveljavil princip pragmatične in progresivne štednje, med drugim sta se štajerski in kranski proračun popolnoma izenačila. Ta princip pa je bil ravno v nasprotju z gospodarskim razvojem. Bil je namreč takrat, v letih 1926—1928, čas najvišje gospodarske konjunktore. Kljub temu, so takrat vsi tarnali, da naše gospodarstvo ne prenese tako velikih bremen kot so se zahtevala. To je dokaz, da se v gospodarskem življenju ne sme postavljati nikakih apokritičnih teorij. Zato se tudi danes ne sme trditi, da smo tako na koncu z našim gospodarstvom, da ne bi ničesar več zmogli.

Nasprotno je ugotoviti, da je sicer gospodarska kriza pri nas zelo velika, vendar pa da smo prekorajili njen višek, ki je bil v letih 1931—1933, medtem ko se je leta 1934 naš gospodarski položaj popravil. Z uvedbo sankcij se je sicer položaj zopet zelo poslabšal, vendar pa je ta položaj tako izredno slab samo pogojno in da se bo zboljšal, čim ti pogoj odpadejo.

Treba je, da se odpravijo sankcije in posledice sankcij, nadalje je treba restavrirati naš kreditni sistem, ki je z raznimi uredbami utrpel veliko škodo, končno pa je treba ustvariti znosno stanje med državni in samoupravnimi proračuni, ker sedaj država neprestano reducira svoj proračun, banovina pa istočasno ne more izpolnjevati vseh nalog, ki zaradi tega na njo odpadejo.

Banska uprava naj pazljivo sledi razvoju vseh teh treh faktorjev in skuša doseči, da se odpravijo, zlasti pa naj sodeluje pri restavraciji kreditnega sistema in pri razčiščenju odnosa med državnim in banovinskim proračunom.

Obstoja še ena napaka, to je neurejeno razmerje med državnimi in samoupravnimi proračuni. Ker med njimi ni nikake točne meje, tudi davčni viri niso med obema točno porazdeljeni. Napačno je, če se slovenski interesi, katere banovinske davčnine zadenejo, obračajo s protesti v Beograd, ker s tem naravnost obračajo pozornost države na te davčne vire. Naša skrb mora biti, tako usmeriti našo gospodarsko politiko, da bo banovina bolj smoteno in z večjimi zneski mogla sodelovati pri rešitvi naše socialne in gospodarske krize.

Dr. Alojzij Visenjak (mesto Ptuj) govori o trošarinah na vino, ki so previsoke, ki uničujejo vinograde in tlačijo cene navzdol. Predlaga, naj se vse trošarine na vino znižajo na 150 Din, obdavči pa naj se tudi. Graja takse na avtomobile, ki se mu zde krivične ter zahteva obdavčitev bencina. Vinski mošt ni podrejen trošarin. Državna dotacija je prenizka in bo treba doseči povišanje.

Ing. Milan Šuklje (Ljubljana) izjavlja, da je banovinski proračun prentek ter predlaga resolucijo, v kateri zahteva večjo državno dotacijo banovini, ker je dravska banovina zaradi sankcij v Italiji največ utrpela, resolucija dalje zahteva od države povračilo oskrbnih stroškov, ki jih dolguje država našim bolnišnicam, to je okoli 5 milijonov dinarjev, ter zahteva nadomestilo, ker v proračunskem letu 1935-36 ni bilo v državnem proračunu anuitete za trgovsko akademijo, za kar je bila država obvezana.

Potrebe logaškega okraja

Jernej Hafner (župnik v Starem trgu, zastopnik logaškega okraja) izjavi:

Logaški okraj je v izredni meri potreben vse podpore in pomoči. Pri presoji njegovih potreb je vpoštevati sledeče dejstvo: Notranjska je ovek dolg pas slovenske zemlje ob državni meji proti Italiji brez vsakega središča, pokrajina, ki ima ponekod premalo, drugod pa preveč vode. Notranjska je do leta 1919 živela od svojih gospodarskih zvez s Trstom in Reko. Kraj Logatec je bil izhodna postaja za Idrijo in logaški okraj je trgoval tudi z Vipavsko dolino. Po vojni je izgubil logaški okraj vsa svoja tržišča. Nastala je potreba po novih cestah in železnicah. Kras je muhav svet in ima ponekod premalo, drugod pa preveč vode. Odtod pogosti požari celih selišč, oziroma katastrofalne poplave in močvirja. Potrebna je zgraditev vodovodov in regulacije. Notranjski je treba hitro in izdatno pomoči. Potrebje cesto na Sušak. Izvršijo naj se melioracije, postavijo gnojšča, gozdovi naj se očistijo. Prosi, da se vpoštevajo in priznajo potrebe logaškega okraja. Naj se Notranjem nudi toliko, da bodo ponosni na svojo domovino. Prosi bansko upravo, da prisili občine, da v slučaju nastopa živinskih kužnih bolezni nabavijo in prekrbijo potrebna prohibitivna sredstva in cepila. Banska uprava naj tudi podpira delovanje zveze vodnih zadrug. Pravila bodo v kratkem predložena. Banska uprava naj dela na to, da država izvrši vsa regulacijska dela na velikih rekah. Glede subvencioniranja kmetijstva priporoča, da se bolj ozira pri tem na občinske zastope, zadruge in da se podpirajo predvsem mladi inteligentni posestniki. Predavanja o kmetijstvu naj bi se vršila zunaj na licu mesta. Tudi premovanja naj bi se vršila v hlevih. Na meščanski šoli na Rakeku se je nameraval uvesti pouk o kmetelskem gospodarstvu in šumarstvu. Ta pouk pa se ne vrši. Prosi bansko upravo, da uvede na tej šoli pouk v teh panogah. Tudi dimnikarska uredba naj se spremeni. Priporoča v vpoštevane prošnje občine Rovte. Občine v okraju tudi ne dobijo v redu izplačanih občinskih doklad. Če že ne morejo dobiti teh doklad, naj se jim izposluje, odnosno jim da posojilo, da bodo mogli izpolniti svoje obveznosti iz prejšnjih let. Tudi babskemu stanu naj posveti banska uprava svojo pozornost.

Jožef Kleki (Dolnja Lendava) poda naslednjo izjavo:

Ker so cerkvene in nadarbinske imovine v veliki meri skoro pasivne, je 100% banovinska doklada k državnim dopolnilni prenosni taksi na te nepremičnine gotovo nevzdržljiva. Imeti moramo namreč pred očmi, da je cerkveno in nadarbinsko imetje zlasti v Slovenski Krajini silno visoko ocenjeno in je že dosedanja državna dopolnilna pre-

REUMATIČNE BOLEČINE

OSTRANJE **NIBOL** TABLETE

M. BAHOVEC

V lekarnah 20 tabl. Din 20— ali pa 40 tabl. Din 34—

Proizvajalec:

APOTEKA M. L. BAHOVEC

LJUBLJANA

nosna taksa tem imetjem v skoraj neznošno breme, zato nove obremenitve ne prenese več. Imeti moramo tudi pred očmi, da ravno župnijski uradi z najrazličnejšim uradnim delom, ki jim ga nalaga državna uprava, silno mnogo žrtvujejo v te svrhe. Zato predlagam, naj bi se čl. 67. Pravilnika o banovinskih davčninah dravske banovine spremenil v toliko, da pri nadarbinski in cerkveni imovini lahko ban na prošnjo strank to takso popolnoma briše, če so podani opravičeni razlogi, zlasti če stranke dokažejo, da so taka imetja že dosedaj pasivna.

Dem. Vebler (Novo mesto) opozarja na organizacijo kmetov v savski banovini, ki hočejo s samopomočjo dvigniti cene živil. Cene so res prenizke, vendar pa način, kakor ga sedaj izvajajo v savski banovini, ni primeren. Govori proti trošarini na pnevmatiko in zahteva povišanje trošarine za bencin. Je proti znižanju takse za prenos med živimi, ko znaša taksa za prenos v primeru smrti 2%. Banovinske kazni naj se izenačijo z državnimi, vsi mali obrati naj bodo tudi oproščeni davčnine na vodne sile.

Jakob Jan (Radovljica) ugotavlja, da so doklade k državnim posrednim davkom previseko, ker pridejo k tem še občinske doklade in doklade okrajnih cestnih odborov. Zato predlaga davek na luksuzne predmete, da bo možno dvigniti doklade. Cene električnemu toku so previsoke. Predlaga, naj se ukine trošarina za razsvetljavo cerkva in naj se stekajo vse kazni za prestopke v občinski ubožni fond.

Ban dr. Natlačen sprejme predlog, da se oprosti banovinske trošarine razsvetljava cerkva.

Alojzij Jantekovič (okraj Ptuj) govori o previsokih trošarinah na vino, ki ne omejujejo alkoholizma, pač pa škodujejo vinogradnikom. V obračunu ni postavke za posojilo za obnovo vinogradov. Predlaga: »Gospod ban se naproša, da uredbo glede prodaje vina na debelo prouči ter vsem okrajnim glavarjem naroči, da morajo takoj javno razglasiti vsebino uredbe javnosti in sicer na jasen in razumljiv način. Prodaja vina na debelo je glasom zakona vseh davšnin prosta, te ugodnosti pa do danes oblasti niso izvajale.

Ivan Serbinek (Maribor levi breg) govori v istem smislu ter navaja primere davčne prakse.

Vprašanje delovnih sporov

Peter Arnež (mesto Jesenice) povdarja nezadostnost državnih dotacij. Država bi morala odstopiti banovini del svojih dohodkov. V imenu petih krščanskih strokovničarjev, članov banovinskega sveta, predlaga naslednjo resolucijo:

V zadnjem času se povdarja, da povzročajo rednemu obratovanju naše industrije velike težave različni mezdni spori z delavstvom, ki so v več primerih celo izbruhali v stavko.

Povdarjamo, da delavstvo teh mezdnih sporov in gibanj nikakor ni želelo ter si jih niti ne želi. Bilo pa je primorano kot v skrajnem slučaju braniti najprimitivnejše zahteve svoje eksistence ter zakonitih pravic. Ugotavljamo, da je pri nas precej industrije tako s tujim in domačim kapitalom, katere se odločno in z vsemi sredstvi protivi izvajati našo socialno zakonodajo, kar se tiče pravic delavstva ter še s pomočjo preniklih mezd naravnost ogroža eksistenco in enakopravnost delavstva. Vsem mezdnim gibanjem je pravi vzrok na strani industrije same, zato je v interesu njenega napredka ter nemotežnega delovanja zopet naloga industrije same, da se odloči izvajati prav vse ono, kar določa naša socialna zakonodaja ter da prizna meze delavstvu, ki odgovarjajo eksistentnemu minimumu posameznikov, kakor njihovih družin.

Dr. Frane Vidie (mesto Kamnik) zahteva črtanje davka na vodne sile oziroma vsaj diferenciacije. Zahteva povečanje državne dotacije. Prevoz alkoholnih pijač naj se stavi pod nadzorstvo od prodajalca do kupca, kar bi pomenilo nov vir dohodkov. Električna podjetja naj se oproste trošarine na elektriko. Vprašuje, po kakšnih principih so se delile nagrade članom finančne kontrole za pobiranje občinskih trošarin. Ban dr. Natlačen pojasnjuje, da so se te nagrade delile samo po vidikih doseženih uspehov.

Janez Brodar (okraj Kranj) je za zvišanje davkov na alkoholne pijače ter za zvišanje davkov na luksuzne predmete. Predlaga znižanje davka za kvas na 2 dinarja. Zagovarja davčnine na elektriko za pogon. Trošarina za električno razsvetljavo pa naj bi se znižala. Dalje predlaga:

Metode bivšega režima

Pod bivšim režimom se je izreklo mnogo kazni zlasti obrtnikom, ki so bili neopravičene, krivične in pretirane. Zato se naproša g. ban, da te vrste kazni enostavno ukine, oziroma naj se kazni ne izterjajo.

Na dan volitev so poslali pristaši režima po osminko litra slivovke, češ, da je ta in ta mož dobil nenadno krče. Trgovka je verjela, nato pa je bila kaznovana z 2000 din globe. Gostilniške koncesije so bile odvzete, ako sta dva, trije pivci pili vino, nato pa je bil gostilničar ovaden, češ, da je bil pri njem političen shod, ki ni bil napovedan.

Kmet je bil kaznovan, ker je na vozičku pripeljal na volišče volivce, ki pa so glasovali proti režimu, nakar je oblast rekla, da je mučil žival. Čeprav je imel vprežena dva močna konja in je vozil po lepi državni cesti. Voznik, ki so ga poznali kot nasprotnika režima, je bil kaznovan, češ, da je vozil po levi strani, dasi je s pričami dokazal, da je vozil po desni strani. Takih in podobnih primerov je bilo na stotine.

Martin Steblovnik (Gornji grad) prosi, naj bi se posvetila pozornost temu, da bodo davčne uprave v redu odkazovale občinam pobrane doklade. V smislu razsodeb državnega sveta je nepravilno pobiranje trošarine na vinski mošt. Načelnik dr. Filip Orel nato pojasni zakonske določbe o tej trošarini.

Dr. Peter Jereb (Radeče) zahteva, naj bo zakonodaja socialno vedno pravična. Uvede naj se progresivna davčna obremenitev.

Josip Nemanč (Metlika) prosi za posredovanje, naj bi davčne uprave pri eksekucijah postale milejše in naj bi se eksekucije omilile. Predlaga povišanje postavke za banovinsko tratičo in drevesnico v Dražičih.

Alojzij Zorenč (Šmarje pri Jelšah) prosi za popravilo pravilnika o pobiranju trošarine na vino in pa da bi se prosvetna družba oprostila banovinske doklade na vstopnice. Zorenč pojasni g. banu, da so kulturne prireditve itak prošle doklad. Nato da g. ban na glasovanje resolucije ing. Suklje, ki je bila sprejeta soglasno. Nato g. ban

ugotovi, da je obravnava o banovinskem proračunu zaključena, da pa je treba rešiti še dve točki dnevnega reda, to je spremembo uredbe o občinskih uslužbenih in spremembo uredbe o občinskih volitvah. Ti dve točki sta prišli na dnevni red na popoldanski seji.

da ne morem ne jaz, ne moj uradniški aparat vsega pregledati in v vsakem slučaju pravilno odločiti, v vsakem slučaju zadeti tistega, kar je najboljše in najkoristnejše. V tem oziru vas, gospodje, prosim vaše pomoči.

Pojdite med narod, poučujte ga o naših prizadevanjih prislunih narodovim potrebam, pomagajte mi, da bom mogel pri izvajanju proračuna v vsakem slučaju pravo zadeti. Svetuje mi brez vsakih osebnih ozirov, svetuje mi brez simpatij ali antipatij po svoji najboljši vestnosti, kaj naj za posamezne okraje storim, da bo moje delo čim bolj služilo našemu narodu, da bo imelo čim večje uspehe in obilnejše koristi za našo ožjo domovino.

Gospodje, s tem je dnevni red VII. rednega zasedanja banskega sveta izčrpan in to zasedanje s tem zaključujem (viharno odobravanje in ploškaje).

Plusne občinske zadeve

Ptuj 22 febr.

V četrtek 20. t. m. se je vršila 3. redna seja mestnega sveta pod predsedstvom mestnega župana dr. Alojzija Romca. — Pri svojih pooblaščenih je župan med drugim sporočil, da je združna elektrarna v Ptuj dogovorila s centralno Plo znižala električni tok za javno razsvetljavo od 1.10 na 1.05 Din za kv. uro. S tem znižanjem pridobi mestna občina približno 20.000 Din letno. — Nadalje je župan obvestil mestni svet, da se je podaljšal rok za odplačevanje dolga pri Mestni hranilnici v Ljubljani na ta način, da se odplačujeval z obrestmi vrednato do 140.000 Din le 100.000 Din letno. Na predlog upravnega odseka se ustanovi organizacija kontrole v mestnem gospodarstvu, to pa na ta način, da se določi pet revizijskih odsekov po dva člana. Kontrola se raztegne na vse panoge mestnega gospodarstva. Solški mladini se določi brezplačno kopanje v mestnem kopališču. — Čestnim pometajem se prizna 5 Din dnevno za primer bolezni, v posebnih primerih pa se ta podpora tudi zviša na 10 Din. — Izvolili so tudi pet članov v krajevni solski odbor. — Končno je vzel mestni svet poročilo kuratorja dijaškega doma na znanje. — Po javni seji se je vršila tajna seja, v kateri so razpravljali o reviziji v poslovanju mestnega urada ter o stanju mestne hranilnice. Glavna točka je bila na dnevnem redu službene pragmatike mestnih nastaviteljev, ki je bila sprejeta. Nadalje so razpravljali o raznih personalnih zadevah. Za mestnega taksanta je imenovan organist cerkve Sv. Petra in Pavla v Ptuj g. Franc Petek.

Ponorejeni 20 dinarski kovanci

Upravi policije je bilo že dalj časa znano, da so se na Dolenjskem pojavili v prometu ponorejeni 20 dinarski kovanci. V večini primerov ljudje, ki katerim so ti falsifikati zašli, niso vedeli, kje so jih dobili. Zato so ponorejeni kovanci krožili v čedalje večjem številu in le golo naključje je hotelo, da so njih obtok ustavili.

V četrtek, 20. t. m., je neki mladenič prišel k branjevi Františki Zupančič, ki ima svojo stojnico na dolenjskem kolodvoru. Kupil je za 1 Din fig in 50 par kruha ter plačal z 20 dinarskim kovancem. Službojujočemu stražniku se je fantovo vedenje zdelo sumljivo. Stopil je k njemu, ga legitimiral in ugotovil, da je mladenič 24 letni poslastnikov sin Anton Kastelic z Otočškega vrha pri Št. Vidu na Dolenjskem. Fant je nekaj časa odločno tajil, da bi imel kakršnekoli zveze s ponarejenimi kovanci. Naposled pa je le priznal, da sta falsifikate izdelovala z bratom Janezom in jih razpečavala po Dolenjskem.

Stražnik je fanta aretiral in nato je uprava policije sporazumno z orožniško postajo v Št. Vidu na Dolenjskem uvedla preiskavo na domu Kastelicovih. Tam so našli več napol izdelanih falsifikatov. Pod težo suma so bili nato aretirani še trije Kastelčevi bratje, Janez, Franc in Ignac ter prepeljani v Ljubljano, kjer jih bo ljubljanska policija po končani preiskavi izročila sodišču.

Policija je ugotovila, da so ponorejeni kovanci kljub primitivni izdelavi dokaj dobro uspešni. Imajo približno enak sijaj in zvok kot pristi kovanci. Ljudje pa, ki imajo z denarjem mnogo opravka, so ob natančnem pregledovanju vendarle lahko ugotovili, da kovanci niso pristi. Levi delež pri ponarejanju kovancev ima brat prvega aretiranca, Janez Kastelic, ki je v tem že kar majhen strokovnjak ter ima v razpečevanju nepristnega denarja že nekaj prakse za seboj. Bil je namreč že kaznovan, ker je razpečaval stare avstrijske srebrnike po 5 kron za 50 dinarske kovance.

Povsod je hvaljena odlična kvaliteta

HUBERTUS

mila, našega kvalitetnega domačega izdelka! — Kupujte ga!

Napad na sodnega ehsekutorja

Vrankso, 21. februarja.

Preteklo sredo se je podal sodni sluga tukajšnjega sodišča g. Sedej v Dobrovlje, da bi prisostvoval sodniški dražbi pri posestniku Matku p. d. Planinšku. Ko je prišel tja, je našel tam zbranih že več ljudi, ki so prišli na dražbo. Tam so bili tudi trije fantje katerih sodni sluga ni poznal. In ti so začeli takoj po njegovem prihodu ljudi odganjati. Pri tem so se posluževali debelih kolov. G. Sedej jih je skušal pomiriti in ljudi pred napadalec obraniti. Toda suroveži so sedaj planili proti njemu. V silobranu je potegnil svoj revolver in zaklical, da bo streljal, ako napadalec takoj ne odstopijo. Toda njegov poziv ni nič izdal. Sprožil je najprej dva strela v zrak. Medtem se mu je približal nagloma eden izmed treh napadalec in ga hotel z vso silo udariti s kolom po glavi. Sodni sluga je naperil orožje proti njemu in sprožil. Strel je napadalec zadell blizu vratu v ramo. Toda napadalec se za to ni zmenil in se je zagnal v Sedeja z vzklikom: »Enega sem že dol spravil, pa bom še tebe!« Sedaj je sodni sluga v skrajni sili pomeril drugič in zadell napadalec v prsi. Medtem pa sta ga ostala dva napadalec hotela obkoliti, nakar je Sedej zbežal. Napadalec sta ga še dalje zasledovala in metala za njim kamenje in druge stvari. Težko pošteno ga je zadelo v nogo, da je padel in si nekoliko poškodoval nogo. Ranjenca so odpeljali v celjsko bolnišnico, kjer se bori s smrtjo. Vso zadevo sedaj preiskuje orožništvo.

Kamnik

Obiščite ljudsko knjižnico Prosvetnega društva v Kamniškem domu. Ze samo letos se je pomnožila za 200 zvezkov, zato boš za malo odškodnino lahko dobil knjigo po želji. Knjižnica je odprta ob nedeljah od pol 10 do 12.

Kranj

Združenje krojačev in krojačič v Kranju priredi prikojevalni tečaj za damsko krojenje, ki se prične v začetku marca. Prijave se sprejemajo do 1. marca pri predsedniku Novaku Josipu, Kranj, Bleiweisova ulica 29.

Zadnji čas za prijavo na poučni izlet v Leipzig je v torek, 25. t. m. Dristop ima vsak. Proga je: 2 ali 3. marca ob 12 ponoči iz Kranja preko Maribora, Dunaja, Prage, Dresdena v Leipzig. Na željo tudi v Berlin. Nazaj na Dunaj 9. marca na razslavo, nato v München, Salzburg, Celovec, Jezersko, Kranj.

Skofia Loka

Na pustno nedeljo bo v Društvenem domu veseloigra v 3 dejanjih Detektiv Megla, na pustni torek pa veseloigra Sluga dveh gospodov. Predprodaja vstopnic pri g. L. Planin.

Koncert slov. narodnih pesmi bo priredil tukajšnji cerkveni pevski zbor v nedeljo 15. marca ob 8 zvečer v Društvenem domu.

Ze dva meseca se vrše strokovna predavanja za tukajšnje delavstvo. Na predavanjih, ki jih poseda veliko število delavstva, se obravnavajo najbolj aktualne stvari, tako zadržništvo, higijena, okrožnica Quadragesimo anno i. dr. Vsa čast g. dr. Pokornu, g. dr. Hubadu, g. Vikta. Demšarju in gđ. Albertovi, ki so se z velikodušnostjo odzvali povabilu in s svojimi govori delavstvu dali pobudo za interes dnevnih vprašanj.

Zagorje

Premestitev. Na mesto tragično umrlega inž. Lojzeta Pikla je premeščen na generalno ravnateljstvo T. P. D. v Ljubljano obratovodja tukajšnjega obrata g. inž. Satter Ivo.

Javna dela. Jutri v ponedeljek začne občinska uprava popravljati v lastni režiji mejo od izolirnice do Jamnika. V delo bodo sprejeti izključno brezposelni družinski očetje.

Vagon koruze dobi ta teden Zagorska občina. Koroza bodo dajali najbolj potrebnim po znižani ceni.

Kam pa danes? V Zadržni dom v Zagorje ali pa v društveno dvorano v Kisovci. Na obeh krajih krasen spored, igre, komični nastopi, petje in drugo.

Večerno in zaključno zasedanje

Na dnevnem redu popoldanskega zasedanja sta bili dve uredbi, ki sta se v praksi izkazali kot neprimerni in je posebna komisija predložila banovinski svetlu nekatere izpremembe. To sta uredba o občinskih uslužbenih in uredba o sestavi kandidatnih list, o sestavi in poslovanju volilnih odborov in o glasovalnem postopku pri volitvah občinskih odborov.

V imenu komisije je poročal o predlaganih izpremembah referent dr. Kukman.

Uredba o obč. uslužbenih

Isti je izšla l. 1934, ni v skladu z načelom samouprave, ker daje v enem najvažnejših samoupravnih vprašanjih občini, to je v določevanju službenega razmerja med občino in občinskimi uslužbenimi odločujočo besedo nadzorni oblasti, to je banu. Radi tega je g. notranji minister takoj po prevzemu svojega resora ukazal, da se prevajanje občinskih uslužbenih, ki je bilo že v teku, ustavi v nadi, da bo bodoči banski svet uredbo izprememil in zopet vrnil občini, kar je njenega. Ta načela so v osnutku novele vpostevana v polnem obsegu. Druge izpremembe so zgolj tehnične narave, na primer znatne dopolnitve določb glede banovinskega pokojninskega sklada za občinske uslužbenice, kakor tudi nekateri predpisi glede disciplinskega postopanja. V izpremembenem čl. 6. je sedaj jasno izraženo načelo, da morajo biti vsa glavna službena mesta upravne stroke pragmatična. Glede občinskih delovodij in drugih uslužbenec na glavnih službenih mestih določa izpremembeni čl. 19, da občinski odbor sam sklepa o postavitvi teh uslužbenec, in ne več ban. Tudi o povračilu potnih stroškov za službena potovanja bo sklepal za vsako občino posebej občinski odbor (čl. 44). Čl. 87 točneje določa prispevke občin in prispevke uslužbenec v banovinski pokojninski sklad. Prispevek uslužbenec se je znižal od 7½% na 5% osnovne plače. Družina umrlega uslužbenca, če umre pred dovršenimi 5 leti službovanja, ima pravico do povračila vseh od umrlega uslužbenca v sklad plačanih prispevkov (dosedaj se ji je povrnila samo ena tretjina oziroma ena četrtina prispevkov).

Uredba o občinskih volitvah

V drugi uredbi so izpremenjena zlasti tista določila, ki so se pri dosedanjih občinskih volitvah pokazala kot največji kamen spotike, za katerih senco so se godile večšed demokratičnemu čutu občanov velike krivice. Določila o kandidatnih listah so dopolnjena s tem, da se morajo obvezno razglasiti na v občini običajni način in da ostanejo na občinski deski nabite do dneva glasovanja.

Zaključni govor bana dr. Natlačena

Nato je g. ban Natlačen povedal sklepne misli:

Člani banskega sveta!

Za lepe besede priznanja, ki jih je izrekel vaš tovariš g. dr. Leskovar gotovo v imenu vas vseh, v kolikor veljajo te besede moji osebi, se vam najlepše zahvaljujem. Z zadoščenjem in z zadovoljstvom sem pa poslušal tudi besede priznanja našim gospodom uradnikom. V teh dneh ste dobili vpogled v naš banovinski proračun. Čitali ste in slišali poročila posameznih oddelkov, ki jih je sestavilo naše uradništvo. Jaz mislim, da ste se iz tega proračuna in iz teh poročil prepričali, s kakšno vestnostjo, s kakšno natančnostjo in s kolikim vsestranskim razumevanjem razmer in potreb našega ljudstva in s koliko ljubeznijo do dela v korist našega ljudstva so naši gospodje uradniki delali pri pripravah tega proračuna, ki pomeni obtem program našega dela v banovini v bodočem proračunskem letu. Ko sem prevzel vodstvo naše slovenske banovine, sem pozval naše uradništvo, naj se zaveda, da je uradnik tudi član našega naroda, našega slovenskega ljudstva in naj se ne loči od njega, naj ne tvori svoje posebne uradniške kaste. Naj živi s tem narodom, naj mu služi in naj mu posveti vse svoje moči. Danes bi pa, ko ste tu zbrani za stopniki iz našega naroda, apeliral na drugo stran.

Člani banskega sveta, da je treba, da se tudi narod zaveda, da je tudi uradništvo del naše narodne skupnosti.

Gospodje, s tega mesta moram tudi vam izreči zahvalo za vaše delo, za vaše vestno, vztrajno delo, ki ste ga izvršili v kratki dobi šestih dni. Prosim vas seveda oprostjenja, če sem vam malo preveč gonil. Zdel bi pa eno: Sedaj se vrnete zopet med narod. Sedaj bo sicer zaključeno naše zasedanje, ali naj bi se s tem še ne končalo vaše delo. Jaz bi vas prosil, da bi to delo, ki ste ga vršili v teh dneh, nadaljevali med narodom. Dobili ste vpogled v delo banske uprave in lahko ste prepričani, da banska uprava z vsemi svojimi silami, z vsemi svojimi močmi dela in si prizadeva, da bi zboljšala težko stanje, v katerem se nahaja naša banovina oziroma naš narod, in da bi ljudstvu čim bolj pomagala. Gospodje, bodite tolažni te naše dobre volje, tega našega plemenitega stremiljenja med narodom.

Po drugi strani bi vas, gospodje, prosil vašega nadaljnega sodelovanja. Od tega, kako se bo ta proračun, o katerem smo razpravljali, izvajal, je odvisno v precejšnji meri, ali bo bodoče proračunsko leto v tem ali onem oziru kaj boljše ali pa ne bo mogoče še slabše. Banovina je velika, potrebe banovine so ogromne in nepregledne. Naravno je,

22. dražba kož divjadi na velesejmu 9. marca 1936

Poslajte nemudoma blago na naslov: Ljubljana „Divja koža“ - Velesejem

Kulturni listek

Bolgarska književnost

Ta in prihodnji teden je pri nas posvečen Bolgariji, njeni preteklosti in sedanjosti, njeni gospodarski in kulturni probudi, njeni književnosti in umetnosti in naravni lepoti krajev. In prav namen čim tesnejšega sodelovanja in poznavanja dveh sorodnih, nikdar ne razprtih narodov je vodil našo Slovensko-bolgarsko ligo, da je sklenila z vrsto predavanj, s tako imenovanim »Bolgarskim tednom« zainteresirati naše občinstvo za kulturne in gospodarske probleme sosednje jugoslovanske balkanske države. Tako je povabila bolgarske grafike v Ljubljano tako predstavlja v mariborskem gledališču moderno bolgarsko dramo in tako je imel v Ljubljani prof. Sediv predavanje o bolgarski književnosti. Ne mislimo danes reproducirati samo predavanja prof. Sedivega, temveč opozarjamo ob tej priliki tudi na dve publikaciji, ki utegneta marsikoga zainteresirati, da se natančneje pouči o tej naši sosednji književnosti, o kateri bi bilo treba pri nas še in še pisati. To je pred vsem izbor najnovejših bolgarske književnosti, kot ga je srbsko založbo »Luce« izbral prof. Mirković, kjer v zgoščenem uvodu poda njeno najnovejšo podobo, obenem pa v bogatem bibliografskem dodatku navaja vse romane in povesti, ki so v srbsko-hrvaščini izšle knjižno ali pa revijalno. Pripominjam, da je zadnje leto izšlo zopet več prevodov iz bolgarsčine v Zagrebu (Zabavna biblioteka) ter tudi v Belgradu (Karajčević), da pa smo v tem oziru Slovenci strašno nepremakljivi. Druga, še zanimivejša publikacija pa je pregled novejših bolgarske književnosti, ki ga je za Francoze priredil Nikolaj Dončev pod naslovom: »Esquisse d'un tableau de la nouvelle littérature bulgare« (Sofija 1935, str. 74). Predgovor je napisal znani profesor primerjalne

književnosti, največji poznavalec poljskega Revmonta in njegovih »Kmetov« Franck L. Schoell. Toda te zadnji razpravi se nanašati bolj na najnovejšo književnost, dočim je prof. Sediv hotel pokazati ves razvoj od prvih početkov do današnjih dni.

Bolgarska književnost je razmeroma mlada, čeprav je staroslovanska književnost — zlata bolgarska doba — bila zelo bogata. Toda s prihodom Turkov in propadom bolgarske carevine 1935 leta je bila za dolgo časa uničena vsa 200 letna krščanska kultura. Poleg turške nadvlade, ki je balkanske narode držala v temi, so Bolgari ječali tudi pod nadvlado grške hierarhije, ki je hotela vse helenizirati ter se borila proti slovanskemu bogoslužju in cerkvi. V tem času je bilo edino kulturno žarišče Ritski samostan, ki je čuval stare bolgarske spomenike. In tako sta čim bolj prav do prvega desetletja 19. stoletja. Saj je šele leta 1806 bila tiskana prva bolgarska knjiga, seveda v slavjanskobolgarskem jeziku, ter se je prva bolgarska zgodovina o. Paistia, bolgarskega prepovedila, iz leta 1762 mogla razširjati le v rokopisih (do 40 ohranjenih). Šele v tridesetih letih so se bolgarski emigranti, trgovci zavzeli za bolgarske knjige, ki so jih že v živem, vendar še precej pomešanem jeziku tiskali v Romuniji. Budapešti ali pa v Kragujevcu. Ti so tudi ustanovili prvo gimnazijo, ki ji je pot pripravil dr. Beron, prvi bolgarski zdravnik in šolnik, ki je sam spisal večino učnih knjig. — Prvo slovnico pa je leta 1840 spisal Neofit Rilski. Šele leta 1845 je prvo pesem napisal Petko Rafo Slavejkov, učitelj, ki je vodil borbo pred vsem proti grški duhovščini ki ga je zato neusmiljeno preganjala (37 premeščanj). Njegova pesem je ljubezenska, narodna in že izrazito socialna (Pesem delavca). Doživel je vendar, da so Bolgari dobili bolgarskega mitropolit, ter je postal prvi prosvetni minister v svobodni Bolgariji. Njegov sodobnik Ljuben Karavelov, organizator hajdukov, je bil prvi pripovednik sicer še precej primitivnih pripovedk. Največji pesnik revolucionarne Bolgarske, ki

se je tedaj izvijala iz krempljev Turčije, je Kristo Botev, pesnik svobode, bolgarski Körner, ki je sodeloval pri prvi vstaji leta 1876, katero pa so Turki v ognju zadušili ter med 15.000 ljudi, ki so našli smrt v 40 gorečih vaseh, obrisili tudi tega velikega lirika. Prvi dramatik pa je bil Vasil Brumen, metropolit in pozneje ministrski predsednik. Toda pravi smisel za gledališke predstave je vzbudila šele grupa Dobra Vojnikova, ustanovitelj bolgarskega gledališča. To so bili glavni kulturni delavi v času do leta 1878, ko je Bolgarija postala z berlinskim mirom samostojna kneževina. — Zato spada glavno delo največjega bolgarskega pisatelja Ivana Vazova (1850—1921) že v leto po osvobojevanju, ter je njegova pesem v početku vsa posvečena hvalečnosti do carja. Toda svetovno znan je postal po svojih povestih »Pod jarmom« (ki je že tudi poslovenjena in jo že nekaj let obetata dve naši založbi!) »Nova zemlja«, »Nesrečna družina« itd. Boril se je za osvoboditev leta 1876, bil pozneje prosvetni minister ter je umrl v veliki slavi kot patriarh bolgarske književnosti šele po vojni leta 1921. Ivan Vazov je predstavnik bolgarskega realizma. Toda tudi predvojni simbolizem je dal velika imena bolgarski književnosti, tako K. Javorova, ki je bil eden prvih simbolistov, šolan na francoski poeziji; ali Konstantina Velikova, telegrafista in hajduka, enega najboljših pesnikov evropske izobrazbe in struje, ki si je sam vzel življenje; Penča Slavejkova, ravnateljica muzeja, ki je ustvaril najboljšo bolgarsko epično pesem ter tako opesnil običaje bolgarske vasi v ciklu »Koledniki« Sem bi šteli še Dimča Debeljanova, ki je padel kot ena zadnjih žrtev svetovne vojne. To bi bila grupa simbolistov, ki je bila na višku pred vojno. Najznačilnejša, še zdaj aktivna imena iz tega rodu so še Todor Vlazkov in Anton Strakimirov, ki pa še danes obvladata književni trg. Njihova dela so polna življenja ter predstavljata vse razrede bolgarske družbe. Njihov vrstnik je pesnik Kiril Hristov, resničen pesnik, ki zdaj živi v Pragi. Po vojna generacija se odlikuje zlasti v prozi ter

se je nagnila k opisovanju vaškega življenja. Imena Stamatov, psihološki analitik. Nemirow, pravi predstavnik realizma, tvorec trilogije treh rodov »Bratje, Stilian Čilingirov, pisatelj »Našega vsakdanjega kruha«, Ivan Kirilov, ali Elin Pelin (pravo ime Dimitri Ivanov), spada med najboljše pisateljska imena sedanjega časa. Najboljši pripovednik pa je brez dvoma Jordan Jovkov, ki opisuje z največjim realizmom »vojo« Dobrudžo. Mogli bi imenovati še Rajnova, najproduktivnejšega pisatelja. Rajčeva, pesnika s turške meje. Kalfova ali Šišmanova, pisateljica redkih zmožnosti itd. Med mlajšimi pisatelji se odlikuje Konstantin Petkanov, ki je napisal »Kroniko naše vasi« in Angel Karalijčev, o katerem je »Slovenec« že pisal ob priliki srbskega prevoda »Kladenec«. Poudariti pa moramo tudi izredno udeležbo ženskih pisateljic v najnovejši bolgarski književnosti, ki imajo celo svoj klub. Ana Kamenova in Fani Popova-Mutafova sta predstavnici prozavstov, dočim predstavljajo pesništvo Mara Belčeva, Dora Gabe, Elizabeta Bagrjana, naša velika prijateljica, ter še več drugih (Ljuba Kasarova, Magda Petkanova, Jana Jazova itd.). Imenovati mi je samo še par glavnih pesnikov sedanjega časa: Kristo Jassenova, Teodorja Trajanova, ki je največji sedanji pesnik, precej intelektualističnega značaja. (Panteon), Stojanova, Lilieva, Popa, Dimitrova, Rakitina itd.

Tako sem skušal na podlagi predavanja prof. Sedivega ter omenjenih pregledov, zlasti Dončeva, podati vsaj v glavnem prežez razvoja in sedanjega stanja bolgarske književnosti, v kolikor se seveda da razbrati iz imen in kratkih oznak. Toda že to imenovanje pomembnejših pisateljic potrjuje, da se bolgarska književnost, močno razvija, da je živa in zdrava, da ima pred vsem v zadnjem času močno realistično vaško povest ter krepko, življenjsko svežo pesem, ki je predstavljajo zlasti ženske. In tudi to je pomembno, saj s tem Bolgarija nekako stopa iz okvira Balkana.

Smrt na maškaradi

Vsaka pustna maškarada se ne konča veselo. Že marsikatera se je žalostno končala. Neke je lepa žena francoskega kralja Karla VI. priredila sijajno pustno zabavo na čast svoji dvorani, katera bi se imela v kraljevem poročilu. Med številnimi maskami je bilo tudi mnogo mladih dvorjanov, kateri so po šegi tedanje dobe kot maske nosili obleke, katere so imele široko izrezane rokave. Ti kosumi so vzbujali splošno pozornost in odobravanje. Vojvoda Orleanski je vzel gorečo baklo, da bi si lepe maske bolj natančno ogledal. Pri tem pa se je široki rokav mladega plemiča vnel, naka je nastala sliha panika. Vse je drlo k vratom. Sredi dvorane pa so ostale goreče žive baklje.

Strašilen pust so leta 1596 praznovali v glavnem mestu Rusije, v Moskvi. Tedaj je vladal Rusijo strašni car Fedor I., ki se ga je vse bilo in ga sovražilo. Pa tudi car se je bal svojih podložnikov. Na Kitajskem je naročil več bolnikov, ki so imeli kugo; te je dal prepeljati s Kitajskega v Moskvo, da bi tukaj razširili kugo. Tako vsaj so mu ljudje očitali, čeprav to ni zgodovinsko dokazano. Verjetno je celo, da je ta govorica bila le plod ljudske domišljije ali zlobe, ki je svojemu osovraženemu carju pripisovala celo tako grobno. Vsekakor je ljudska govorica raznesla, da je car te kužne Kitajce, preoblečene v pustne šeme, pomešal med druge ljudi, med katerimi so hodili nemi in molčeči, ker niso znali po rusko govoriti. Zgodovinska resnica pa je, da je na tisti pustni torek v Moskvi za kugo umrlo več ljudi, kakor pozneje v desetih letih. Govorica, češ da je cesar dal kugo zanesli med ljudi, se tudi pozneje ni hotela poleči. Carjev sovraženik Boris Godunov, ki je tudi umoril carjevega brata, je to govorico pozneje dal zgodovinarjem zapisati v kroniko za dolgo resnico.

Leta 1792 je švedski kralj Gustav III. sredi sijajne maškarade padel, zadet od morilčeve roke. Proti nepriljubljenemu kralju se je zarotil del plemstva, in švedski častnik Jakob Anckarström se je ponudil, da odstrani kralja. Prav tedaj je kralj Gustav priredil veliko dvorno pustno maškarado. Udeležil se je sam kralj, ki je bil oblečen v lepo masko. Toda tudi zarotniki so prišli maskirani in so se začeli dremati okrog kralja. Med seboj so se spoznavali po dogovorjenih znakih. Kralja so sicer njegovi svrari, naj ne hodi na maškarado, češ ker mu preli nevarnost od neke zarote, katero so sluhili, ne da bi bili zanj vedeli. Toda kralj se za vsa svarila ni menil in je prišel na ples. Naenkrat je iz gneče okrog kralja počil

strel in kralj, je oblečen v pustno obleko, smrtno zadet padel na tla. V nastali zmedbi so zarotniki morilca skrili in mu tako omogočili, da je lahko neovirano pobegnil. Toda že drugo jutro so ga prišli. Čeprav so na doli na natezalu, vendar ni hotel izdati svojih sokrivcev. Kralj je bil umorjen v noči od 16. na 17. marca, dne 27. aprila 1792 pa je na morišču končal morilec.

V monokovskem koloseju so pred več leti naredili za pust veselo popotovanje okoli sveta. Te maškarade se je udeležilo 4000 ljudi, ki so plesali ter se zabavali ob pivu, šampanju in vinu. Ob vstopu v dvorano je taborila skupina mask, ki je bila oblečena v eskimske kožuhe, ker je predstavljala Eskime. Ta družina je imela umetniško dovršeno izdelane eskimske koe in šotore. Do eskimskega so niti nivo, rekoč, da niti ribo mast, kakršno uživajo Eskimi na plamenčkih oljnatih svetilk pa so rekli starike. Naenkrat se je taka svetilka prevrnila in ohe je zagorelo. Začelo se je smrdljivo kaditi, ljudje na smejili. Toda že v naslednjem hipu je švnil kješka drugi plamen, nato še tretji in okoližani »Eskimi« so se vneli ter začeli žvižgati. Medtem pa je v prenapolnjeni dvorani trajalo plesno vrvenje. Nihče v dvorani ni vedel, kaj se zunaj dogaja. Kdor pa je zapustil dvorano in prišel ven, se ni smel več vrniti, da ne bi v dvorani povedal, kaj se je zunaj zgodilo. Tako je bila sicer preprečena še večja nesreča, v bližini temu pa je tisto noč zagorelo 9 ljudi, 3 na so bili nevarno poškodovani. Drugi na so do 5 zjutraj rajali.

Tako pa se je prav pred kratkim zgodilo tudi v Monokovem. V slovaški ulici uličenbrat so monokovski umetniki priredili umetniško maškarado. Dvorana je bila do zadnjega kotička polna. Neka maska, oblečena v planinsko obleko, se je igrala s svojim smekresom, mož pa ni vedel, da je samokres nabasan. Orožje se je naenkrat sprožilo ter v srce zadelo mlado ženo, nekega sliharja. Žena je bila prej priči mrtva. Toda skoro nihče izmed vesele množice se ni zavedel, kaj se je zgodilo. Ko so mrtva med množico nesli iz dvorane, so vsi mislili, da ji je slabo. Veselo so igrali do jutra, ko so jim iztrajni časniki naznanili, kaj se je sredi njihove maškarade zgodilo.

Tako je vedno smrt plesala na pustnih maškaradah. Ta smrt v maski pustne šeme je zato toliko bolj strašna, ker prime svoje žrtve sredi razigranega, dostikrat razbrzdanega veselja. Prav v takem hipu, ko človek na vse drugo prej misli kakor pa na svojo strašno smrt.

Krvavi nemiri na Španskem

Po zadnjih volitvah so na Španskem nastali veliki nemiri. Na naši sliki vidimo množico demonstrantov, ki se pripravljajo na napad na obkroženo policijo.

Španska policija v ročnem boju z demonstranti na madridskih ulicah.

Dežela orjakov

Avstrijski raziskovalec dr. Wölfel je o orjakih povedal tele zanimive podatke:

Prva vest o orjaskih ljudeh je prišla v Evropo v 16. stoletju, ko so Španci v družini potovanjih po neznanih deželah Južne Amerike prišli do Patagonije. Tam so odkrili doslej neznan orjaško človeško pleme. Prebivalcem so dali ime Patagonci, kar se po naše pravi »ljudje z dolgimi nogami«. Ti ljudje so bili povprečno dva metra visoki. V indijskih plemenih, ki so ostala čista, kakršni so na pr. še danes Indijanci plemena Onas, so se veliki ljudje do danes ohranili.

Tudi v Evropi imamo take visoke ljudi po nekaterih deželah. Ti evropski orjaki prebivajo po tistih deželah, v katerih so nekdanj prebivali ljudje dveh prastarih ras. Ena teh ras se znanstveno imenuje Cro-magnon, druga pa atlantsko-sredozemska. Ljudje prve rase so bili močni in plečati, imeli so jasne oči in svetle lase. Njihov obraz je bil bolj štiriočlani. Ljudje druge rase pa so bolj temne polti, visoki in vitki ter imajo podolgast obraz. Z mešanjem so se ti zunanji znaki nekoliko zabrisali. Vendar pa je zanimivo ugotoviti, da imajo skoro vsi ameriški in evropski boksaarji značilne znake rase Cro-magnon. Schmeling, Carnera, Dempsey, Paolino so značilni predstavniki tega tipa. Zlasti veliki ljudje v Evropi žive na Švedskem, deloma Norveškem, na severnem Škotskem, veliki ljudje so tudi Baski. Pa tudi med Rusi so zelo visoki ljudje. V ruskih stepah so gomile, katere imenujejo »kurgane«. V njih so našli okostja orjaskih ljudi.

Zlasti zanimivi so orjaki na Kanarskih otokih. Dr. Wölfel je docela proučil kulturo te rajsko lepe dežele. Prvotno prebivalstvo se je še precej čisto ohranilo v notranjosti otokov. To so res orjaški ljudje. Lase imajo svetle, oči modre, značaj pa otroško dober in dobrodušen. Možaki, ki so visoki 2,20 m., niso redki med njimi. To so silno spretni ljudje, ki se znajo izmikati orožju nasprotnikov. Španci so nekoč ujeli poglavarja enega teh rodov. Prepeljali so ga na dvor španskega kralja Ferdinanda, kjer ga je kralj obdržal pri sebi. Nekeč je dopustil ta orjak, da so trije odrasli Španci vanj metali debele kamne. On pa je stal na svojem mestu in se je lotil le z gibi telesa izmikal. Pri tem pa je sam svoje tri nasprotnike obmetaval s pomarančami. In na koncu so oni trije Španci morali odnehati. Ti ljudje so potomci prastare kulture, ki je bila prilično zelo razvita. Čeprav so Kanarijci v tisti dobi poznali le kamenito orodje, vendar so z njim v skale izsekali čudovito lepe palače. Kako razborito je to ljudstvo, najbolje dokazuje lahkota, s katero so iz kamene kulture

prešli v špansko. Deset let potem, ko so Španci zasedli te otoke, so kanarski poglavarji že bili visoki španski uradniki. Kanarski pomorščaki so se poslej udeleževali vseh potovanj španskih osvajalcev ter so sodelovali tudi pri odkritju Južne Amerike.

Drug rod podobnih orjakov živi v vzhodni Afriki. To je zamorsko pleme Vatusi, če je med njimi kdo 2,20 visok, to ni nič nepravdnega. V nasprotju s čokatimi Kanarijci so črni Vatusi izredno vitki in nežni. Živijo pa večini od mleka. Živali ne koljejo, ker se jim to zdi škoda, če hočejo imeti dovolj mleka. Tudi rastlinske hrane ne uživajo veliko. So pa čudovito elastični in okretni. To so vsakakor najboljši skakalci na svetu. Popotniki pripovedujejo, da Vatusi skoči na mesto 2,50 m od tal. Najboljši skakalci sveta pa skočijo komaj 2 m. Te bi bilo treba poslati na olimpijado! — Dr. Wölfel pripoveduje, da je od njih prinesel domov za spomin zapetnico, kakršno nosijo tamkaj lokostrelci. Pa je nobena evropska dama ni mogla nataktniti na roke, le izredno nežni Švedinji se je to posrečilo. Ti ljudje imajo namreč nenavadno majhne roke. Zato pa imajo Kanarijci pravcate lopate namesto rok.

»SLOVENE«

pred 80 leti:

V četrtek 24. februarja 1876.

OKROŽNICA

županstvom in krajnim šolskim svetom o zadevah kmetijskega nauka v ljudskih šolah na Kranjskem.

Deželni odbor se do Vas obrača s tem pismom, da Vas spominja na nekaj, česar dozdaj še po vse pogrešamo v naši domovini, pa je v mnogih drugih deželah že vpeljav na veliko korist kmetijstvu, in zato Vas priporočam, da se izpeljavi vevanje naprave ludi v obliki Vaši.

Pa kaj neki je to? — boste radovedni vprašali. Dodučevanje mladine v različnih razdelkih kmetijstva potem, ko je dovršila ljudsko šolo, to je na kratko rečeno vse, kar Vam hočemo na srce položiti s tem pismom. Da navadna ljudska šola ne zadostuje sama temu, da bi prihodnji gospodar znal dobro ravnav svoje polje, svoj vrt, nograd, svoj gozid in umno glešati svojo živinico, temu bode gotovo vsakdo rad prišel, kajti podlago umnemu gospodarstvu dajo še le šole, ki se imenujejo kmetijski nauk ali nadaljevalne šole. Navadno je taka šola za nauk kmetijstva po zimi dvakrat na teden, vselej po dve uri, namreč ob nedeljah ali praznikih in pa en delavnik popoldne take dni, ki so učencem najbolj pripravi; spomladi pa se začne, ko se na vrhu dela pričeli zamorejo, meseca suša in traja do konca oktobra, — tudi po dvakrat na teden. Predvarite tedaj možje, ki na čelu stojite občini ali ljudski šoli, kar Vam bomo priporočamo; razglasite to po svojih občini in posebno starišem, ki imajo za tako šolo pripravihih mladenčev, da se ogrejejo njihova srca za njeno napravo.

V Ljubljani 2. svečana 1876.

Od deželnega odbora Kranjskega.

Politični pregled.

Iz Zagreba sta te dni zopet dva regimanta konjikov odšla na mejo turško.

Iz Zadra se poroča, da je okrajni glavar Rešetar v Dubrovniku zaprl tie došle Garibaldince, ki so bili namenjeni na Celinje, potem pa po šubu poslal nazaj na Laško.

Razne reči.

— Nova telegrafična postaja se je 19. t. m. odprla v Mengšu.

Reka Cuyahog v državi Ohio (Severna Amerika) je nenadno začela goreti. Po vodi so namreč plavale velike količine petroleja, ki se je vnel. Ogenj je ogrožal že velika bencinska skladišča ob reki. Z velikim naporom so ogenj zadušili s pomočjo raznih kemičnih sredstev.

Sirene v Indijskem morju

Holandski kapitan Jansen je sporočil mornariškemu inštitutu v Bataviji, da je na svojih vožnjah ob obali Indijskega morja večkrat opazoval in slišal čudne glasove, katerih si ne more razložiti. Ti glasovi, zvoki in šumi, so bili na različnih krajih različni, vendar so vsi nastopali blizu ustij raznih rek, tako na pr. ob Gangesovi delti. Prebivalci ob Gangesovi delti so ga opozorili na te glasove, češ da so podobni »topovskim strelom«. Čeprav so te glasove ob Gangesu že večkrat preiskovali, vendar nikdar niso mogli ugotoviti, odkod izhajajo. Ker so se ti glasovi slišali zlasti v krajih, kjer je doma potres, so sploščka mislili, da je to v kaki zvezi s potresom. Vendar pa drugi razlagalci trdijo, da ti glasovi prihajajo od premikanja tal pod rečnim ustjem, kjer se tla itak vedno nekoliko premikajo. Ta razlaga bi bila še najbolj verjetna, vendar so mogoče še drugačne razlage.

Kapitan Jansen sporoča še, da je na lavi slišal druge take sirenske glasove. Tudi to se je dogajalo ob ustjih ondodnih rek. Ti glasovi so trajali dve tri sekunde, naka so se čez malo časa vnovič ponovili. Čez kak dve uri pa so naglo zopet docela prenehali, kakor naglo so se pojavili. Podobno, vendar ne tako pogosto, se slišijo »sirene iz Palembanga«. Palembang je reka na Sumatri.

Končno je Jansen slišal take sirenske glasove ob ustjih rek malajskega polotoka. Ti glasovi so podobni glasovom, kakor bi kdo trzal po strunah, vendar je vse neprimerno močnejše.

Domorski inštitut v Bataviji je zadevo preiskal ter misli, da sirenske glasove ob ustjih rek povzroča kaka riba vrsta, ki tukaj uprizarja svoje koncerte. Vzrok drugih glasov, ki so dognano resnični, pa še ni pojasnjen. Najbrže pa tudi te glasove povzročajo živali.

Ženske šoferke

Splošno misli, da so ženske šoferke mnogo bolj »nevarne« kakor pa moški šoferji. Ameriška statistika pa dokazuje, da je to splošno mnenje hudo napačno. Iz te ameriške statistike namreč sledi tole: V teku leta 1935 je med 1000 šoferkami bilo 31 takih, ki so pri vožnji zakrivilile nesrečo. Zato pa je med 1000 moškimi šoferji bilo 790 hudih nesreč, in sicer v istem razdobju.

»Vidiš, Minka, kar ti vedno pravim, da je najbolj varno obstati kar na sredni cesti. Če ti se bila umaknila na stran ceste, bi naju bilo tam povozilo, kakor vidiš.

Kipi in gosli iz aluminija

V Ameriki so začeli aluminij porabljati tako, kakor se nam Evropcem še niti ne sanja. V največjem času so iz te svetle, lahke kovine, ki težko oksidira, začeli delati lahke kipce. Aluminij, ki je tako lehek, je v ta namen zelo pripraven. Sedaj v Washingtonu izdelujejo iz aluminija orjaški kip za ameriško vojno mornarico. Kip bo 10 m visok ter bo stal na podstavku, ki bo 10 m dolg in 7 m širok. Torej bo vse skupaj še vedno dovolj težko, čeprav bo iz aluminija.

Nekako eno leto bo od tega, odkar v Ameriki iz aluminija delajo tudi gosli, zlasti base. Godbeniki zafrlijejo, da se take gosli po lepoti zvoka in resonanci lahko kosajo z večino lesenih gosli. Aluminijeve gosli so že zaradi tega boljše ko lesene, ker so za mokroto docela neobčutljive ter jih brez škode lahko tudi v dežju nosiš okrog. Zanimivo pa je, da take gosli iz aluminija prevlečejo z rjavim firnežem, da so na zunaj videli kakor bi bile lesene. Celo Američanom bi se namreč gosli iz aluminija za pogled zdele le preveč nenavadne.

Knjiznovodja gospod Trska se je vrnil iz pisarne, obiel svojo ženko Klaro in dejal: »Domisli, ženica, šefa našega oddelka, tega starega silneža, so premestili!«

»Le nikari se prehitro ne veseli,« je rekla gospa Klara. »Na njegovo mesto bodo gotovo imenovali kakšno drugega osla.«

Gospod Trska pa je prekinil: »Saj so že mene imenovali.«

»Vi pa križite, še preden sem se dotaknil vašega zoba.

»Ker stojite na mojih kurjih očesih.«

Pogreb dekana Franca Dolinarja

V petek ob 10 je nastopil cerkijanski župnik in od leta 1927, tudi kranjski dekan Franc Dolinar svojo poslednjo pot. Reči je treba: »Oče« — pod tem imenom je bil rajni posebno med duhovščino radi častiljive starosti in grobe kmečkosti znan — so imeli pogreb, kakršnega bi si ga mogli sami želeli, če bi v tem oziru sploh imeli kakšno željo: Zdelo se je, da so še mrtvi vedno lažjost, gospodar svoje fars. Dandanes postaja sicer vedno manj samoposebni umevno, da je župnik kot čuvár in oznanjevalec večnoveljskih resnic hkrati že tudi vsesplošna avtoriteta zaupane mu narodu, ker moderno življenje s svojo lažljivo kulturnostjo spravlja na površje druge manj-vredne avtoritete. Cerkljanski župnik pa je bil že radi krajevnih razmer svojem ljudstvu mož, preko katerega ni mogel noben važnejši pojav v fari. Če »oče« niso stvari odobrili, se tudi med ljudstvom ni mogla uveljaviti in se ni mogla. Cerkljani so namreč ponosni kmetje, katerim je vera neke nekat prirojenega, ampak tudi potrebna bolj kot vsakdanji kruh. Zato tudi duhovnika spoštujejo in ubogajo brez pridržka. Zato je bil tudi pogreb župnika Dolinarja izpoved žive vere in spoštovanja do služabnika sv. Cerkve. Ni bil to pogreb, kot smo jih vajeni videti: nekaj sorodnikov in znancev, pa fraki in cilindri, pa govorance in zgolj zunanji sijaj. Tudi ni bil pogreb pozabljenega duhovnika, katerega na zadnji poti spremlja par sobratov in nekaj pobožnih duš. To je bil pogreb, na katerega je prišel vsak in vsi, da so bile Cerklje kot ob največjih slovesnostih (n. pr. pri zlati sv. maši pred 5 leti), ko se vsa vrata doma zapro ali čuva dom je betežna starica. Čudovito dostojanstvena je bila poslednja pot dekana Dolinarja skozi Cerklje. Močno je zadela mrtvaška pesem zvonov iz lin farnega stolpa. Skoro neopazeno so v kongresnih dneh preizkušeni reditelji razporedili množice: Deca utvarja žalostni sprevod, sledi zastava Prosvetnega društva, kateremu je bil pokojni ustanovitelj, mu zgradil dom in se veselil njegovega dela, s tridimi koraki — kot bi hoteli poudariti svojo voljo braniti versko tradicijo, ki jo je rajni tako ljubsumno čuval v fari — stopa dolga vrsta moških in za njim gasilska četa, za svojo zastavo Brezmadežne se vrsti številna Marijina družba, katero je umrli vedno sam vodil. Potem smo pa zrli redek prizor: venec se za vencem vrsti, rekel bi, da jih je sto, vsaka vas je v njih zastopana, vsaka organizacija, vsako združenje in se posamezniki, posebno sorodstvo. Domača cerkvena godba je prav lepo dajala poudarka žalnemu razpoloženju. Duhovščini pa se je kljub oviram zbralo več kot 60: iz kranjske, kamniške in še radovljske dekanije, pa bivši kaplani cerkljanski in znanci. Končno je stopal v spremstvu gg. kanonikov Al. Strojca

in Jos. Grašiča stolni dekan g. dr. Kimovec. Potem pa krsta, ki je zakrivala truplo župnika-aveđenika, kateremu čast se je dajala. Za krsto sorodniki in zastopniki oblasti, od katerih smo posebno zapazili okrajnega načelnika in Kranju g. Gregorina. In še ljudstva dolga vrsta, ki je molila za župnikov pokoj in mir.

Veličastna cerkev Marije Vnebovzete je komaj mogla sprejeti vse farane okrog krste svojega dušnega pastirja. Govor g. stolnega dekana je orisal preprosto življensko pot pokojnikovo: Vedno odličen in odločen: v šol. letih in potem v službah kot kaplan v Polhovem gradu, Borovnici, Planini, kot župnik pri Sv. Katarini nad svojim rojstnim krajem Dobravo. L. 1904. je prišel za župnikom Golobičem v Cerklje, morda brez posebnih načrtov, toda z voljo vse tako delati kot spozna za prav. Gorenjec je bil, na zunaj trda skorja, na pogled skoro nedostopen, in vendar je znal one, ki so večkrat prišli z njim v stik, navezati nase, če že ne z vezmi ljubezni, vsaj z vezmi tihega spoštovanja. Bil je ves duhovnik, pravi rimski duhovnik brez primese. Vse ustaljeno in preizkušeno je imelo pri njem neizpodbitno veljavo. Zato ni rad zaupal novim pojavom. Sam zase je bil duhovno zgrajen do konca, brez omahovanja. Morda ni znal vedno uravnati nove tokove življenja v delavno smer, toda neizprosno, včasih bridko trdo, je odstranjeval vse, kar se mu je zdelo, da bi moglo škoditi blagru njemu izročenih duš. — Ni imel navade omahovati, vera v tabernaklu pričujočega Boga je bila prepričevalna, vdanost v trpljenje popolna. Ni rad veliko govoril, zato si mogel slutiti v njem s trpljenjem in molitvijo preizkušeno in prečiščeno dušo, da si »oče« tudi ob napakah moral spoštovati. Za Boga je imel vedno čas, zato se na zunaj ni kazal v širokem delovanju. Farno cerkev in podružnice je skrbno popravljaj. Radodaren kot otrok. Radi časovnih razmer, se zdi, je zadnja leta mnogo trpel, a o tem ni pravil rad. Smrti se ni bal, ampak je venomer ponavljaj, potem ko je naredil križ čez svoje zdravje, naj se zgodi božja volja.

V daritvi sv. maše so se potem združile molitve mnogih src za pokoj župnika cerkljanskega.

Prav pred velikim križem sredi prostornega pokopališča so ga položili v grob: Mirno, tiho, brez govorane, le pesem »Nad zvezdami« je še odjeknila od pokopališke ograje in se izgubljala v široko cerkljansko polje, katerega je pokojni neštokrat premeril s kraljevskimi koraki. — Množice so se razšle, piramide vencev, ki jih je spletla hvalažna roka svojemu duhovnemu pastirju, pa je ostala kot spomenik, da tam ob vzhodni počiva redek mrlji: ki je bil v življenju 32 let župnik cerkljanski in 8 let dekan kranjski in je s 77. letom legel k poslednjemu počitku. — Počivaj v miru!

Maribor

□ Občni zbor lavantinske Katoliške akcije. V petek zvečer se je vršil 2. redni občni zbor lavantinske Katoliške akcije, katerega so se udeležili številni predstavniki mariborske katoliške javnosti. Občni zbor je vodil stolni dekan dr. Fr. Čukala, ki je izročil tudi pozdrave škofa dr. Tomažiča, ki je bil zadržan. Iz poročila tajnika K. A. g. Kolenca je bilo razvidno, da ideja K. A., katero tako toplo priporoča sv. oče, nevdružno prodira. Isto sliko sta podali tudi poročili fantovskega in dekliškega vodstva. — Na občnem zboru so bili med drugimi sprejeti tudi sklepi, da bo lavantinska K. A. zastavila vse svoje delo v to, da se bodo nedelje in zapovedani prazniki res praznovali kot Gospodovi dnevi, in pa, da se bo posvetila večja skrb tudi poglobitvi verske izobrazbe. Na občnem zboru je bil izvoljen tudi nov odbor.

Pohišstvo

najcenejše in najcenejše, dobite lahko tudi proti plačilu s hranilnimi knjižicami pri Ernestu Z. LENKU, Maribor, Ulica X. oktobra št. 5.

□ Krščanska ženska zveza za Maribor in okolico je polagala v nedeljo, 16. t. m. popoldne v dvorani na Aleksandrovi cesti 6 račune o svojem delovanju v minulem letu. Občni zbor je otvorila in vodila predsednica ga. Baumanova. Po pozdravu predsednice je sledil navdušen govor vzornega in neumornega društvenega voditelja g. prof. P. Zivortnika, ki je orisal delovanje društva v preteklem letu in spodbujal članstvo k vztrajnemu delovanju tudi v prihodnje. Govoru g. voditelja so sledila poročila posameznih zveznih funkcionarjev, katere so očrtala lepi uspeh razgibanega društvenega delovanja, ki se je zlasti osredotočilo na versko duhovno ponorenje ter karitativno udejstvovanje članstva. Revne članice je podpirala zveza z mesečnimi prispevki. Večje zneske je razdelila med revne članice za veliko noč in božič. Skupno je razdelila 15.031 Din. Izredne socialne važnosti je Pogrebni sklad zveze. Premoženje tega sklada je naraslo že na 122.857,30 Din. Važen je bil sklep o izpremembi izplačevanja posmrtninskega prispevka, ki se je določil po naslednjem ključu: Od 6 mesecev do 5. leta 600 Din; od 6. do 8. leta 700 Din; od 9. do 10. leta 800 Din; od 11. do 14. leta 1000 Din; v 15. letu 1100 Din; po 15. letu vsako 3. leto 100 Din več. Letni prispevek članov v ta sklad znaša le 41 Din. K skladu lahko pristopi vsak redni član zveze do starosti 45 let. Osebe, katere pristopijo po 45. letu starosti k Pogrebniemu skladu, doplačajo letne zneske. Prvih šest mesecev plačujejo kakor vsak nov član. Po preteku 6 mesecev doplačajo leta čez 45. leto in se jim pri tem računa: 1. za plačanih 5 let polovica; 2. za plačanih 6—8 let se jim odštejejo tri leta, ostala se štejejo v pogrebno; 3. za plačanih 9—10 let se odštejejo 4 leta. Čez deset let se ne more doplačati. Prispevki so pa tako majhni, da jih zmore tudi najrevnejši. Ob zaključku zborovanja so bile volitve ter je bil ponovno izvoljen v celoti dosedanj odbor z gospo Baumanovo kot predsednico.

□ Predstava Ljudskega odra »Radikalna kura« se zaradi obolelosti igralca Jovičiča danes popoldne ne bo vršila. Že kupljene vstopnice veljajo za prihodnjo predstavo, ali pa se lahko zamenujejo pri blagajni.

□ Umrli je v mariborski bolnišnici v visoki starosti 77 let zasebnik g. Karl Falconetti. Naj počiva v miru!

□ Akcijski odbor za mariborsko radio postaja. Pobuda za ustanovitev akcijskega odbora za mariborsko radio postaja, ki smo jo spoznili v našem časopisu, je imela uspeh. V kratkem se bo osnoval tak odbor v Mariboru ter bo stavljen tozadevni predlog na prihodnji seji mestnega sveta.

□ Svojo 50 letnico je proslavil dr. Stele tudi v Mariboru v petek zvečer v krogu svojih tukajšnjih prijateljev. Včeraj se je podal v Svočino, kjer si je ogledal slike v tamošnji graščini, katero je kupila banovina.

□ Problemi mariborskega muzeja. Sinoči se je vršila v študijski knjižnici zanimiva konferenca mariborskih zgodovinarjev ter kulturnih in javnih

delavcev o problemih mariborskega muzeja ter o njegovem sodelovanju z ljubljanskim muzejem. Referiral je univ. docent dr. Kušar. O konferenci bomo še izčrpnje poročali.

□ Volilne imenike je mariborsko sodišče potrdilo ter so sedaj razgrnjeni na vpogled na mestnem konskripcijskem uradu.

□ Mariborski derbi se nadaljuje. Danes popoldne se srečata v Ljudskem vrtu na prvenstveni tekmi ISSK Maribor in SK Železnikar. V predtekmi se srečata rezervi obeh klubov.

□ V Ljudski univerzi nadaljuje jutri, v ponedeljek, docent dr. Kušar svoje zanimivo predavanje o življenju v morskih globinah. Tudi na tem predavanju bo svoja izvajanja pojasnjeval s skiptičnimi slikami.

□ Piščanec za kovača. Na včerajšnjem trgu so se močno poznale posledice zapore izvoza perutnine v Nemčijo. Kmetje so prodajali odrasle piščance po kovaču, kovač pa se je dobila že za 17 dinarjev. To so najnižje cene za perutnino, kar jih mariborske gospodinjice v povojnem času na trgu ne pomnijo.

□ Zdravniško društvo v Mariboru ima občni zbor v petek, 28. t. m. ob 20 v Mariborskem dvorcu. Dnevni red je na vpogled pri tajniku dr. Bedjančiču v splošni bolnišnici.

□ Prosvetno društvo v Kamnici uprizaro danes popoldne veseligo »Gostilna pri belem konjčku«. Sodeluje tudi godba.

Hotel „Orel“. Velika kuharska razstava,

slanikova pojedina in razstava specialnega peciva, močnatih jedil, tort itd. v sredo 26. febr. ob 8 do 17 na strešni terasi. Cenj. obiskovalci dobijo za 10 Din jedi, mrzel prigrizek ali močnatno jed. Razstavljene jedi so naprodaj, po 17 ur tudi po porcijah v restavraciji. — V soboto, nedeljo in na pustni terek koncert! Specialno pecivo, mrzle plošče! V torek, 25. februarja razstava peciva. Od 27. februarja naprej vinska razstava.

□ Razni oglasi na magistratni uradni deski. Mestni vojaški urad opozarja interese, da so na magistratni uradni deski nabiti razni oglasi mariborske garnizijske uprave za licitacije oddaje v zakup kantine, oddaje pomij, kosti, čiščenja dimnikov, dobave premoaga, popravila streh i. dr.

Celje

□ »Zanikarna trojica« na odru Ljudske posojilnice. Danes popoldne ob pol 4. uprizaro Gledališka družina KPD burko s petjem in godbo »Zanikarna trojica«. Sodeluje pomnoženi salonski orkester pod vodstvom g. Leonardona.

□ IX. prosvetni večer bo jutri, v ponedeljek v dvorani Ljudske posojilnice. Predaval bo oh spremljevanju skiptičnih slik g. prof. dr. Valter Bohinec iz Ljubljane o temi »Planine solčne, ve moj raj...«

Za veliko Celje si te manufakturna trgovina

Franc Dobovičnik v Celju

nabavila za spomlad in poletje 1936 ogromno množino vseh najrazličnejših vrst SUKNA, NAMAGARNA in sploh vsa blaga za obleke od najcenejše do najfinije kvalitete

3 m modno suknjo za kompletno športno obleko od Din 75,- naprej

3 m mode polkamarn za celo moško obleko od Din 120,- naprej

3 m Kamgarna za kompletno moško obleko od Din 195,- naprej

Nič več ni potreba kupovati moškega blaga od nepoznatih prodajalcev, ki vam prinesejo blago na dom ponudit, ker bomo kupce napovedali.

Firma Dobovičnik ima nad 800 vzorcev suknja na zalogi, ima lastno tovarno za prekritje odeje in perilo. — Obiščite se naproša da si ogleda salogo.

□ Zadet od kapi je včeraj umrl podpolkovnik v pok. g. Hengel Pokojnik je služil svoj čas pri celjski garniziji kot aktivni avstrijski oficir in je tudi po prevratu ostal tukaj. Bil je češko-slovaški državljani. N. v. m. p.

□ Sejmarji pozor! Kramarski sejem, ki se je vršil v Rogatu v šmarnskem okraju vsako leto 24. februarja, je po odločbi kr. banske uprave ukinjen.

□ Odprodaja vojaških objektov mestne občine celjske. Celjski mestni svet je v tajni seji dne 17. januarja t. l. sklenil, da proda vojaškemu erarju vojašnico kralja Aleksandra v Gaberju in vojaško skladišče pri Glaziji.

□ Zopet smrtno nevaren napad. V zadnjem času skoraj ne mine dan, da bi ne poročali o krvavih pobojih. Danes moramo poročati o takem krvavem napadu kralja Rudolfa. 33 letnega delavca v steklarni v Straži pri Rogatu, doma iz Orešja pri Humu ob Sotli, ki ga je dne 19. t. m. na neki gostiji v Orešju napadel posetnikov sin Miklavšič in ga zabodel petkrat z nožem. Kralj je dobil smrtno nevarne poškodbe na plečih in ledvicah.

V Abrahamovem naročju

Pleterski Martin, trgovec v Cerkljah ob Krki, je v četrtak, dne 20. febr. srečal Abrahama — Kot zvestega naročnika našega lista in tudi drugih dobrih listov, se ga ob tej priliki spominjamo in mu želimo, da bi mogel še dolgo prebrati te liste in jih naročati ter za nje tudi pridobivati naročnike! Prav dobro je znano vsem, ki ga poznajo

— teh pa ni malo — kako mu je prav v zadnjih letih grozila želodčna bolezen z neozdravljivostjo, a kolikor niso mogli doprinese k zdravju zdravnik, je doprinesla čebela Z uživanjem medu v satovju, je želodce svojemu gospodarju zopet pariral tako, da bo — tako vsaj upamo — mogel jubilat obhajati še kak jubilej. Pri tem pa ne smemo pozabiti njegove skrbne kuharice — dobre gospe Karline, ki svojemu možu s spretno kuharsko roko lajša nadlogo bolezn.

Trgovec Pleterski je doma v onem delu Posavja, ki je dal Slovincem že dokaj spretnih trgovcev. Naj omenimo poleg njega, ki je doma na Zdolah, se rajnega Lipeja in Stermečnika, oba Bazeljčana ter brate iz Zverinjaka, trgovca Savnika. To je res nekaka trgovska četrt. — Pleterskega je poslal oče v Cerklje učiti se trgovine. Tu se je udomačil tako, da si je ta kraj za domačijo izbral in si je še nevesto tam poiskal. Začela sta trgovino s »praznimi rokami«, a danes je tisti, ki ne odtehta prav precej, prav lahek poleg njega (osebne teže pa ima naš jubilat komaj toliko kot se zahteva od tistega, ki hoče na vas med fante). S svojim imetjem je že stori marsikaj dobrega v javni blagor (boterstvo zvonovom v Cerkljah, boterstvo motorni istoam itd.), a prepričani smo, da bo v bodočnosti to lepo lastnost še bolj poudaril, ko se zaveša, da njegovi družini (živi so trije otroci) ne bo zmanjkalo nič od tega. — Bog ohrani jubilanta!

Šol. upravitelj Josip Pečnik v Vel. Dolini v krškem okraju. Doma je iz Župeče vasi pri Cerkljah na Dolenjskem (roj. 23. febr. 1886). Ves čas svojega življenja je bil skromen, vester in marljiv kot čebela. Kot priznan in odličen solnik je dvignil šolo v Vel. Dolini na zavidno stopnjo: kot vnet kulturni delavec in strokovnjak na kmetijskem polju pa je s pridrevitvijo tečajev in predavanj in osebnim delom pripomogel do vidnega napredka zlasti v sadjarstvu in domači okolici. Tudi je z veliko požrtvovalnostjo ob pomoči merodajnih oblasti zgradil moderen vodovod, ki je neprecenljive vrednosti za ondote hribovske vasi in ki bo še poznim rodovom oznanjal, kaj zmore delojudnost vaškega učitelja, ki ima srce za blagor ljudstva. Za njegovo šolsko in izvenšolsko plodono delo ga je sedanja šolska oblast nagradila z boljšim mestom v večjem kraju. Jubilantu čestitamo!

Pluj

Popis vozne živine in prevoznih sredstev. Kakor vsako leto se vrši tudi letos od strani mestne občine plujске popis vozne živine in prevoznih sredstev, zaradi pregleda po komisiji mariborskega vojnega okrožja. — Da bi mestna občina mogla pravočasno sestaviti tozadevne spiske in jih dostaviti poveljstvu vojnega okrožja v Mariboru, se pozivljajo vsi lastniki konj in vozne goveje živine ki še iz kakršnega koli razloga dosedaj ni bila pregledana od strani vojaške komisije, da se prijavijo pri mestnem magistratu najkasneje do 18. marca t. l. v svrhu vpisa v tozadevne spiske.

Grozna nesreča se je dogodila v četrtak zvečer pri Sv. Vidu pri Pltju, ki bo zahtevala najbrž svojo žrtev. Katarina Vidovič, 36 letna kuharica v župnišči pri Sv. Vidu, je hotela zakuriti v štedilniku, da pripravi večerjo. Ker pa ni hotela goreti, je vzela steklenico petroleja in zliła v štedilnik. V hipu je nastala eksplozija in plamen je zajel obleko Vidovičeve, da je bila trenutno vsa v ognju. Kot živa baklja je Vidovičeva z groznim krikom zbežala na ulico, kjer so ji priskočili na pomoč ljudje, ki so prihiteli na njen krik in pogasili ogenj. — Vendar je dobila pri tem že smrtonosne opekline in so jo morali nemudoma s avtom prepeljati v bolnišnico. Opekline ima po vsem telesu in so tako nevarne da se reva bori s smrtjo in ni upanja, da jo ohranijo pri življenju. Ta grozna nesreča je pretresla vso ondoto prebivalstvo, ker je nesrečnica znana kot dobra in pridna ženska.

Metlika

Srebrna poroka. Danes praznuje v krogu številne družine po vsej Beli krajini dobro poznani Anton Lovšin iz Krizevniške vasi pri Metliki s svojo zvesto družico Kati 25 letnico, odkar sta stopila v zakonsko življenje. Jubilar je bil izredno bogat, bogat posebno v delu, naporih in skrbih. Ni mu bilo vedno usojeno, da bi užival mirna in lepa leta mladosti, toda močna vera v Boga in nezlomljiva volja do življenja sta mu pomagala, da si je postavil svoj dom ob Kolpi. Njegov mlin je poznan daleč naokoli, sam pa je marsikateremu kmetu s svojo dobrotnostjo v najtežjih časih rad priskočil na pomoč. Jubilar je poznana belokrajnska korenina, znan po svojem praktičnem katoliškem življenju ter vedno bil v vrstah SLS. S svojo družico Katio je najskrbneje vzgojil več otrok, ki so vsi globokoverni in nudijo jamstvo, da bodo stopali po poti, ki sta jim jo jubilarja pokazala. Želja vsega prebivalstva je, da bi jubilarja Bog, kateremu slava vedno tako globoko vdačo služila, ohranil vedno in zdravo do skrajnih meja življenja.

Št. Vid nad Ljubljano

Veliko skiptično sadjarsko in vrtnarsko predavanje priredi agilna podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva v Št. Vidu nad Ljubljano v ponedeljek, dne 24. februarja 1936 ob pol 8 v kino »Adriatic«. Govorili bodo: g. Anton Lap: O rožah — kako vrti in dom krasimo; g. Kregar Jože: O begonijah in gomoljnicah in g. Lenard Frido: O pomladanskem, poletnem in zimskem obrezovanju visokodebelnega, prtičnega in špalirnega sadnega drevja. Predavanje bodo spremljevale številne krasne skiptične slike. Vsi prijatelji sadjarstva in vrtnarstva se na to izredno predavanje vljudno vabijo.

Jesenice

Močno delo na jeseniškem ocr. Po številnih veseligojih in pisanih zabavnih operetah, ki so jeseniški igralski družini le v čast, bo na Krekovem odru predvajano delo pisatelja St. Savinjskega, ki globlje zajame tudi v pomenu podajanja. Novi komad je namenjen kot farza. Značilno za to delo je, da nastopi v zadnjem dejanju masa ljudstva na odru (nad 30), kar bo zanimivo tudi iz režiserskega podajanja. Prijatelji jeseniškega gledališča, o katerih je znano, da si privoščijo večkrat tudi obisk ljubljanskih gledališč, bodo z novim programom, ki bo tudi močan, gotovo zadovoljni. V nedeljo, dne 23. bo zadnjikrat igrana »Grofica Marica« za okoličane.

Naznanila

Ljubljana

1 Ljudska univerza v Ljubljani. V ponedeljek, 24. t. m., bo predaval univ. prof. dr. Jakob Kolenica o slovenskoških kulturnih odnosih tokom stoletij. Predavanje se bo pričelo ob 20. Kraj Delavskega zborstva na Miklošičevi cesti.

1 Kat. prosvetno društvo v Sp. Šiški vabi k zabavnemu predavanju, ki bo v ponedeljek ob 8, v samostanski dvorani Staro in mladim bo predaval nekaj šaljivega g. dr. Loreto.

1 Cerkljanski pevski zbor v Sp. Šiški vzpizori drevl ob 8 v samostanski dvorani splojavci »Kovačev študent« in »Snubaci«. Pejbe bo vodil konservatorist in organist g. Franc Arh.

1 Kino Kodeljevo igrata danes ob 5 in 8 in jutri ob 8 dvojni spored: »Nekdo se je zgodilo« in »Čarobni ples«. Danes ob 3 samo »Nekdo se je zgodilo«.

1 Sadržajski mladinski dom Kodeljevo. Danes ob 10 v št. dvorani mladinske skiptično predavanje iz sv. pisma.

1 Izredni občni zbor društva likovnih umetnikov bo v soboto 29. t. m. ob 8 v restavraciji »Stara«.

1 Nočno službo imajo danes tekmar: Dr. Kmet, Tyrkova cesta 41, mr. Trukovec iz Metel, Mostni trg 4, mr. Ustar, Selenburgova ulica 7. — Jutri: Mr. Bakarič, Sv. Jakuba trg 9, mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20, mr. Garkus, Moste — Zaloška cesta.

Maribor

in v vsaki pustni prizori. Kdor hoče privoščiti otrokom nekaj veselja, jih naj pošle na pustno nedeljo v Narodno gledališče k Veselim pustnim prizorom. Spored je zelo miren in zabaven. Raze naših dedičkih šol sodelujejo tudi mali harmonikarji. Čisti dobiček je namenjen Poštinskemu domu kraljice Marije na Pohorju. Številni obiski bo našim šolam najlepše priznanje in nagrada za njihov trud.

Celje

1 Savinjska podružnica TK Skala, Celje, sklicuje izredni občni zbor za 7. marca 1936 v klubovi sobi hotela Evrope ob triletni na 8.

Drugi kraji

Preska. V nedeljo 1. marca in 8. marca, vsakikrat ob 3 popoldne bodo člani »Pantovskega odseka kat. prosv. društva« v Preski vzpizorili v Prosv. domu v Preski pretresljivo vojno dramo »Živ pokopan«. Prijatelji lepe igre, posebno pa vojaški iz svotovne vojne vljudno vabljani!

Šmarjno pod. Šmarno gor. Prosvetno društvo »Zora« vzpizori v prostornih k. Puha danes ob 3 popoldne in ob 7 zvečer dve burki: eneodanjski: Anarhizmi in »Kakšen gospod, tak sluga«. Poje mešan in pevski zbor. Vsi prijatelji peja, glasbe in poštena zabave vljudno vabljani!

Jelica. Danes popoldne po službi božji bo v Društvenem domu skiptično predavanje g. dr. Iv. Knific, ki je v preteklih šolskih počitnicah kot prvi Slovence napravil pot okrog Afrike. V prijetnem pripovedovanju ob spremljanju nad 90 skiptičnih slik nam bo g. predavatelj povedal, kaj je na svoji poti okoli Afrike videl in doživel. KPD vabi tako svoje člane in članice kakor tudi druge svoje prijatelje, da pridejo v velikem številu na to zanimivo predavanje.

Cerkljanski pevski zbor v Starem trgu pri Ložu vzpizori predpustno nedeljo v Prosvetni dvorani burko Številke gospe Rožmarinke. Pred igrjo in med igrjo nastopi številni dobro izveščani pevski zbor ter zapoje nekaj pesmi. Med odmorji igra glasbeno nadarjeni pianist na klavir vesele koračnice in skladiše svetovnih melodij. Prihodnjo nedeljo pa nastopijo stari igralci, sedaj moške in žene, s svojo igrjo.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Nedelja, 23. februarja ob 15: Veseli pustni prizori. Prireditev ženskega društva v Mariboru. — Ob 20: Bajadera. Globoko znižane cene.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Nedelja, 23. februarja: 8. Tolovadba (vodi g. Ciril Soukal). — 8.30 Napoved časa, poročila, objava sporeda. — 8.45 Pustni nedelji vesel pozdrav (Radijski orkester). — 9.45 Versko predavanje (gosp. p. Valerijan Črtek). — 10. Prens cerkvene glasbe iz mariborske stolnice. — 11. Veselo in poskočno (Kvartet »Pantje na vasi«). — 11.40 Obojska ura: Strieček Matkoč govori in poje. — 12. Napoved časa, objava sporeda, obvestila. — 12.15 Koncert lahke glasbe (Radijski orkester). — 13. Kari želite, to dobite (plošče po željah). — oddaja do 14. — 16. Kmetijska ura: Prasičarstva (gosp. ing. Lambert Murš). — 16.30 Revija naših šramlov. — 1. del: Kvartet »Himnisti«. — 17.15 Revija naših šramlov. — 2. del: Gospodinja ura: Jelen v kmetijskem gospodinjstvu (gđ. Anica Lazarjevič). — 17.15 Revija naših šramlov. — 11. del: Cimmermanov trio. — 17.30 Revija naših šramlov. — 18. del: Jaz, gospo. — 18.30 Pustni nedelji vesel pozdrav, Radijski jazz, gospo. Merko Premelj, plošče. — 19.30 Nacionalna ura: Kušna na bo naša mladinska literatura (Nikolajević iz Belgrade). — 20. Napoved časa, poročila, objava sporeda. — 20.15 Kurenti — godbeški patron. (Pester vočer s sodelovanjem Akademskoga poveljskega kvinteta, članov dram. družine in Cimmermanovega tria, Sestavil gosp. prof. Niko Kurel). — 22. Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. — 22.15 Za ples in kratek čas (plošče). — Konec ob 23.

Drugi programi:

Nedelja, 23. februarja: Belgrad: Narodne pesmi. — 20.30 Radijski orkester. — 22. Tamburaški orkester. — 23. Prens glasbe iz Avto-kluba. — Dunaj: 20.30 »Da se razumemo«, komedija od Petra Preradovića. — 20.30 Pajoče veseljakine. — 23.15 Komorni orkester. — Radimlje: 19.30 Svevolga ge. Albert. — 21.35 Vojaška godba. — 23. Plesna glasba. — Trst-Milan: 20.35 Multi-pierova trijsna suita »Orfelio«. — Rim-Bari: 17. Simfonični koncert. — 20.35 Pietrijeva opera »Primerana«. — Praga: 15. Verdijeva opera »Trubadur«. — 19.40 Vojaška godba. — 20.30 Češki narodni plesi. — 21.30 Slavonski koncert ob priliki proslave ostonskega narodnega praznika. — 22.35 Šramel in petje. — Brno: 21.05 Dvorakova orkestralna suita. — 21.40 Chocinove in Lisztove klavirske skladbe. — Bratislava: 19.05 Karmen val na Slovakiem. — 21.30 Zilcherjeva »Musica buffa«. — Lvov: 20. Schubertove skladbe. — 21. Veseli prenos vesele inarčije. — 22. Francoska glasba — izvajal orkester vesele inarčije. — 22.30 Mali radijski orkester. — Berlin-Lipko: 20. Dve navedbi ur. — Königsberg: 19.30 Velik pester večer. — Hamburg: 20.30 Ljudski

Novi sužnji

v obljubljeni deželi
komunističnega proletarijata

Lenin, ki je ustanovil moderno suženjstvo

Udarniki, »boljševiški tempi junakov dela«, morajo vedno zopet reševati sovjetske mrtvoorjene gospodarske načrte, če ne gre naprej. Rudokop Aleksej Stahanov je lani nalomil v teku šestih ur 102 tone premoga in s tem pošestil svoj zaslužek (1500 rub. na mesec, kar odgovarja, če upoštevamo ruske cene, našim 3000 Din). Njegov uspeh bi ostal pod našimi razmerami osebna zadeva. A pod »vjeti« je postal geološki simbol. Stahanov je zapustil vrtni stroj in jašek, dobil novo stanovanje s telefonom in naslanjači. Se cvetlice so mu nasadili ponoči na vrtu. Ima zdaj konja in voz. Postal je nadzornik in navdušuje ostale rudarje. Ta posel je važnejši od njegovih 102 ton. »Stahanovščina« se je razrasla v nalezljivo bolezen. Vse panoge podpravljenе industrije so takoj druga za drugo dosegle sijajne zmage. Stalin sprejema Stahanovce, ki mu prisegajo, da bodo »do zadnjega izžemali stroje« in zatirali plahе dvome »buržujskih malenkostnih črnogledov. Oživiljo prizori iz znane Puškinove ruske pravljice, kjer so se bahala dekleta na dvoru carja Saltana: »Jaz bom za ves svet skuhal kosilo! — A jaz bom ves svet oblekla v moje platno!« Stalin je prvi sprožil ploskanje, s katerim je bila pozdravljena ob lanski 18. obletnici oktobrskega prevrata izjava starega rudarja Djakonova: »Podvojili bomo količino na našem Doncu pridobljene rude!« Na to se je pohvalil 17 letni strugar Gurjanov, da zasluži dnevno 25, namesto navadnih 6 rub. (»Stalin se smeje in ploska.«) Potem so se spoprijete tkalke. Neka Odincova je rekla, da bo lahko delala na 156 statvah namesto povprečnih 16. Sestri Vinogradovi sta takoj odgovorili, da bosta prevzeli 208 statv. (»Stalin prebrisano mežlja in podžiga: Videli bomo, kdo bo zmagal!« — »Pravda«, 18. XI. 35.) Stahanovci so tudežno sredstvo zoper vse industrijske nepravilnosti. Mežlauk, vodja urada za načrtno gospodarstvo, pričakuje, da bodo preduradili sedanji »prismojeno dragič način gradnje novih železnic in uradnih poslopij, ki ima za nore vse odobrene proračune, ker zahteva dodatne milijardne kredite. (»Pravda«, 16. XII. 35.) Kovač Busigin v imenu avtomobilskih tovarn v N. Novgorodu, zastopniki tekstilnih tovarn v Ivanovo-Voznesensku in zastopniki leningrajske obuvne industrije prisegajo, da bodo dvignili povprečne zaslužke do 1000 rub. mesečno pod pogojem, da bodo založeni s surovinami. (»Stalin priklima in naroči, da bi jim poslali kovino in gumo odlične kakovosti, volno, podplate in usnje.« — »Izvestja«, 18. XII. 35.) Stalin se ne zveni več za določene po sovj. ustavi predpise. Centr. Izvrš. Kom. SSSR kot najvišje državne oblasti. Kakor nek. carji lastnoročno razdeli 100—120 redov Rdečega prapora Stahanovcem težke industrije, 90 do 100 istih redov Stahanovcem gradbene stroke, ure in gramofone »bombaževim Stahanovcem« iz Turkestana itd. Sprejema ukrajinske »petstotnice« (žene, ki so pridemale po 500 stotov sladkorne pese na 1 ha) odlikuje kolhozne nadzornice z Leninovim redom, navadne delavke z redom Rdečega prapora in obljubljuje glavni junakinji Mariji Demčenkovi, da jo bo dal učiti za agronomo. (»Pravda«, 11. XI. 35.) Vsi odlikovanci in Stahanovci so v splošnem dobili posebne mize po javnih knjižnicah, kjer jim morajo posrečiti uradniki s pojasnili in knjigami pred vsemi drugimi obiskovalci. (Večern. Krasn. Gazeta, 11. I. 36.)

Kaj bo ostalo od tega navdušenja? Ravnotejlca moskovske Trehgorne tekstilne tovarne Margolina toži, da nimajo njene tkalke-Stahanovke ničesar od svoje pridnosti. Najspretnješe zaslužijo po 600 rub. in bi se seveda rade oblekle. Toda moskovske jako drage gotove obleke so slabo izdelane, nerodne in neokusne. Slavna Marija Demčenkova je bila »prav simpatično deklec v svoji ukrajinski noši, toda se je spremenila v moskovski trgovini v »pravo pitje strahov. Stahanovka, ki ne mara postati smešna, si mora naročiti obleko pri krojaču in sreča največ težko pri gumbih, zaponkah in sliho. Vse to se ne dobi na trgu, se kupuje pod roko pri prepovedanih domačih obrtnikih in veliko stane. Odlikovane tkalke so zamaz poskušale nakupiti pohištvo ali posodo. »Vse, kar se dobi, ni za nobeno rabo.« Edina rešitev je slučajni nakup pri zasebnikih... Jantovskij, poročevalec mosk. lista »Za industrializacijo«, je obiskal v Caricinu z redom Rdečega prapora odlikovanega kovača Mitjo Vasiljeva. Gladnega leta 1921 je izgubil starše, z 8 leti pobegnil iz sirotišnice in se polno žlico zajemal gorje med brezprizornimi. Ko se je otvorila v Caricinu avtomobilska

bilka tovarna, je leto dni na tihem opazoval Mitja nemškega kovača Kreisa pri pihalnem stroju. Naučil se je njegovega posla, celo izboljšal stroj in nadkrillil Nemca. Zasluži do 1000 rub. mesečno, a žrtvuje ves prosti čas slikarstvu. Rad bi postal umetnik. Sovj. vlada ga je odlikovala, a mu ni v stanju omogočiti boljše življenja. Mitja z ženo in slikarskim stojalom deli eno celo več kakor skromno sobo z drugim zakonekim parom z otrokom. Obljubili so mu sicer novo sobo, a ni nobe-revščina je krivav, da dobivajo posamezni Stahanovci namesto »udobnega življenja«, ki ga oznanja Stalin — samo Potemkinove vasi. Poročevalec moskovskega »Trudac« je našel odlikovanega rudarja Zukova v Stahogradu v revni sobi. Družina: starši in hčerka, ima samo en stol in spi na tleh. Hči je brez šolskih knjig in čevljev. Med tem je bilo razglašeno, da je dobil odlikovanec lepo stanovanjsko opremo in celo cvetlice na okna. Kje je vse? Zukov je odgovoril: »Pohišstvo in cvetlice smo gledali samo en večer, ko so mi priridili bakljado z godbo. Potem so vse zopet odpeljali.« Poročevalec se je zanimal za zmago, ki je bila proslavila Zukova: pridelal je na enem posadu 54 tisoč pudov premoga. Zukov je odgovoril: »Vsak dan ne pridelamo toliko. Če bi bili motorji in conveyor vedno v redu, lahko bi pridelovali tudi nad 55 tisoč pud. A veste, kako je pri nas? Včasih z naša posad samo po 480 pud.« (»Trudac«, 24. X. 35.)

Ta ugotovitev je poraznejša od vseh osebnih neprilic odlikovancev. Tkalka Vinogradova v Vičugski tovarni je držala Stalinu dano obljubo, prevzela namesto navadnih 16 strojnih statv kar 160 in zaslužila namesto povprečnih 100 celih 600 rub. na mesec (1800 Din po podatkih indeksa cen živil). A predilnica odtegne delavki vsled zamude in pokvarjenega blaga nastale izgube. Navadna tkalka s 16 statvami tvega na ta način dokaj manj kakor Stahanovka. Vinogradova je našla posne-

malke s 64 in 80, potem s 100 in celo 140 statvami. A takoj so se pričele tudi poškodbe. Strojniki, ki nikoli nimajo na razpolago zadosti potrebnega orodja, prihajajo navadno šele pol ure po prijaviteljem popravilu in potrebujejo vsaj še pol ure za delo. Stahanovke, ki so se bale glob, so dosegle stalno monterjevo navzočnost pri stroju. Zato so ostale brez nadzorstva obratne delavnice. Parni stroji in dinami so utrpeli šest poškodb v teku dveh dni. Vičugska predilnica je obstala. Vsi delavci so dobili znižane plače, ker morajo po sovjetskih zakonih sami kriti izdatke za popravila. Stahanovke so izgubile največ, ker se obdavčijo vsake statve posebej. Livar Makaričev v avtomobilski tovarni v N. Novgorodu je tudi zaslužil na ta način manj od navadnega delavca, dasi je bil odlikovan za najvišjo produktivnost. Popravila so požrla njegovo zmago. (»Komsomol. Pravda«, 17. X. 35.) Vičugski tkaleci gotovo niso hvaležni Vinogradovi kot povzročitelji neprilic... Stahanovec Solovin v prvi mosk. tovarni za kartonažno blago je bil napaden v spanju. Stroj delavci so mu sežgali noge z žvepleno kislino. Zbali so se, da bodo morali plačati popravila, ki jih povzroči njegovo rekordno delo. (»Izvestja«, 28. X. 35.) Tudi najvišji sovjetski voditelji ne vedo kam iz tega začaranega kroga. Ordžonikidze, komisar za težko industrijo, je obmolnil, ko mu je rekel ravnatelj kemičnega trusta za predelovanje oglja Trubiner, da ne more počivati ves obrat Stahanovcem na ljubo, ker zahtevajo zase vse konje in električne železnice. (»Za Industr.« 31. XII. 35.)

Hruške ne zrastejo na vrbi. Ob nedostalku sirovin in tehnične opreme se razblinijo v nič vsi uspehi Stahanovcev. Komunisti bodo prej ali slej opustili to igranje, kakor se je že bilo zgodilo z rekordi prve Pjatiletke, ki se je preveč zanašala na »revolucijsko navdušenje delavstva«. Tovarne, ki morajo zdaj kakor za stavo obljubovati vedno nove Stahanovske zmage, se bodo takrat rešile nove šibe. A poprej bo pokopalo ovaščinstvo veliko nesrečnih žrtev, in v tem je skrit ves zmisel sedanje terorje. »Stalin je Stahanovec revolucije!« Kdor ne podpira Stahanovcev, je naš razredni so-

Indijansko dekle iz Nevade

toda to za Japonce ni nikakšna ovira, ker so se pri Siamskih ravno Japonci pridobili trdna prijateljstva.

Tudi čisto s trgovskega stališča bi kanal pri KRA pot iz Evrope na Daljni vzhod, ki vodi sedaj mimo Singapurja, znatno skrajšal. Ves trgovinski promet z Daljnim vzhodom, s Filipini z Borneom in Celebes, ter okoliškimi otoki, bi seveda šel skozi KRA in ne več skozi Singapur, ki bi s tem izgubil vsaj polovico svojih virov bogastva. Toda mnogo večjega pomena je seveda politična in vojaška strategična stran tega držnega japonskega podjetja. Ako se Japoncem danes, ko ima Anglija v Evropi toliko posla in jo je takorekoč vklepala nevarnost v Sredozemskem morju, kjer grozi Italija, posreči, da izredno ugoden mednarodnopolitični položaj od kraja izkoristijo in gradbo kanala res končajo, potem imajo pot v Indijo odprto.

Lahko si mislimo, kakšen prevrat v ravnotežju svetovnih velesil in njihove veljave bi nastopil v vsej južni Aziji in po vsem Tihem morju. Sicer pa nam še ni znano, kako bo Anglija na to izzivanje odgovorila. Kajti odgovorila bo, ker odgovoriti mora. Morda je tudi tukaj treba iskati razlogov, da se je Anglija zadnje čase tako tesno približala sovjetski Rusiji, da govori o anglo-sovjetskem zvezi in da se angleška vlada tako trudi, da bi čimprej in na čimbolj miren način končala s svojimi težavami v Sredozemlju. Diplomatska zgodovina bo morda enkrat zapisala, da so Abe-sinci izgubili vojno zaradi tega, ker so Japonci kopali prekop pri KRA v Siamu. Pa bo imela prav, kajti nevarnosti, ki vstajajo za angleški imperij v Aziji, so Angliji narekovale dolžnost, da pusti svojega abesinskega zaščitence mirno pasti, ker ji je na tem, da ne izgubi svoje bogate Indije.

Na področju Azije se začneja velik dvoboj, trobojni morda, v katerem je prekop pri KRA le malo poglavje, a poglavje osodne važnosti.

Boji za vesoljna morja

Japonci hočejo Angležem skočiti v hrbet v Indiji

Večkrat smo v »Slovenca« prikazali, kako neznansko hitro se razvija moderna Japonska in s kakšno elementarno silo si utira svojo pot, da postane ena najvažnejših velesil naše zemeljske oble. Z obudovanjem moravnega slediti njihovemu prodiranju v osrčje starega Kitaja. Prodiranju, ki ni samo stvar japonske vojske marveč dogodek, na katerem visi milijoni in milijoni sre japonskega cesarstva. Vse ovire podirajo pred seboj, na diplomatske proteste se ne ozirajo denarna vprašanja jim ne delajo nobenih težav, junaštvo jih ni strah. Ves narod kot ena sama velikanška celota vste v svetovno celino in nikjer ne opazimo nobene slabosti. Komaj smo jim mogli slediti v Mandžuriji in v severne kitajske pokrajine, so nas presenetili z Mongolijo, komaj smo se na-

Mulaka, kjer Japonci grade prekop

vadili na mongolske meje, že se ne moremo načuditi njihovemu jeklenemu vboju v svetovno trgovino, njihovim pripravam na Tihem morju. Sedaj je prišla še vest, da nameravajo nov vdor na eni najbolj občutljivih točk sveta, prav v osrčje angleškega svetovnega imperija, ki je v Indiji.

Kar naenkrat, kakor čez noč so se pojavili nestevilni delavci in ogromni transporti različnih strojev in orodja na severnem delu polotoka Malaka, ki ga vidite na priloženem zemljevidu, da začnejo s pripravljalnimi deli za nov ogromni prekop, ki naj preseka polotok pri mestu KRA ter tako napravi novo svobodno pot japonskim ladjam, ki jim angleški Singapur ne pusti svobodnega mimoohoda. Več sto japonskih inženjerjev se je brez časopisnega šundra znašlo sredi stotin in stotin najmodernejših strojev — kopačev ter okrog 80.000 kitajskih težakov (kulijev), ki so vs kot omamljeni od mrzličnega dela.

Japonski inženjerji so na tistem izračunali in izmerili, da so težave za zgradbo tega prekopa, ki bi vezal Kitajsko morje v Indijski oceanom mnogo manjše kot pa se bile pri zgradbi 85 km dolgega Panamskega prekopa ali celo 166 km dogega Sueškega prekopa. Japon-ski, kot mravlje pridni inženjerji, so izraču-

nali, da bi prekop pri KRA me il samo borih 42 km in da bi ga brez vel'kih težav dogradili lahko že do leta 1940.

Svetovni tisk je prvič pisal o japonskih načrtih šele leta 1934. Tako so zrali vse prikrivati. Takrat so časopisi poročali, »a se bo Japonska zgradbi tega kanala odrekla, ako Anglija na to pristane, da Singapurja ne bo utrjevala, oziroma, če bo celo obsoječe singapurske trdnjave podrla. Ker na kaj takšnega ni bilo treba računati, začetek kopanja dokazuje, da se obe veliki pomorski velesili nista mogli sporazumeti. Če pogledate samo na zemljevid, vidite, da vodi edina pomorska pot iz Tihiga oceana v Indijsko morje in s tem v Indijo, skozi pomorsko cesto ob polotoku Malaka, mimo Singapurja, ki je postal takorekoč ključ do vseh velikih angleških posesti v Indiji in na Tihem morju. V Singapurju so Angleži zgradili tako močne utrdbe in imajo v tamšnjem pristanišču vedno toliko velikih vojnih ladij, da to cesto lahko vsak trenutek poljubno zaprejo in so — na varnem. Če bi pa Japonska presekala polotok Malako pri KRA, potem je Singapur izgubil svoje vojaško vrednost kot vrata med dvema morjema in za Indijo je nastala nova nevarnost, proti kateri Anglija trenutno nima nobene učinkovite obrambe. Sicer leži KRA v siamskem kraljestvu,

Velemesto pod puščavskim peskom

1000 let počiva pod peskom Nevade 300.000 človeških okostij

Deset let že kopljejo po puščavskem pesku v državi Nevada ne daleč od mesta Las Vegas v Združenih državah Severne Amerike. Po desetih letih trudopolnega iskanja so se dokopali do zaklada: odkrili so sledove velikanškega mesta, ki je pred 2000 leti blestelo v vsem svojem sijaju in bogastvu in ki so ga pozneje pokrili puščavski peski, pod katerimi je samevalo dolga, dolga stoletja.

Pred večimi desetletji sta naletela dva mlada znanstvenika, ki sta tavalu po pustinah Nevade za pustolovčinami in novimi odkritji na lepo poslikane glinaste ploščice. V njihovih mladih fantazijah se je takoj vzbudila slika davne preteklosti, ko so tod gospodarili še indijanski rodovi, daleč od evropske civilizacije, srečni v svojih lovskih. Takoj sta začela brskati po zemlji, toda nista imela denarja, da bi se stvari oprijela z uspehom. Državni uradi in znanstvene ustanove so majale s svojimi modrimi glavami ter zahtevale prošnje in koleke ali pa mnenja strokovnjakov. Šele pred desetimi leti se je delo začelo v večjem obsegu. Čedalje so kopali, čim globlje so prodirali v zemljo in v širino, tem več dragocenih spominov na davno minulo kulturo so privlekli na dan. Polagoma se je začelo vse modro znanstvo obeh kontinentov baviti z bajeslovnimi izkopinami v državi Nevada. Sredi puščavskega peska je nastala v kratkem cela naselbina samih učenjakov, ki so prišli tja, da bi od blizu videli, ocenjevali in študirali. Navzlic strašni vročini so stari učenjaki dan za dnevom dvigali lopate in krampe ter precidno in nežno dvigali plast zemlje za plastjo. Pod vsako plastjo nova bogastva. Odkrili so, da je bila indijanska naselbina prav za prav ogromno velemesto. Treba je bilo novih delavcev, na stotine, strojev, denarja. Vse je prišlo in po desetih letih kopanja in preiskovanja so sredi puščave vstale oblike pravadne naselbine, kot jih do zdaj svet ne pozna.

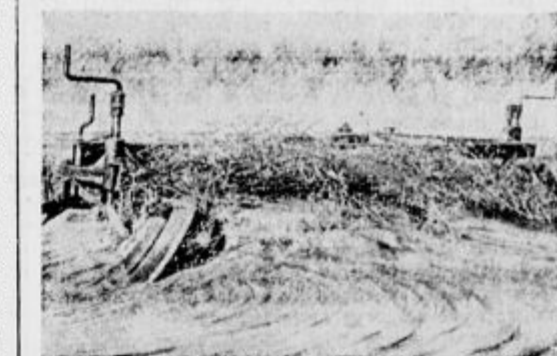
Pravo velemesto. Kajti odkopane ceste teko kilometre daleč v ravnih črtah ter se med seboj križajo v pravokotih. Naselbina torej ni nastala od golega slučajja, marveč po točno izmerjenih načrtih. Torej je bila kultura v teh krajih pred 2000 leti na zelo visoki stopnji.

Tudi hiše same so neizmerno zanimive. Takratni gradbeniki niso bili podobni našim, ki silijo samo v zrak. Takrat so se gradbeniki hiš prilagodili lastnosti zemlje. Vsa država Nevada leži takorekoč na ogromnih strjenih plasteh soli, ki ne morejo služiti za temelje visokim zgradbam. Indijanski gradbeniki so torej zidali hiše v globino. Sol so v čisto modernih rudnikih izkopavali ter rove nato spreminjali v prebivališča, ki so le nekaj metrov štrlela nad zemeljsko površino. Še danes so rovi, ki so kilometre dolgi ter ležijo do 50 metrov pod zemljo, skoraj nedotaknjeni.

Strokovnjaki so izračunali, da mora ta velikanška biti najmanj 2000 let stara. Njeni prvi prebivalci so bila indijanska plemena, ki so prišla iz puelin ter se prvič trajno naselila. Prvotna naselbina je bila priprosta. Prvi Indijanci so stanovali po votlinah, vdolbenih v solnate skale. Pozneje so se pridružili mnogo bolj kulturni Indijanci iz plemena pueblo, ki so potem sijaj mesta dvignili

do one stopne, ki se ji dandanes čudi znanstveni svet. Višek napredka je mesto moralo doseči okrog 1500 po Kristusu in je mestno prebivalstvo takrat znašala najmanj 300.000 duš. Meščani so se morali pečati predvsem s trgovino, s prodajo soli in drugih rud, kajti o kakšni živinoreji ali poljedelstvu ne more biti govora v pokrajini, ki leži na solnatih plasteh, ki ne rodijo niti travnate bilke. Učenjaki so sedaj ugotovili, da je imelo mesto trgovske zveze z vso obalo Tihiga morja, kamor so v velikanskih karavanah tovorili sol in jo prodajali tujerodnim trgovcem, ki so s svojimi ladjami na tihomorski obali.

V hišah, ki so jih sedaj izkopali in ki so morale ležati najmanj 1000 let pod puščavskim peskom, so odkrili na tisoče in tisoče človeških

Pešeni viharji v Ameriki.

okostnjakov in posušenih človeških trupel. Velikanške množine raznega orodja in hišne opreme, lepo poslikana posoda, fine vezenine in krasne ženske in moške obleke so prišle na dan in polnijo zdaj muzeje Nevade. Toda zaman so iskali živalskih okostij. Iz tega bi se dalo sklepati, da to velikanško trgovsko mesto živali ni poznalo. Ni verjetno, da bi se živalska okostja ne mogla ohraniti, če so se skozi tisoč let ohranila človeška in celo nežne vezenine in tkanine. Mesto živali ni poznalo. Torej tudi niso živali prenašale tovore soli daleč tja do morja, marveč rame sužnjev, ki jih je moralo biti na desetine in desetine tisočev.

Kako je mesto razpadlo, bo ostala uganka. Mogoče ga je zasul katastrofalen puščavski vihar, ki je prišel nenadoma in navlil metre in metre peska na mesto, ne da bi bila mogla živa duša zbežati. Tu dandanes vejejo po Ameriki tako strašni viharji, tudi dandanes puščavski pesek zasiplje stotine kilometrov rodovitne zemlje. Mogoče je izbruhnila med Indijanci kakšna kužna bolezen, ki ga je spremenila v pokopališče. Morda se bo strokovnjakom le posrečilo, da nam povedo, na kakšen način izginjajo tako ogromne naselbine, kot bi jih izbrisal. Spričo razvalin tega puščavskega velemesta, po katerem se plazijo duhovi že dva tisoč let, mora človek postati majhen, zelo majhen pred veličastnostjo božje roke, ki po svojih načrtih vlada svet.

Parada boljševiške mladine — mesto dela in kruha

MLADI SLOVENECA

Radovedna Metka

Metka krmi putke svoje, zraven ima hude boje. To, kar Metka strašno rada vedela bi, jih pobara:

»Putke, putke, le kar jejte, potlej Metki to povejte: jajčka bela kakor sneg nesete nam vsepovprek, ko pa pride k nam pomlad — kaj da rdeča so takrat?«

Metka že na pirhe misli, pirhe ima močno v čistih, radovedna je na moč. Kje je še velika noč!

Snežinka pripoveduje

Nebo so prepregli enolični sivi oblaki, ki so se zgostili v en sani velik umazan prt, tako da je bilo že v zgodnjih popoldanskih urah temno kakor ob mraku. Gledal sem skozi okno in nestrno pričakoval, kdaj bo pričelo snežiti. Ni mi bilo treba dolgo čakati. V zraku je završal divji ples in gosti kosmi so padali na zemljo, na drevesa, travnike, njive. Kmalu je bilo vse pobeljeno. Zdelo se mi je, kakor bi Bog stresal na zemljo polne vreče sladkorja.

Nisem strpel v sobi. Vzel sem sanke in pohitel ven, na sneg. Ko sem tako drčal po strmini navzdol, mi je padla na roko snežinka. Menda je bila bolj kipečave sorte, kajti kar na lepem mi je pričela pripovedovati zgodbo svojo in svojih tovarišic. Ne da bi jo kaj vprašal. Tako-le je pripovedovala:

»Dragi moj, ti najbrž misliš, da smo snežinke samo za to, da ti pripravimo lepo belo, mehko preprogo, da se lahko sankajo po mili volji. Pa ni tako! Snežinke nismo samo v radost mladeži, ampak smo tudi koristne. Da boš bolj razumel, ti bom raje kar od kraja povedala naše dogodivščine. S sestricami smo bile zaprte v velikem oblaku. Hrepenele smo po prostosti, toda nismo mogle ven. Slednjič se nas je usmilil sv. Peter. Prišel je k nam in nam povedal, da nas bo izpustil iz ječe. Zletele bomo lahko kamor bomo hotele, toda v zahvalo za svobodo bomo morale marsikaj koristnega napraviti. Odprli nam je vrata in nam dal dobre nauke na pot. Od radosti smo se prekopicale, plesale in frčale navzdol, dokler nismo priletele na zemljo in pokrile gozdove, travnike in njive s svojim mehkim plaščem, da ne bi zmrznile. Tudi jaz bi morala na zemljo, toda pot si mi prekrižal ti in morala sem sesti na tvojo roko, namesto da bi grela zemljo.«

Pihnil sem v snežinko, da je zletela na zemljo. Zahvalila se je in mi pripovedovala dalje:

»S sestricami bomo pokrivala polja do pomladi, nakar bomo kot vodne kapljice proniknile v zemljo, da bodo lahko rastle in se razvijale cvetlice, trave in žita. — Hej, poglej! Vidiš na nebu oblak? V oblaku je še vse polno mojih sestic. Če bodo prosile svetega petra, jih bo gotovo izpustil na svobodo. Mogoče bo med njimi kakšna moja sestra, ki ti bo hotela povedati kaj več, ker jaz nimam več časa.«

Komaj je snežinka dokončala, je pričelo znova snežiti. Cakal sem snežinke, ki bi mi še več povedala. In res: že je priletela. Sedla je na konec mojega nosu in pričela pripovedovati:

»Ko priročni stanka zima iz svojega ledenega gradu, gre teta burja v svojo spalnico, kjer prepiše skoro vse pohetje. S svoje postelje pobere vzglavnike, kjer ležimo snežinke lepo druga poleg druge, in nas stresne v velike oblačne zaboje. Tam smo zaprte, dokler ne pride sveti Peter in nam iz usmiljenja ne odpre vrata.«

Toda, kakšna škoda, — ni še snežinka dobro skončala, že se je stopila na mojem nosu v vodno kapljico in padla na zemljo. Cakal sem dolgo, da bi spet kakšna priletela in mi pripovedovala dogodivščine svojih sestic do konca, toda nobene več ni bilo. Sneg je polagoma nehaval naletavati in moral sem domov, ker je bilo že pozno. Doma sem sedel za peč in pripovedoval materi, kaj sem doživel s snežinkami. Mama je rekla, naj napišem svoje doživljaje vam, otroci, ki boste gotovo z veseljem brali, kaj vse doživijo snežinke v svojem življenju. In sem sedel za mizo in napisal vse lepo po vrsti kot so hiše v Trstu.

Knez in zlato

V Indiji živi knez, ki mu je ime Aga Khan. Nedavno je ta knez praznoval pet in dvajsetletnico svojega vladanja. V njegovi domovini velja običaj, da ob taki priložnosti slavljenca stehajo, in sicer tako, da na eno stran tehničnega postavijo njegga, na drugo pa položijo srebro in zlato. Aga Khan je star 61 let in je precej visoke rasti. Zato so morali uporabiti precej zlata, da je odtihlaj njegovo težo. Zlato je bilo vredno 9 in pol milijona dinarjev. Zlato so razdelili med reveže. Knez je tako bogat, da ni zaradi tega daru njegova zakladnica prav nič trpela. Podarjeno zlato ne predstavlja zanižni tolikšne vrednosti kot vam, otroci, novčič za 25 par, katerega podarite revnemu dečku od stotaka.

M l a d a n j i v a

Jurček preмага zmaja

Pred davnim, davnim časom je živel v planini vila Adela, ki je pomagala ljudem iz nadlog. Ozdravljala je bolne s čudodelnimi zelišči, žalostne je tešila in revnim pomagala.

Nekega dne je prišel k vili na planino Jurček iz doline. Vila ga je lepo sprejela in pogostila. Nato ga je vprašala, kaj si želi.

Povedal ji je:

»Snoči se mi je sanjalo, da je prišel strašen zmaj in te odnesel. Sanje so bile tako prepričevalne, da sem mislil, da se je vse to v resnici zgodilo. Zato sem te prišel opozoriti.«

Vila se je nasmešila in odgovorila:

»Saj sanje nič ne pomenijo. Kar brez skrbi pojdi domov.«

Jurček jo je ubogal in se vrnil domov.

Po Jurčkovem odhodu se je vila naslonila na mizo in se globoko zamislila.

Tedaj je prišel zmaj. Ko je videl, da je vila Adela sama, se je glasno zakrohotal:

»No, pa sem te nazadnje le dobil v pest, ljuba moja golobčica!«

Vila je skočila pokoncu in prestrašeno strmela v zmaja. On pa je skočil k njej, jo zagrabil in odnesel s seboj v svoje prebivališče, kjer je kar mrgolelo grdišč poštati. Vila je omedlela. Zmaj jo je položil na tla in rekel pošastim:

»Stražite jo dobro. Gorje vam, če uide! Dolgo sem prežal nanjo, pa je bil vedno kod pri njej. Danes sem jo le zakotil samo. — Stara čarovnica Gluša mi je prerokovala, da bo vila v napotje mojim načrtom in da zaradi nje ne bom mogel loviti ljudi. Zdaj bom lahko brez skrbi. Prej bom jaz škodoval njej, kot ona meni. Ha, ha!«

Po teh besedah je zmaj odletel proti vasi, kjer so vaščani pridno opravljali svoje delo na polju. Na polju je bil tudi Jurček s svojimi starši.

Nenadoma je nekaj v zraku zašumelo. Vsi so pogledali kvišku. Tedaj je zmaj planil med nje in zgrabil z eno šapo očeta, z drugo Jurčkovo mater, nato pa s svojim plenom izginil.

Vaščani so prestrašeno skakali sem in tja in niso vedeli, kaj naj počno.

Tedaj se je oglasil star možak:

»Pojdimo po nasvet k vili Adeli v planino. Ona nam bo pomagala.«

Odpravili so se v goro. Toda — kako so se prestrašili, ko so videli, da vila Adela ni doma.

Jurčka je obšla huda slutnja: Kaj če ni vile odnesel zmaj, kakor se mu je sanjalo? Povedal je vaščanom, da je bil pri njej in kaj ji je povedal. Vaščani so bili zdaj prepričani, da je vilo ugrabil zmaj.

Vrnil so se v vas in pokopali Jurčkove starše. Jurček je ostal sam na svetu. Rekel je vasmrt svojih staršev. Poiskal bom zmaja in ga znehanom:

»Jaz grem, da rešim vilo Adelo in maščujem ubil.«

Odšel je h kovaču in mu velel, naj skuje meč. Kovač mu je takoj ustregel. Pijunil je v roke in preden je minulo pol ure, je bil skovan oster meč.

Jurček je vzel meč in se odpravil v planino iskat zmaja. Hodil je od jutra do večera po planini, ter iskal zmaja, a ni ga našel. Legel je in sklenil, da poišče zmaja drugi dan.

Ni še sonce vstalo izza gore, že je Jurček vstal in iskal zmaja. Prišel je v samotni kraj, kamor se ni stopila človeška noga. Okoli in okoli so se vzpenjale strme skale.

Sedel je na skalo, da se malo odpočije. Tedaj je zaslišal nad sabo šumenje. Ozrl se je in zagledal zmaja. Hitro se je skril za skalo, da ga zmaj ne bi opazil.

Zmaj je bil strašen. Iz nozdrvi mu je švigal ogenj in okoli repa so se mu ovijale ostudne kače. Na čelu se mu je svetilo pošastno oko. V šapah je nosil človeška trupla. Nekaj časa je krilil po zraku, potem pa se je spustil na bližnjo pečino.

Pred pečino je stala skala. Odmaknil je skalo in prikazala se je odprtina, v kateri je izginil.

Jurček se je dvignil, trdno prijel meč in stopil v odprtino. Čim dalj je šel, tem temnejša je postajala odprtina. Slednjič se je pred Jurčkom zasvetilo. Oprezno je šel dalje in opazil veliko podzemeljsko votlino.

Na obodu votline so čepeli sove in čuki. Njihove oči so žarele v skrivnostnem ognju in razsvetljevale votlino. Po stenah so se plazile grde pošasti. — Sredi votline je stala ogromna miza, poleg mize pa je sedel zmaj in žrl človeška trupla. Vila Adela je stala poleg zmaja in mu venomer prinašala na mizo vina. Če je prenehala le za hip, je zmaj zarjul tako grozno, da je vsa prestrašena skočila pokoncu in mu znova pričela nositi vina v nenasično žrelo.

Jurčku, ki je vse to gledal, je kar vzplamtela kri. Skočil je z mečem naravnost pred zmaja. Vila je prestrašeno kriknila, zmaj pa se je glasno zakrohotal:

»Ho, ho, danes mi pa pečenka kar sama leti v žrelo!« Nato se je obrnil k vili: »Halo, skoči hitro in mi prinesi rujnega vina, da si zalijem mastno pečenko!«

Komaj je to izpregovoril, je Jurček dvignil meč in ga z vso silo porinil presenečenemu zmaju v edino oko. Kri je brizgnila na vse strani. Zmaj je pričel rjoveti, skakati in otepati z repom okoli sebe. Jurček je skočil k vili in jo odvedel po odprtini na prosto.

Takoj za njima je iz votline prirohnal slepi zmaj. Divje je tulil in bil z repom okoli sebe tako silno, da so se visoke smreke lomile.

Jurček je skočil pred globok prepad in zavpil:

»Pridi bliže, dragi moj zmaj!«

Zmaj je planil tja, toda Jurček je hitro skočil od prepada. Zmaj se je mrtev zvrnil v črno globotino.

Tedaj je za Jurčkovim hrbtom nekaj zagrmelo. Ozrl se je in videl, da se je pečina, pod katero je bila zamejave votlina, zrušila. Odhitel je k vili in vrnila sta se v vaš, kjer so jih vaščani že nestrno pričakovali. Jurček je povedal, kako je zmaja premagal. Vila je nato dejala:

»Ker ti je starše ugrabil zmaj in si zdaj sam na svetu, pojdi z menoj na planino, kjer te bom naučila uporabljati zdravilna zelišča.«

Jurček je odšel z njo in ostal pri njej do konca dni.

Za mlade risarje

Risbe z eno potezo

Ptičja krmilnica

Obe današnji risbi z eno potezo je napravil Anton Znidaršič, učenec I. razr. mešč. šole v Ribnici na Dolenjskem in sicer tako spretno, da zasluži vso pohvalo in še nagrado povrh. Naj Ktičkovemu stričku sporoči, katero knjigo si želi.

Učitelj: »Če imaš pred seboj dva osla, Tonček, kako doženeš, kateri izmed njiju je pametnejši?«
Tonček: »Manjši osel je pametnejši, ker je starejši večji osel!«

STRIČKOV KOTIČEK

744.

Dragi Ktičkov striček! — Gotovo Ti je dolgočas po Briljincih. Zato se po dolgem času spet oglašam.

V solo prav rad hodim. Očka mi je kupil Tvojo knjigo »Ptiček z dvema kljunčkoma«, ki je zelo lepa. Z veseljem sem jo prebral.

Pred kratkim smo dobili lepega mučca v Cegelnici. Ime mu je Brundi. Je že precej velik in se rad igra z žogo in drugimi igrami. Po telesu je ves bel, samo rep in glavo imata sivo. Miši tudi rad lovi. Imam pa tudi še mnogo zajčkov. Če bi Ti vedel, kako so ljubki! Pridi jih pogledat!

Ljubi striček, daj me kmalu v svoj ktiček! — Ivan Pristavec, učenec II. razr. osn. šole v Novem mestu, doma v Briljini.

Dragi Ivan! — Po Briljincih mi je bilo res že strašno dolgočas. Vsako jutro sem pokukal skozi lino v vratih, ko sem zaslišal, da jo gospod pismo- noša maha po stopnicah navzgor. »Bog vas živi, vrli gospod pismo- noša!« sem zaklical. »Imate kakšno pismo iz Briljine?« — »Nak,« je žalostno zmajal z glavo in me sočutno pogledal. »Ampak jutri pride gotovo!« — Tako me je tolažil dan za dnem, pisma iz Briljine pa ni bilo od nikoder.

Sele danes sem dočkal tisti »jutri«. Sem po starši navadi odprl lino v vratih, ko sem zaslišal korake po stopnicah, in mi je tedaj vrli gospod pismo- noša že od daleč mahal z roko in riskal na vse grlo: »Juhuhu, danes ga pa imam!« — »Vrli gospod pismo- noša, to pa nikaor ni lepo, da ga imate že na vse zgodaj pod kapo!« sem ga očelovsko okregal. »Za božjo voljo, kje ste se ga pa tako nalezli?« — »Da bi vas koklja,« je užaljeno zarobatil in me grdo pogledal, »kdo je pa rekel, da ga imam pod kapo?« Pismo imam, pismo iz Briljine, vina pa danes še niti povohal nisem! — In mi je zmagoslavno pomolil Tvoje pismo pod nos in sem ga bil jaz tako vesel, da sem ga kar objel. Vrliga gospoda pismo- noša namreč, ne pismo. Hvala Bogu, zdaj mi pa ni več dolgočas po Briljincih!

Mucka Brundija imaš in vse polno srčanih zajčkov — saj pravim, tako se pa zlepa ne postavi kdoli jaz sem v primeri s Teboj velik revež, kajti nimam niti enega zajčka in niti enega mucka. Edina žival, ki jo premorem, je star pajek. Ves dan čepi pod stropom moje sobe in kašlja: »Krhelji! Krhelji! Krhelji!« Nahuha ga tare in oči mu pešajo. Strašno se mi smili, pa mu ne morem pomagati. Sem že telefonično klical zdravnika in ga na mihe viže prosil, naj pride ubogega pajka zdraviti. Veš kaj mi je skozi telefon zabrusil v brke? »Z metjo ga pomandrajte, pa bo zdrav!« je rekel in zaprl telefon. Kajne, kako kruti so nekateri zdravniki! Strašno.

Tvoj Brundi in Tvoji zajčki so pa zdravi, kajne? Boga zahvali! Nič kaj prijetno ni imeti bolnika v hiši. Potrpeti je pač treba, pravim jaz. Saj bom tudi sam nekoč takole klavno kot pajek čepel v kašnem kotu in kašlal: »Krhelji! Krhelji! Krhelji!« In drugi bodo morali to poslušati in sam Bog ve, če bodo imeli toliko potrpljenja z menoj, kot ga imam jaz s pajkom.

Pa naj bo dovolj tega modrovanja. Bi še to in ono rekel, pa me že drugo pisemce žgečka pod nosom in kriči: »Hej, hej, Ktičkov striček, končaj že vendar, končaj, zdaj sem na vrsti jaz!«

Lepo pozdravljeni vsi skupaj: Ti, mucek, Brundi in zajčki! — Ktičkov striček.

745.

Dragi Ktičkov striček! — Oprosti mi, dragi striček, da se Ti šele danes zahvaljujem za imenitni odgovor. Gotovo si se že kaj hudoval zaradi tega. Pa saj veš, kako je z nami otroki in koliko časa potrebujemo, preden pogruntamo in napišemo kakšno pismo.

Ko bi Ti vedel, kako sem bil vesel, ko si me uvrstil v svoj ktiček in še celo rešil uganko, ki sem Ti jo zastavil. Tvoj odgovor sem dal prebrati tudi dedu in babici. Dedek se je tako od srca zasmel, da ga še nikoli nisem slišal tako. Babica se je pa kar po kolenih tolkla, in še danes ne more pozabiti tistih Tvojih presnetih »pavz«. Tudi dedek jih še ni pozabil. Še vedno komu reče, da si Ti mojster vseh mojstrov, ker je namreč že marsikateremu godbeniku zastavil tisto uganko, pa je vsak samo debelo zijal. Ti si torej edini, ki si jo uganil. Tri dni skupaj se je ded smejal tako, da se je že kar za ogle skrival, ker se ni mogel več vzdržati. Jaz pravim, da si Ti dohtar vseh dohtarjev. Kar koj so bile pozabljene vse težave.

Povej, s čim naj se Ti oddolžim? Vem, da bi vse odklonil. Če Ti je prav, se Te bom spomnil v molitvi in prošli Boga, naj Te ohrani še mnogo let zdravega, da bi razveseljeval še tisoč in tisoč src. Bog plačaji!

Lepo Te pozdravlja Tinko Perme, učenec IV. razr. v Trbovljah.

Dragi Tinko! — Tvoja pohvala je mojemu staremu srcu tako dobro dela, da sem se od veselja kar zavrtel na peti, tako navdušeno zavrtel, da se dve uri nisem mogel ustaviti. In bi se bil nemara še zdaj vrtel kot vrtavka, da ni nazadnje nekdo zarentačil pod menoj: »Hej, hej, kakšnega hudimana pa imate tam zgoraj? Saj boste še strop podrli!« In je res prav malo manjkalo, da nisem z nogo kot s svedrom prevrtal stropa in strmo- glavil vrlemo stanovalcu pod seboj na glavo... Vidiš, kakšne reči se lahko zgodijo, če kdo koga preveč pohvali!

Pa čeprav je Tvoja hvala nekoliko pretirana, imenitno se mi pa le zdi, da sem s tistim svojim odgovorom spravil Tvojega deda in babico v dobro voljo. V teh kislih, krmežljivih in čemer- nih časih je dobra volja tako redka, da jo boste morali v Trbovljah kmalu s povečevalnim steklom iskati. Jaz jo imam še nekaj vrec na razpolago. Kadar boste posebno v stiski zanjo, pa se spet obrnite name! Nekaj vam jo bom že še lahko odstopil in sicer prav poceni: polno vrečo za pest zlate ništre! Razen dobre volje pa imam v zalogi tudi še vsakojake druge reči: revmatizem, nahod, kašelj in ljuto žalost. Ljute žalosti imam vsekakor največ, in sicer predvsem robo in letošnji predelek — kakršna komu bolj ugaia. Če veš za kakšnega kurca, ga kar k meni pošlji! Zvrhan vagon bo dobil ljute žalosti za počen groš in še malo nahoda in revmatizma mu bom navrgel. Saj veš: dobra vaga v nebesa pomaga!

Kadar prideš v Ljubljano, si pridi mojo vele- trgovino z revmatizmom, nahodom, kašljem, dobro voljo in ljuto žalostjo ogledat! Ali boš strmel nad to mojo bogatijo!

Prav lepoto mi bode pozdravljen! — Ktičkov striček, veletrgovec z mešanin blagom.

PRIDNI STANKO.

Mama: »Stanko, kam je izginil štrukelj, ki je bil prejle na tem krožniku?«
Stanko: »Dal sem ga lačnemu dečku.«
Mama: »To si pa lepo napravil. Kdo pa je bil ta deček?«

Stanko: »Jaz, mamal!«

DRUŽINA

Pust za domačo mizo ...?

Ceprav niso dnevi in časi prav nič primerni za veseljačenje, vendar je pust nekakšen »praznik«, ki se ne kaže, da bi ga doma kar prešli. Na vsak način je mladina vneta zanj in namesto da išče izraza svojemu veselju izven doma, je bolje, da imamo doma, v krogu svojcev, nekakšno pustno praznovanje. — Ali se tako praznovanje posreči ali ne, zavisi seveda od gospodinje, ki so v njenih rokah vse priprave za slavnost in tudi dobro voljo mora imeti, da se domači zares razvedrijo. Na kako večjo potrebo ob takih prilikah ni misliti, marveč naj bodo jedila mrzla. Predvsem so primerne razne solate: navadna ali krompirjeva ali slankova. Dalje se razni obloženi kruhi in piškoti in seveda — krofi. — Kako nastavi primerna jedila, zavisi seveda od — denarja, ki ga imaš za to slavnost. Nihče naj ne misli, da je treba za to kaj veliko izdatkov. Tudi z najpreprostejšimi pripomočki utegneš dosti doseči in gostje, oziroma domači člani družine, se bolj veselijo vedre, nekoliko bolj hrupne zabave kot pa polne mize.

Seveda je treba ob takih prilikah misliti tudi na pijačo, ki so precej potrebne za radostno razpoloženje. Najbolje je, da imaš kako bovlo ali mnogo čaja pripravljenega, vendar je treba tudi kak kozarec lahkega vina. — Potrebno je tudi, da primerno okrašaš stanovanje z raznimi papirnatinami, norčijami in da poskrbiš za godbo, bodi, da imaš radio ali gramofon ali klavir, harmoniko, orglice. Mogoče znajo otroci kako glasbilo, pa naj kaj zaigrajo ali zapojejo. — Kako naj dobimo pripravne okraske, da bo stanovanje »dišalo« po pustu? Za to priliko dobimo razne papirnate kače, ki jih moramo križem-kražem razporediti po sobi. Kaj še

gavega se moramo domisliti, tako da bo za smeh in kratek čas.

Ali pa naj se pusta niti ne spominjamo? Če so otroci v hiši, ne pomagajo dosti, če bi se upirali pustnim zabavam. Zakaj, predvsem je treba zmeraj misliti na to, da je otrokom dom čim bolj pri srcu in da bodo imeli v poznejših letih lep spomin nanj. Resnično, gospodinjini teh časov, zlasti še, če so doma težavne razmere radi denarja, brez dvoma ni pri srcu, da bi prirejala veseljačenje v svoji hiši. Vendar otroci ne morejo razumeti, zakaj naj bi bil njih dom žalosten in brez veselja. Da bi jih opozarjali na krizo, se sklicevali na brezposelnost? Otroci ne morejo doumeti vsega tega. Otroci so sredi mladih dni in mladost zahteva svoje in neumljeno odriva vse, kar jo moti, posebno še glede na veselje. Pač moremo vplivati na otroke tako, da je razpisnost odveč in pregrešna za te čase; da naj se spominjajo lačnih, bednih otrok. A košček veselja jim moramo dati in ta košček naj zlasti oživi na pustni torek doma. Koliko laže jim bo nato razumeti nost in pripravo na veliko noč! Kako bodo spregledali iz veselja v nevesele dni in bodo tem laže zaživeljeli v vstalenju.

Ponavljamo: ni treba razkošnih izdatkov; ne potrebna je prešernost in divjanje; potreben na je šepav, zabaven spomin na pustne dni pri svojcih, pri starših, pod domačo streho. Sama resnoba in puščoba nam otroke bolj odtuji ko romanjanje. Če se žalostimo, se pa tudi veselimo z otroki. Ceprav nam srce kar noče na tako pot. Ceprav so materi solze bliže ko smeh, vendar se mora zaradi otrok nremagati in se radi njih »poglabiti« tudi v — pusta.

Misel na pomladanske obleke

Ce se mimogrede ozremo na prve pomladanske modele, vidimo, da so priljubljene športne obleke. To je videti zlasti na plaščih. Oblike so precej ravne, reverji široki, žepi veliki, pasovi široki. Športni plašči so večinoma ohlapnega, mahedra-vega kroja, ki je še zmeraj v modi. Za take prehodne plašče so moderni vzorčasti blagovi, križasti, črtasti vijugasti. — Nove pomladanske obleke se zlasti odlikujejo s svojevrstnimi rokavi. Bodoči rokav je zgoraj jako širok in stoječ, spodaj ozek. Obleke bodo spocetka iz lahkih, volnenih blagov, saj nosimo še dolgo pod plaščem. Moderni so seveda tudi kostumi, telovniki, kratke kočemačke, ki morejo biti iz istega blaga ali takega, ki se lepo ujema z ostalo obleko. Za okras so še pozamenti, sicer pa ni več toliko gumbnih okrasov, kakor so bili moderni za pozimi. Za k novim oblekam je moderno imeti manj gumbov, a ti bodo prav umetniški, izbrano-okusno našiti na obleke, dalje so še pasovi iz raznih snovi. — Trodelni pomladanski

komplet (sestavljeno oblačilo) sestoji iz krila z bkrzu, telovnika in jopice. Blago za spomlad bo še temne barve, ki se bo polagoma zamenjalo s svetlejšimi vrstami.

Spomladanska pokrivala,

ki so se že naselila v izložbe, imajo na prvem mestu majhne čepice. In klobučki so, ki so prav majhni, kot spomini na klobuke. Pokrivala imajo drzno zavijane pentlje, ki štrlijo iz nad glave, in tudi različna peresa. So klobučki prav majhne oblike, a imajo visoko zvončasto oglavje. Moderne so pa tudi avbice, ki se vidijo lašje izpod njih, kot so bile pozimi moderne. — Na vrsti so tudi še slaminiki iz blesteče se, modre, rdeče, zelene slame, manjše in široke oblike, ki so okrašeni z rožami in pentljami. Sicer se pa moda naglo spreminja in bo za spomlad še mnogo novosti.

Pustne šeme

niso, a so Kraljice mode obrazi 1800-1936

Polenovka

Polenovka (za pepelnico in post). Kakor so krofi običajna slaščica za pustni torek in je špehovka slavnostna potica za debeli četrtek, tako je polenovka nekakšna prazna riba za pepelnico sredo in post. Prav dobro je, če jo takole pripraviš: Vzameš 1 kg namočene polenovke in jo toliko časa kuhaš, da se iz vode začno dvigati mehurčki, a zavreti voda ne sme. Nato vzameš polenovko iz vode, iztrebiš koščice in olupiš meso.

Oglejte si veliko izbiro dvokoles, otroških in igračnih vozičkov, invalidskih vozil, prevoznih trikotnikov, motorjev, širvalnih strojev, pnevmatike in raznih delov. Cene znižane! Cenik franko! "TRIDUNA" F. SATZEL, tovarna dvočoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4.

V ponvi razbeliš primerno količino olja. V olje daj: sesekljane čebule, ki naj se precvrče, nato peteršilja, česna, žlico moke in žlico drobtin. Vse to zalijes z mrzlo vodo, dodaš žličko paradižnikove meze. 1 slano sardelo (zaradi okusa) in malo popra. V to omako strešes narezano polenovko, nato osoliš in kuhaš 20 minut. Zraven daš polento.

Polenovka na cenejši, a tudi dober in zdrav način: Da jo 1 kg skuhaš, otrebiš in vržeš na razbeljeno olje. Tlačiš jo tako dolgo, da je zmes zdremšana, kašnata, jo osoliš in brez vsakršnih začimb daš na mizo (s polento).

Polenovko tudi (na »kranjski« način) kar preprosto skuhamo, otrebimo in jo zabelimo z drobtinami. Zraven fižol ali žgance.

Učitelj razlaga, kakšna je razlika med dvonožci in štirinožci in vpraša Režiko: »No, zdaj povej, kakšen je na primer rozložek med menoj in prašičkom?«

Režika zajecelja: »Jaz — jaz res nobe-uega ne vem, gospod učitelj!«

NAŠ DELAVEC

Delavcu in nameščencu eksistenco

Eno glavnih načel je, da mora imeti vsakdo dostojno eksistenco zase ter za družino. Vse pa kaže, da se bliža delovno ljudstvo v naši državi in še prav posebno v Sloveniji temeljito in sigurno popolnemu obubožanju. Ne le, da nimajo sredstev za preživljanje brezposelnosti. Se huje je, da nimajo dovolj dohodkov za preživljanje tudi tisti, ki se dan za dnem mučijo in delajo za vsakdanji kruh — še zaposleni delavci in nameščenci.

Pri akciji in debati, ki se je sprožila v začetku lanskega leta o vprašanju v minimalnih mezdah, je bil izdelan osnutek za zakon o minimalnih mezdah. Poleg tega so bile sestavljene tudi tabele, ki kažejo, koliko potroši človek za kolikojak dostojno življenje. Po teh tabelah, ki so bile prilicne za vsako banovino, bi potreboval za vse potrebščine (hrana, obleka, in obutev, stanovanje in razsvetljava ter razno) preprost in nekvilificiran delavec za mesec dni 633 Din 69 par, če bi bil poročen in bi imel tudi še dva otroka pa 1603 Din 94 par. Kvalificiran (izkušen) delavec bi potreboval sam zase na mesec 752 Din 71 par, delavec z ženo in dvema otrokoma pa 1872 Din 59 par. Zasebni nameščenec bi potreboval zase na mesec 1290 Din 84 par, poročen nameščenec z ženo in dvema otrokoma pa 2318 Din 24 par. To bi bila mezda, oziroma plača, s katero ljudem ne bi bilo treba trpeti pomanjkanje najnujnejših potrebščin, ker bi si z njo lahko nakupili dovolj tečne hrane, ker bi bili dostojno oblečeni, ker jim ne bi bilo treba uporabljati za družine le po en stanovanjski prostor in hoditi spat še pred mrakom. Le s tako plačo bi mogel delavec nekaj prispevati za svojo strokovno organizacijo in časopis, vzdrževati s skromnimi prispevki svoj davek turne in politične ustanove in prispevati svoj davek tudi za narodno kulturo in prosveto. V Sloveniji, kjer so življenjske potrebščine dražje kot v vsaki banovini bi morale biti gornje številke nekoliko višje.

V kakšnem razmerju pa so resnične plače z idealno plačo, ki bi bila potrebna? Naj govore številke delavskega zavarovanja!

V mesecu oktobru 1930 je znašala povprečna zavarovalna plača 673 Din 25 par. Ta plača bi torej zadostovala v sedanjem času za preživljanje preprostega delavca, ne bi bila pa zadostna za izkušenega pomočnika, še manj seveda za nameščenca. Seveda tudi leta 1930 navedena plača delav-

cu ni zadostovala, ker so bile takrat vse potrebščine nekoliko dražje kot danes. Do meseca oktobra 1935 se je položaj zelo poslabšal. Povprečna zavarovalna mesečna plača je znašala pri članih OUZD le 521 Din, pri nameščenih bolniških blagajnah pa le 958 Din 25 par. Nasproti mesecu oktobru 1930 je znašala skupna zavarovalna plača članov SUZOR-a v mesecu oktobru 1935 le 541 Din, oziroma 19 ali skoro 20% manj. Na drugi strani pa pravi statistika življenjskih potrebščin (glej »Slovenec« št. 35 od letos), da se stroški za hrano znižujejo znatno počasneje, dočim pri cenah ostalih potrebščin skoro ni videti padca.

Pa bo kdo rekel: Mogoče je slabo na jugu. Pri nas v Sloveniji je pa gotovo boljše. Pa je resnica obratna. V Sloveniji je povprečna mesečna plača na mesec v mesecu oktobru 1935 562 Din 75 par, dnevna pa 22 Din 51 par, dočim je bila dnevna mezda pri zagrebškem OUZD istočasno 23 Din 19 par, pri belgradskem 23 Din 93 par, pri sušaškem pa celo 27 Din 70 par. Slovensko delavstvo je torej proti marsikateri pokrajini v naši državi dvakrat na slabšem: ima nižjo plačo in kupovati mora potrebščine po višjih cenah. Istočasno pa opazujemo še stremljenje z vsemi silami ščititi industrijo ter obrt na jugu, kar ima za posledico, da pri nas gospodarstvo hira. Tudi nameščenstvo ni nič na boljšem. Zavarovalna plača pri ljubljanski nameščenski blagajni je znašala meseca oktobra 1935 854 Din 85 par, pri zagrebškem Merkurju pa 1078 Din. Bajka o visokih plačah v Sloveniji se s tem sesuje in pokaže se vsa grenka resnica. Vse te številke o mesečnih mezdah veljajo za samce kot za poročence. Plače v Sloveniji niti od daleč ne krijejo potreb samca, kaj šele družinskega očeta.

To so težke in neznosne razmere, ki so potrebne zboljšanja! Vsi, ki teh krivic nočejo videti, igrajo žalostno pilatovski vlogo. Ne smemo mirovati, dokler je naš zadnji brat v stiski, ves narod pa bi se moral dvigniti, da izreže grdo rano. Delavstvo in nameščenstvo bi moralo preko svojih strokovnih organizacij ter zbornice zastaviti vse svoje moči, da bi se dvignili socialni položaj delojemalca, da bi bil čim prej uveden zakon o minimalnih mezdah in da bi se ustvarila tudi eksistenca delavskim družinam preko posebnih javnopravnih blagajn, ki bi podpirale družinske očete.

Hrvatski delavci in marksizem

Jugoslovanski socialisti so prosili za odobritev njihove stranke. Ob tej priliki je imel socialistični general dr. Topalović politično predavanje v belgradski delavski zbornici. Predavatelj je zelo okral opozicijo, češ, da je neaktivna in da ni znal izzvati volitev v parlament. Največ krivde nosi baje na tem Zagreb. Topalović je rekel doslovno:

»Precejšen del delavstva (hrvatskega) se je priključil dr. Mačku. Kakor hitro pa je kateri od delavcev hotel kritizirati vodstvo, so ga vrgli ven.

Korporativnost v Franciji

Znano je, da so že od nekdaj v Franciji krščanski strokovničarji pristaši stanovsko-korporacijske ureditve gospodarstva. V zadnjem času pa je ta ideja segla še dalje. Pod idejnim vodstvom uglednega francoskega književnika se je zbrala močna grupa predvsem mladih ljudi, ki si je nadelo nalogo poiskati za francosko državo tisto pot, po kateri bo šla mimo nevarnosti državljanskih vojn. Ti mladi ljudje, med katerimi so sindikalisti, socialisti, neosocialisti, mladi radikali, agrarci, člani patriotičnih društev delavci in intelektualci, socialisti in fašisti, so sestavili za rešitev Francije »načrt 9. julija za reformo Francije«.

Načrt ugotavlja, da duhovna razrvanost in nevarnost državljanske vojne nista le posledica gospodarske krize, ampak tudi globoke duhovne izkvarjenosti. Mladini je smoter človeštvo brez razredov in doseči, da bo imel vsakdo, kolikor mu je to fizično mogoče, iste pravice do bodočnosti. Inicijative v novi družbi ne sme imeti osebni dobiček, temveč službe vsemu ljudstvu. Gibanje računa

Na Hrvatskem so sindikati (so. socialistični!) razbiti in organizirani narodni sindikati. Delavske zaupnice volijo po želji stranke. Sedaj se (namreč Maškovič) pripravljajo, da bodo zavzeli trgovske in delavske zbornice...

Ta izjava ponovno potrjuje razpoloženje hrvatskega delavstva, nad katerim so vladali socialisti toliko časa pod bivšimi diktatorskimi režimi in ga imeli čast zastopati brez legitimacije. Če priznava sam general, mora biti že zelo slabo.

pri tem na sodelovanje delodajalcev, delojemalcev ter kmečkih strokovnih organizacij, proizvajalcev, bojevnikov ter strankarsko se nestanovitizirane mladine. Zahteva se dejanska vlada, ki bi izvedla preobnovo javnega življenja. Izvršilna oblast — vlada — se mora okrepiti. Volilna pravica naj se razširi tudi na žene, volitve pa proglašajo za obvezne.

Gospodarski del programa vsebuje korporativni sistem v katerem bi se mogli preprečiti vsi medsebojni delovni spori s posebnimi razredskimi, tako da bi odpadle stavke same po sebi. Država naj bi bila zveza korporacij in gospodarskih ozemelj. Ureditev korporacij bi se prepustila delojemalcem in delodajalcem razen v spornih slučajih, dokler se ne bi z ustavo določilo, v kakšnem razmerju bi bile v gospodarskem narodnem svetu zastopane korporacije, poljedelstvo in gospodarske enote. Vsak delojemalec naj bi imel nek stalen minimum, zraven tega še neko določilo, ki bi se odredila po gospodarskih razmerah, na katere ni vezan.

Drobtine

Avstralska rudarska zveza izjavlja, da bodo vsi njeni organizirani rudarji stopili v stavko iz solidarnosti do svojih angleških tovarišev, če slednji stopijo v stavko.

V naših jugoslovanskih dnevnikih beremo, da se iz uradnih nemških zdravstvenih statistik razvdi, da se zdravstveno stanje delavstva tretjega Rajha od leta do leta slabša.

Med Libbey-Ford Glass Co. in med zvezo steklarjev v Severni Ameriki je prišlo do sporazuma in do nove kolektivne pogodbe. Sedaj bo 60.000 delavcev, ki so zaposleni v raznih mestih omenjene družbe, dobilo zvišanje plač za 50 centov na dan. Zvišanje, ki bo izvedeno pri vseh delavcih enako, bo skoro 1 milijon dolarjev na leto.

Delavski voditelji v USA so zahtevali od vodstva javnih del (WPA), da se zvišajo plače. Ker zahtevi ni bilo ugodeno, so vsi delavci, ki so zaposleni pri javnih delih, stopili z 2. januarjem t. l. v stavko.

Nameščenci v Merkurju. V belgradski podružnici zagrebške nameščenske bolniške blagajne Merkur so se vršile pretekle dni volitve delegatov za centralni občni zbor. Modri, to je pristaši centrale in neokrnjenosti Merkurja, so dobili 4, beli, socialisti, so dobili 3 in sporazumaški zeleni 2 delegata. Po glasovih so napredovale od lanskega leta vse grupe skoro enako.

Koncentracijski tabor za berače. V Gornji Avstriji že obstoja tak tabor. Z ustanovitvijo koncentracijskih taborišč se bavijo sedaj tudi v Tirolu, Stajarski in Salzburgu.

Delavci, berite in naročajte svoj delavski tednik »Delavsko Fronto«. Naročnina znaša 3 Din mesečno. Pišite upravi v Maribor, Koroška cesta 5, da vam pošlje list na ogled.

Socialisti in vera. Iz Mehike poročajo o težkem položaju katoliške Cerkve in vere pod socialistično-framasonsko vlado. Po državnih statistiki pripada katolikom 97% prebivalstva. Vrhunec preganjanja Cerkve je bil v pobijanju prelato, duhovnikov in vernih katolčanov. Država je oropala Cerkve in verska društva, vsega imetja. Cerkve ne sme imeti svojih šol, zato je 50% mladine brez šole. Nošenje duhovniške obleke je prepovedano, katoliška seme-nišča so zaprta. Vzgoja mladine je monopol socia-listov.

Take so razmere kjer vladajo marksisti. Kr-čansko delavstvo od socializma in skupnih front s socialisti nima pričakovati nič dobrega. Zato

stoajmo na straži verske in kulturne svobode!

Zaposlitev upokoencev. Pojasnilo finančnega ministrstva, da osebni, državni in samoupravni upokoenci ne morejo biti zaposleni pri državi in državnih podjetjih ne glede, iz katerega fonda so za to plačani, se ne nanaša na tiste upokoence, ki so postavljeni po posebnih predpisih kot člani upravnega in nadzornega odbora v državnih podjetjih, ker v tem slučaju se ne more govoriti o zaposlitvi, temveč le o posebni funkciji, ki nima značaja delovnega razmerja.

Izšla je 2. letošnja številka »Bodočnosti«. Nameščenci naročajte svoj stanovski list. Pišite upravi v Ljubljano, Tyrševa cesta 19/1.

ZDRAVJE

s pomočjo zdravilnih svojstev raznih zelišč se dobi, ako se uživa »HERSAN ČAJ« mešanica posebnih zdravilnih zelišč po sestavi zdravnika R. W. Pearsons, šef-zdravnika v Bengaliji (Angleška Indija).

Po večletnih izkušnjah je neovrgljivo dokazana velika vrednost »HERSAN ČAJA« in to z nedvomnim uspehom pri obolenju zaradi poapnenja žil, pritiska krvi, pri ženskih boleznih, pri menstruaciji (menjanju mesece nega peria), migreni, revmatizmu, obolenju obisti, jeter, motnjah v želodcu, zastrupljenju, zapeki, protinu (gihu), črevesnih boleznih, hemoroidih, zgagi in pri čezmernem odebelenju. »HERSAN ČAJ« se dobiva v vseh lekarnah. Poučno knjižico in vzorec Vam pošlje zastopnik.

»RADIOŠAN«, Zagreb, Dukljaninova 1.

Reg. S. št. 14001 z dne 6. VI. 1935.

Naš domači zdravnik

Isti. Zatiščeki na nogah vam delajo preglavice, dasi nosite čevlje ko čolne? Morda so prav čolne krivi, da dobivate otisčance in brčkone tudi kurje oči na nogah! Dajte si napraviti čevlje po meri (ne po kopitih), ki vam ne bodo ne pretesni, ne preohlapni, vrhnje usnje naj bo mehko in na stogle, v čevljih nosite vložke, pozimi iz klobučevine, poleti iz koreninice.

L. S. — L. Operacija popka se je končala nesrečno, štirimesečni otrok je umrl drugi dan po operaciji zavoljo splošnih krčev. Krči se kaj radi pojavljajo v dojenški dobi pri otrocih, ki imajo razdražljive možgane radi angleške ali drugih bolezni, dogajajo se pri zvišani toplini pri prebavnih in sličnih motnjah. Da je operacija sama in 2 njo združena omama (narkoza) sprožila smrtonosne krče, ni nič nenavadnega. Kaj je imel otrok na popku, da je moral biti operiran, ne morem točno vedeti. Brčkone je imel kilo na popku, ki je zelo pogostna nakaza v dojenški dobi in se ponavadi s primernim ravnanjem (obličnimi obvezami in urejeno prehrano) prej ali slej sama porazgrubi, da ni treba operacije, ker se tisti obroček okoli popka v trebušni steni stisne in odprlina izgine. Zato res ne razumem, zakaj je bila operacija neodložljiva, če ne morda radi nestrpnosti roditeljev.

F. M. — L. Zaprtost in vetrovnost sta navadno združeni, če se resno spravite nad prvo in jo preženete, ne bo več druga mučna. Štipe in druga zdravila pomagajo samo začasno. Pojdite v kakšno večjo bolnico, da se ugotovi vzrok vaše štiridesetletne bolezni, ki je brčkone v tistem zavoju med debelim črevom in danko. Morda opravite brez operacije, ki ne bo prekasna in dobite uspešno navodila glede prehrane in gibanja.

V. C. — B. Za dolgotrajno vnetje kože (ekcem) poznam nekaj pripomočkov in neke načine okrevanja. Domačih uspešnih sredstev pa ni na pretek. Za zdaj si mažite bolno kožo enkrat na dan z ribjim oljem in posipajte s smukcem. Ko bodo ogiljari kuhali kope, dajte si čiste platnene krpe okaditi v dimu, namakajte jih v svežem krevnem ali kozjem mleku in delajte si z njimi obkladke čez noč. Pa mi poročajte kaj o uspehu!

A. Z. — S. Slaboten želedec in malokrvnost se kaj rada družita in drug drugega vzdržujeta s »pohiževanjem«. Če vam zdravljenje želodca ni uspelo, lotite se slabokrvnosti. Vsak drugi ali tretji dan povzrite nekaj svežih jeter (telečjih, prašičjih, kurjih ali dr.), kolikor se da na presno napravljene, druge dni pa po en svež in presen rumenjak. Ogibljite se skrbno mastnega mesa, ki ga očito ne prenašate, jejte vse drugo, kar prenašate, a žvečite vse temeljito!

Isti. Golt in grlo vam nagajata v prahu dimu in pri daljšem govorjenju? Navadite se, da dihaite redno in stalno samo skozi nos. Če ne gre, izpirajte si nos, kakor je bilo že večkrat nasvetovano. Če to ne zaleže, treba zdravniškega pregleda nosa, golta in grla in morda še drugega zdravljenja. Lj. P. — Lj. Vaša zaprtost se menda odpravi tako, da se vsak dan opoldne pošteno najeste in da kot povečerek pojedete 5 do 7 suhih fig (smokev). a temeljito prežvečene s kožo.

A. K. — B. Krči se vam pojavljajo v dolnjem delu trebuha, dasi so vam že odstranili slepič pred leti. Ker se vam pojavljajo krči izven čiste, menim, da niso v zvezi s spolnim drobiem, marveč s črevesom ali mehurjem ali ledvico. To se da razpoznavati s daljšim zdravniškim opazovanjem ali hitreje v kaki večji bolnici.

Isti. O nosovih, ki se preradi zatikajo, je bilo že večkrat povedano tudi v zadnjem času, da je brez zdravniškega pregleda nemogoče pameten nasvet.

V. G. — P. Znižan želedec je izmikaven ali lepotilen izraz za razne želodčne bolezni; mnogo-

»SLOVENEČ SVETOVALEC« odgovarja samo na vprašanja, katerim je priložen odrezek, ki je natisnjen v spodnjem desnem kotu strani.

krat pomeni splošno slabotnost trebušnega drobja, bolj izjemoma je želedec v osrednjem delu zares znižan, a v splošnem iznakažen po rojstvu ali zavoljo bolezni. Zdravljenje človeka s takim želodcem je košljiva zadeva že iz neposredne bližine, na daljavo pa nemogoča.

Isti. Ribje olje je boljše tisto, ki je bolj sveže. Nekatera vina se s staranjem boljajo, vse vrste ribjega olja se s staranjem slabšajo. Najboljše ribje olje ima menda tisto, ki ga največ spečava. Nimam vpogleda v te posle.

J. G. — C. Škrtačenje z zobmi je pri otrocih zelo pogosten, a navadno brezpomemben pojav v spanju. Še meni včasih očita žena, da škripljem ponoči in sicer z zobmi, ki niso niti vsi moji! Vi pa dajte svojim otrokom vsak dan priložnost, da pošteno grizeta ali trd krajec domačega kruha ali suho tepko ali trd krheli. Po večerji naj si splahneti usta z mlačno in malce osoljeno vodo. Če vas zdrami škrtačenje, ležite mirno na drugo stran.

A. S. — P. Kolčna bol (ali razbolenje bednega živca ali ishijas) je v vašem obsežnem dopisu sijajno opisana in prav nazorno predloženi vsi dosedanja poskusi zdravljenja. Če bi bila bolezen iz prehlada (»vnetičnega« izvora), bi vam moralo dosedanje zdravljenje več pomagati. Morda je »spomin« na vašo dogotrajno trešljiko (maličijo), za kar nekoliko govori učinkovitost kinina? S to domnevo niso izključene še druge možnosti, spremembe v okostju in medeničnem drobju. Če le morete, ponovite načrtno zdravljenje s kininom, pojdite v kakšne toplice z radijskim izžlepevanjem; če vam to ne pomore, dajte si napraviti ponovni rentgenski izvid ogrožaja in hrbtnega mozga. Poznam primer dolgotrajne kolčne boli, ki je ozdravel po odstranitvi gobice v hrbtnični cevi.

Isti. Zastarelo vnetje trepalnic (ali vek) je bilo na vrsti pred nedavnim časom.

A. P. — Lj. Za pomlajevanje se zanimate in sprašujete, kateri način bi bil za vas najbolj primeren. Če nečete, da vas zaloti usoda, živite primerno času, ki napoči s pepelnico, v duhu in dejanju. S tem se sicer ne pomladite bogve kako, pač pa si podaljšate življenje, potrebno za — pokoro!

I. P. — K. Bruhanje se vas loteva kakor o prejšnjih nošnjah? Vsako jed povračate, iz praznega želodca bljujete slino, zdravnikova zdravila ne pomagajo, zadnji teden kar polegate, ker ne morete več delati. Ne dajte se begati, največ škodi vznemirjenje! Ko začutite, da se dviga želedec in napravljajo bruhanje, začnite prav globoko in mirno dihati. Za zajtrk posrebite ležec po požirkih čašo mlačnega mleka samega s kakavom in ostanite v postelji še eno uro. Jejte vsake tri ure tekoče ali redke jedi. Priporočam vam žolico, če vam diši, pred vsako jedjo nekaj požirkov mlačnega pelinovega čaja samega ali mešanega z meto ali meliso, če ne drugače, pijte po 15 do 20 kapljic pelinovega cveta, dobro razredčenih z vodo. Za žejo nite slatino (rogaško ali radensko) samo ali mešano s sadnim sokom ali tudi z vinom po svojem okusu. Po vsakem bruhanju si dobro izperite usta s kaduljevim čajem, ki mu dodate po eno žlico žganja (na veliko čašo). Bruhanje vam mine, ko se ga ne boste več bali. Zato pogum!

J. M. — G. Odgovor že imate: hribovce vaše ga kraja imam posebno rad zavoljo ljubih spominov nanj.

I. I. — Lj. Brez izkazila in opravičila — nič.

Kmetijski nasveti

Spomladna setev inkarnatke — rdeče detelje. — Fr. R. S. V sadovnjaku med vrstami dreves ste poleti na pršiče posejali inkarnatko, ki pa najbrž radi suše ni vsklila. Ali jo je mogoče ponovno zasejati sedaj spomladi, da bi vendarle uspevala? Slišali ste namreč, da mora ta vrsta detelje biti posejana le v poznem poletju. Tako posejano inkarnatko ne bi kosili, temveč jo podorali kot zeleno gnojilo za izboljšanje zemlje. — Navadno se inkarnatka ali rdeča detelja seje poleti, da se do žetve nekoliko okorenijo, potem spomladi hitro odžene, da jo maja meseca že lahko kosite za krmo. Je to detelja, ki najbolje uspeva, v toplejših vinskih krajih, medtem ko na severu slabše raste. Da se pa sejati tudi spomladi, toda šele tedaj, ko se je zemlja dovolj ogreela. Torej nikar ne prezgodaj z njo v zemljo. Ker jo rabite le za zeleno gnojilje, bo ravno tako dobro uspevala sedaj posejana, le nekoliko pozneje pojde v cvet, kajti šele tedaj jo lahko podorjete. — Kar se pa tiče jeseni posejane inkarnatke, bi vas opozorili, da se večkrat zgodi, da jo jeseni ni videti, spomladi se pa nenkrat prikaže in bujno raste. Če boste torej nekoliko počakali toplega vremena, boste lahko ugotovili, ali je res odpovedala, ali je pa ostala le bolj redka. Po tem se boste ravnali glede setve, kakor bo najprimernejše kazalo. — Sicer bi na spomlad lahko tudi sejali letno grahoriko, pomešano z ovčom. Ta pa da nekoliko manj zelenja za gnojenje, zato ni tako dobra kakor rdeča detelja. Če pa to sejete, morate paziti, da dobite seme prave jare grahorke, kateri je navadno primešano nekoliko ovsa. Ozimno grahorika bi vam slabo uspevala.

Zelenjavo okrog sadnega drevja. — I. G. C. Pred tremi leti ste svoj vrt zasadili s sadnim drevjem. Zelite vedeti, ali bi okrog teh dreves lahko gojili pesa, čebulo ali kaj podobnega, da bi ne škodovalo niti drevu niti sadikam. — Najprej morate vedeti, kjer raste ena rastlina, tam ne more uspevati druga. To načelo velja v splošnem. Iz vašega vprašanja sledi, da je posejano drevje prtilnikavo. Drevo pa črpa hrano iz zemlje tako daleč, kolikor sega njegova kruna. Zato mislimo, da imate med drevjem dovolj prostora, kolikor je ne bo zasenčevalo sadno drevje. Pa tudi to le tedaj, če boste vrt dobro gnojili. Blizu dreves lahko gojite solato in tako zelenjavo, ki ne poganja globokih korenin. Pesa, čebulo, korenje pa je boljše saditi bolj daleč od njih.

Nerodovitnost hruške. Imam visoko hrusko hardijevko, ki močno raste. Stara je že 11 let in do danes še ni rodila. Prosim vas nasveta, kako naj ravnam s hrusko, da mi bo rodila. Ali kaže hrusko precepiti s kakšno drugo bolj rodovito sorto? Hruska hardijevka je sploh močne rasti in zaradi nekaj pozneje, vendar bi vaša hruska v tej starosti morala roditi. Priporočamo vam, da na debelu hruske pol metra od tal privežete obroč iz pločevine približno 10 cm širok. Pločevino privežite k debelu z močno žico, katero privijete približno 1 cm stran od obeh robov pločevine. Zico močno zategnite s kleščami. Čez nekaj let se bo obroč zadel v deblo in verjetno je, da bo hruska kmalu obrodila. Priporočamo vam, da hrusko nekaj let ne obrezujete.

»SLOVENEČ SVETOVALEC« odgovarja samo na vprašanja, katerim je priložen odrezek, ki je natisnjen v spodnjem desnem kotu strani.

Jedilni pribor

je v vsakem gospodinjstvu potreben, zato je najboljše, najkoristnejše in najtrpežnejše darilo novoporočencem, sorodnikom in prijateljem.

Prodajamo na veliko in na drobno. Jamčimo, da je ves iz najfinjšega alpaca, ki ne zarjavi, in iz alpaca srebra. Prodajamo: iz alpaca 6 žlic, 6 vilic, 6 nožev »Solingen Rostfrei«, vse za Din 291.—. Isto iz alpaca srebra vse za Din 819.—. Garnitura iz alpaca, komplet za 6 oseb (41 komadov) za Din 759.—. Isto iz alpaca srebra Din 2058.—.

PRIBOR ZA KOMPOT komplet, iz najfinjšega kina srebra (pladen težak 2 kg) Din 950.—.

SERVICE ZA LIKER komplet, iz najfinjšega kina srebra Din 250.—. Isti service s pozlačenimi čašami Din 350.—.

PLADENJ, velik 40x60 cm iz najfinjšega kina srebra, težak približno 2 kg, Din 550.— in 750.—.

NA OBROKE DAJAMO: gg. oficirjem, drž. uradnikom z 10 let službe in nimajo zarubljene plače ter duhovnikom. — Naročila pošiljamo po pošti po povzetju.

ZA KAVARNE IN RESTAVRAGIJE pladnji iz najfinjšega alpaca št. 1 Din 36.—, št. 2 Din 44.—, št. 3 Din 55.—, št. 4 Din 70.—.

POSREBRENJE in pozlačenje vseh zgornj imenovanih predmetov.

Vse zgoraj imenovane predmete izdeluje in prodaja:

OVLAŠČENA KOVNICA

Beograd, Boulevard Vojvode Mišića 43, telefon 27036 ali
Prodajalna Kovnice, Kralja Milana 14, telefon 24-826, Beograd.

Zahtevajte cenik, pošljemo vam ga brezplačno. Trgovcem, kavarnarjem in restavraterjem dajemo popust. Iščejo se agenti-zastopniki v celi kraljevini.

Pravni nasveti

Rentnina od obresti. P. M. Na kmetiskem posvetu imate vključeno posojilo z obrestmi. Čeprav niti obresti ne morete izterjati, vam davčna uprava nalaga rentnino in si ne da dopovedati, da nimate dohodkov od vključenega posojila. Kaj storiti? — Osnova za odmero rentnine niso samo obresti, ki jih dejansko prejimate, ampak obresti do katerih imate pravico. Če je dolžnik zaščitil kmet, imate sedaj pravico do 1 odstotne obresti in ta višina obresti mora biti merodajna za odmero rentnine za leto 1935 in 1936. Finančni minister je tudi izdal poseben razpis, po katerem se morajo vzeti kot osnova davka na rente one obresti, do katerih ima upnik pravico po uredbah o zaščiti kmeta. Zato morate v prijavi za odmero rentnine davčni upravi sporočiti, da je vaš dolžnik zaščitil kmet in da imate pravico samo do 1% obresti. Če vam pa kljub temu odmerijo rentnino na podlagi vključenih obresti, se pa pravočasno pritožite.

Zgraditev gospodarskega poslopja ob meji. A. S. Gospodarsko poslopje nameravate postaviti ob meji. Sosed, ki ima na drugi strani meje hišo ne dovoli. Vprašate, ali vam more zgradbo zabraniti. Preti vam s tožbo. Preden začnete graditi, si morate pri županstvu izposlovati stavbno dovoljenje. Župan bo odredil ogled, kjer bo sosed lahko navedel svoje ugovore proti nameravani zgradbi. Če bodo ti ugovori čisto zasebnopravnega značaja (radi oviranja svetlobe, radi senec itd.) bo župan verjetno sosedu zavrnil na pot pravde. Če vas bo nato sosed tožil, bo sodišče odločilo. Nihče vam ne more povedati, kakšen bo uspeh pravde, ker bi to moglo sodišče razsoditi šele po izvedenih dokazih (krajevni ogled, izvedenci). Svetujemo, da premislite, kaj bi vi rekli, če bi vam sosed hotel pred vašo hišo postaviti zgradbo, tako, da vam zapre svetlobo in se potem odločite. Po postavi se mora izvrševati lastniška pravica le tako, da se s tem ne posega v pravice koga drugega.

Zastaranje tožbe proti državi. R. M. Svoječasno vam je neki državni uslužbenec prikril vsoto denarja. Bil je obsojen na kazen in na povračilo škoda. Izvršba je ostala proti njemu brezuspešna, tako da ne samo, da niste ničesar dobili, ampak imate še stroške, ki so vam nastali v izvršilnem postopanju. Vprašate, ali bi mogli od države dobiti odškodnino. — Če vam je dotični državni uslužbenec v izvrševanju svoje službene dolžnosti z nezakonitim ali pa nepravilnim svojim postopanjem povzročil škodo, odgovarja za njo tudi država. Vendar bi bili morali proti državi vložiti tožbo čez deset mesecev od dne, ko je bila škoda povzročena, odnosno od dne ko ste zvedeli zanj, v vsakem slučaju pa v enem letu od dne, ko je škoda nastala. Ker se je proti storilec vodila kazenska preiskava, se šteje gornji desetmesečni rok od dne pravomočnosti kazenske sodbe. Država je v tem slučaju dolžna plačati tožniku prisojeno odškodnino samo, če se ne da izterjati od uslužbenca. Razumljivo pa je, da država ne odgovarja za škodo, ki jo povzroči njen uslužbenec izven službe.

Frankiranje pismenih čestitk. I. T. Po pravilniku za natančno pošto službo se frankirajo, kakor tiskovine (po 25 par) tudi odprta pisma s čestitkami, vročili itd. Dovoljeno pa je v tem slučaju napisati na posnetico poleg popolnega naslova pošiljatelja tudi voščilo, zahvalo, izraz sožalja ali vrljivosti, toda največ s petimi besedami ali pa z običajnimi kratkicami.

Rubežen ženine oprave. A. B. M. Če je oprava ženina last, jo morejo zadržati samo za njene dolgove in tudi za njene davčne dolgove. Ako pa oprava ni ženina last in so jo zarubili za njene dolgove, naj lastnik oprave vloži izločitveno tožbo. Če bo dokazal, da je oprava njegova, je ne bodo prodali. Samo tisto pohištvo je nerubljivo, ki je neobhodno potrebno dolžniku, članom njegove družine in poslom, ki žive z njim v skupnem gospodinjstvu. — Vprašanje o tem, kaj kdo sme ali ne sme govoriti, ne spada med pravna vprašanja, ker to lahko reši vsakdo, ki ima zdravo pamet.

Polietja. I. K. R. Pogoji za sprejem v policijsko službo so razvidni iz zakona o državnih policijskih uslužbenih, ki je bil objavljen v »Službenem listu« z dne 12. decembra 1930 št. 43. Spremembe tega zakona pa so objavljene v 51. številki »Službenega lista« iz leta 1931. Oglejte si torej te številke »Službenega lista«, ki ga ima vsaka občina.

Utaja kupnine in kazenska taksa. M. P. V. Če se v kupnoprodajni pogodbi navede manjša vrednost, kakor je bila dejanska dogovorjena, se pogodnik kaznuje s trikratnim zneskom utajene redne takse. Takšno kaznivo dejanje zastara v petih letih. Za kazniva dejanja učinjena po privatnih listinah začne teči zastaranje z dnem, ko se spis zavezan taksi prvič uporabi pred oblastvom, ali če oblastvo tudi brez tega zve za tak spis; za vsa ostala posle, ki so obremenjeni s takso (na pr. kupnoprodajna pogodba), z dnem ko oblastvo zve, da taksa ni plačana. Iz tega vidite, da v vašem slučaju takšno kaznivo dejanje, storjeno z zamožanjem kupnine, ni zastarano, če je oblastvo šele sedaj zanj zvedelo, čeprav je bilo isto storjeno že leta 1929.

Pokojnina iz bratovske skladnice. S. L. J. Ko so vam ustavili izplačevanje pokojnine, ste gotovo prejeli o tem pisмено obvestilo. Tam je gotovo navedeno, zakaj se je to zgodilo. Če pa ni, se

»SLOVENEČ SVETOVALEC« odgovarja samo na vprašanja, katerim je priložen odrezek, ki je natisnjen v spodnjem desnem kotu strani.

obrnite s tem vprašanjem na urad, ki vam je ustavil izplačevanje pokojnine.

Grobokopov uslužbenih davek. F. S. N. Pri službenih prejemkih, ki se ponavljajo zdaj pa zdaj, se nalaga uslužbenki davek od celokupnih prejemkov. Pri teh prejemkih ni dopusten noben odbitek, kakor je isti dopusten pri prejemkih, ki se redno ponavljajo. Zato je tudi grobokop zavezan davku za dohodke, ki jih prejema zdaj pa zdaj od svojega dela.

Rodbinska pokojnina po vpokojenem naredniku. T. J. Zena in otroci bi dobili pravico do rodbinske pokojnine, če je mož (oče) vplačeval najmanj pet let v uradniški pokojninski sklad in umrl kot vplačevalec sklada.

Škoda zaradi spravljavanja lesa. I. K. K. G. Na hribu imate gozdno parcelo in se spravljajo dva žez od nekdanj po plaz domov. Pod hribom je bil pred 30 leti brezplačno prepuščen požarni brambi prostor, kjer so postavili šrambo gasilnega orodja. Pri letošnjem spravljavanju drv je slučajno ušla bukev iz plaz in s silo butnila v šrambo in naredila za 300 Din škodo. Vprašate, kdo je dolžan škodo povrniti. — Če je škoda nastala radi nepazljivega spuščanja bukev po plaz, odgovarja za škodo tisti, ki je dal bukev spustiti v dolino. Če pa je šramba postavljena tako blizu plaz, da je radi svoje lege stalno izpostavljena poškodbam tudi pri pravilnem spuščanju lesa, potem je po našem mnenju požarna bramba sama odgovorna za škodo. Svetujemo vam, da trpite škodo vsak po ločito.

Prihranki žene pri gospodinjstvu. M. F. M. Skozi 20 let vodite gospodinjstvo svojemu možu, ki vam je mesečno dajal potreben denar za to. Vsi svoje pridnosti in varčnosti ste v tem času mogli tudi nekaj privarčevati in ste prihranke nakupili v hranilnici V zadnjem času je prišlo med vami in možem do nesporazuma in je vam vzel hranilno knjižico. Vprašate, ali nimate pravice vsaj do polovice teh prihrankov. — Denar, ki ste ga tekoni zakona prihranili pri gospodinjstvu, ste dobili od moža za gospodinjstvo. Prihranke ste torej napravili možu ne sebi. S tem prihranki sme tedaj mož razpolagati ne vi. Vam niti treba ni prihrankov, saj je vaš mož dolžan, da vam da svoji imovini primerno vzdrževanje.

Neprijetna podnajemnica. E. B. L. Vzeli ste v podnajem žensko, ki je rekla, da je po poklicu frizerka. Po par dneh ste opazili, da ni frizerka, ampak vlačuga. Zahtevali ste od nje, da naj takoj zapusti sobo. Ker to ni storila, ste šli na policijo s prošnjo, da jo spravijo iz stanovanja. Policija vam ni ugodila. Vprašate, kam naj se pritožite. — Vi nimate prav. Če hočete podnajemnika spraviti iz kakršnihkoli razlogov iz stanovanja, mu morate odpovedati. Po pravomočni sodni odpovedi smete zahtevati od sodišča — ne od policije — da spravi iz stanovanja stranko. Policija tedaj ni smela izvršiti izselitve vaše podnajemnice.

Vrnitev obrtnega lista in davek. I. K. V. — Obrtni list ste vrnili okrajnemu načelnstvu, davkarja vam pa še vedno nalaga davek. Pritožili ste se, pa nič ne pomaga. — Prestanek obrti, morate prijaviti davčni upravi. Če tega niste storili, davčna uprava najbrž ne ve, da ste vrnili obrtni list. Na starost se davčna oblast pri odmeri davka ne more ozirati, ker tega zakon ne predpisuje. Če kljub temu, da ste vrnili obrtni list, še vedno izvršujete obrt, vam bo davčna oblast še vedno nalagala davek.

Naročena omara. S. N. Lj. Naročili ste pri mizarju omaro za perilo, ki bi morala biti ravno tako pleskana kot vaša spalnica in ste za vzorec dali mizarju predaček nočne omare radi notranje in zunanje barve. Nekaj ste dali na račun, ostanek pa pri prevzemu. Izdelano omaro je mizar pripeljal zvečer. Drugi dan ste pri dnevnem svetlobi opazili, da barva — zunanja in notranja — ne odgovarja naročilu in da omara ne gre k ostali opravi. Vprašate, če lahko zahtevate od mizarja drugo omaro ali pa povračilo denarja. — Mizar je dolžan vam preskrbeti omaro tako pleskano, kakršna je bil vzorec. Svetujemo vam, da mizarju daste primeren rok, da vam prepleksa omaro v naročni barvi pod pretinjo, da boste po preteku tega roka dali do delo izvršiti na njegove stroške po drugem, saj vam jamči za vso škodo, ki jo je sam zakrivil. Pravico radi jamčenja morate sodno uveljaviti tekom šestih mesecev, sicer je tožba ugasnila. — Če se barva omare ne da več popraviti, tako, da je ta kos pohištva za vašo spalnico neuporaben, smete zahtevati razveljavljenje pogodbe in bo moral mizar že sprejeti denar vrniti.

»SLOVENEČ SVETOVALEC«

odgovarja samo na vprašanja, katerim je priložen tale odrezek.

»SLOVENEČ«, 23. febr. 1936

Simfonija in hlače

»Kaj pa je danes v radiu?«
»Nimam pojma! Odpri ga!« — Soprog je govoril; soproga je storila.
In zveneči, lepo doneči glas napovedovalca je poveljal:
»Slišali boste deveto simfonijo Ludovika van Beethovna.« — Vijoline so zasvirale.
»Pavlini!« je dejal soprog soprogi čez tri minute, »ali je gumb na mojih hlačah prišel?«
»Gumb? Kateri gumb?«
»Na sivih hlačah.«
»Saj imaš dva para sivih hlač!«
»Vem! A ene hlače so brez gumba.«
»Kateri?«
»Stare.«
»Kateri — stare? Imaš več starih hlač, imaš stare rjave hlače, imaš stare črne hlače, imaš stare pepelnate hlače, imaš stare modre hlače, imaš stare sive hlače.«
»Te so prave!«
»Sive.«
»Da,« je dejal soprog in je zavzdihnil. Soproga nekaj časa ni ničesar odvrnila. Nato je vprašala:
»Kaj pa manjka sivim hlačam?«
»Gumb jim manjka.«
»Gumb?«
»Da, Zgoraj, zadaj.«
»Zakaj?« Pavlina je ta zakaj prav strogo izgovorila: je bila pač njena navada taka.
»Zakaj?« Soprog je skomizgnil z rameni. »Kako naj pa vem zakaj, manjka gumb? Se je pač odtrgal — kar tako...«
»Kar tako meni nič tebi nič se gumb ne odtrga, veš, Pavel! Vsaka stvar ima svoj vzrok. Gumb je močno prišil strokovnjak z močno nitjo; če hočeš kak gumb odtrgati, se moraš precej potruditi, tako močno je prišil. — Torej — kako je mogoče, da se je gumb odtrgal?«
»Mogoče sem se hipoma sklonil,« je menil Pavel.
»Sklonil? Haha! Ti — pa sklonil! Kolikokrat mi je že kdaj kaj padlo na tla! Ali si se sklonil? Nikoli! In če se človek le skloni, se gumb še ne odtrga. Moj prvi rajni se je zmeraj sklonil, če mi je kaj padlo na tla, in ni bil ko ti, ki samo kar gledaš. Če bi se mu bil tedaj zmeraj kak gumb odtrgal, saj bi bila morala ves dan šivati same gumbel!«
Zdaj je imel tudi soprog zadosti.
»Ti — da bi bila? Ves dan? Ti — pa da bi kak gumb prišla! Najprej ti je treba trikrat reči, nato je treba hlače položiti predte, nato ti dati gumb v roko, pa šivanko ti je treba vditi in nato se trikrat vprašaš, kam ga mi prišiješ in ko ga že vendar prišiješ, je prišil čisto kam drugam ko tja, kamor spada!«
Pavlini na to ni odgovorila. Pavlina je šla molče iz sobe. Ko se je vrnila, je imela hlače v rokah.
»Tudi madež imajo hlače,« je pikro pripomnila.
»Ali si ga očistila?«
»Ne! Ali sem ga jaz naredila?«

God gospoda Kulička

... in priloženo pošiljamo vaš rokopis nazaj. Veselilo nas bo, če nas boste še kdaj počastili s kako pošiljativo in se z odličnim spoštovanjem priporočamo...
Morice Paprika, lastnik založbe dramskih iger, je to pismo malomarno narekoval. Nato je brskal med rokopisi po pisalniku in je izročil svoji tajnici zvezek modre barve, rekoč: »Tu priloga za Kulička — strašno ime! Kako si upa kak Kuliček pisati drame! Ali je sploh priložil znamke za odgovor?« Je, je dejala gospodična, in vzela zvezek in globoko zavzdihnila: »že spet en revež več, ki bo ves razočaran in potr. Prepričan sem, da drame niste niti prebrali, gospod Paprika!«
»Ze precej časa ste pri meni, gospodična, in bi že mogli vedeti, da ne morem vsake črbe prebrati. Dovolj imam opravka z igrami priznanih pisateljev, da jih spravim kam pod streho. Verjemite mi, da je stokrat lažje kako igro napisati, ko oddati jo.«
Gospodična je listala po zvezku. »Toda naslov mi je jako všeč. 'Dve duši na dopustu! Mogoče je pa vendarle kaj prida vsebine?«
»No, dajte mi sem!« Morice Paprika je vzel zvezek v roko in se je toliko ponižal, da je zviška govoril svoji tajnici o pomembnosti in nepomembnosti kake gledališke igre. »Glejte! Najprej ime pisatelja. Ali se ta človek zares imenuje Kuliček, potem je njegova dolžnost, da poskusi za lepše do neke odzveče ime. Ali je pa Kuliček že psevdonom in potem si že morete misliti, kakšna je ta igra! Najprej pa preskrbite takega ravnatelja, ki bi hotel prebrati komedijo takega gospoda Antona Kulička! In potem naslov: 'Dve duši na dopustu! Olarija! Kaj naj pa duše počno na dopustu? Ko niti ljudje ne morejo iti več na dopust! Dandanes

»Madež je že štirinajst dni na hlačah!«
»Vem,« je rekla Pavlina, šla po šivanko in sukanec in je vprašala:
»Kje je gumb?«
»Tukaj,« je rekel Pavel in pokazal na prazen prostor.
»To je mesto, kamor spada; a kje je gumb?«
»Gumb?«
»Seveda, Gumb.«
»Kako uaj pa vem, kje je gumb? Sem ga pač izgubil!«
»Izgubil?«
»Kajpa! Prava reč!«
»Prava reč? Tako? In ko sem jaz zadnjič izgubila dežnik, si divjal in robantil, kako da morem biti tako zabita, da kaj izgubim in da mi je to čisto podobno in da imaš res prav za kakzen tako ženo in da nisi ti še nikoli nobene reči izgubil! A če ti kaj izgubiš, je pa prava reč, seveda!«
Soprog je planil pokonci in naglo koračil po sobi gor in dol.
»Oprostite, Pavla, mislim, da je vendar drugače, če izgubiš dežnik za sto dinarjev ali pa če izgubiš gumb?«
A Pavlina se ni dala kar tako ugnati v kozji rog.
»Prosim: dežnik, prvič, ni bil za sto dinarjev, ampak za devet in devedeset petdeset; drugič, mi nisi ti kupil dežnika, marveč mi ga je podarila mama; tretjič — to tebe prav za prav nič ne briga, ampak le moje mamino! Četrtrič — pa ta gumb ni bil navaden hlačni gumb, nego je bil boljše sorte, je imel štiri luknjice, kakršni so vsi tukajle... ti imaš za vse dvojno merilo, dragi moj!«
»Nobenega merila nimam,« je zavpil soprog, res razkačen radi take logike, »jaz hočem imeti gumb na hlačah, pa konec besedi! Pa ne z belo nitko prišitega, ki jo pravkar vdevaš, ampak... tu se mu je v sveti jezi glas prelomil, ... ampak s črno, kakor je prav!«
Zena je svetohlinsko pogledala kvišku in našobila ustnice:
»Na sive hlače?«
»Na sive! Na take se mora prišiti gumb s črno nitjo!«
»Zakaj pa? Prav tako jih smeš prišiti z belo! Siva barva je vendar zmes črne in bele barve!«
»A jaz zahtevam, da šivaš s črno nitjo!« je zahteval Pavel.
Soproga je kratko vprašala:
»Seveda, če ti tako zahtevaš, samo zato, da kaj rečeš samo zato, da je nekaj po tvoji glavi, potem je stvar drugačna. Jaz sem mislila, da rečeš tako zaradi logike? Toda, če želiš črno nit, ker imaš veselje s tem, ker mora na vsak način tvoja obveljati in ker ti je tako všeč, da lahko vpiješ in razsajaš in svojo ubogo ženo trapiš...«
Radio je umolknil.
In glas napovedovalca je dejal: »Slišali ste deveto simfonijo Ludovika van Beethovna...«
Nihče ni ugovarjal radiu. Saj ne more drugače! Ko pa časih tako nerodno stoji v hišah mest in vasi!
(Jo Hans Rössler.)

potrebujemo socialnih naslovov, na primer 'Vse za bližnjega! Saj ni treba, da je tudi dejanje takšno, poglavitva je pač obljuba. Potem pa osebe. Igra s šestimi igravci ni sodobna! Občinstvo si želi na odru ljudi videti, čim več, tem bolje. Cemu 'ma pa ravnatelj toliko osebja? Te osebe morajo biti zaposlene, čemu jih pa plačuje? In dalje: pozorščice — soba. Ena sama soba! Glejte, gospodična, to je smrt za vsako komedijo. Če že ni kaj poslušati, mora človek vsaj kaj videti! Razkošna oprema, sijajna dekoracija, na kak način je treba vendar po udariti, da je gledališče kulturna zadeva. In mimo tega... a kaj bi še trtili besede! Ne, ne — izključeno, pošljite to skrupucalo nazaj!«
Gospodična je še enkrat zavzdihnila, vzela veliko kuverto in napisala naslov. Nato je kar tako pogledala na koledar, ki je stal pred njo in kar vzkliknila je: »Saj jutri je pa 17. januar!«
»No in?« se je začudil gospod Paprika. »Kaj pa je potem?«
»Anton, god gospoda Kulička! Tako razočaranje za jutri jutraj — tega mu res ne smemo prizadejati. Bom šele jutri odposlala pismo.« »Vi ste pa res čudovita žverca, moja draga tajnica! No, radi mene, pošljite ga rajši pojutrišnjem!«
Vstal je. »Zdaj grem. Za danes sem že vsega do grla sit.« Bil je že pri vratih, ko se je še nečesa spomnil, rekoč: »Da ne pozabim, krog petih pride nekdo od gledališča. Dajte dotičnemu tistile rokopis z moje pisalne mize; na vrhu je, najnovejša Mirandelljeva komedija. Saj je prav za prav tudi nisem prebral, a kaj takega človek že lahko ne prebrano priporoči! Boste videli, kako bo ravnatelj navdušen zanj. Lahko noč!«
Gospodična tajnica je še pripravila pošto in se nato zatopila v svoj najljubši roman, Krog šestih

Sportne zadeve so povsod tako zelo razvite, da imamo za vsako smer sporta posebno sezijo: sezijo za žogobrc, sezijo za lov in tako dalje. A za najnovejša sportna dognanja nimamo seziji; tako ni sezije za namizni tenis, za namizni žogobrc, za namizni golf in tako dalje.
Ko sem nedavno obiskal družino Milfredov, sem dobil poglavarja družine v pristni sportni obleki, kako je pravkar brnil žoge od otroške postelje proti vratom: Krasen sune! Zoga je zadela starega očeta v nos in v lepem loku pristala v porcelanasti skledici, kjer so bile smarnice.
»Jako me veseli, da ste prišli,« me je sprjela gospa Milfredova in tudi gospod Milfred mlajši je prekinil svojo igro z žogo. »Potrebujemo namreč še četrtega za ping-pong!« A jaz ne znam igrati ping-ponga, sem boječe odvrnil.
»Vas bomo že naučili,« so me potolažili. »Saj je tako preprosto: natančno tako kakor 'tenis!«
»Dobro! A kje bomo igrali?«
»Imamo igralno mizo na sklopi, mi je pojasnila gospa. »Jure, prosim, naredi malo prostora! Vzemite svetiljko proč in ti, Vilče, postavi stole na klavir!« Stoli so zaropotali, kozarci zažvenketali, stari oče se je zbudil iz dremavice in je vprašal, ali je gospodar mogoče odpovedal stanovanje?
»Ping-pong bomo igrali,« je povedala gospa Milfredova.
Stari oče je pritaknil mogočno slušalo k uhlju.
»Kaj praviš?«
»Ping-pong bomo igrali,« so vsi soglasno zahtevali.
»Aa tako,« je stari oče olajšano vzdihnil. Nekaj je bučno zaropotalo in že sta se pri-

je zaprla knjigo, si umila roke in je že hotela oditi, ko je vstopil sluga iz gledališča.
»Dobro, da ste prišli! Vzemite, prosim, kar tistole knjižico z mize, kar na vrhu je.«
»Ze imam, tole modro, kajne? Pa z Bogom, gospodična!«
Koj nato je tudi gospodična odšla iz založbe.
Ko je drugo jutro ob devetih prišel gospod Paprika v pisarno, mu je gospodična povedala, da ga je gledališki ravnatelj že dvakrat poklical po telefonu.
»Kaj je pa hotel?«
»Ne vem, le silno razburjen je bil. Ko sem mu povedala, da pridete sele ob devetih, je dejal, da pride tudi on — isti uri k vam.« Dobro. In pošta, gospodična?«
»Bral je šele drugo pismo, ko je burno pozvonilo pri vratih in je voj nato vstopil gledališki ravnatelj. Sopiha je in mahaje z rokami je kar planil k pisalni mizi. 'Vi ste tič, Paprika! Ali ste prebrisani! Rad bi imel vaš smrček! Da mi zavohate tako krasoto! Kar koj napišite pogodbo.« Gospod Paprika je pomežiknil tajnici. »Ali vam nisem rekel, Ali vidite, kako je iz sebe?«
Gospodična je vdano sklonila glavo sprčo vzvišene sile gospodarja in je nastavila dvoje papirjev na pisalni stroj.
Gledališki ravnatelj ni mogel niti za trenutek mirno sedeti. »Povejte mi vendar, kje ste tega Kulička iztaknili?«
Gospod Paprika je okamenel. »Koga?« »No, pisatelja te sijajne komedije: Dve duši na dopustu!«
»Kaj? To igro boste...«
»Jasno! Ali ste mislili, da sem radi vas na vse tešče prišel sem?«
Tedaj se je zgodilo nekaj, česar se gospodu Papriki že dolgo ni primerilo: zardel je in glas se mu je tresel. »Torej vam je bila igra všeč, gospod ravnatelj?«
Ravnatelj je slastno tlesnil z jezikom. »Prvo vrstna reč! Pa povejte mi vendar že, kdo se skriva pod tem imenom? Ta psevdonom je naravnost ženski posrečen! Ali si bodo ljudje belili glave! Ze ime samo je hrupna reklama. In potem naslov: Dve duši na dopustu! Pomislite, kaj je že v teh samih besedah! Polete, dopust, ljubezen, romantika... Čudovito! In zasedba: šest oseb! Moji ljudje si bodo kar oddahnil. Tudi občinstvo je že zdavnaj sito tistih množic na odru. Saj je vse le pesek v oči, da ni videti praznine dotične igre. — In pa pozorščice! Ena sma dekoracija, dragi moj, ena dekoracija! Končno se vendar vračamo k gledališču, k umetnosti, k velikim dramatikom. Ali so slavni dramatik potrebovali take šare na odru? Za tako reč ni treba ljudem hoditi v gledališče, saj si bolje in ceneje ogledajo vse na cesti, če se ozro v izložbena okna!«
Konec tega govora je žarel obraz gospodične tajnice kot sonce, a težavno bi bilo dograti, kakšni občutki so prešinjali njenega gospodarja.
In ko je gledališki ravnatelj čakal, kaj poreče gospod Paprika, je založnik najprej globoko potegnil sapo vase in menil: »No, kaj sem vam rekel, gospodična? Kar moje besede, natančno moje besede! Jako me veseli, gospod ravnatelj, da sva to pot zares istih misli in natančno istega mnenja!«
(R. Köller.)

Ping-pong

kazala gospoda Milfred starejši in mlajši in prinesla neko velikansko stvar, ki je bila videti ko kak lesen plav. Plav so razkopili in mahoma je stal sredi sobe na šestih nogah in na enem prstu. Tisti prst je bil moj.
Ko se je plav razmahnil v vsej svoji košatosti, sva bila stari oče in jaz tako pritisnjena k steni, da sva komaj dihala. Gospod Milfred in gospa sta stokala na drugem koncu ping-pongeve mize. Vendar sta začela metati žogico iz celoluda po mizi in sta spremljala svoje mete z rezkimi vzkriki.
»Ali boste tudi vi igrali?« sem vprašal starega očeta.
Stari oče je grozeče nameril slušalo proti meni: »Kaj praviš?«
»Ce boste tudi vi igrali?« sem ponovil.
Ves izgubljen je odkimal in mlo pogledal: »To je slušalo. Veste, malo naglušen sem.«
»Ah, kako ste srečni!« sem zarjovel; a mož me ni razumel.
Na drugem koncu mize so se malo pomirili. Gospod Milfred ni je mize tolkal, rekoč: »Zdaj ste videli, kako se streže tej stvari! Zdaj utegnemo začeti pravilno igrati. Vilče, pojdi z mano na drugo stran!«
Skozi goščave razpostavljenega pohištva, čez polico za knjige in čez pisalnik sem srečno preplezal in se postavil zraven gospoda Milfreda. Prav zadaj za menoj je bila peč centralne kurjave, ki je bila svojo najhujšo vročino izžarevala v moje noge. Pa je že šlo, če sem zdaj pa zdaj dvigal noge in se prestavljal ko medved pri plesu.
»Torej, drugača vam ni treba,« mi je dejal moj učitelj, »ko da tiste žogice, ki pritrčijo k vam čez belo črto, odbijete spet nazaj.«
»Naréd!« je zapovedala gospa in mi vrgla žogico preko mreže. Gospod Milfred je nalahno odbil žogico in jo poslal svojemu sinu, ki jo je pa škodoželjno zalučal proti meni. Da mi ne bi zgolica ploskala v obraz, sem zagnal svoj tolkač proti njemu.
Kar ploha rogajočih besed se je razlila po meni. Očitno sem jih kot igralce ping-ponga jako razočaral! Obljubil sem, da se bom za drugič bolje pripravil.
Nocem opisovati nadaljnjega poteka igre, le to naj omenim, da so me močno bolele roke, komolci in kolena.
Začeli smo se igrati lažje igre, streljali smo še z lokom v salonu, igrali golf v jedilnici in nogomet v kuhinji.
Priznati moram, da se nisem v nobeni igri kdovekak obnesel. Prav nobene potrebe nisem občutil, da bi streljal z lokom, igral golf ali nogomet. A to je pač značilno za šport za domačo mizo, da te nihče ne vpraša, ali se hočeš igrati ali ne. Komaj pridese zraven, si tudi že v igri. Ne moreš biti gledavec, ker pač za gledavce ni prostora v stanovanju. Po vsem tem torej nikakor ni res, da bi sedanja civilizacija človeka nemeheknila, česar se nekateri bojijo!
(Weare Holbrook.)

BANKA BARUCH

11, RUE AUBER
PARIS (9e)

Telef. Opéra 98-15 — Telef. Opéra 98-16

Naslov brzojavkam: Jugobaruch Paris 96

Banka Jugoslovanskih izseljencev v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu

Odpremila denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kursu.

Vrši vse bančne posle najkulantneje.

Poslovanje uradi

v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše

čekovne račune:

BELGIJA: No. 3064-64 Bruxelles.

FRANCIJA: No. 1117-94 Paris

HOLANDIJA: No. 1458-65 Ned. Dienst.

LUKSEMBURG: No. 5967 Luxembourg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno

naše čekovne nakaznice.

Japonke

Vljudnost, vedrost, marljivost, čistoča, telovadba: to je Japonska, dežela smehljajočih se žensk, dežela, kjer imajo ženske tisočero vrst poslov. In vendar se smehljajo.
Na japonskem so ženske podjetniki, dimnikarji, tesarji, kovarji, šoferji, pa tudi detektivki, uredniki in celo diplomati. Ženske so sprievodnice na tramvajih in avtobusih, trojevodje pri pomolskih železnica, filmski ravnateljice lastnice hotelov in restavrantov in ljudskih kopališč, ženske strežerje pri dvigalnih.
Japonke so piloti, reševalci, morski potapljači, ribolovci, brivci, senzali na borzah. Ženske varijo pivo in goje čebule. Ženske napovedujejo vreme in cene na bombaznem trgu. Rodijo in vzgajajo zdrave in zadovoljne sinove, a vendar se vedno smehljajo.
Kljub temu, da so učane, in da se poprimajo vsakega poklica, ki je prav za prav samo za moške, tudi ubijanja živine, so krotke, mile in skromne.
Pred kratkim je dva tisoč natakari in strežak iz Tokia v začenju vsega naroda vrglo proč tradicionalni kimono in zlezlo v gizdavo evropsko obleko, ki jim pa slabo pristaja in so začele štrajkati. Zaklenile so se v zapuščena razstavna poslopja. Pridužile so se jim še druge iz okolice z vrečami čemelj, kuhanim rižem, bananami, sladkorčki, blebeci kruha, kar naj bi jim zadostovalo za vse časa.
Japonski ženski častnik je tedaj pisal dolge stolpce slavošpevov in imenoval to gibanje važen triumf. V dveh dneh je vsak ženski biljeter v sedem sto tokijskih gledališčih in knjižnih zahteval novo in boljše uniformo in svilenega nogavice. V eni uri so dobile oboje, kljub temu, da ima Japonska hujšo gospodarsko krizo in višje davke kakor kjerkoli.
Potapljalci za biseri v Kobeju in lovci na

morske volkove v Singaporu so same ženske. Potope se v morje, razprostro jekleno mrežo in vabijo te nevarne zveri vanjo. Pod vodo ostajajo neverjetno dolgo in malokdaj jim žrtve uide.
Tja jemljejo svoja deteta s seboj, tri — do štiriletno drobne kričaje in veslajo po morju, polnem morskih volkov, kakor da so v domačem ribniku. Mati, spodaj v globočinah drži v ustih konec vrvi, ki je privezana na dolg splav zgoraj na površju. Če je morskega volka, srčno zvalbila v mrežo, da znamenje z vrvo in mrežo potegnejo gor. Časih se zgodi, da ženska, ki ne more iz mreže, ko je morsk volk že ujet, potegnejo z njim vred gor. In vendar se smehljajo.
Tudi potapljalke za biseri tam dobi v Kobeju in Nagasakiju opravljajo tak posel in so vsak hip v življenjski nevarnosti. Obledene so v močno, belo kopalno obleko. Čez usta si privežejo bel trak kakor bolničarke v operacijski sobi. Z vedom se potopijo petnajsti do dvajset čevljev globoko. Tam zalamejo eden do dva tučata školjki, ki so jih nabrali možje in hite z njimi gor na površje, kjer se mude samo eno minuto, da oddajo dragoceno breme, in da vdihnijo svež zrak, potem se zopet spuste na dno. To ponavljajo uro za uro.
Ženske, ki opravljajo ta pomorski posel nekaj let, dobe kakor sod izbočene prsi. Ne prehlade se pa nikdar, čeprav se potapljajo v vodo, ki ima tudi samo deset stopinj toplote. Od časa do časa se može preizkušati za to delo, a ti se ne morejo meriti z ženskami.
Še bolj zanimivo je če opazujet ribolov s kormorani. Ženski ribiči veslajo ob obali s stotinami velikih, sivih ptic, kormoranov, ki so dresirani da polove hkrati po več rib. Vsak kormoran je na vrvi, s katero ga spuščajo v vodo. Ko nalovi nekaj rib, ga potegnejo v čoln, kjer mora odložiti svoj plen. In ta igra se ponavlja.
V južni Japonski so ribiči s kormorani večnoma moški, na daljni sever pa hodijo ženske, same ženske, ki kljubujejo ledenim sibirskim

viharjem, in odkoder se vračajo z bogatim plenom. Neka ženska je na obali blizu Vladivostoka postala milijonarka. Njena posadka od mornarja do trgovskega ravnatelja, same ženske, je bila zelo urna in spretna. Ob nedeljah zvečer se ribolovska odpravi s svojimi čolni k so polni živahnih kvakajočih ptic, ven na morje. Zjutraj dospe na peščeno obalo, kraj za ribolov. Ves dan lenarijo, v mraku se pa odpravi petdeset čolnov s ptic in z velikanskimi acetilenkami na delo. Nemirno plavanje luči privabi radovedne ribe blizu čolna, da bi videle, kaj da je. Kormorani, ki imajo kakor orel bistré oči, dolge vratove in ostre kljune, se tedaj vržejo v morje in začno po ribah kar hlatasti.
Ženske, ki imajo na vrveh po pet lo osem kormoranov, spuščajo in vlečejo nazaj te ptice z neverjetno spretnostjo. Ko je kormoran v čolnu, izprazni poslušno svoj kljun, in se zopet vrže v vodo. Za plačilo za to dolgo nočno delo dobi eno ali največ dve ribi.
Japonke z vrvmi, ki nosijo svoja speča deteta na trdnem hrbtu, dobe morda en dolar za noč. Podjetnica ima morda bolj masten zaslužek, in sicer letno šestkrat toliko kakor moški podjetnik na jugu. Ne zaposluje pa niti enega moškega ne na morju ne na suhem.
Vsak potapljač v tem svetovnem kraljestvu se neprestano zaveda japonskih veselih in hihitajočih se deklet, ki gredo povsod, delajo vse in presegajo moške 1:3. Prav za prav jih ne, a ker je na tisoče mladih mož pri arnadi, drugi tisoči so pa po univerzah, se moji zdijo, da jih je veliko nanj kakor žensk.
Yokohama, prvi zahodni svet, je preplavaljena z majhnimi bari in restavrantmi, plesnimi dvoranami in bufeji. Selo najmanjših teh lokalov ima po šest do deset celojarno obhlevnih gej, ki zabavajo goste, prižigajo cigarete in pojejo, če jih moreš poslušati.
Če želiš plesati, ti napravijo med mizami prostor za ples in navijajo gramofon. Če si oto-

žen in hrepeniš po kom, da bi mu potolažil svoje križe in težave, te pozorno poslušajo in drže za roko, in če jokiš, ti celo dajo žepni robc.
Iz plesalnih dvoran, katerih je po deset v vsakem bloku, odmeva po bulevardih godba pozno v noč. Vsako zabavišče ima po dvajset do petdeset gejv v večerni toaleti, pripravljenih, da plesajo vso noč, šest plesov za četrt dolarja. In vendar se smehljajo.
Morda je ni dežele na svetu, kjer bi bila večja skromnost kakor na Japonskem. Nikjer v deželi ne najdeš najmanjšega sledu proststva, hodisi v obleki, jeziku ali običajih. Ženske se oblačijo od gležnjev do vratu. Poljubovanje se jim zdi prostsko in se tudi ne poljubljajo. V večjih mestih je kopališče v vsakem devetem ali desetem bloku. Pa tudi kletve ne pozna Japonci, niti ene ne.
Kljub temu, da japonske smehljajoče se ženske izvršujejo vsaka svoj poklic in mnogo-krat prekašajo moške, ne smejo glasovati, si izbrati moža, povabiti moža na svoj dom ali se okoristiti z imenom svojega soproga.
Na japonskem določajo svojemu otroku moža ali ženo starši, in zato je tam več samomorov zaradi ljubezni kakor kjerkoli na svetu.
Stotine mladih, veselih Japonk si vsako leto vzame življenje zaradi nesrečne ljubezni, a nihče se ne potruži, da bi preprečil samomor. Take grde stvari pa redko motijo tujca, Japonska mu je bajna dežela čistoče in veselja, polna cvetlic. Severnoameriški hoteli ti n. pr. dajo na razpolago ledeno mrzlo vodo, mlo in brisalke. V Evropi ni mila. V Indiji ni ne mila, ne brisalk in za kopelj moraš posebej plačati. Na japonskem pa vse to dobiš zastonj in še več: krpe za umivanje obraza, tučate škatic z vžigalicami, glavnik in krtačo, mnogokrat, a ne vedno, celo zobno pasto. Na vratih visi kimono, čist kimono vsak dan. Tudi vročo kopeljo dobiš. Dokler pa nisi imel japonske vroče kopelji, se še nisi kopal.
(Gordon Sinclair. — T. D.)

Nedeljsko pismo

Pridejo trenutki, ko se zadi človeku kaka stvar, ki jo je poprej komaj opazil, izredno lepo. Tako se mi je letos zgodilo tudi z današnjim evangelijskim odlomkom. Nekeletočas sem ga že poslušal doma, ko nam ga je oče leto za leto ob sobotnem večeru prebiral. Sam ga že nekaj let berem in razlagam ljudem. A tako ljub kakor danes se mi ni zdel ta evangelij še nikdar dolejši.

Poznati moramo ozadje. O, ti možje, ti apostoli! Tretja pomlad je že, kar hodijo z Jezusom, a se zastavili niso njegovega poslanstva. Morajo vedeti: v hlevu se je rodil; vendar sanjajo le o njegovem zlatem prestolu. Sami so bili priče: trikrat so ga Judje že hoteli umoriti; a ko jim Jezus že tretjič napoveduje svoje trpljenje in strošno smrt, celo sami trdijo, da prav nič od tega ne razumejo. Nočemo jim delati krivice, Morda so ga res gledali preveč vzvišenega, nadčloveškega? Malo prej je Peter zatrjeval: Ti si Sin živega Boga! Na gori Tabor je stal pred njimi v nebeškem sijaju. Obujenje mrtvega Lazara je bilo nekaj nezastikane.

Domače pa gotovo ni moglo biti Jezusu med njimi. Preveč tuje, nerazumevajoče so mu stali nasproti. A vendar si je Jezus želel nekaj tiste ljubezni, toplote, s katero se otroci oklenejo matere, očeta, kadar se bliža zadnje slovo.

In glejte, prav to, kako se jim Jezus pokaže, tem počasnim možem, kljub njihovi odtujenosti, njihovi nerazumevanju, se mi zdi tako ljubo, tako lepo.

Ne pravi: Jaz grem v trpljenje — jaz, Sin živega Boga; jaz z gore Tabor; jaz, ki sem Lazarja obudil. Vse to skuša odmakniti, da bi se jim

človeško približal. V tretjo osebo se postavi: glejte Sina človekovega! Kako poudarja svojo človeško naravo, človeško bližino, človeško ljubezen — in tudi človeško željo in težnjo po ljubezni in po razumevanju.

»Sin človekov bo izdan in ga bodo zasmehevali in z njim grdo ravnali in vanj pljuvali in ga bičali in umorili in tretji dan bo vstal...« Glejte, vaš sem, dober do vas, trpet za vas, umirajoč za vas.

Ali ga ne bodo zdaj ljubše objeli, se ga oklenili in ga do zadnjega trenutka ne več izpuštili; ali mu ne bodo poljubili noge...? O — apostoli ga niti razumeli niso!

Vendar Jezus ne omahne. On hoče kljub vsemu ostati ves dober, mehak, pripravljen, ljubeč. Nekdo od daleč vpije in prosi: Jezus ga pokliče k sebi. »Samo povej, kaj hočeš, da naj ti storim?« In že ga ozdravlja: »Spreglejte! To je zadnji čudež pred trpljenjem, ki ga evangelisti pripovedujejo. In je sama ljubezen, sama ljubezen. (Kako mi je tuja in zoprna misel razlagave, ki trdi, da je Jezus storil ta čudež zato, da bi poudaril: telesno slepoto ozdravlja, judovske zaslepljenosti pa ne more ozdraviti!)

Kako je prav, da je ta evangelij postavljen tik pred peplino. Ne le radi zgodovinskega pomena in napovedi. Marveč prav radi te čudovite Jezusove ljubezni. V post gremo. In ko me Bog vpraša, kaj hočem, da mi stori, mu vendar ne morem več tuje, nerazumevajoče stali nasproti. O, rad grem z njim v Jeruzalem, v trpljenje in smrt. Vem, da mi bo samo to v zdravje — odrešenje.

Vital Vodusek.

Strežba bolnikov

Svetloba in sonce. V bolnikovo sobo naj približajo svetloba in sonce, ker dajeta bolniku življenjsko moč. Poleti naj bodo okna bolniške sobe kar največ odprta, pozimi jih pa odpirajmo večkrat za krajši čas. Če je poletno sonce bolniku mučno, naj bodo okna sicer odprta, zastori pa spuščeni. Pri običnih boleznih, pri ošpicah in migreni pa bomo okna zastirali.

Poletno vročino zmanjšamo v sobi s tem, da odpremo vrata peči, postavimo v sobo led, ki ga položimo na slamo ali kose lesa, da se v lastni vodi prehitro ne staja; obesimo mokre rjuhe ali prte, ali pa tla večkrat zmočimo z moko krp.

Oprema. V bolniški sobi naj bo poleg postelje nočna omarica, najbolje taka s ploščo, ki se lahko umije, miza, stol, naslanjač za strežnico ali divan. Nepotrebna oprema, ki jemlje prostor krog postelje, in kjer se nabira prah, se mora odstraniti. Zavesa na vratih, garčine, plišaste odeje, razni okraski, predposteljni, na katerem strežnica lahko spodrsne, in preproge, so nepotrebne, dokler bolnik leži. Divan, ki je zelo potreben pri presteljevanju, naj bo pokrit z rjuho ali drugim pralnim blagom. Dobra mirna slika, kaka pokrajina, nekaj cvetočih, ne zelo močno dišečih cvetlic, ki naj jih ponoči odnesemo iz sobe, je za bolnika pomirjevalno. Še boljše so slike, so vedno zelene rastline, ker oddajajo kisik. V sobi naj bo vedno pripravljena tudi skleda s čisto vodo, milo in brisača za zdravnika.

V nočni omarici naj bo nočna posoda in copate, v predalčku toaletni predmeti, na njej pa zvonček, da bolniku ni treba klicati. Na pogurjeni mizici, ki naj bo nekoliko oddaljena od postelje, pa stoji zdravila, toplomer in druge, za strežbo potrebne stvari. Velike bolnikov je, ki imajo radi stensko uro. Obesena naj bo tako, da se lahko nanjo vidi.

Čiščenje. V bolniški sobi mora vladati vzoren red. Vse, kar ne spada vanjo, odnesimo čim prej. Ostanke hrane, prepoteno perilo, iztrežki bolnika so žalostna slika bolniške sobe. Nekateri ljudje obešajo z znojem prepojeno perilo po bolniški sobi, češ, saj ni umazano, samo mokro je. Moti se, kdor tako misli. Prepoteno perilo je umazano, saj je polno telesnih izločkov. Greh nad bolnikom je, če njegovo prepoteno perilo samo posušimo, in če to delamo celo v njegovih sobi.

Kadar pospravljamo bolniško sobo, skrbimo, da delamo to brez dviganja prahu. Pri tem

moramo vsako posameznost dobro premisliti. Tla snažimo z moko krp, prav tako okna, vrata in peč, ki jo obrišemo tudi zadoj in na vrhu. Vse storimo brez šuma in ropota. Zlasti pri težkih bolnikih pazimo na to, da ne bomo zadeli ob pohištvo, zlasti pa ne ob posteljo, kar je za bolnika zelo neprijetno, mučno. Peko iz peči jemljemo tako, da postavimo vedro pod krpo ali papir in ga previdno spuščamo vanj. Skrbno moramo paziti, da v sobi ni muh.

BOLNIŠKA POSTELJA

Postelja je najvažnejši predmet v bolniški sobi, zato naj v vsakem oziru ustreza udobnosti in potrebi bolnika. Bolnik naj na njej res počiva ne pa, da se muči. Slaba postelja lahko pospeši smrt težko bolnega. Zaradi postelje naj bo postelja prosta, to je dostopna od vseh strani. Preširoka postelja je nevarna za nego in strežnjo. Zglavje je lahko ob steni, tako da bolniku svetloba ne pada naravnost v oči; naj ne bo na prepihu, ako odpremo vrata in okna in ne preblizu peči. Ako je to nemogoče in če bolnik ni za to, da stoji postelja prosto, naj bo stena ob postelji zavarovana s pralnim blagom ali desko, zlasti zunanja lišna stena. Končno naj postelja stoji tako, da ima bolnik razgled po vsej sobi, zakaj pomirjevalno je zanj da vidi, kaj se v sobi godi.

Zavarovanje ob strani postelje. Ako je bolnik v spanju zelo nemiren, tako da je nevarno, da bi pomoli padel s postelje, postavimo ob strani njegove postelje deske; desko za likanje desko za rezance, desko za risanje, ali pa poravnemo lesene škarje, tako zvane posteljne škarje, med stranico in žimnico. Take škarje si lahko sami napravimo tako, da pravokotno približemo dve latvi drugo na drugo. Stoli, ki jih postavimo k postelji ne zaležejo nič, če niso zelo teški.

Žimnica. Bolnik naj leži na žimnici, ne na pernici; tudi je žimnica boljše kot rverska trava. Žimnica naj bo pogrnjena najprej z barbenastim odelcem, tako da je ne kvarijo sopena telesa. Ako je od ležanja vdrta, podložimo isto mesto s primerno blazino, tako da je ravna. Pernica ni dobra, ker se zaradi sopena dela iz petja kepe, ki tišče bolnika in lahko povzročijo preležanje. Bolnikom, ki jih trese, pogrnemo žimnico še z volnenim odelcem. Starejših ljudi, ki morda leže na svojem poslednjem ležišču, ne vznemirjamo s preurejanjem postelje!

Frtaučku Gustl ma beseda

Jest na vem, a je res tku, koker se guvari, a lde kar ke u en dan žlebedraja. Guvari se holt, de bo zdej hmal use drgač, koker je blu du zdej. A bo bulš, a bo slabš, tu pa nuben na puve.

Keder začnema že prou hedu nuso ve vihat, nas pride t al pa un mal putulažet, češ, kar se mal putripite, bo hmal bulš. Sevede, pol se pa spet hmal na use puzab. Mi pa tud ne norma kar naprej in naprej nuso ve vihat. Jest zdej res nubenmu več na verjamem.

Kene kašn halo je blu zadnč, ke sa pred numam tiste fane ubešal gespude Jeltiče za parada. Cela lblana je bla u luft, koker keder je kakšna precesija. Tekrat se je tud guvurl, de nam boja pečene kauke u nafa letete, če boma gespuda Jeltiča ubugal. Kene, tekat b nam tud že pečene kauke prou prišle, ke že družga misma mel za prgriznit, pa želodec nam je pa tud že krulil. Glih zatu sma pa tud rad ubugal in tku žiujia upil, de sta se kar dva rajfenka na Kazin pudrila. Ke sma tku upraul soja douznost, in čakal na pečene kauke, je pa res začel neki z dreuja dol letet, amrak tist ni blu za uživat. Sma se holt našmiral, kaker sma se že večkrat.

Se ni douh tega, ke je pršu spet več gespudu dol z juga k nam u vizite. Lde sa vidl kuku sa s te gespudi tam pred flečkajnarjem neki u ene bukice zapisal. Nubeden pa ni vedu, kua spet tu pumen. Zvečer se je pa tam, pr Faimestre za vudo guvurl, de sa s gespudi nutiral, kulm mustou mama že u lblan, de boja lohka duma puvedal, de sma lblančani še pr gnarjice, če prou tku jamrama. Dol na jugu morja pa tku sparat, de s nisa upal več kea sam en must pustaut in še ta ni smou več kuštat, koker ene boge pu milijarde, pa meihen čez. Tu pa vnder ne gre, de b mel Sluveni, ke jih prouzaprou še ni, več mustou koker jih maja dol u Belgrade, ke Belgrad je vnder glaun grad.

Kua bo zdej iz tega vn pršu, sam Buh ve. Al jh boma mogl u lblan ene par pudrila, a jih boja

pa u Belgrade še ene par ... pustaut. Sevede, če boma pa tku hitel na ush konch in kraje mustove pustaut, znama pa ugi skp pridet na kant. Nam ni za zameti, če glih ene par mustou več pustaut, koker jih nucama. Sej mi jh na soje stroške pustautama. Če jh pa tam dol pustaut, laja, ... de bo use ud nas tekl. Tu pa za nas ni razveseliu. Tu je se dober, de sma pr nas že navajen na use sorte presečenja. Za kua b se nek pol mi razburjal, ke nam use skp ne na pumaga. Clouk je tku sam ud dons du jut. Če bo nam enkat zmankal, uja pa še tist mal dudal, ke boja za nam prišli. Tist tku vema, de svuboda tud ne more bt zastojn. Sej keder boma mi kej nucal, nam boja pa un prskučil na pumuč.

Ke sa bli gespudi že glih tle, sa s pa še naš nebutičnik mal ogledal. Useč jm je blu tku, de se ga kar nisa mogl nagledat. Men se je zdel, de b ga ta najrajš kar iz saba uzel, pa h naš sreč nubeden ud gespudu ni mou dost veličga kufra iz saba, de b ga not spravu. Ke sa se enkat nebutičnika nagledal, sa se začel pa še za Figuca zanimat. Figue jm pa mende ni blu pusebu useč, ke takeh palat maja mende tud u Belgrade še ene par. Noja dauke more pa Figue glih tku ... plačvat, nej bo že tle al pa tam. Tu je pa tku glauna reč.

Zdej prouzaprou nubeden na ve, kuku bo s ta rečjo. Eden prau tku eden pa tku. Pr nas je hedu za gnar. Če b se pr nas mogu dubit kašn pusitil, b že nč na reku. Sej tist ke dougove delaja sa tku na bulšem, koker tist ke šparaja. Ampak pr nas je use zamrzen nej s bo že pusitil, al pa tist, ke s pršparu u Belgrade saj kašn fabrikant lohka pride du kašnga pusujila, če prou sam canstohaje fabricira. Ni douh tega, ke je eden dubu kar tku ukul dvaindvjest meljonu, ke je glih gnar nucu. Usa negava brklarija pa mende še počenega grota ni bila uredna. Če b pa našeh fabrikantu ker prosu za pusitil, nej s boja že fabrike mašina na Dmisk cest, al pa Lindič u Dalmatinu ulc, ke vnder fabricira use sorte žaube in praške za stenice, bouhe in pa grille ukul prnašat. Tud ta b ga na dubu. Sej clouk še soja gnarja, ke s ga je pršparu, za putreba, na dubu. Tu pa sam zatu, ke sa bugataši vs soj gnar čez meja znusil, ke je bl varen. Zdej, ke tle ni nč več gnarja, morja pa srumaki s oiem gnarjam, ke sa s ga pršparal, gespudem orskočet na pumuč, de boja mel saj za bencin. Reveži ga tku na nucaja, ke nimaia automobila.

Soje čase, ke je blu rank Vodnik pr žentem, ja zapeu: »Lenega čaka strgan rukau, palca be-

Oskrbite si

za Vaše leposlovne, znanstvene in druge knjige primerne preproste ali fine

Poslužite se

za vezavo revij: Dom in Svet, Mladika, Ilustracija, Zena in Dom

trpežne vezave

originalnih platnic

katere Vam nudi

Knjigoveznica Jugoslovanske tiskarne

F. Z. Z.

Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6/II.

Sah

Letošnja šahovska sezona obeta, da bo zelo živahna. Posebno agilna sta Capablanca in Flohr, oba resna kandidata za svetovno prvenstvo. Prvič se bosta srečala že o veliki noči na turnirju v Margate. To bo približno tak turnir, kot je bil božični v Hastingsu. Udeležencev bo na tem turnirju deset, poleg Capablance in Flohra še najboljša švedska mojstra Stahlberg in Lundin, potem Thomas, Mensikova in še štirje angleški mojstri. Borka za prvo mesto bo na tem turnirju predvsem med Capablancem in Flohrom. Hujšo konkurenco bosta imela oba velenojstra na turnirju v Moskvi, ki se bo vršil v maju. Nastopila bosta poleg najboljših ruskih mojstrov še dr. Lasker in Lilienthal, tako da bosta Capablanca in Flohr imela dovolj nevarnih konkurentov. Vse to bo pa še le priprava za največji turnir letošnjega leta, ki bo tudi eden največjih turnirjev, kar jih je dosedaj bilo. Vršil se bo v Nottinghamu in je udeležba naslednjih velenojstrov že zagotovljena: svetovni prvak dr. Euwe, dr. Aljechin, Botvinnik, Capablanca, Flohr, Eliskases, Fine, Bogoljubov, Spielmann, Rzeshevsky, Sultan Khan in mogoče tudi naš prvak dr. Vidmar. Zelo mnogo je turnir pridobil s tem, da bo igral tudi sedanjí prvak dr. Euwe, čigar izgovor, da ne bo dobil dopusta, ne drži, ker bo turnir med počitnicami. Nastopili bodo tako trije svetovni prvaki in vsi najresnejši kandidati za svetovno prvenstvo. Rezultat tega turnirja bo mnogo pripomogel k rešitvi še vedno nekoliko spornega vprašanja svetovnega prvenstva. S tem turnirjem bo pomagano Aljechinu, da se rehabilitira, dr. Euweju, da si utrdi položaj svetovnega prvaka in vsem konkurentom, da si povečajo nade za boj za svetovno prvenstvo.

Lepe uspehe na letošnjih turnirjih prorokujejo češkoslovaskemu prvaku Flohru, ki je splošno priznan kot eden najresnejših kandidatov za svetovno prvenstvo. Njega karakterizira nenavadna sigurnost in moč v končnicah. Zanimiva je naslednja partija, ki jo je odigral letos na turnirju v Hastingsu.

Mitchell — Flohr.

1. e2—e4, Sg8—f6, 2. e4—e5, Sf6—d5, 3. c2—c4, Sd5—b6, 4. d2—d4, d7—d6, 5. e5×d6, Dd8×d6 (običajno je e7×d6 ali c7×d6, Flohr pa že tukaj računa na končnico, v katerih je gotovo za razred močnejši od svojega nasprotnika), 6. e4—c5, Dd6—e6+, 7. Lf1—e2, Sb6—d5 (črni ima za končnico prednost, da obvlada polje d5 in da je pešec d4 slab), 8. Sg1—f3, De6—d7 (težave črnega so v tem, da ima damo deplasirano), 9. 0—0, e7—e6, 10. Sb1—c3, Lf8—e7, 11. Th1—e1, 0—0, 12. Sf3—e5, Dd7—d8, 13. Sc3×d5, c6×d5, 14. Le2—d3, Le7—f6, 15. Lc1—f4, g7—g6, 16. Dd1—d2, Tf8—e8, 17. Ld3—c2, Lc8—e6, 18. b2—b4 (ta napad bi bil uspešen, če bi črni že oslabil svoje damsko krilo s e7—c6), 19. c5—c6 (beli pričena kombinirati; toda njegovo kombinacijo črni temeljito ovrže), Sd7×e5, 20. d4×e5, Lf6—e7, 21. Le2—a4, b7—b5!, 22. La4—b3 (slabo bi bilo L×b4 zaradi Tb8 itd.), a7—a5 (zelo energična poteza), s pomočjo katere spravi črni v igro svoj stolp, 23. b4×a5, Ta8—a6, 24. Ta1—c1, Dd8—a8, 25. Te1—d1, Ta6×a5, 26. Dd2—e2, Te8—d8, 27. De2—f3, Da8—c8 (preti Lg4 in prepreči s tem L×d5), 28. Df3—g3, d5—d4 (ta prosti pešec daje črnu izgled na zmago), 29. Lf4—g5, Le7×g5, 30. Dg3×g5, Le6×b3, 31. a2×b3, Tf8—d5, 32. Td1—d3, De8—e6, 33. f2—f4, Ta5—a6, 34. Td3—h3 (zopet napaden poskus, ki prednost črnega še poveča), Te6×c6, 35. Te1—a1, Te6—a6, 36. Ta1×a6, De6×a6, 37. Dg5—h6, d4—d3, 38. Dh6×h7+, Kg8—f8, 39. Dh7—h6+, Kf8—e7, 40. Dh6—g5+, Ke7—d7, 41. Dg5—g4+, Da6—e6, 42. Dg4—d1, De6—b6+, 43. Kgl—f1, Db6—d4, 44. Dd1—d2, Kd7—e7, 45. Th3—f3, c7—c5, 46. F4—f5, Td5×e5, 47. f5—f6+, Ke7—e6, 48. Dd2—a5, Te5—f5!, 49. Da5—a6+, Ke6—e5, 50. Da6×b5, Tf5×f3+, 51. g2×f3, Ke5×f6, 52. Dd5—b6+, Kf6—g7 in beli se je vdal, ker d pešec odloči. Zelo poučna partija.

Skrivalnica

»Eha! Kje je pa tretja šema?«

raška in prazen bukau.« Če b živu še dons, b pa prou gvišn tkula zapeu: »Ce maš kej prihrankou, s kup automobil, de drug se na boja s tojem gnarjem mastil, ker gnar ni na varnem ne u bank ne duma, kdur šparu du zdej je, se usak se kesa.«

F. G.

Mož in žena v večnosti

Večji del svojega življenja je Jošt prebil v hrupnem zakonu. Dokler ga ni nekega dne žena kar na lepem zapustila in je odšla na drugi, boljši svet. Jošt, ki se je zdaj iznebil zdravega razsajanja, se je začel tako rediti, da se je skoraj zadušil v lastni masti. — Komaj je še imel toliko sape, da mu jo je bilo dovolj za zadnji vzdih in takrat je vprašal duhovnika: »Gospod, ali bom prišel v nebesa?« »No, Jošt, saj si bil zmeraj dober kristjan!«

»In gospod, kako si mislite, kaj bo, če dobim ondi svojo ženo?«

»No, saj je bila tudi tvoja Katarina prav vzorna žena.«

Možu se je zmračilo lice. »Glejte,« je dejal, »zmeraj me je zanimalo, kako se tam zgoraj prav za prav pogledajo tisti, ki so si bili tu spodaj zmeraj v laseh, taki zakonci. No, zdaj bom pa to zvedel.« — Še tisto noč je zatisnil oči in je prišel v nebesa.

»Aha, saj si prišel,« ga je sprejel sveti Peter pri vratih. »Le pojdi z menoj, odkazem ti tvoj prostor.« Prijazno ga je odvedel v neki kot nebes. Tu je stal angel, ki je začudeno zakrilil s perutnicami in dejal, kot bi zabrenkal na harfo: »Pozdravljen, Jošt, ali me nič več ne poznaš?«

»Nič,« je Jošt presenečeno odkimal.

»To je vendar tvoja žena,« mu je zašepetal sveti Peter, »tvoja Katarina.«

»Moja žena? Saj ni mogoče!«

Sveti Peter je pokimal: »Je, je, tvoja žena je, ne več ne manj, prav tista, ki si z njo živel na zemlji, le ne spoznaš je več.«

»Kako je to?« je vprašal Jošt. »Saj spodaj je bila ko hudobec, tu je pa kar za angela!«

»To pa zato,« je odvrnil sveti Peter, »ker je tu zgoraj ne gledaš več s svojimi očmi. Tu jo vidiš takšno, kakršno se je na zemlji poleg tebe sama videla; torej kot nedolžnega angela.«

»Ona pa, kako me vidi?« je vprašal Jošt.

»Ona pa te vidi, kakor si sebe sam videl, na zemlji zraven nje, da si nebeski trpin.«

»Oh,« se je Joštu posvetila zvezda, »na ta način je pa v nebesih med možem in ženo seveda vse v najlepši gloriiji. A kako je pa potem v peklu?«

Sveti Peter si je obrisal znoj s čela.

»V peklu,« je pojasnil Joštu, »tam je pa res hudo! Tam sta mož in žena kaznovana s tem, da vidita drug drugega na vekonaj tako, kakor sta si bila na zemlji zmeraj v laseh in drug drugega pošiljata k vragu.«

(Scharph H.)

solčne kamne in solčne bolezni uspešno zdravi znan!

SALVAT ČAJ

Brošuro o zdravljenju pošlje brezplačno
Apoteka Sv. Ivana, Zagreb, Kaptol 17
Ogl. Reg. 27.870

SALVAT ČAJ

Pravokotnik

1	a	a	a	č	e	j	m	z
2	a	a	a	i	j	n	t	z
3	a	d	i	i	k	k	l	n
4	e	e	j	j	n	o	r	v
5	b	e	e	e	j	o	p	ž
6	a	a	č	f	i	i	n	r
7	a	e	i	k	l	n	n	o
8	a	g	i	n	š	t	u	v
9	a	i	k	n	s	t	r	ž
10	a	d	e	i	l	n	s	u
11	a	e	j	j	k	l	r	v
12	a	a	e	k	n	n	r	t

Uredi v vsaki vodoravni vrsti črke tako, da boš dobil naslednje besede: 1 kuhinjska potrebščina, 2 možo, 3 slovenski planinec, 4 živalski glas, 5 rečni breg, 6 prebivalec Afrike, 7 nasprotno od olisa, 8 možko ime, 9 hrib blizu Rimskih Toplic, 10 sediment, 11 oseba iz Jurčičevega »Desetega brata«, 12 nenaduma.

V prvi in tretji vrsti navzdol dobiš pregovor.

RESITVE KRIZANICE.

Vodoravno: 2 opat, 6 zvonar, 11 ol, 13 otok, 15 emir, 17 tat, 19 anilin, 20 Ub, 21 izak, 23 Aleš, 24 osa, 25 kerub, 27 os, 28 bed, 29 siromacek, 32 Jafa, 33 re, 34 Karol, 36 Ava, 37 lata, 39 kosa, 40 za, 41 sirena, 42 a gad, 43 pero, 44 rana, 46 ti, 47 Baraga, 48 laso.

Na pično: 1 motika, 3 Po, 4 ata, 5 tona, 7 Veles, 8 Omis, 9 Nin, 10 ar, 12 Laze, 14 kilometer, 16 obad, 18 tarifa, 20 usek, 22 Kuba, 24 Oberon, 26 bo, 28 očaj, 29 Sava, 30 ak, 32 jeza, 33 rorog, 35 osat, 37 lira, 38 anal, 41 ser, 42 Ana, 43 pa, 45 as.

Žena je slišala svojega moža, ki je v sednji sobi nekaj rogovilil. »Kaj pa iščeš tam?« mu je zaklicala.

»Ah, nič!«

»Kar v šrambo pojdi, tam najdeš ko-

njak.«

Gospodarstvo

Gradbena delavnost v Ljubljani

Blizamo se že novi gradbeni sezoni, za katero pa nič kaj dobro ne kaže. Javna gradbena delavnost, če vpoštevamo samo visoke zgradbe, v Sloveniji, ni igrala nobene vloge, če izvajamo nekatere naše občine. Tudi ceslogradnja se pri nas financira predvsem iz sredstev, ki so zbrana na ozemlju naše banovine. Drugače pa se državni program za zgradbo, oz. modernizacijo cest v Sloveniji še ni začel izvajati. Pač pa se v okvirju lanskoletnega železniškega gradbenega programa gradi proga St. Janž-Sevnica, ki trenutno zaposluje samo par sto delavcev, v kratkem pa jih bo zaposlila znatno več, kar pa ne bo znatna razbremenitev za naš delovni trg, posebno v mesih.

Zato je najvažnejše, kaj bo z zasebno gradbeno delavnostjo v tekočem letu. Tu so izglede zelo slabi, ker nam niso znani nobeni večji projekti. Številna manjša dela pa skupaj ne morejo odtehtati večjih ene same večje stavbe niti po proračunski vsoti niti po zaposlitvi delavstva. Poleg najrazličnejših vzrokov, ki omejujejo gradbeno delavnost pri nas, pa je glavni eden najvažnejših vzrokov novih posojil pri denarnih zavodih.

S temi posojili je bilo omogočeno številnim šibkejšim lastnikom stavbišč zgraditi si lepa domovanja, kar je bilo tudi socialno koristno delo. Le v kreditnem gospodarstvu je bilo mogoče malim ljudem priti do svojih domov. Danes tega ni — in redki so tisti, ki kjerkoli dobe posojilo. Zato pa tem bolj čulimo, kako potrebno bi bilo spraviti zopet v normalni tek poslovanje naših denarnih zavodov. To je sploh ena najvažnejših potreb našega gospodarstva in sploh življenjskega obstoja Slovencev.

V zvezi z vprašanjem, zakaj je pri nas stebena delavnost tako slaba, pa moramo načeti tudi vprašanje, zakaj ne zidajo pri nas nekatere zava-

rovalnice, ki so si v drugih mestih države, posebno pa v Beogradu postavile že lepe palače. Vse to je v zvezi z naložbo njih kapitala v naši državi in s tem, da moramo po vzgledu drugih držav, da ne dovolimo odtoka tega kapitala, ki je pravzaprav denar naših zavarovalnic, iz države. Popolnoma pravično pa je zahtevati od teh zavarovalnic, da vpoštevajo tudi, iz katerih pokrajin im doleka denar. Če v njih reklamnem interesu bi bilo, da si v Ljubljani, kjer imajo navadno ravateljstva za Slovenijo, zgrade primerne stavbe za svoje poslovne prostore itd. Tako pa imamo z malo izjemami prav malo takih reprezentativnih stavb v Ljubljani. Največ je še smisla pokazala za to Vzajemna zavarovalnica, ki je denar svojih zavarovalcev plasirala predvsem v Ljubljani kot svojem sedežu. Ta vzgled bi moral vzbuditi tudi druge zavarovalnice, ki bi lahko v Ljubljani zgradile reprezentativne palače za sebe in za oddajo prostorov drugim. To ne bi bil slab posel, kajti donosnost bi bila dovolj znatna, naložba kapitala pa tudi varna pred raznimi drugimi pretresilji, ki lahko zadenejo imovino.

Vseposvobod se borimo za to, da bi denar, ki prihaja iz naših krajev, prvenstveno ostajal pri nas in oplojal naše gospodarstvo. Bili pa moramo dosledni in priporočati tudi zavarovalnicam, ki delajo na našem ozemlju, da pri nas nabirajo denar prvenstveno plasirajo zopet pri nas. Le tako bo mogoče še nadalje vzdržati naš življenjski standard in s tem sploh vso kulturno stavbo našega naroda. Da so v ta namen poklicani baš oni, ki žive v tej ali oni obliki od našega naroda, se samoposobi razume. Storiemo pa bi bilo tudi veliko delo za omiljenje brezposelnosti, katero hočemo vsi zmanjšati in kar končno tudi ne bo v škodo zavarovalnic samih.

Proračun za 1934-1935 je izkazoval dohodkov 85.16, faktični donos pa je znašal 82.7, izdatki so bili preračunani na 85.16, dočim so stvarno znašali 80.19 milj. Din. Zanimivo je, da so bili višji kot proračunski dohodki banovine od trošarin in taks. Med posameznimi skupinami izdatkov so bili višji kot proračunski v splošnem oddelku in v upravnem oddelku, dočim so bili v drugih oddelkih izdatki nižji, kot je določal proračun.

Zbor dolžnikov v Ljubljani 1. marca

V Ljubljani obstoja, kakor smo že ponovno poročali o njegovih akcijah, pripravljani odbor za ustanovitev društva dolžnikov, kateremu načeljuje dr. Ant. Sagadin. Ta odbor je sklenil sklicati za 1. marec ob 10 v Trgovskem domu veliko gospodarsko zborovanje, da pridejo do izraza zahteve dolžnikov.

Dolžniki se organizirajo vseposvobod v državi in se je njihovo gibanje razširilo tudi k nam. V glavnem zahtevajo olajšanja neznosnih bremen zaradi visoke obrestne mere in prehitre amortizacije svojih dolgov. Dokler pa se ta individualni postopek ne izvede, predlagajo ukinitve vseh ekskeucij in prisilnih prodaj, nadalje predlagajo zakon o razdolenjenju vseh stanov ljudstva ter o izplačilu zamrznjenih vlog, amatajoč, da brez denarja ni obnove gospodarstva.

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Rojnika Konrada in Jelke, trg. z mešanim blagom v Ločah pri Poljanah; narok za sklepanje poravnave 8. aprila, oglašiti se je do 1. aprila 1936.

Konec poravnave: Nedl. Bručana Marjana, Davorina in Ljubice, trgovcev v Slov. Javorniku 198, zastopanih po varuhu Rozmanu Jožetu, trgovcu v Ljubljani; Kržan Ana, lastnica neprot. trdnice Kržan Ivan, trgovina z meš. blagom na Vrhniki.

Uvedba prisilnih uprav. Dovoljena je prisilna uprava zavezanca dr. Semrovu Francetu kot družabniku trdnice (gre za Elektrarno v Kranju Pavel Mayr in drug). Nadalje je odobrena prisilna uprava rudniškega obrata deln. družbe Crna Kaolin ter je imenovan za prisilnega upravnika Pinal Ludvik, arh. uradnik v pok. v Kamniku.

Borza

Dne 22. februarja 1936.

Denar

Ta teden je bil devizni promet na ljubljanski borzi izredno znan. Znašal je 10.341 milj. Din v primeri s 4.808, 9.129, 5.502 in 3.709 milj. Din v prejšnjih tednih. Ta dvig prometa je pripisovati povečanju prometa s funti in nemškimi čeki. V ponedeljek je znašal promet celo 3.194 milj. Din.

Za italijanske liro (valuto) so plačevali denarni zavodi 2.95—3, za dolar pa 49.25—49.75. Po poročilu belgrajskega tednika »Narodno blagostanje« so ta teden tečaji popustili zaradi datave Narodne banke. Tečaji so bili ti-le (v oklepajih tečaji prejšnjega tedna): Švicarski frank 16.675 (16.875—16.975), francoski frank 3.38 (3.415 do 3.44), angleški funt 251 (256.50—258) in dolar 50.40 (51—51.50).

Curih, Beograd 7, Pariz 20.21125, London 15.105, New York 302.875, Bruselj 51.55, Milan 24.30, Madrid 41.875, Amsterdam 207.80, Berlin 123, Dunaj 57, Stockholm 77.85, Oslo 75.85, Kopenhagen 67.45, Praga 12.68, Varšava 57.70, Atene 2.90, Carigrad 2.45, Bukarešta 2.50, Helsingfors 6.65, Buenos Aires 0.835.

Živina

Mariborski sej 21. februarja. Na svinjski sejem je bilo pripeljanih 132 svinj, cene so bile sledeče: Mladi prašiči (komad) 5—6 tednov stari 75—85 Din, 7—9 tednov 90—120 Din, 3—4 mesece stari 140—200 Din, 5—7 mesecev 230—310 Din, 8—10 mesecev 360—480 Din, 1 leto stari 530—800 Din. 1 kg žive teže 5—6.50 Din, 1 kg mrtve teže 7—9 Din. Prodanih je bilo 52 komadov.

Hmelj

Savinjska dolina. Vključ temu, da je trajno nekaj zanimanja in kuppravevanja, zadnjih štiri-najst dni v hmeljski povprašnji ni prišlo do pomembnejših kaklučkov. Sicer pa je razpoloženje v splošnem mirno, cene pa so ostale nominalno nespremenjene.

Najvišje cene, plačane zadnji čas za 1 kg hmelja raznih provenienec, so bile naslednje:

Nemčija (Spalt)	88 Din
Češkoslovaška (Zatec)	52 Din
Anglija (Golding)	39 Din
Francija (Alzaski)	32 Din
Jugoslavija (savinjski)	20 Din
Poljska (Wolinski)	18 Din
Belgija (Alot)	16 Din
Amerika (Oregon)	15 Din

(Slov. hmeljare.)

Sport

Po zimski olimpijadi

Sportni dogodki, ki so se odigrali 10 dni v Ga-Pa, so za nami. Vrenje mednarodnih množic, ki so se 14 dni kretale, občudovale, zabavale v najlepšem zimskem letovišču Nemčije, je prenehalo; Ga-Pa je dobil svoje normalno lice. Samo spomin na velike športne dni, je še svež in bo še dolgo ostal nepozaben tako pri onih, ki so odšli s te zimske postojanke kakor pri onih, ki so ostali tam. Sportni dogodki, ki so se stopnjevali iz dneva v dan, senzacije, presenečenja in razočaranja vsega je bilo v izobilju. Zraven pa športna moda, revija športnih Besov in nočni lokali, kjer so se zabavali petični Nemci in inozemci, vse to je spreminilo tiste dni Ga-Pa v veliko športno mesto. Zato se mi zdi prav, da napravimo kratek pregled, kar smo videli in doživeli.

Na športnem polju.

Bile so to največje zimske olimpijske igre, kar se jih je doslej vršilo. Se več. Bila je to največja zimskošportna prireditev, kar jih je doslej svet

Sonja Henie,

prvakinja v umet. drsanju na IV. zim. olimpijadi

sploh videl. Od smučanja, drsanja pa do streljanja na ledu, vse zimskošportne panoge so bile na programu letošnje zimske olimpijade. V smučarskih panogah so dominirali — kakor je bilo najprej pričakovati — severnjaki. Srednjeevropejci jim tu niso mogli do živga. Edina domena Srednjeevropejcev je bila alpska kombinacija, ki so jo izvajali v svojo korist. Pa tudi tu je kazalo, da bodo zavzeli prvo mesto Norvežani, kajti pri smuku moskih in žensk so sigurno zmagali oni. Toda pri slalomu je nastal popoln preokret in severnjaki so se morali zaenkrat še sprijazniti z mislijo, da v tej panogi še niso kos Srednji Evropi. Kaj bo na prihodnji olimpijadi, pa prepustimo bodočnosti. Zato so pa v klasični kombinaciji nedosegljivi. Še v večji meri velja to za skoke, v katerih se bodo pri prihodnjih igrah grizli zopet samo severnjaki med seboj. Izgleda, da bodo nosili zastavo še vedno Norvežani.

Karl Schäfer,

prvak v umetnem drsanju na IV. zim. olimpijadi

toda nič ne bomo presenečeni, če se bo kak Šved povzpela na čelo tabele v skokih. Ga-Pa je bil v tem pogledu dovolj zgovoren. Dobro se je držal v najtežji smučarski panogi Poljak Marusz in prežeti ne smemo dalje živati Japoncev, ki znajo pošteno zagosti tudi severnim narodom pri V. zimskih olimpijskih igrah, osobito, če se bodo vršile na njihovi zemlji. Teki na dolge proge so domena Švedov. Večjega dokaza, kot je bil letošnji smučarski maratoni v Ga Pa, vendar ne potrebujemo. Kar vsa prva štiri mesta so pripadla njim. A odličnih in edinih Srednjeevropejcev Čeha Musila in našega Smoleja, ki sta se vrnila v prvo deseterico severnjakov, ne smemo prezreti. Tega uspeha, ki ga nam je priboril Smolej, ne znamo ceniti in še dolgo ne bomo razumeli, kaj se pravi doseči 10. mesto v taki konkurenci severnih narodov. Mi ne smemo gledati na mesto, ki ga nam je priboril naš odlični smučarski maratonec, ampak pogledimo njegovo čas, ki ga je rabil za 50 km in pa — in to je glavno — kdo je pred njim in za koliko in kdo je za njim. Če vidimo za njim celo vrsto severnjakov, vse Srednjeevropejce, da ne omenjamo Japoncev, Amerike in drugih, potem nam je vsak komentar odveč.

O bobu, ki ga pri nas ne gojimo, ne bom obširneje pisal, pač pa bi samo poudaril, da je to vožnja, ki se razvija v pekleni tempo in je tekmovalje v tej panogi predvsem tekma živcev, kar se je videlo zlasti na nevarnih zavojih. Zato preidemo na krasen zimski šport, na

umetno drsanje na ledu,

ki zasluži po vsej pravici naziv »umetnost«. Pravi umetniki so bili oni, ki so se nam predstavili bodisi v dvojicah ali pa kot posamezniki. Taka eleganca, finesa in sigurnost, kot smo jo videli pri nekaterih tekmovalcih in to celo pri najtežjih, najriskantnejših prvinah, je množice, ki so do zadnjega kotička napolnile stadione, opetovano fascinirala. Kljub temu, da so se gledalci zavedali, da mora vladati pri izvajanju tako težkih likov popoln mir, da ne motijo tekmovalcev, se niso mogli vzdržati, da ne bi dali duška svojemu navdušenju s tem, da so večkrat med izvajanjem samim dvignili močan aplavz. Akoravno bi morala biti olimpijska prisega sveta vsem, pa se vendar ne moremo otresti vtisa, da presoja ni bila pravilna niti pri tekmovalstvu dvojic, niti pri posameznikih. Ali so na sodnike vplivali ljubljenci — večkratni svetovni prvaki — ali karoli, dejstvo je, da je bila presoja sodnikov čestokrat prav čudna. V parih sta zaslužila prvenstvo drugoplasiranca, pri posameznikih pa je Angležinja Colledge v poljubnem drsanju tudi nadkriljevala Norvežanko Sonjo Henie, da je bilo izven vsakega dvoma, da zasluži v poljubnih likih boljšo oceno od nje. Toda zmagala je Sonja, sicer z neznatnim naskokom. Še večja pa je bila razlika pri moskih Tam so bili kar trije, ki so imeli poljubno drsanje na višji stopnji kakor priljubljeni Karl. Zlasti je ugajal Avstrijec Kaspar, ki je imel v svoji kombinaciji najriskantnejše gibe in dobil je slabšo oceno Schäfer je sicer zelo elegantno in sigurno drsal, toda tvegal je prav malo. Težkoce ni bilo take kakor pri nekaterih drugih mojstrih, dasi ravno nočem zanikati izrednih lines, ki jih je imel v svoji sestavi.

Mednarodni živ-zav

Če se zbere na tako majhnem kraju, kakor je Ga-Pa, 28 različnih narodov, potem si lahko predstavljamo, kako je izgledalo po lokalih, ulicah, stadionih. Na vsak korak si slišal drug jezik, drugo narodnost. Pravi babilon je bil to. Še večja pe-

Birger Ruud,

prvak v skokih na IV. zim. olimpijadi

stroš pa je bila v noši, osobito kar se športne obleke tiče. Najrazličnejše barve, celo take, ki jih mi sploh ne prenesemo in potem pa tudi na najrazličnejše načine izdelane. Sploh si videl vse, kar si more predstavljati najbujnejša človeška domisljija. V tem pogledu je bilo dosti videti in oni, ki ljubi modno revijo, je tu prišel prav gotovo na svoj račun.

In organizacija?

Prvovrstna, na višku. Vse je funkcioniralo, vse je bilo na svojem mestu. Red in disciplina taka, da človek včasih res ni vedel, ali je bila olimpijada prirejena zaradi reda in discipline ali zaradi olimpijade same. Uniforma zraven uniforme, kontrola pri kontroli. Toda boljše je zahtevati pretiran red in pretirano disciplino, kakor bi pa zaradi malenkostnega nereda kaj ne funkcioniralo. Oglaševaki so pa imeli to napako, da so preveč rinili svoje v ospredje. Saj je razumljivo, da se vsakemu domači najljubši, vendar je treba tudi podčrtati uspehe

Ivar Ballangrud, najhitrejši drsalec v Ga-Pa

tujcev, kar velja v prvi vrsti za našega Smoleja. Če se v hitrici napravi pomota, to ni pri takem ogromnem aparatu nič čudnega, saj je napovedovalec opetovano zamešal Norvežane in Švede. Malo hujša je seveda napaka, če se navede pri našem Smoleju, katerega se tudi na progi ni omenjalo, da je Japonec. In če se to ponovi še v listih, potem, ko je že v oficijelni listi rezultatov izvedena korektura, pa postaja stvar že malo sumljiva.

Prišli smo v Ga-Pa, da tekmujeva z največjimi in najmočnejšimi narodi sveta. Domovina je poslala naše fante tja, da pridobijo našemu mladem športu novih lavorik. Častno ste zastopali naš šport in našo domovino in zato vam še enkrat: Najlepša hvala!

I. K—er.

Danes Ilirija: Hermes

podvezina nogometna tekma ob ??? na igrišču. Hermes z dobro predtekmo. Upamó, da nam bo današnja tekma nudila lep sport in da ne bo zopet vzrokov za kakršnekoli nešportne izpade. Sodil bo g. Camernik.

Promet z Nemčijo

V trgovinski pogodbi med našo državo in Nemčijo, ki je bila sklenjena dne 1. januarja 1934, je bilo med drugim tudi določeno, da se bo vsako leto sestala mešana komisija iz zastopnikov naše države in Nemčije, ki bo preletela ovire v medsebojnem prometu ter stavila predloge za izboljšanje na vseh poljih, ki so v zvezi s pogodbo. Taka komisija se doslej, če se ne motimo, še ni sestala, čeprav se opaža potreba.

Največ težkoč nastaja v našem prometu z Nemčijo zaradi ureditve plačilnega prometa. Dobili smo sicer novo ureditev plačilnega prometa s 15. januarjem 1936, o kateri so nekateri trdili, da bo postavila vse poslovanje med našo državo in Nemčijo na novo, trajno in boljše podlago. Toda že se kažejo nove težkoče po komaj enomesečni dobi. Zato se bo v Beogradu prve dni marca sestala pripravitelj omenjena mešana komisija, ki naj definitivno odstrani neprilike v prometu z Nemčijo. Seveda je vprašanje, kaj se da pravzaprav dokončno napraviti v teh težkih časih, ko se razmere tako hitro menjavajo in se pogoji za medsebojni promet menjajo takorekoč čez noč. Zato bi bilo potrebno, da se ta komisija sestane večkrat in vsakej skuša odstraniti neprilike v medsebojnem prometu.

Opozoril bi pa pri tej priliki še na važno dejstvo, katerega naj bi reševala dotična komisija. To je vprašanje tujkega prometa. Nemški tujski promet je za nas velike važnosti, razviti pa se ne more tako, ker smo v blagovnem prometu z Nemčijo itak aktivni in bi velik tujski promet z Nemčijo to aktivnost le še povečal. Zaradi tega so tudi dane deloma meje za razvoj tujkega prometa z Nemčijo. Golovo pa je, da se da v okviru današnji možnosti promet še lepo razviti. Lani je stavila naša Narodna banka za tujski promet z Nemčijo dvakrat na razpolago znesek po 10 milj. Din. Toda pogajanja glede tega so bila nekoliko prepozno zaključena in Slovenija ni imela pričakovanegega efekta od nemškega tujkega prometa, čeprav stoji Nemci na lepem mestu v naši statitiki. Zato bi bilo koristno, da se ta komisija zavzame za to, da se čimprej uredi vsi predpogoji, ki so potrebni za uspešen razvoj tujkega prometa med našo državo in Nemčijo, da ne bomo že sredi sezone, ko se bo to vprašanje urejevalo. To pričakujemo od te komisije.

Stanje naših kliringov

Po poročilu naše Narodne banke je znašal dne 20. februarja aktivni saldo v plačilnem prometu z Nemčijo 461 milj. (dne 13. februarja 462 milj. Din). Trgovina z nemškimi čeki je zelo živahna. Trguje pa se na borzi tudi z nekaterimi nakaznicami iz dobe pred 15. januarjem. Na račun A. torej iz dobe pred 15. januarjem imamo 21.5 milj. mark, na račun B. t. j. novem od 16. januarja dalje pa tudi že 4.3 milj. mark.

V kliringu z Italijo se saldo le polagoma zmanjšuje in znaša še 166 milj. Din (170.8 milj. Din). Zadnja izplačana aviza iz skupine pod 100 tisoč lir je bila izdana 16. oktobra lani.

Aktivni saldo z Bolgarijo je narastel od 195.000 na 451.000 Din, zadnja izplačana aviza ima št. 1038 (1038) z dne 18. januarja (18. januarja) in se je tako čakalna doba podaljšala od 27 na 33 dni.

Promet s Turčijo izkazuje za nas povečanje aktivnega salda od 1.925.000 na 2.012.000 Din. Zadnje izvršeno izplačilo ima št. 782 (780) z dne 9. decembra (9. decembra). Čakati je treba torej 72 (66) dni.

Banovinske finance v preteklem letu

Iz referatov za 7. redno zasedanje banskega sveta dravske banovine posnemamo o stanju banovinskih financ v preteklem letu podatke, ki se nanašajo na dobo od 1. aprila 1935 do 31. decembra 1935, torej za 9 mesecev proračunskega leta 1935-1936.

Dohodki banovin so znašali (v oklepajih proračunane vsote za vse leto 1935-36): doklade 27.66 (45.15) milj. Din, trošarine 20.8 (22.75) milj., takse 10.15 (13.45), nepobrane terjatve iz prejšnjih let 0.06 (1.0), razni dohodki 0.58 (1.3), skupno 59.24 (83.66), milj. Din. K temu pa je prišteti še dohodek kmetijskega sklada v znesku 0.51 (3.8) in cestnega sklada v znesku 3.95 (7.7), milj. Din.

Izdatki pa so bili naslednji: občni oddelek 3.93 (5.7), upravniki oddelek 0.42 (0.63), kmetijski oddelek 4.4 (9.4), prosvetni oddelek 3.94 (6.35), tehnični oddelek 19.18 (28.94), oddelek za socialno politiko in narodno zdravje 12.34 (17.02), finančni oddelek 11.3 (12.3), oddelek za trgovino, obrt in industrijo 1.45 (2.54) in rezervni kredit 0.43 (0.78), skupno 57.15 (83.65) milj., nadalje so znašali izdatki kmetijskega sklada 2.1, cestnega pa 4.2 milj. Din.

Obče znana

GOSTILNA**BALKAN**v Mariboru
Linhartova ulica**se prodaja**Vprašati pri g. Janko Kostajnsku,
trgovcu pri Sv. Martinu pri Vurbergu

Hiša

novozgrajena, solidno delana, enonadstropna, v kopalniškem mestu, oddaljena 1 uro s parobrodom od Sušaka, napredaj. V pritličju velika dvorana, soba in ostale pritlikline. Velika cementirana klet. V nadstropju 6 sob z 12 posteljami in ostalim inventarjem. Hiša je oddaljena 30 metrov od parobrodske postaje, z razgledom na morje. Zelo ugodna prilika za kupca, ker se v isti zgradbi nahaja tudi hotel in restavracija, ki bo napredaj na dražbi 29. februarja. Vrednost cenjena na 192.990 Din, najnižja ponudba 96.495 Din. Natančneje v upravi »Slovenca« pod št. 2464.

Uprava »Slovenca« Maribor

Koroška cesta 1

Podružnica: Aleksandrova 6

Prejemajo se oglasi in naročniki lista, izvršujejo vsi upravni posli in dajejo pojasnila ki spadajo v delokrog upravnosti lista.

S HAMBURG-AMERIKA LINIJO

PO DEZELAH

SREDOZEMSKEGA IN ČRNEGA MORJA**ORIENTVOŽNJA:**od 11. marca do 3. aprila 1936
Genoa—Haifa—Istanbul—Athen—Genoa**ORIENTVOŽNJA:**od 5. do 23. aprila 1936
Genoa—Haifa—Athen—Venezia**VOŽNJA V ČRNO MORJE:**od 25. aprila do 14. maja 1936
Genoa—Constanza—Batum—Athen—Venezia**VOŽNJA NA ATLANTSKE OTOKE IN ANGLUO:**od 16. maja do 4. junija 1936
Genoa—Tenerife—Madeira—Otok Wight—Hamburg

Potovanje se lahko plača z registermarkami.

Pojasnila, prospekte in karte dobite pri:

NEMŠKEM PROMETNEM URADU

Beograd, Knežev Spomenik 5

VL. PINTAR

Ljubljana, Tyrševa c. 1/III.

Tinčkove in Tončkove prigode

261.

Pota naših prijateljev se ločije.

Lahko si mislite, otroci, kako so se kapitan Mrhar, mornar Koki in kraljica Tinkatanka zavzeli, ko so zagledali plavajoči otok sredi reke in na njem drobni postaviti naših dveh ljubih prijateljev — Tinčka in Tončka! Kapitanu Mrharju se je ob tem pogledu kar brada naježila, tako se je zbal za usodo mladih dečkov.

»Zdaj se gotovo ne bomo videli nikoli več,« je žalostno zabundral predse in si naskrivaj otrl drobno solzico iz oči. »Uboga dečka! Tako rad sem ju imel.«

Tudi kraljica Tinkatanka se je storilo milo pri srcu, ko je morala mirno gledati, kako se otoček s Tinčkom in Tončkom čedalje bolj oddaljuje in izginja na obzorju. Najbolj pa je bilo seveda, hudo Primožku, ki je tako na lepem izgubil svoja najljubša prijatelja.

»Zbogom, zbogom, hrabra dečka!« so vsi štirje začeli klicati v daljavo in mahati z rokami. A njihovi klici so izzveneli v praznino. Tinček in Tonček svojih prijateljev nista več mogla ne slišati ne videti. Prepričana valovom reke, ki so ju gnali na milost in nemilost Bog ve kam, sta uboga dečka ždela na plavajočem otoku in štela zadnje ure svojega mladega življenja. Tako žalostno je bilo vse to, otroci, da se zdajle niti jaz, Kotičkov strček, ki tole pišem, ne morem več premagovati: že tri debele solze sem si obrisal izpod nosa — in že mi četrta sila iz oči... Ojoj, ojoj!

Gostilničarji,

ako hočete biti res zadovoljni — kupite trpežne, solidne in lepe stole

tovarne **Remec-Co, Duplica - Kamnik**

KLJUČ SVETA - ZA VAS JE PHILIPS RADIO APARAT

TYP A 944 A

Din 120⁰-
MESEČNO

Typ A 944 A 2+1 cevni radio prejemnik z vdelanim dinamičnim zvočnikom, skala z izpisanimi imeni postaj.

Cena Din 1995.—
na obroke naplačilo Din 159.—
in 18 obrokov po Din 120.—

TYP A 510 A

Din 270⁰-
MESEČNO

Prvovrstna izdelava

Nizke cene

Dolgoročno odplačevanje

Typ A 510 A 5+1 cevni oktodni superpozicijski prejemnik z vdelanim dinamičnim zvočnikom, avtomatična regulacija ladinga, skala z izpisanimi imeni postaj.

Cena Din 3825.—
na obroke naplačilo Din 278.—
in 15 obrokov po Din 270.—

ZAHTEVAJTE BREZPLAČNO PREDVAJANJE PRI ZASTOPSTVU

H. SUTTNER - LUBLJANA, Aleksandrova 6
CELJE, Aleksandrova 9

Oddamo:

poslovne prostore, samsko stanovanje, obstoječe iz dveh sob in kopalnice, ter komfortno štirisobno stanovanje z vsemi pritliklinami. — Poizve se: Uprava palače »Grafike«, četrto nadstropje.

Zelo ugodno!

Dražba gostilniškega posestva!

Dne 28. februarja ob devetih bo pri sreskem sodišču v Celju dražba gostilniškega posestva ge. Marije Hilgert na Sp. Hudinji. Izključna cena 100.000 Din (kavcija 20.000 Din, ki se lahko založi v vrednostnih papirjih na dan dražbe pri sodišču).

KLEPARSKA DELAVNICA**ANTON FUCHS**

Gospodsvetska c. 16 „PRI LEVU“

je za kleparska dela še vedno najcenejša in najsolidnejša

Telef. 38-12

Lepo žensko blago

po 5, 6 in 8 dinarjev dobite v Trpinovem bazarju, Maribor, Vetrinjska ulica št. 15.

Potnik

ki potuje po Sloveniji, Liki in Hrv. Primorju s svilo in tekstilnim blagom, želi premeniti sedanje mesto. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Dobro vpeljan«.

Ia krape

prodaja vsak petek na trgu v Mariboru Uprava graščine grofa Herbersteina, Ptuj.

Zahvala

Za vse izraze iskrenega sožalja, ki smo jih prejeli ob smrti našega nepozabnega soproga, očeta, tasta in strica, gospoda

Ivana Smolnikarja

šolskega upravitelja v pokoj

izrekamo vsem svojo najiskrenejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo č. duhovščini za tolažbo v boleznih in spremstvo na zadnji poti v Soštanju in v Celju, šolskemu upravitelju g. Martinu Vrečku in predsedniku šolske podružnice SPD v Soštanju g. Ivanu Sušlju za poslovnice govore, vsem stanovskim tovarišem in tovarišicam, mladinskemu zboru, ki je pod vodstvom g. Vrežeta zapel žalostinko, šolski mladini iz Zavodnje in Soštanj, ki je spremljala pokojnika na zadnji poti, okrajnemu šolskemu nadzorniku g. Pestevšku, cerkvenemu pevskemu zboru iz Vojnika za prelepe zadnje pozdrave ob odprtem grobu ter vsem darovalcem krasnih vencev in cvetja. Vsem skupaj še enkrat: Bog plačaj!

Soštanj, dne 21. februarja 1936.

Zalujoči rodbini Smolnikar in Novak.

Ludwig Ganghofer:

20

Grad Hubert

(Roman.)

France je pogledal kvišku v veliko okno. Kar zašliši za seboj lahko rožljanje in ko se je obrnil, je zagledal Bruknerja, s sklepano koso v eni roki in s kladivom v drugi. Kmetova postava je bila upognjena in nezaupno je meril lovca. »Kaj pa iščeš ti pri nas?«

»Bog daj, Brukner! Gonjača rabim za osem dni. Nimaš veselja? Grof ne plača slabo, štiri marke na dan.«

»Jaz, Gonjač? Kako se moreš kaj takega domisliti? Brazde v kmetovem obrazu so se poglobile. »Ali pa te je poslal Šiper?«

»Šiper?« Zdelo se je, da France ni razumel vprašanja. »Bog obvaruj! Kar sam si mi prišel na misel. — Torej? Moreš?«

»Nak!« Brukner je poizkušal ostrino kose in šel proti hišnim vratom.

»No, no, no! Pravkar sem si mislil, da bi ti malo zaslužka ne bilo zoprno.«

»No, Lenc,« se je vmešala Mali, »bodi pameten! Tritedes tamrk ni kar tako.«

»Pusti me pri miru!« Kmet je stopil na prag, meril lovca čez rame in ošabno rekel: »Hočeš še kaj?«

France je zardel, ostal je pa miren. »Govori, kakor hočeš, jaz ti ne zamerim!« Obrnil se je v stran ter pobožal z roko otrokovo glavo. »Bog te obvaruj, Mali! Pa drugič!« S komolecem si puško popravi, je odšel.

Mali je pogledala brata: »Toda Lenc? Kaj pa imaš?« Počasi je pristopil kmet k sestri. »Kaj pa hočeš s tem lovcom?«

»Zakaj pa? Kaj pa je?«

»Pazi se! Da mi ničesar ne začneš! To bi mi ne godilo!«

Mali se je vzravnila ter odložila na blazino otroka. Iz slabotnih ročic so padli nageljni na tla. »Nekaj ti bom povedala, Lenc: Pri sestri mi ni bilo slabo. Toda, na prvo besedo, da me brat rabi, sem takoj pripravila kovčeg. — Tvoji trije otroci naj bi ne opazili, da jim manjka mati. Sicer sem pa polnoletna in sem lahko prijazna s komur hočem. Ne vprašujem te po tem, kar imaš proti Francetu. France je bil moj tovariš. In to vedi, Lenc: taka sem bila vedno, da nisem nikoli dovolila skruniti svojih stvari.«

Pritisnila je otroka nase ter odšla mimo brata v hišo. V brezupni potrtosti je kmet gledal za njo. Kakor z neko slabostjo obseden, se je vlekel do klopi ter se spustil nanjo.

S sosednjega dvorišča je odmeval Francetov glas, ki je ogovarjal mladega fanta. Z njim je dobil lovca gonjača, ki ga je bilo še treba najeti. In zdaj sta šla v gore, k lovski koči, v kateri je grof Ege najrajši domoval, ker je bila sredi najboljšega kozjega lovišča.

France je imel pred seboj peturni pohod, najprej skozi bukove, kjer so se v listovju še svetlikali rumeni listi, nato skozi temno, hladno jelovje in široko brestovje. V neki planšarski koči je France počival ter pojužinal za skromno kosilo skledo mleka. Pri tem je našel družino.

V koči je stopilo mlado dekle, čigar brhki, okrogli jamičasti obraz je žarel od vročine. Njena čedna, k obilnosti nagnjena postava v napol mesni obleki je dajala na znanje, da je dobra prijateljica zrcala. Zeleni suknjeni klobuk, ki ga je nosila v roki, je bil okrašen z gorskimi rožami, a šopek alpskih rož je bil pritrjen na konico

palice. Zdelo se je, da ni nerada opazila tova. Medtem, ko je odlagala klobuk in palico na leseno klop, je pozdravljala z zaupnim migom svojih črnih oči.

»Bog naj, Lizika!« je prikimal France ter južinal dalje.

Stara planšarica, ki je stala pri ognju, je pogledala čez ramo; zdi se, da ji novi gost ni bil po volji. »Kako pride sem?« je mrmrala.

»Vedno ne moreš sedeti za strojem. Človek mora tudi zrak vdihavati. Sobni zrak mi ne de dobro. Zdaj sem v gorah!«

»Pojd?« jo je vprašala stara zbadljivo. »In čisto sama?« — »Da, stoj, to je škoda,« se je smehljala Lizika, da si videl med rdečimi ustnicami male blesteče zobe. »Nekaj se jih je že ponudilo za spremstvo. Toda vsak mi ne ugaja. Jaz sem izbirčna!« Vsedla se je na Francetovo stran, pritisnila roko na njegov komolec ter pokukala v skledo. »Si vse pocmakal? Čisto nič nisi pustil zame?«

»Naka, čisto nič!« France je vstal ter postavil prazno skledo na klop.

»Kam pa hitiš? Posedi vendar in dajva se malo pogovoriti!«

»Mudi se mi!« Lovca je pograbil puško in šel.

»Neotesane! To ti moram povedati!« se je kujala Lizika, medtem ko se je planšarica zadovoljno hehetala predse. Nato je starka stekla za lovcom. Za kočjo ga je došla, glasno se smejoč v predpasnik. »To si pa res lepo odpravil. Takšno! Njen oče čisto nič ne ve in Caver je drugače vendar pošteni. Kaj vse govoriš ljudje o dekletu. Takšna nemoralnost, kakršno ima to dekle? Boš videl, ne bo dolgo in prišel bo nekdo sem, takle mestni nališpanec, s katerim si bo dala sestaneke...!«

Samo še teden dni trajajo ugodnosti, ki jih nudi Jugoslovanska knjižarna v Ljubljani s svojimi lepe in zanimive knjige po izredno nizkih cenah in na mesečne obroke. — Pišite takoj po 16 strani obsegajoči, ilustrirani prospekt!

BELI TEDEN

- 12-1 Batist v raznih barvah za žensko perilo, meter **Din 7-**
12-6 Tenis flanela za perilo, meter **Din 5'50**
12-8 Flanela za domače halje z raznimi pisanimi vzorci, šir. 70 cm, meter **Din 9'50**
12-10 Švicarski markizet za zastore v beli in ekri barvi, šir. 110 cm, meter **Din 15-**
šir. 150 cm **Din 20-**
- 12-2 Tusor-popelin v vseh barvah za žensko perilo, meter **Din 10-**
boljša vrsta **Din 12-**
12-7 Enobarvna flanela v vseh barvah, meter **Din 6'50**
12-9 Modrotisk za predpasnike, širina 80 cm, meter **Din 7-**
12-11 Švicarski ovirnati markizet bel in ekri, širina 110 cm, meter **Din 17-**
šir. 150 cm **Din 24-**

Komur je do cenejšega nakupa, naj takoj zahteva
brezplačni slovenski cenik

Kastner & Ohler
Zagreb.

Največja trgovska in odpremna hiša v Jugoslaviji.

HERSAN CAJ ZDRAVJE

s pomočjo zdravilnih svojstev raznih zelišč se dobi, ako se uživa

„HERSAN ČAJ“

mešanica posebnih zdravilnih zelišč po sestavi zdravnika R. W. Pearsona, šef-zdravnika v Bengaliji (Angleška Indija).

Po večletnih izkušnjah je neovrgljivo dokazana velika vrednost

„HERSAN ČAJ“

in to z nedvomnim uspehom pri obolenjih zaradi poapnenja žil, pritiska krvi, pri ženskih boleznih, pri menstruaciji (menjanju mesečnega perila), migreni, revmatizmu, obolenju obisti, jeter, motnjah v želodcu, zastrupljenju, zapeki, protinu (gihu), črevesnih boleznih, hemoroidih, zgagi in pri čezmernem odebelenju.

„Hersan čaj“ se dobiva v vseh lekarnah. Poučno knjižico in vzorec Vam pošlje zastonj:

„RADIOSAN“, Zagreb, Dukljaninova 1

Reg. S. št. 14001 z dne 6. VI. 1934

+ V globoki žalosti naznanjamo vest, da nas je naš nad vse ljubljeno oče, stari oče in ded, gospod

Josip Debelak

sedlar in tapetar

22. februarja ob desetih dopoldne, v 83. letu starosti, za vedno zapustil. Pogreb draga pokojnika po v ponedeljek 24. februarja ob desetih dopoldne iz hiše žalosti, Sv. Jurij ob Taboru, na domače pokopališče. Sv. Jurij ob Taboru, dne 22. februarja 1936.

Žalujoči ostali.

Vsemogočni je po dolgem trpljenju, v 90. letu starosti, prevideno s sv. zakramenti, odpoklical v večnost našo dobro mamo, staro in prastaro mamo, taščo in teto, gospo

Uršulo Roth roj. Leutz

Pogreb blage pokojnice bo v ponedeljek ob pol treh popoldne iz hiše Resljeva cesta št. 1 na pokopališče k Sv. Križu. Zadušnica za rajnko bo v petek, dne 28. februarja 1936 ob pol osmih zjutraj v cerkvi sv. Petra.

Ljubljana, Litija, Dunaj, Graz, dne 22. februarja 1936.

Josef Roth, dvorni svetnik, sin; Ana Pettau, Amalija Stibeneč, Marija Roth, Antonija Strzelba, Irma Roth, hčere — in vse ostalo sorodstvo.

+ Umri je danes po daljšem trpljenju, previden s tolažili svete vere, naš nepozabni soproj, brat, svak in stric, gospod

Jakob Grilc

posestnik

Predraga pokojnika spremlimo k večnemu počitku v ponedeljek 24. t. m. ob desetih na pokopališče na Brezjah. Brezje, dne 22. februarja 1936.

Nežka Grilc roj. Finžgar, soproga, Marija Kušar, sestra, in ostalo sorodstvo

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem javljamo žalostno vest, da nas je naša ljubljena soproga in mati, gospa

Jožefa Šuštersič

soproga gostilničarja pri »Slepem Janezu«

danes, v 45. letu starosti, boguvdano za vedno zapustila. Pogreb nepozabne pokojnice bo v ponedeljek, dne 24. februarja 1936 ob pol štirih popoldne iz hiše žalosti, Zapuže št. 13, na pokopališče v Dravljah.

Zapuže, dne 22. februarja 1936.

Žalujoči soproj in otroci.

Zapustil nas je za vedno naš dobri oče, stari oče in tast, gospod

Andrej Horvat

poštni ekspeditör v pokoju

Pogreb draga pokojnika se bo vršil v ponedeljek, dne 24. februarja 1936 ob štirih popoldne iz hiše žalosti, Rožna dolina, cesta IV, št. 6, na pokopališče Vič.

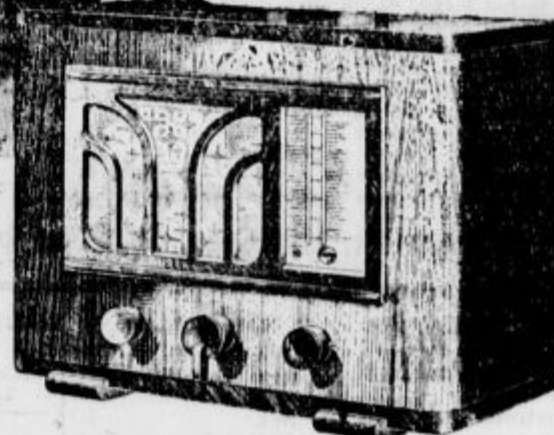
Ljubljana, dne 22. februarja 1936.

Žalujoči ostali.

Priljubljen in
poznani kot
filmska
zvezda

TIP 510

PHILIPS RADIO

samo Din 232- mesečno

LIPSKI POMLADNI SEJEM 1936

začne 1. marca

60% popusta na vseh nemških državnih železnicah

Obvestila, tudi za nabavo cenejših register mark daje: Časni zastopnik

ING. G. TÖNNIES, LJUBLJANA, Tyrseva 33
Telefon 27-62
ali

ZVANIČNI BIRO LAJPCISKOJ SAJMA, BEOGRAD Knez Mihajlova 33

Zahvala

Vsem, ki so nam ob prebridki in nenadni izgubi našega iskreno ljubljenega brata in strica, gospoda

Franca Stuparja

ravnatelja Kmetijske družbe v p. in najstarejšega slovenskega esperantista

izrekli sožalje, se najiskrenejše zahvaljujemo. Posebno se zahvalimo pred. duhovščini, zastopnikom Kmetijske družbe, zastopnikom Ljubljanskega esperantskega kluba, posebno predsedniku kluba g. Kozlevčarju za tako lep nagrobni govor, gospej Rohrmannovi, šolskemu vodstvu vodiškemu za spremstvo pri pogrebu in vsem zastopnikom raznih korporacij; nadalje vsem darovalcem prekrasnih vencev in šopkov ter končno vsem, ki so spremlili blagega pokojnika na njegovi zadnji poti.

Najlepša hvala vsem in za vse!
Vodice, dne 21. februarja 1936.

Žalujoča rodbina Stupar.

Zahvala

VSI, KI STE SKRBELI ZA ZDRAVJE NAŠEGA LJUBEGA POKOJNEGA, GOSPODA

Franca Merljaka

sreskega prosvetnega referenta

IN VSI, KI STE GA POČASTILI S PETJEM, GOVORI, CVETJEM IN SPREMSTVOM, SPREJMI TE NAŠO SRČNO ZAHVALO!

V LJUBLJANI, DNE 22. FEBRUARJA 1936.

Žalujoči ostali

Zahvala

Vsem, ki ste nam izrazili sožalje, darovali cvetje, spremili na zadnji poti našega nepozabnega očeta, soproga itd., gospoda

Ivana Jalena

se najtopleje zahvaljujemo

Posebno zahvalo pa smo dolžni dr. Volbanku za njegovo požrtvovalno pomoč tekom dolgotrajne bolezni, č. g. duh. svetniku Lavtižarju za njegove plemenite, priateljske obiske, njemu in č. g. kanoniku Volcu za toplo občutene poslovilne besede, obema pevskega zboroma za tolažilne žalostinke. Zahvaljujemo se g. sreskemu načelniku dr. Vrečarju, županu g. Pintbahu, občinskemu odboru Rateče, gasilnim društvoma Rateče in Belapeč, Sportnemu klubu Rateče in šolski mladini za spremstvo na poslednji poti. Dolžni smo zahvalo številnim poslovnim in stanovskim tovarišem pokojnika, ki so mu izkazali zadnjo čast. Dolžni smo zahvalo oblastem tostran in onstran meje, ki so omogočile spreved na domače pokopališče. Izraziti moramo svojo hvaležnost vaščanom iz Rateče, ki so pokazali posebno sočustvovanje in ki so dan pogreba spremenili v svečan praznik.

Rateče, dne 22. februarja 1936.

Žalujoči ostali.

Mali oglasi

Za damske obleke, plašče in kostume

poročamo sledeče vrste blago na pr.:

Crep de Chine v vseh glavnih barvah	od Din 24'— naprej
Flamisol marocen, crep-satin	" 32'— "
Volneno blago, 70 cm šir.	" 18'— "
Volneno boljše vrste, 100 cm šir.	" 26'— "
Fino volneno, 130 cm šir.	" 55'— "
Kamgarni za kostume v črni, rujavi, modri in sivi barvi, 140 cm šir.	" 65'— "
Perilno blago za vsakdanje obleke	" 10'— "
Lister za predpasnike	" 45'— "
Boljši kloti za halje in predpasnike	" 18'— "
Kretoni za predpasnike	" 10'— "
kakor tudi vse vrste blago za različne podlage, po najnižjih cenah	

F. I. Gorčar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29

Stanovanja

Trisobno stanovanje
opremljeno, s kuhinjo, kopalnico, vrtom, na periferiji Bleda, se odda za vse leto ali več let v najem. Ponudbe na Aloma Company d. o. z., Ljubljana pod št. 2174. (č)

Podstreš. stanovanje
blizu magistrata, dvorišče na stran, predstava, kuhinja, soba, oddam s 15. III. ali I. IV. solidni in mirni stranki. - Ponudbe upravi »Slovenca« pod »2-3 odrasle osebe« 2430. (č)

Enosobno stanovanje
oddam. Jurčkova pot 101, Ljovica. (č)

Dvosobno stanovanje
oddam. - Toplice št. 19, Zagorje ob Savi. (č)

Enosobno stanovanje
oddam z marcem odraslim osebam. Rožna dolina, Cesta II. št. 9. (č)

Trisobno stanovanje
kopalnica, vrt, balkon, parket, takoj oddam za 650 Din. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 2493. (č)

Trisobno stanovanje
velika predstava, poselska soba, kopalnica, plin, elektrika, oddam takoj ali pozneje. - Dvočakova 3. Poizvedbe pri hišniku. (č)

Sobe

Opremljeno sobo
takoj oddam solidnemu gospodu. Ljubljana, Verstovškova ulica 11. (s)

Prazno sobo
oddam takoj ali s 1. III. v podaljški Riharjeve ul. (s)

Lepo sobo
novo opremljeno, s posebnim vhomom in uporabo kopalnice - oddam mirnemu in treznemu gospodu. - Naslov v upr. »SL.« pod št. 2447. (s)

Prazno sobo
v Dukičevem bloku oddam dami. Naslov v upr. »Slovenca« pod 2511. (s)

Opremljeno sobico
oddam boljši osebi. Vodovodna 5. I. nadstropje. (s)

Prazno sobo
pripravno za šteditelj - takoj oddam. Cesta na Loko 22. (s)

Radio

Tricevni radio
zelo poceni prodaja Havliček, Rob. Dolenjsko. (i)

Auto-motor

Če avto svoj stari prodajalci ali motorja bi znebil se rad, brž kupca ti mnogo prižene Slovenčev najmanjši inserat

Avto-bus Turino-Fiat
20 sedežni, malo rabljen, prodam. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Ugoden nakup« št. 2418. (f)

Tritonski tovor, avto
prodam, tudi na knjižice. Naslov v upr. »SL.« pod št. 2487. (f)

Tipovni avto »Ford«
tipa 1931, še v dobrem stanju, napredaj eventuelno tudi za vrednost posameznih delov. Cesta 29, oktobra št. 24. (f)

Tovorni avto
dve in pol tonski Chevrolet, novejši tip, prodam tudi na obroke. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 2516. (f)

Stroji za plisiranje

vseh velikosti po najugodnejših cenah. Brezobvezne ponudbe pošlje

A. Guttmann - Zagreb - Martičeva 4
Tel. 58-21 Specijalna trgovina tekstilnih in ostalih šiv. strojev

Ženitbe

Boljši obrtnik
in posestnik želi poročiti do 30 let staro gospodično, ki bi imela primerno doto v gotovini. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Sreča« št. 2322. (ž)

Mizar
srednjih let, želi poročiti gospodično z okrog deset orali posestva. Ponudbe upravi »Slovenca« Maribor pod »Poroka«. (ž)

Obrt

Kot družabnica
s kapitalom pristopim h gospodični ali gospej. V poštev pride trgovina z mešanim blagom, event. trafika. Ponudbe upravi »Slovenca« Maribor pod »Zanesljiva«. (t)

Vnajem

ODDAJO:
Pisarniške prostore
lepe, sestojče iz 6 sob in pritliklin, oddamo za ugodno ceno blizu palače Banske uprave. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 2371. (n)

Fotoateljé
se ugodno odda v Trziču. Ponudbe: Jug. fotograf - Kranj. (n)

V najem se odda
trgovski lokal s lepim stanovanjem (hišo), velikim vrtom in posestvom v trgu Sevnica - ob ugodni priliki se nudi tudi napredaj. Natančnejše informacije daje Hranilnica in posojilnica v Sevnici. (n)

Gostilno
dobro vpeljano, center Ljubljane, oddam takoj v najem s kompletnim inventarjem in nizko namernino podjetnemu gostilničarju. Ugodna prilika! Naslov v upr. »SL.« pod št. 2448. (n)

Gostilno
oddam takoj zelo ugodno v najem ali na račun. Ponudbe podruž. »Slov.« v Celju pod značko »Letovišče« št. 2407. (n)

Lokal
v sredini mesta, oddam takoj ali pozneje. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 2482. (n)

Pisarniški lokal
(2 sobi), tik sodišča, pritličje, event. souporaba telefona, se odda. Vprašati telefonično 24-61. (n)

Njivo
blizu Sv. Križa oddam v najem. Poizve se: Sv. Petra cesta 34. (n)

Veliko, suho klet
pripravno za skladišče - takoj oddam. Poizve se v trgovini Strojanski, Pred škofijo 21, Ljubljana. (n)

Pekarno
oddam s 1. marcem v najem. Eksistencija sigurna. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca«. (n)

ISČEJO:
V najem vzamem
dobro ideji vinotoč, bufet ali gostilno za točenje prvovrstnega ljutomerskega vina. Kavcije zmožen zakonski par. Lastna koncesija. - Naslov v upr. »Slov.« pod št. 1976. (m)

Lokal
iščem v sredini mesta. - Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Sredina mesta« št. 2077. (m)

Glasba

Pozor pevska društva
šole in cerkve! Harmonije od 2000 Din, pianine 8500, 10.000, 12.000 Din dobavlja Tvorica Ivan Kacin, Domžale. Popravila, uglašanje, izposojevanje najceneje. Zaloge materiala, strun itd. - Naročila se sprejemajo: Komenskega ulica 26/II. Zahtevajte cenik! (g)

Stare instrumente
za godbo na pihala - kupimo. Ponudbe pošliti na Gasil. četo v Pilštajnu. g

Črn pianino
žel. konstrukcije, malo rabljen, primeren za večji lokal, prodam. - Kos. Idrijska 3. (g)

Izdelovalnica harmonik
Zahtevajte cenik!

FR. LUBAS
in sin
Ljubljana, Tyrševa c. 36

Denar
Hranilne knjižice

vseh zavodov lahko prodaste ali kupite proti takojšnjemu plačilu - najugodnejše potom Trg. ag. bančnih poslov Planinšek Alojzij, Ljubljana, Beethovnova ul. 14-I. telefon št. 35-10. (d)

Hranilne knjižice
vseh zavodov, in vrednostne papirje kupujemo in prodajamo najugodnejše. - Invalidska Zadruga, Zagreb, naš zastopnik za Dravsko banovino: Adamič, Ljubljana, Gosposvetska c. št. 8. Telefon 32-86. (d)

Hranil. knjižice
vseh bank in hranilnic kupimo ter plačamo takoj. Bančno kom. zavod v Mariboru. (d)

Posojila
vezana na štednjo in večletno odplačevanje, dobi vsaka kredita zmožna oseba. Brezplačno zavarovanje za slučaj smrti. Banka in štedionica d. d. Krap. Toplice. - Glavni zastopnik za dravsko banovino: Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12. - Pismeni odgovor 3 Din znamke. (d)

Družabnika
z večjim zneskom sprejem v večjo trgovino v svrhu razširitve obratovanja. Ponudbe upr. »SL.« pod »Gorenjsko« 1990. (d)

Hranilne knjižice
prodaste ali kupite najboljše potom mote pisarne Solidno poslovanje! Priložite znamko! Rudolf Zoré, Ljubljana. Gledališka ul. 12. Telefon 38-10. (d)

Posojila
na vložne knjižice daje Slovenska banka Ljubljana. Krekov trg 10. (d)

Vložno knjižico
Meetne hranilnice Ormož, za 120.000 Din, prodam za ca. 52%. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Meetna« št. 2463. (d)

Pravkar došla

prava erfurtska semena

uradno preizkušena
katera dobite v trgovini

M. Vidmajer,
Cankarjevo nabrežje 3, — in na stojnici Nabrežje 20. septembra, poleg tromostovja.

Za hranilne knjižice

Ljudske posojilnice, Banovinske hranilnice in Meestne hranilnice v Ljubljani imam več kupcev, ki iste izplačajo takoj v gotovini po najvišji ceni. - Zglasite se v moji pisarni: Alojzij Planinšek — trg. agent, za bančne posle, Ljubljana — Beethovnova ul. 14/I, telefon 35-10. (d)

Iščemo posojilo

v gotovini, kratkoročno ali dolgoročno, proti prvovrstnemu jamstvu industrijskega podjetja in dobremu obrestovanju. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Sigurno naložen denar« št. 2274. (d)

Hranilno knjižico

Kmetijske posojilnice ljubljanske z vlogo 100.000 Din — zamenjam za knjižico Ljudske ali Meestne hranilnice. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 2305. (d)

Kateri stavbenik

bi hotel sezidati v Ljubljani na delno obročno odplačilo endoruzinsko hišo? Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Garancija« 2328. (k)

Kupim vlož. knjižico

Meestne hranilnice Ormož, do 60.000 dinarjev. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Gotovina« št. 2356. (d)

10.000 Din kavcije

dam ali posodim onemu, ki mi preskrbi stalno službo. Ponudbe upravi »SL.« pod »Jamstvo« št. 2471. d

Vojno škodo

(Ratna šteta), obligacije meestne občine ljubljanske in hranilne knjižice takoj lahko prodaste po najvišji ceni proti gotovini potom trg. agent. bančnih poslov Alojzij Planinšek, Ljubljana, Beethovnova ul. 14-I. telefon št. 35-10. (d)

Vse bančne

in kreditne posle, nakupe in prodaje lahko uredite najugodnejše potom Trgov. ag. bančnih poslov Alojzij Planinšek, Ljubljana, Beethovnova ulica št. 14-II. palača »Dunav«. Telefon št. 35-10. (d)

4000 Din dam

tistemu, ki mi pripomore do stalne službe. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Stalna služba« št. 2380. (d)

Hranilno knjižico

Celjske meestne hranilnice za 15.000 Din — prodaja Uplaznik Helena, Sv. Lovrenc 47, Sv. Pavel pri Preboldu. (d)

Živali

Harcer kanarčke
dobre pevce in plemenite samice poceni prodam. — Celovška cesta 53, Šiška. (o)

V oglasnem oddelku

»Slovenca« dvignite sledeče ponudbe:

Bodočnost 2100
Denar 1676
Dobro zaslužek 1850
Dobro mleko 2065
Dobrosrčen 1093
Dravska banovina 1975
Gorenjska stran 1245
Izburjen 1337
Lepa lega 2106
Ljubljana-mesto 1979
Malo kapitala 1743
Mirna stran 2050
Mirna in zanesljiva 927
Okolica 1459
Pohišto 2158
Pošten 1820
Pridna in poštena, Višnjica gora
Skromna 1747
Stavbna parcela 95-1852
Takoj 1486
Točnost
Ugodno 1708
Velika promet 1681
Vesela pomlad
Zanesljiv in točen 1362
Zavarovalnica 908
Zelo ugodno 1522

Kupimo

zelo visok cenab
CERNE, uvelit, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3

Cunje

krojaške odrezke, tekstilne odpadke, ovčjo volno, kupi vsako množino
Arbeiter, Maribor.
Dravska 15.

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne krone

kupujem oo najvišjih dnevnih cenah.
A. KAJFEZ
urur
Ljubljana, Miklošičeva 14

Kupim pletilni stroj
št. 4 ali 6, 50 do 80 cm širok. Korun, židani most.

Apno

10 vaonov, kupim sukcesivno skozi sezono. Zahtevam debelo, celo blago, kapaciteta 30 kubikov. Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 2316. (k)

Voz

tovorni, lahek samček — kupi Ahlin, Koseze 3 — Ljubljana VII. (k)

Hladilno napravo

rabljeno, za posameznega mesarja, velikost ca. od 250 do 300 kg mesa, kupim. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Hladilna« št. 2273. (k)

Pisalni stroj

manjši, dobro ohranjen - poceni kupim. Ponudbe z navedbo cene upr. »SL.« pod »Brezhiben« 3400. k

Sodarsko orodje

dobro ohranjeno, kupim. Homan, Strazišče pri Krav. Hnu. (k)

Zastavne liste in srebro kupiti

Grajski urar v Mariboru
Lastna popravilnica.

Pohišstvo

Spalnico

iz trdega lesa, skoraj novo, ugodno prodam. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 2457. (s)

Zaradi selitve

ugodno prodam novo mehko spalnico ali zamenjam za drugo blago. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 2469. (s)

Objave

Dražbeni oklic

Dne 20. marca 1936 ob 9.30 bo pri okr. sodišču v Vel. Laščah dražba poslastva Ivana Levsteka v Mal. Laščah št. 27. Poslastvo obstoji iz hiše, v kateri se izvršuje gostilnijska obrt, gospodarskih poslopj, 6 gozdnih, 7 travniških in 6 njivskih parcel ter 1 pašnika. Redi se lahko 6 glav živine. (o)

V oglasnem oddelku

»Slovenca« dvignite sledeče ponudbe:

Bodočnost 2100
Denar 1676
Dobro zaslužek 1850
Dobro mleko 2065
Dobrosrčen 1093
Dravska banovina 1975
Gorenjska stran 1245
Izburjen 1337
Lepa lega 2106
Ljubljana-mesto 1979
Malo kapitala 1743
Mirna stran 2050
Mirna in zanesljiva 927
Okolica 1459
Pohišto 2158
Pošten 1820
Pridna in poštena, Višnjica gora
Skromna 1747
Stavbna parcela 95-1852
Takoj 1486
Točnost
Ugodno 1708
Velika promet 1681
Vesela pomlad
Zanesljiv in točen 1362
Zavarovalnica 908
Zelo ugodno 1522

Službe iščejo

Samostojna kuharica

starejša, skromna in poštena, išče službo k dobri rodbini s 1. marcem ali takoj. Cenjene ponudbe pošliti upravi »Slovenca« pod »Dobra kuharica« št. 2255. (a)

Ekonom

mlad, trezen in pošten, z večletno prakso — išče službo. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 2239. (a)

Dekle

pošteno, zanesljivo, vajeno šivanja, kuhanja ter hišnih del, išče službo k manjši, mirni krščanski družini. Pismene ponudbe upravi »Slovenca« pod »Poštena« št. 2307. (a)

Brezposelna učiteljica

gre kot vzgojiteljica eventuelno kot gospodinjica pomočnica. Ponudbe upravi »Slovenca« Maribor pod »Takoj«. (a)

Mlinarski pomočnik

izredno izvežban v valčnem mlinu - išče službo. Položi več tisoč dinarjev kavcije, eventuelno vzame mlin tudi v najem. - Ponudbe podružnici »SL.« v Ptuj pod št. 2394. (a)

Gospodična

poštena in pridna, zna šivati, govori tudi hrvaško in nemško, išče mesto k otrokom; gre tudi čez dan. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Vestna« št. 2423. (a)

23-letna gospodična

s trg. akademijo (prav dobro), z 1-letno prakso, z znanjem slovenskega, srbohrvaškega in nemškega jezika s stenografijo, francoskega in angleškega jezika v govoru in pisanju in strojeopisja, išče primerno službo v večjem podjetju. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Prima reference« št. 2399. (a)

Inkasant

Tvrdkam in trgovcem sporočam, da prevzamem inkaso za Ljubljano in okolico proti majhni odškodnini in polni garanciji. Ponudbe upr. »Slov.« pod »Pošten inkasant« št. 2403. (a)

Tovarniška delavka

23 let stara, išče zaposlenje v Ljubljani ali Kranju. Cenj. ponudbe upr. »SL.« pod »Delavka« št. 2404. a

Trgovec

galanterijskega blaga in kratke robe, ki vodi agenturno in komisijsko pisarno, išče zastopstvo sličnih predmetov. Ponudbe pošliti na: Mirko Lončarič, Zagreb, Meduličeva ulica št. 30. (a)

Boljša gospodinja

išče službo. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 2458. (a)

Kletar

dobro aranžer, z dolgoletno prakso, išče službo v hotelu ali bufetu. Pismene ponudbe podružnici »Slovenca« Celje. (a)

Prodajalka

z večletno prakso v trgovini z mešanim blagom, z dobrimi spricjevali, marljiva in vestna, išče mesto. Ponudbe podružnici »Slovenca« v Celju pod značko »Vestna«. (a)

Absolventka

gospodinjke šole — išče primerno zaposlitev. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 2467. (a)

Službo dobe

Zastopnike

za prodajo posmemalnikov, brzoparilnikov itd. iščemo »Persons«, Ljubljana, poštni predal 307. (b)

Prodajalko

Gospa V... pove to Gospe M....

a gospe M. gospe S. in hitro je novica vsem na jeziku. Zaupljive, kakršne že so ženske, čutilo potrebo, da vsako reč, ki je zares dobra, dalje priporočajo. Samo tako si je mogoče razlagati dejstvo, da dandanes na milijone žensk uporablja reformne vložke »Camelia«. Vse so spoznale, da je s pomočjo »Camelie« rešen važen problem, ki je ženske od nekdaj

razburjal in oviral. Ali bi se moderna ženska, ki ima kaj smisla za higieno in estetiko, še mogla ravnati po zastarelih, nehigijenskih metodah? Debeli sloji najfinije puhaste »Camelia« vate iz staničevine jamčijo za največjo sposobnost vpijanja in za diskretno anihiranje. A »Camelia« pas jamči za varno nošnjo in za prosto gibanje.

Camelia

Idealni reformni vložki in pasovi za dame

Domači izdelek

Vložki:
populär 10 kosov . . . Din 24.—
special 5 12.—
Pasovi:
iz sukca 20.—
svileni, ozki 20.—
svileni, široki 26.—
svileni, frote 26.—

Pazite na modri originalni zavoj!

Dobiva se v vseh trgovinah s higijskimi potrebščinami. Drugače, na vprašanje, Vam sporoči najbližnja dobavitelja Rave d. d., Zagreb

Posedstva

Droben oglas v »Slovenu«
posredstvo iz hitro prodaja;
če ne želite, da bi se vaša
pač kupca ti s knjižico (la

Realitetna pisarna
Adamič Albin
Ljubljana, Gosposvetska 8
Telefon int. 32-86

Hiše, vile, posedstva in parcele
v največji izbiri. Uspešno
in kulturno posredovanje
pri nakupu, prodaji in za-
menjavi nepremičnin.

Uprava hiš in posestev
zanesljivo po dogovoru.

Stanovanja in lokali
v veliki izbiri. - Hišnim
lastnikom oddajamo brez-
plačno.

Hranilne knjižice
Posredujemo nakup in pro-
dajo.
Posejila
vseh vrst preskrbujeemo.

Parcela
blizu trnovske cerkve —
naprodaj. Poizve se: De-
vinska 5. (p)

Dve parceli
ugodno prodam. Ponudbe
upravi »Slovenca« pod
»Lepa lega« št. 2106. (p)

Stavbno parcelo
500² m, na zelo lepem
kraju, prodam. Aljaževa
št. 8, Sp. Siška. (p)

Stavbno parcelo
ca. 600 m², v Ljubljani —
stan in dom — prodam.
Sušnik Cecilija, Postojns-
ka 12. (p)

Novozidana vila
enonadstropna, 6 stano-
vanjskih prostorov, vrt,
tik Mirja — naprodaj za
250.000 Din. — Ogled
dnevno od 14. do 15. ure
na Emonski cesti št. 25. p

Posestvo
srednje veliko, v bližini
mesta ali v večjem pro-
metnem kraju na deželi
kupim. Ponudbe na na-
slov: Korže Stanko, Po-
nikva ob j. ž. (p)

Hiša
z nekoliko zemlje, tik dr-
žavne ceste, pripravna za
obrnika ali upokojenca,
20 minut od postaje Sv.
Peter v Sav. dolini, takoj
naprodaj. Cena 35.000 Din.
Helena Obreza, Sv. Peter
v Savinjski dolini. (p)

Hišo z vrtom
v Celju, na Zg. Hudinji —
prodam. Naslov v podruž-
nici »Slovenca« Celje. (p)

Nova hiša z vrtom
naprodaj, 20 minut iz me-
sta ob Mariborski cesti.
Cena 32.000 Din. F. Va-
novšek, Lastni dom 18 —
pri tovarni Westen, Celje.

Hiša
na prometni točki, pri-
pravna za trgovino ali go-
stilno — z okoli 8000 m²
zemlje — naprodaj. Več
se poizve: Ladja 13 — p.
Medvode. (p)

Kupim hišo ali vilo
v mestu ali v neposredni
bližini mesta. — Cena do
250.000 Din. Plačam v go-
tovini. — Ponudbe upravi
»Slovenca« pod št. 2323.

Posestvo
9 ha, ob državni meji na
prehodu, novozidana hiša,
gospodarsko poslopje, pri-
pravno za specerijsko tr-
govino, naprodaj. Mlin —
stroji na vodni pogon. Pri-
merno za upokojenca. Na-
slov v upravi »Slovenca«
Maribor št. 376. (p)

Štiristanovanjsko hišo

s trgovskim lokalom pro-
dam na Jesenicah, Kralja
Petra cesta 15. — Curk
Franc, Frankopanova 11,
Maribor. (p)

Hiša z vrtom
naprodaj. Nova vas pri
Mariboru, Bolfenkova 19.

Letoviški penzion
Planina nad Jesenicami,
1200 m nadmorske višine,
obstoječa iz enonadstropne
hiše, raznih gospodarskih
poslopij in 40 orolov za-
okroženega posestva, po-
naprodaj na javni dražbi
dne 7. marca 1936 ob 10.30
pri sodišču v Kranjski go-
ri. Sezona zimska in let-
na! Ostala pojasnila daje
notarska pisarna v Kranj-
ski gori. (p)

Parcelo
ca. 400 m², nasproti stare
remize, prodam. — Franc
Fister, Zaloška cesta 10,
Ljubljana. (p)

Naprodaj nova hiša
s petimi prostori, voda v
kuhinja, 25 sadnih dreves,
vinograd za 400 l vina,
četrt ure od farnе cerkve,
pri državni cesti. Cena
18.000 Din. Franc Srebot,
Sv. Križ pri Litiji. (p)

Hišo
z gostilniško obrtjo, 25.000
m² zemlje, pri Trbovljah,
prodam. Ponudbe podruž-
nici »Slovenca« v Trbovljah
pod »Prometna točka« 2395.

Enonadstropna hiša
tristanovanjska, naprodaj
iz proste roke na Kode-
ljevem. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 2417. (p)

Tristanovanjska hiša
z vrtom, v Zelenci jami —
naprodaj. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 2409. (p)

Štiristanovanjska hiša
novozidana, pet minut od
travmaja — poceni napro-
daj. Cena 85.000 Din. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 2442. (p)

Dvostanovanjska hiša
z vrtom, primerna za vsa-
ko obrt, poleg glavne ce-
ste, poceni naprodaj —
Ljubljana, Selenburgova
ulica 7, I. nadstr. (p)

Dvostanovanjska hiša
s klavnico in mesnico,
blizu farnе cerkve —
ugodno naprodaj na Izla-
kah pri Zagorju ob Savi.
Pojasnila daje Ljudska
hran. in pos. v Zagorju
ob Savi. (p)

Lepe sončne parcele
naprodaj. Hradeškega ce-
sta 8. (p)

Parcelo
ob kamniški železnici pod
Ljubljano, ugodno pro-
dam. Prevzem hipoteke
ali hranilne knjižice. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 2428. (p)

Stavbo za pekarijo
nedovršeno, dam v najem
ali prodam. Prevzem hi-
poteke ali hranilne knji-
žice. Okolica Ljubljane. —
Naslov v upravi »Slovenca«
pod št. 2429. (p)

Razglas
Franc Pleško iz Smihela
št. 8 proda malo posestvo
z gospodarskim poslopjem
v Regri vasi št. 37 v ne-
deljo, dne 1. marca 1936
ob 3 na javni dražbi na
licu mesta. — Cena 20.000
Din. Dražbeni pogoji so
pri prodajalcu. (p)

Novo hišo
z vpeljano elektriko in
velikim vrtom, eno po-
stajo od Ljubljane — pro-
dam za 58.000 Din. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 2402. (p)

Hišico

dvostanovanjsko, v Stoži-
cah — poceni prodam. Več
se izve v gostilni pri Ur-
bančku danes od 9. ure
naprej. (p)

Hišo
oddam proti preskrbi 2
starih ljudi in prevzemu
dolga, primerno za upo-
kojenega duhovnika ali
uradnika v letoviščarskem
mestu. Naslov v upr. »Sl.«
pod št. 2459. (p)

Vogalno parcelo
v Trnovem, ugodno pro-
dam. Poizve se: Studen-
tsovska 7. (p)

Majhno posestvo
kupi organist v bližini
cerkve, kjer je ali bo
prazno mesto organista-
cerkvenika. Naslov v upr.
»Slovenca« pod št. 2438. (p)

Stavbna parcela
400 m², poleg Mladinske-
ga doma Kodljevo — na-
prodaj. Poizve se: Opeka,
Tyrševa cesta 9-II. (p)

Enodružinsko hišo
z vrtom, v bližini Celja
ali Ljubljane, vzame takoj
v najem stranka brez
otrok. Točne ponudbe na:
V. Kenda, Smartno ob
Paki. (p)

Stavbna parcela
blizu tramvajske postaje
žele in cerkve, naprodaj.
Vprašati: gostilna »Sojar«
Dravljice 30 pri Ljubljani. p

Trgovski hišo
prodam. Center Ljubljane
dva trgovska lokala, ve-
lika restavracija, veliko
stanovanj. Letno donosa
110.000 Din. — Ponudbe
upravi »Slovenca« pod
»Najboljša hranilnica« št.
2494. (p)

Prodaj hišo
štiristanovanjsko, na le-
pem, sončnem prostoru,
blizu šole in cerkve. Na-
slov v upr. »Slovenca«
pod št. 2513. (p)

Hiše, parcele
in posestva najugodnejše
kupite ali prodaste potom
Gospodarske pisarne —
Ljubljana, Selenburgova
ulica 7, I. nadstr. (p)

Hiše, vile, parcele,
posestva, prodaja in ku-
paje Realitetna pisarna.
Ljubljana, Wolfova 1. (p)

Enonadstropno hišo
prodam. Plačljivo polovi-
co v gotovini, polovico s
knjižicami. Povšetova 55,
Kodeljevo. (p)

Majhno posestvo
v Framu, s sadnim in ze-
lenjadnim vrtom, za upo-
kojenca, poceni naprodaj.
Vprašati: Saria, Gospo-
darska 13, Maribor. (p)

Novo vilo
dvodružinsko, prodam za
72.000 Din. Pobrežje pri
Mariboru, Spesovo selo.
Slomšekova 26. (p)

Hiša
z vrtom in majhnim ko-
zoleom naprodaj v Novi
vasi Sv. Jurja ob juž. žel.
za ceno 12.000 Din. Izve
se v trgovini Franjo Čret-
nik. (p)

V Celju
na prometni točki napro-
daj dobro vpeljana gostil-
na in mesarija. Pojasnila
daje: Rustja, Dečkov trg,
Celje. (p)

ARBORIN (ZAKONITO ZAŠČITEN)
UNICI SADNE SKODLJIVCE!
CHEMOTECNA, Ljubljana, Mestni trg 10

Mlad kompanion
s kapitalom 75.000—100.000 Din se išče za dobro
idčo podjetje iz leta 1934, ki bi prevzel istočasno
samoprodajo vseh izdelkov ter potoval kot sode-
ležnik. — Ponudbe s priporočili pod »Industrija-
na upravo »Slovenca« v Mariboru.

Razno
Vino za seno
želi zamenjati Vinarstva
zadruga v Metliki. Ponud-
be naj se pošljejo na isti
naslov do 1. marca 1936.

Mlekarne in sirarne

dobaviteljice sira, naj ja-
vijo naslov v upr. »Slov.«
pod »Prvovrsten« 2443. r

Otroka
vzamem v vso oskrbo. —
Ponudbe upr. »Slov.« pod
pod šifro »Po dogovoru«
št. 2483. (r)

Inkaso
hitro in uspešno izvršuje:
Gospodarska pisarna —
Ljubljana, Selenburgova 7,
I. nadstropje. (r)

Kmečka zaščita
Vse posle uspešno izvr-
šuje: Gospodarska pisar-
na, Ljubljana, Selenbur-
gova ul. 7, I. nadstr. (r)

Na dosmrtno
oskrbo
se sprejme oseba z nekaj
kapitla ali posestva. —
Udobnost, zadržana. Po-
nudbe upravi »Slovenca«
Maribor pod »Dobrosrčen
človek«. (p)

Prodajmo

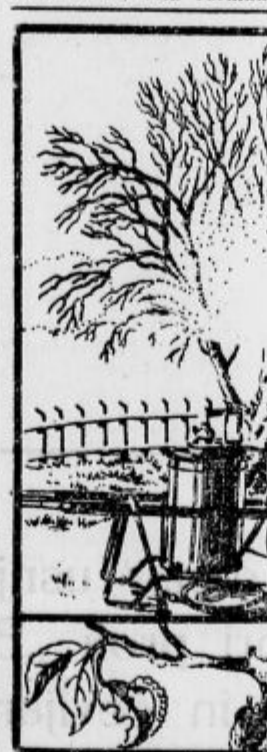
Gostilna »LOVŠIN«
Gradišče 13
Vam stalno nudi
vina in žganja čez ulico:
Pristni dolenski
cviček / Din 10.—
Stariški Rizling » 10.—
Portugalec » 10.—
Silvanec » 12.—
Čajni rum » 28.—
Silovka 45% » 26.—
Brnjevec
kranjski 45% » 30.—

Trenčkote
vsa oblačila, perilo itd. —
v ogromni izbiri — kupite
poceni pri Preskerju,
Sv. Petra cesta 14. (l)

Neveste!

Posodo in vso opremo za
kuhinje izberete tudi na
knjižice najugodnejše pri
»JEKLO« - Stari trg.

Čistokrv. foxterije
resaste dlake, jazbečanje,
ugodno prodam. Zgornja
Siška št. 41, Vila Čarman.

ARBORIN (ZAKONITO ZAŠČITEN)
UNICI SADNE SKODLJIVCE!
CHEMOTECNA, Ljubljana, Mestni trg 10

Mlad kompanion
s kapitalom 75.000—100.000 Din se išče za dobro
idčo podjetje iz leta 1934, ki bi prevzel istočasno
samoprodajo vseh izdelkov ter potoval kot sode-
ležnik. — Ponudbe s priporočili pod »Industrija-
na upravo »Slovenca« v Mariboru.

Razno
Vino za seno
želi zamenjati Vinarstva
zadruga v Metliki. Ponud-
be naj se pošljejo na isti
naslov do 1. marca 1936.

Soto (Torfmull)

najbolše sredstvo za po-
boljšanje vrtnе zemlje,
posebno nasadov cvetlic
in zelenjave, dalje za dre-
vesnice in vinograde, slu-
ži tudi kot sredstvo za
konserviranje — naročite
najceneje pri Javnem
skladišču nasl., Celje.

Pišite še danes!

Ostanki

mariborskih tkatinskih to-
varn. brez napak.
pristnobarvni. - Paket
serija A. za moško, žens-
ko, namizno, postelino
perilo in ribe. - Paket
serija B. izključno zim-
ski topli flaneli in bar-
benti najbolše kakovosti.
vsak paket 10—20 m sa-
mo 107 Din. Dalje novi
»Original Kosmos Z pa-
ket«, vsebuje 2,80 m suk-
na za eno dolgo zimsko
sukno oziroma ženski
plašč lepe temne barve
ali pa 1,80 m za kratko
zimsko sukno in 1,20 m
posebno močnejše štruksa
ali sukna za ene blače.
Tudi ta paket samo 107
dinarjev. Vsi paketi poš-
tine prosti. Neprimerno
vzamem nazaj in zame-
njam — Pišite takoj na
»Kosmos« razpošiljalnico,
Maribor, Dvorska ul. 1.

Vreče

za moko, otrobe, ogle —
raznih velikosti — nudi
Podbevšek Filip, Ljublja-
na VII, Celovška cesta 114

Malo rabljena
kolesa in šival. stroji
ki odgovarjajo novim, ze-
lo poceni naprodaj edino
pri »Promet« (nasproti
križanske cerkve). (l)

Gospodinj. obrtniki!
Iz skladišča odpradaja
kuhinjsko posodo razno
orodje, tehnične stedi-
ke, kopalne peči ter raz-
novrstne otroške igrače
po nainiziranih cenah
Stanko Florjančič,
železnica. Resljeva cesta
št. 3 (poleg Zmajskega
mostu). Vhod skozi dvo-
rišče. — Vzemem tudi
knjižice ljubljanskih za-
vodov (l)

ARBORIN (ZAKONITO ZAŠČITEN)
UNICI SADNE SKODLJIVCE!
CHEMOTECNA, Ljubljana, Mestni trg 10

Mlad kompanion
s kapitalom 75.000—100.000 Din se išče za dobro
idčo podjetje iz leta 1934, ki bi prevzel istočasno
samoprodajo vseh izdelkov ter potoval kot sode-
ležnik. — Ponudbe s priporočili pod »Industrija-
na upravo »Slovenca« v Mariboru.

Razno
Vino za seno
želi zamenjati Vinarstva
zadruga v Metliki. Ponud-
be naj se pošljejo na isti
naslov do 1. marca 1936.

Cenik in vzorci zastonj.

»odroce

postelne mreže, železne
zložljive postelje, otoma-
ne, divane in tapetne
izdelke nudi naiceneje

RUDOLF RADOVAN
tapetnik Mestni trg 13
Ugodni nakup morske
trave zime cvilja za
modroce in blaga za
prevleke pohištva

VINA

Centralne vinarne

bodo zadovoljila Vaše
pivcenajbolj!

Cijaniziranje

sadnega drevja, semen,
kakor tudi stanovanj, naj-
boljše opravile z garanti-
rano dobri kemikalija-
mi, ki jih dobite pri tvr-
di »Lykos« Mr. K. Vouk,
Zagreb, Jurjev. 8. telefon
2881. (l)

Špargeljeve sadike

v različnih, najfinjših sor-
tah, za pomladansko sa-
ditev nudi naiceneje Pa-
hor, Skarčna nad Ljub-
ljano. (l)

Fižol

vseh vrst, v vsaki količi-
ni, ugodno prodaja Zdo-
šek E., Sv. Jurj ob j. ž.

Čevljar, šivalni stroj

malo rabljen, prvovrsten,
za fino pripravo vrhnih
delov — po jako nizki ceni
naprodaj. — Poizve se pri
Franc Peterlin, Kamnik,
Sutna. (l)

Cepljene trte

na štirih podlagah. Hija-
ki korenjaki, večje množine,
sadno drevje, pri: Žihar,
Zamušani, Moškanjci. (l)

Registrirna blada'na

naprodaj. Vidovdanska 24

Gramofon.

damsko in moško kolo —
poceni prodam. Naslov v
upr. »Slovenca« pod
št. 2541. (l)

Vinske trte,

korenjake, sadne divjake,
prodaja trtnica Graber —
Juršinci pri Ptuj. — Pri-
ložite znamko. (l)

Naprodaj

siva zimska sukna 700 di-
narjev, črna za 500 Din.
modra moška obleka 400
dinarjev, ženski čevlji,
nizki, št. 39, 140 Din. —
Naslov v upr. »Sloven-
ca« pod št. 2231. (l)

Divji kostanj

za presaditev — prodam.
Zaletel, Stanežič št. 7 —
St. Vid n. Lj. (l)

Preproga

2 x 3, zelo poceni napro-
daj. Vprašati: Emonska 10,
v trgovini. (l)

Zapravljiček

skoraj nov, ugodno napro-
daj. M. Cigole, Zg. Ga-
meljne 22. (l)

Kravo s telatom

prodam. — Selca 63 nad
Škofjo Loko. (l)

Otroške vozičke

kupite ugodno pri
S. REBOLJ & DRUG
Ljubljana, Gosposvetska 13

Gospodinj. !

4 do 5 Din vas stane 1 kg
pralnega mila, če ga ku-
hate z milnim ekstraktom
»Ruha« po najnovjšem
navodilu, ki ga dobite
brezplačno v drogeriji
R. HAFNER
Ljubljana VII,
Celovška cesta 61.

Voineno blago

za damske obleke in svilo
dobite v veliki izbiri po
ugodnih cenah — državni
uradniki tudi na mesečne
obroke — pri

Čevljarjem!

Javnosti dajemo pismo, ki ga je poslal gospod Richard Neumann, zet gospoda Hertmanna lastnika firme Josip Hertmann in sin d. d. v Zagrebu, gospodu Milivoju A. Saviću v Beogradu, Milorada Draškovića ulica 4, usnjarskemu trgovcu in predsedniku takozvanega in samozvanega Akcijskega odbora proti „BATI“:

JOSIP HERTMANN i SIN D.D.
ZA TRGOVINU KOŽOM

ZAGREB
JELAČIĆEV TRG 25
TELEFON 87 4420
TELEGRAFSKA ADRESA
HERTMANSIN/ZAGREB

POSŁANSKI PRETINAC 89 ZAGREB 11

ING. RIHARD NAJMAN
Z A G R E B
Jelačićev trg 12.

Gosp.
Milivoje A. Savić.
Beograd.

Kao blagajnik Centralnog komite-a Akcionih odbora
za zaštitu nacionalne kožarsko-obućarske proizvodnje doznačio sam Vam
danas na Vaš čekovni račun kod Poštanske štedionice
Dinara 6.000.-- /šest hiljada/
koji iznos izvolite upotrebiti za Akcioni odbor Beograd.

S poštovanjem

[Signature]

To je autentični dokaz, da se za denar usnjarske industrije in usnjarskih trgovcev organizirajo protestni zbori proti „Bati“. Vse to se dela v cilju, da se obdržijo visoke cene usnju in čevljarskim potrebščinam torej tudi obutvi.

Bata